ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA TOLMIN

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

BANJŠICE

2025 - 2034

Štev.: 01 – 20 / 25

-Osnutek-

VSEBINA

POVZETEK **5**

UVOD **7**

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE **9**

1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER 9
1.1.1 Lega *9*
1.1.2 Relief *11*
1.1.3 Podnebne značilnosti *11*
1.1.4 Hidrološke razmere *12*
1.1.5 Matična podlaga in tla *12*
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost *13*
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote *13*
1.1.8 Živalski svet *17*
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV 18
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA 19
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE 21
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM 22
1.5.1 Lovstvo *22*
1.5.2 Kmetijstvo *23*
1.5.3 Poselitev *23*
1.5.4 Infrastruktura *24*
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru *24*
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti *24*
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI 25
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE 26
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE 26

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV **27**

2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE 28
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE 34
2.3 PROIZVODNE FUNKCIJE 37

3 OPIS STANJA GOZDOV **39**

3.1 GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV 39
3.2 LESNA ZALOGA 40
3.3 PRIRASTEK 42
3.4 RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV 42
3.5 TIPI SESTOJEV 43
3.6 OHRANJENOST GOZDOV 44
3.7 KAKOVOST DREVJA 45
3.8 POŠKODOVANOST DREVJA 45
3.9 OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA 45
3.10 ODMRLO DREVJE 47

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI **48**

4.1 KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI 48
4.2 GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU 49
4.2.1 Posek *50*
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela *55*
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic *56*
4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov *57*
4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015-2024 ..... *57*
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015-2024 ..... *58*

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV **59**

5.1 RAZVOJ GOZDNIH FONDOV 59
5.2 PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI 61
5.2.1 Presoja trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev *61*

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov ... 63

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI ... 64

6.1 SPLOŠNI CILJI ... 64
6.2 USMERITVE ... 64
6.2.1 Splošne usmeritve ... 64
6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov ... 66
6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali ... 78
6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom ... 78
6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi ... 79
6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti ... 79
6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic ... 79
6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor ... 81
6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih ... 84
6.2.10 Usmeritve za območja gozdov, kjer pos. izbira drevja za posek ni potrebna ... 84
6.3 UKREPI ... 85
6.3.1 Možni posek ... 85
6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela ... 86
6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali ... 87
6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov ... 87
6.3.5 Graditev gozdnih prometnic ... 87

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ ... 89

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GGE ... 90

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI ... 91

9.1 UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV ... 91
9.2 NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH ... 92
9.2.1 RGR 30670: Primorska bukovja s toploljubnimi listavci ... 92
9.2.2 RGR 30812: Zmerno kisloljubna bukovja mešana z listavci ... 99
9.2.3 RGR 32140: Gorska bukovja ... 105
9.2.4 RGR 56370: Listnati gozdovi gričevij s termofilnimi listavci in panjevskim gospodarjenjem ... 112
9.2.5 RGR 70000: Varovalni gozdovi ... 117
9.2.6 RGR 80840: Zmerno kisloljubna bukovja za premeno ... 121
9.2.7 RGR 81112: Gorska bukovja mešana z listavci za premeno ... 126

10 LITERATURA ... 131

11 NAČRT SO IZDELALI ... 133

12 PRILOGE ... 135

12.1 OBRAZEC E1: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI GGE ... 135
12.2 OBRAZEC E2: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI RGR ... 138
12.3 OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH ... 159
12.4 SEZNAM TARIF PO ODSEKIH ... 165
12.5 SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH ... 167

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA ... 168

13.1 STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN ... 168
13.2 VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA ... 169
13.3 INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI ... 171
13.4 OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV ... 172
13.5 GOZDOVI ZA SANACIJO IN STANJE GOZDOV PO STANDARDIH KAKOVOSTI OKOLJA IN MERILIH OBČUTLJIVOSTI, RANLJIVOSTI ALI OBREMENJENOSTI OKOLJA ... 172
13.6 OBMOČJA GOZDOV, POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI IN ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI ... 174
13.7 VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH ... 175
13.8 OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA ... 176
13.9 PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU ... 178

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih 9
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti 13
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin 13
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč 16
Preglednica 5/D-DV: Delež drevesnih vrst v GGE po LZ 16
Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah 18
Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov 18
Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave 18
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila) 20
Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami 20
Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč 22
Preglednica 12/ D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami 27*
Preglednica 13/N-PSCI: Natura 2000 pSCI območja 29
Preglednica 14/N-SPA: Natura 2000 SPA območje 29
Preglednica 15/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi 39
Preglednica 16/KVP: Kvalifikacijske vrste ptic/kvalifikacijske vrste živali 30
Preglednica 17/D-EPO: Ekološko pomembna območja 33
Preglednica 18/D-EPO: Zavarovana območja 35
Preglednica 19/D-NV: Naravne vrednote v gozdnem prostoru 35
Preglednica 20/D-AN: Registrirana kulturna dediščina 36
Preglednica 21/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov po lastniških kategorijah (v ha) 39
Preglednica 22/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR 39
Preglednica 23/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge 41
Preglednica 24/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih 41
Preglednica 25/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah 41
Preglednica 26/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih 42
Preglednica 27/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah 42
Preglednica 28/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev 42
Preglednica 29/D-POM: Sestava podmladka po drevesnih vrstah 43
Preglednica 30/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev 43
Preglednica 31/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov 44
Preglednica 32/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov 44
Preglednica 33/K: Kakovost drevja 45
Preglednica 34/PŠD: Poškodovanost drevja 45
Preglednica 35/OM1: Objedenost gozdnega mladja 2024 – skupno 46
Preglednica 36/OM2: Objedenost gozdnega mladja 2024 po drevesnih vrstah 46*
Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje 47
Preglednica 38/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih 50
Preglednica 39/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah 52
Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah 52
Preglednica 41/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst 53
Preglednica 42/PDR: Posek po debelinskih razredih 54
Preglednica 43/ D-PP: Primerjava poseka med izračunom po ploskvah in evidenco skupaj za GGE 54
Preglednica 44/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstv. dela po lastniških kat. in skupaj v GGE 55
Preglednica 45D-GTV: Obseg opravljenih del na gozdnih vlakah po letih (m) 57
Preglednica 46D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2015-2024 po namenu 57
Preglednica 47/D-GKO: Sprememba gozdnatosti po katastrskih občinah 57
Preglednica 48/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005–2025 60
Preglednica 49/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005-2025 60
Preglednica 50/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) 60
Preglednica 51/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge 60
Preglednica 52/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem 61
Preglednica 53/D-EPO: Usmeritve za zavarovana območja 73
Preglednica 54/D-NV: Usmeritve za območja naravnih vrednot 73
Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah 85
Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah 86
Preglednica 57/D-GGC: Prednostni predeli za gradnjo gozdnih prometnic po stopnji nujnosti 88
Preglednica 58/EP1: Prikaz prihodka od lesa 90
Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE 90

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1/D-GŠP: Gibanje števila prebivalcev v GGE v primerjavi z površino gozda 21
Grafikon 2/D-PL: Pregled poseka (m^3) po letih ureditvenega obdobja..... 54
Grafikon 3/RGF: Razvoj površine gozda (ha) v zadnjih 240 letih v GGE..... 59
Grafikon 4/D-PRF: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF v enodobnih gozdovih..... 61
Grafikon 5/D-PDR: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po debelinskih razredih 62

KAZALO KART

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote in krajinski tipi 10
Karta 2: Pregledna karta lastništva..... 19
Karta 3: Pregledna karta lovišč..... 22

KARTE (PRILOŽENE)

KARTNI DEL NAČRTA

Karta št. 1: Pregledna karta v merilu 1 : 25.000
Karta št. 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000
Karta št. 3: Karta rastišč v merilu 1 : 25.000
Karta št. 4: Karta kategorij gozdov v merilu 1 : 25.000
Karta št. 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000
Karta št. 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženih vrst v merilu 1 : 25.000
Karta št. 7: Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25.000
Karta št. 8: Karta ukrepov v merilu 1 : 25.000
Karta št. 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1 : 25.000
Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000
Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25.000

PROSTORSKI DEL NAČRTA

Karta št. 1: Stanje in razvoj gozdnih površin v merilu 1 : 25.000
Karta št. 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Banjšice. katera obsega trinajst katastrskih občin, leži v mestni občini Nova Gorica in občini Kanal ter z manjšim delom tudi v občini Tolmin.

Preglednica LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	10.416,53	1.283,45	682,92	12.382,90
Delež (%)	84,12	10,36	5,52	100,00

Skupna površina gozdnogospodarske enote je kar 17.113,36 ha, od tega je z gozdom poraslih 12.382,9 ha. Gozdnatost tako znaša 72,35 % in se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenila. Prevladujejo zasebni gozdovi, ki predstavljajo preko 80 % vseh gozdov. V gozdnogospodarski enoti je nekaj večjih kompleksov državnih gozdov, posamezne manjše občinske in državne parcele pa se pojavljajo tudi med prevladujočimi zasebnimi gozdovi.

Preglednica D-KG: Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m^3/ha			m^3/ha			% od lesne zaloge			% na
	ha	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	12.246,24	18	174	192	0,54	3,62	4,16	15,8	16,3	16,2	74,7
Varovalni gozdovi	136,66	9	118	127	0,38	2,41	2,79	16,9	12,1	12,5	56,6
Skupaj vsi gozdovi	**12.382,90**	**17**	**173**	**190**	**0,54**	**3,60**	**4,14**	**15,8**	**16,3**	**16,2**	**74,6**
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	10.323,23	18	177	195	0,54	3,65	4,19	15,9	16,2	16,2	75,1
Varovalni gozdovi	93,30	12	118	130	0,51	2,41	2,92	16,3	13,0	13,3	59,3
Skupaj vsi gozdovi	**10.416,53**	**18**	**177**	**195**	**0,54**	**3,64**	**4,18**	**15,9**	**16,2**	**16,2**	**75,0**
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	1.240,09	11	184	195	0,32	3,93	4,25	16,5	17,7	17,6	81,0
Varovalni gozdovi	43,36	1	119	120	0,11	2,43	2,54	29,8	10,3	10,5	49,7
Skupaj vsi gozdovi	**1.283,45**	**10**	**182**	**192**	**0,32**	**3,88**	**4,20**	**16,5**	**17,5**	**17,5**	**80,4**
Gozdovi lokalnih skup.											
Večnamenski gozdovi	682,92	29	105	134	0,96	2,52	3,48	14,1	14,2	14,1	54,6
Skupaj vsi gozdovi	**682,92**	**29**	**105**	**134**	**0,96**	**2,52**	**3,48**	**14,1**	**14,2**	**14,1**	**54,6**

Tako lesna zaloga kot prirastek sta pod povprečjem gozdnogospodarskega območja Tolmin.

Preglednica D-F: Površine gozdnega prostora* s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	446,76	9,4	3,61	392,35	8,2	3,17	3921,51	82,4	31,67	4760,62
Hidrološka funkcija	13,4	0,3	0,11	4708,82	98,6	38,03	51,81	1,1	0,42	4774,03
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1262,5	24,9	10,20	3813,37	75,1	30,80	0	0	0,00	5075,87
Klimatska funkcija	8,86	0,2	0,07	0	0	0,00	4751,76	99,8	38,37	4760,62
Zaščitna funkcija	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0
Higiensko-zdravstvena funkcija	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0
Obrambna funkcija	0	0	0,00	1,77	100	0,01	0	0	0,00	1,77
Rekreacijska funkcija	41,65	0,9	0,34	55,44	1,1	0,45	4760,62	98	38,45	4857,71
Turistična funkcija	32,26	0,7	0,26	7,47	0,2	0,06	4728,36	99,2	38,18	4768,09
Poučna funkcija	0	0	0,00	0	0	0,00	4760,62	100	38,45	4760,62
Raziskovalna funkcija	547,72	100	4,42	0	0	0,00	0	0	0,00	547,72
Funkcija varovanja naravnih vrednot	948,4	75,7	7,66	304,37	24,3	2,46	0	0	0,00	1252,77
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0
Estetska funkcija	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0
Lesnoproizvodna funkcija	3899,23	92,6	31,49	0	0	0,00	313,67	7,4	2,53	4212,9
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	12,56	15,9	0,10	66,57	84,1	0,54	0	0	0,00	79,13
Lovnogospodarska funkcija	12,56	100	0,10	0	0	0,00	0	0	0,00	12,56

*gozdni prostor je gozd skupaj s površinami, funkcionalno povezanimi z gozdom.
**Lesnoproizvodna funkcija se določa na površini gozda, z izjemo gozdnih rezervatov in izločenih ekocelic.

Preglednica MP-VP: Možni posek po vrstah poseka v GGE

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m^3	12.091	3.643	17.295	987	0	68	34.084	15,8	50,8
	%	35,5	10,7	50,7	2,9	0,0	0,2	100,0		
Listavci	m^3	88.200	84.012	151.266	24.547	0	876	348.901	16,3	78,2
	%	25,3	24,1	43,3	7,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	**m^3**	**100.291**	**87.655**	**168.561**	**25.534**	**0**	**944**	**382.985**	**16,2**	**74,6**
	%	26,2	22,9	44,0	6,7	0,0	0,2	100,0		

Možni posek je nižji od možnega poseka, določenega s preteklim gozdnogospodarskim načrtom ter bistveno presega evidentirano realizacijo v zadnjem desetletnem obdobju.

Preglednica NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah gozdov

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	92,81	12,14	0,01	104,96
Sadnja	ha	14,26	0,05	0,70	15,01
Obžetev	ha	66,80	0,25	3,49	70,54
Nega mladja	ha	142,65	51,47	11,23	205,35
Nega gošče	ha	88,49	9,91	1,39	99,79
Nega letvenjaka	ha	45,08	6,17	0,30	51,55
Nega ml. Drogovnjaka	ha	55,25	0,47	4,17	59,89
Graditev protipožarnih objektov	km	1,50	0,50	0,00	2,00
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	33,78	26,10	16,20	76,08
Varstvo pred žuželkami	dni	3,91	2,34	1,17	7,42
Zašcita s premazom	ha	32,79	0,15	1,70	34,64
Vzdrževanje travinj	ha	50,30	7,00	1,20	58,50

UVOD

Nekateri gozdovi na Banjšicah so bili načrtno gospodarjeni že pred II. svetovno vojno. Po vojni je zaslediti poizkuse kako načrtno gospodariti s tem prostorom. Tako je Jože MIKLAVČIČ za južni del Banjšic leta 1963 izdelal gozdnomelioracijski projekt za Kras slovenskega Primorja. Leta 1969 je Aleš CAPUDER izdelal gozdnogospodarski načrt za enoto Kal nad Kanalom (1967-1976), ki pa je obravnaval le 1.076 ha družbenih gozdov. Gozdovi so bili uvrščeni v tri obratovalne razrede in razdeljeni na oddelke in odseke.

S **prvim načrtom** iz leta 1977 (1975-1984), ki ga je s sodelavci izdelal Vojko ZEGA, se je naredilo veliko pionirsko delo za nadaljnje načrtovano gospodarjenje s temi gozdovi. Izpuščeni so bili le gozdovi v lasti Kmetijske zadruge Vipava. Prostorsko se je razdelilo gozdove na oddelke in odseke, določilo osnovne gozdno vegetacijske tipe, oblikovalo tri obratovalne razrede, analiziralo preteklo gospodarjenje in podalo višino etata in obseg gojitvenih del.

Drugi načrt (1985-1994), ki pomeni prvi obnovitveni načrt, je s sodelavci izdelal Igor DAKSKOBLER in predstavlja, zaradi usmeritve gospodarjenja z gozdovi z naslonitvijo na fitocenološke opredelitve, temeljno delo za vse nadaljnje načrte. Podrobno opisuje gozdove v enoti, vpeljuje gospodarsko kategorizacijo gozdov po namenu in vrstah obratovanja, gospodarskih razredih, natančnejše so ugotovljeni gozdni fondi. Barvanje mej se je razširilo po vsej enoti.

Tretji načrt (1995-2004), ki sta ga s sodelavci izdelala Edo KOZOROG in Marijan ŠEBENIK, je nastajal v obdobju iskanja novih, izpopolnjenih in racionalnejših konceptov gozdarskega načrtovanja v Sloveniji. Enota je bila zaradi velikosti, rastiščne in lastniške pestrosti poskusna enota enega izmed konceptov bodočega načrtovanja. Med izdelavo načrta je prišlo tudi do reorganizacije gozdarstva, kadrovskih sprememb, nove družbene razmere pa so vplivale tudi na že tako pestro lastništvo gozdov. Zaradi novega koncepta je načrt poenostavil gospodarske razrede in s tem tudi odseke ter jih zato naredil preglednejše. Vpeljal je opise po delnih površinah (razvojnih fazah oz.sestojih). Izdelana je bila tudi pregledna fitocenološka karta.

Za vsebino **četrtega načrta** (2005-2014), ki sta ga s sodelavci izdelala Danijel OBLAK in Helena ZORN, je gotovo pomemben Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/1993), ki je postavil nove temelje trajnostnemu, večnamenskem in sonaravnemu gospodarjenju z gozdovi pri katerem igrajo ključno vlogo lastniki gozdov ob strokovnem usmerjanju Zavoda za gozdove Slovenije. Na podlagi tega zakona je bila sprejeta vrsta podzakonskih aktov, predvsem Pravilnik o vsebini gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov (Uradni list RS, št. 5/1998), ki je dokaj natančno predpisal vsebino načrtov gospodarskih enot.
Prav tako je na izdelavo načrta bistveno vplivalo sistematsko delo z najsodobnejšimi metodami in pripomočki, med katerimi je bilo za vsebino načrta ključno digitalno zajemanje in prikaz podatkov, uveljavitev kontrolne vzorčne metode in poenotenje strateških izhodišč pri načrtovanju.

Pri obnovi **petega** načrta (D. Oblak) se je pri ciljih, usmeritvah in ukrepih upoštevalo gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Tolmin (Kozorog, s sodelavci, 2011), novo Resolucijo o nacionalnem gozdnem programu (2007), Operativni program upravljanja območij Natura 2000 (2006), po katerem je načrt pomemben za prilagojeno gospodarjenje z gozdovi, vključenimi v Natura 2000. Pri zbiranju oziroma korekciji podatkov so bile uporabljene enake metode, vendar kvalitetnejši pripomočki (GPS naprave, barvni DOF-5,...), iz zaporednih meritev na stalnih vzorčnih ploskvah pa smo izboljšali oceno prirastka in tarif. Za gozdni rob je bila prevzeta raba tal (MKGP), ki smo jo ustrezno dopolnili. Z digitalizacijo gozdnih vlak smo dobili precej boljši pregled nad realno odprtostjo gozdov v GGE, vektorizirana pa je bila tudi fitocenološka karta.

Pomemben vpliv na ta načrt, predvsem pa na prihodnje gospodarjenje z gozdovi, ima žledolom, ki se je zgodil v januarju in februarju 2014.

Pričujoči načrt je **šesti** po vrsti. Gre za obnovo preteklega načrta, pri kateri so bili ob uvedbi nekaterih manjših sprememb uporabljeni podobni postopki:

- Načrt temelji na kabinetnem posodabljanju sestojne karte in opisov sestojev ob pomoči digitalnih ortofoto posnetkov (pomlad 2023), ki je potekalo v sodelovanju sodelavcev z odseka za načrtovanje razvoja gozdov in revirnih gozdarjev s krajevne enote. Posodabljanje sestojne karte je bilo v primerjavi s preteklostjo izboljšano tudi z uporabo digitalnega modela krošenj (Lidar posnetki, 2015). Pri terenskih opisih sestojev smo pripravljeno oz. posodobljeno sestojno karto ter prevzeto rabo tal le preverjali in dopolnjevali podatke, za kar smo uporabili tablični aplikaciji QField in GisMatrix.
- Ocena lesne zaloge in prirastka ter izračun tarif in prirastnih nizov so bili izvedeni na podlagi tretje meritve na stalnih vzorčnih ploskvah.
- Poimenovanje rastiščnih tipov je skladno z novo Tipologijo gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov (Kutnar in sod., 2012, Bončina in sod., 2021)
- Kot plan trajnostnega gospodarjenja oz. upravljanja naravnih dobrin načrt predstavlja osnovo za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst na območjih Natura 2000 ter je v skladu s Programom upravljanja območij Natura 2000 (2023-2028), neposredno potreben za varstvo območij Natura 2000 (SI5000007 Banjšice, SI3000327 Domaček, SI3000024 Avče, SI3000255 Trnovski gozd - Nanos, SI5000025 Trnovski gozd).
- Pri izdelavi načrta je bila upoštevana Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (2007), načrt pa je izdelan v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot (2012).

V načrtu so uporabljeni nekateri pojmi in okrajšave, ki pomenijo:

ZG	Zakon o gozdovih (1993)
ZV-1	Zakon o vodah (2002)
ZVKD-1	Zakon o varstvu kulturne dediščine (2008)
GGO	gozdnogospodarsko območje Tolmin
ON	gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Tolmin
LUO	lovsko upravljavsko območje
GGE	gozdnogospodarska enota Brda-Kolovrat
GGN	gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Brda-Kolovrat
KO	katastrska občina
RGR	rastiščnogojitveni razred
GRT	gozdni rastiščni tip
SVP	stalne vzorčne ploskve
LZ	lesna zaloga
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
ZVKDS	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
SiDG	državno podjetje Slovenski državni gozdovi
DRSV	Direkcija Republike Slovenije za vode
LD	lovska družina
OZUL	območno združenje upravljavcev lovišč
LUO	lovsko upravljavsko območje
LPN	lovišče s posebnim namenom
NV	naravna vrednota
ZO	zavarovano območje
OE	območna enota Tolmin
EPO	ekološko pomembno območje

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Banjšice leži[1] v osrčju gozdnogospodarskega območja Tolmin na planotastem prehodnem območju med predalpskim svetom in zunanjimi dinaridi. Na zahodu ji lego zarisuje reka Soča, na severu in vzhodu skoraj v celoti meja z občino Tolmin, na jugu pa jo zaključuje Grgarska kotlina. GGE skoraj v celoti leži v občinama Kanal in mestni občini Nova Gorica, le majhen del na severu je v občini Tolmin.

GGE obsega gozdove v **trinajstih (13.) katastrskih občinah** in sicer: Kal nad Kanalom (2262), Avče (2263), Bodrež (2267), Kanalski vrh (2268), Kanal (2269), Morsko (2270), Deskle (2276), Grgar (2293), Bate (2294), Banjšice (2295), Lokovec (2296), Čepovan (del) (2297), Kanalski Lom (del) (2697).

Njena centralna lega ji omogoča številna mejaštva: na severu meji z GGE Tolmin, na severovzhodu z GGE Most na Soči, na jugovzhodu z GGE Trnovo, na jugu z GGE Gorica in na zahodu z GGE Brda.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
Kanal			**5.623,25**	
	2262	KAL NAD KANALOM	2.109,78	
	2263	AVCE	796,16	
	2267	BODREŽ	247,99	
	2268	VRH KANALSKI	289,83	
	2269	KANAL	168,41	
	2270	MORSKO	270,61	
	2276	DESKLE	1.740,47	
Nova Gorica			**6.607,61**	
	2276	DESKLE	37,18	
	2293	GRGAR	1.418,28	
	2294	BATE	1.519,10	
	2295	BANJŠICE	769,19	
	2296	LOKOVEC	1.452,87	
	2297	ČEPOVAN	1.410,99	
Tolmin			**152,04**	
	2697	KANALSKI LOM	152,04	del
		Skupaj	**12.382,90**	

[1] Podrobnejše je meja opisana v Gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote Banjšice 1985-1994 v poglavju 2.1.0.0.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote in krajinski tipi

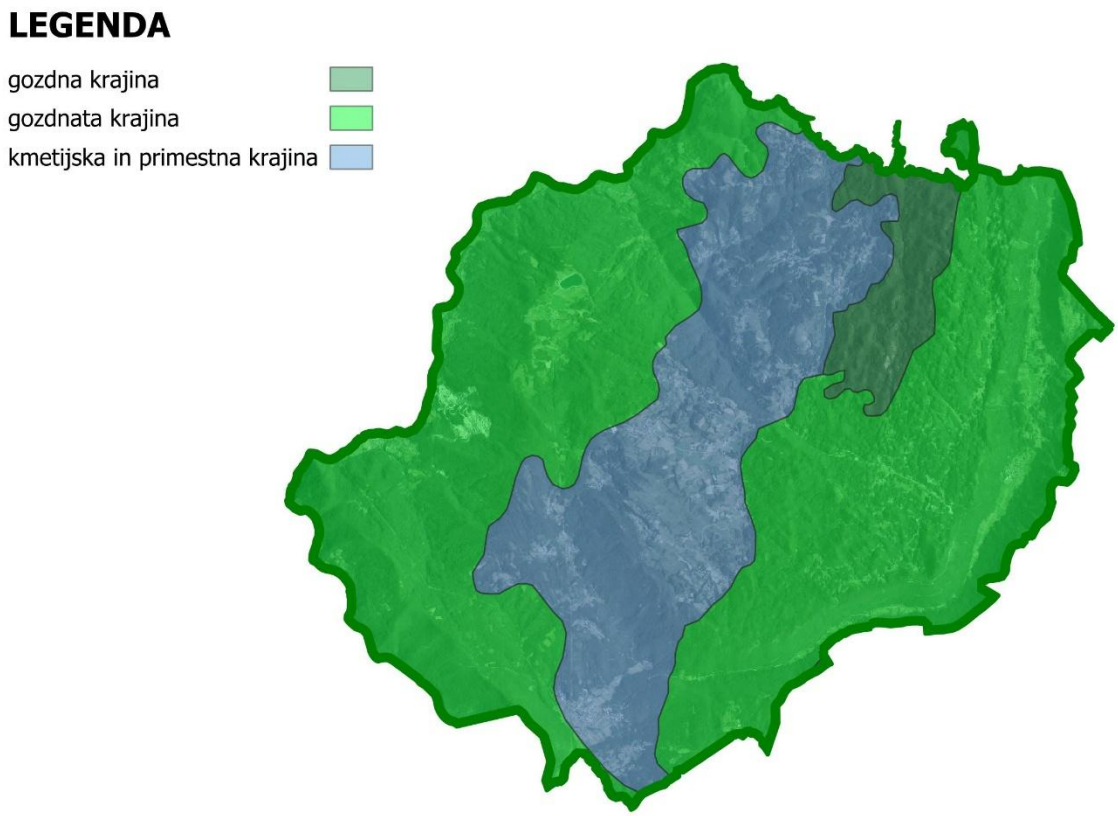

Detajlna karta v merilu 1 : 25.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (Karta št. 1: Pregledna karta)

1.1.2 Relief

GGE Banjšice lahko razdelimo na tri reliefne in geografske enote:

- *Levi breg doline Soče s stranskimi dolinami in strmo vzpenjajočimi pobočji;*
- *Banjška planota z Lokovcem, ki na severovzhodu prehaja v visokokraško planoto;*
- *Čepovanska dolina z Grgarsko kotlino.*

Za območje **Soške doline** je značilno, da je večinoma zelo tesna, nekoliko se razširi le v območju flišnih kamenin (prim. Ročinj, Kanal, Deskle). Pobočja so v zgornjem toku zmerno strma, med Plavami in Solkanom pa strma.
Banjška planota je dokaj enovita s prevladujočo nadmorsko višino med 600 in 1.000 m, le v Srednjem in Zgornjem Lokovcu s prevladujočim kraškim značajem in nadmorskimi višinami nad 1.000 m.
Čepovanska dolina, ki se končuje v Grgarski kotlini, ločuje Trnovsko od Banjške planote. Pobočja so zmerno strma in nerazčlenjena.

Višji vrhovi se pojavljajo zlasti v Zgornjem Lokovcu (Senebik 1.059 nmv, Ojstrica 1.042) in na mejnem grebenu s Trnovsko planoto (Jelov hrib 1.043, Bezlavnik 1.040, Stador 1.030).
Najvišji točki v GGE sta Lašček in Veliki vrh na **1.071 m** nadmorske višine, najnižja pa na meji GGE pri Mrzleku ob Soči na nadmorski višini okoli **70 m**. Kljub temu, da gre po večini za planotast svet, je razlika med najvišjo in najnižjo točko okoli 1.000 m.
Relief zlasti zaznamujejo majhne višinske razlike (razen v obeh glavnih mejnih dolinah), zmerna razčlenjenost površja, velik delež planega sveta, prevladujoča zahodna lega pobočij.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Na območju GGE se stikajo **vplivi submediteranske klime iz jugozahoda, predalpski vpliv iz severa in dinarski iz jugovzhoda.** GGE v splošnem uvrščamo v submediteranski fitoklimatski teritorij.
Območje Soške doline je pod močnim submediteranskim vplivom, s toplo in padavinami bogato klimo. Poletja so vroča, suha[2]. Količina padavin je od 1.600 do 2.000 mm. Sneg je redek pojav in se ne obdrži dolgo. Vegetacijska doba traja okoli 200 dni.
Banjška planota klimatsko ni enovita, prevladuje pa kontinentalna klima z veliko padavinami, pozimi snegom[3], ki je zlasti izrazitejši v Zgornjem Lokovcu in zgornjem delu Čepovanske doline, kjer prevladuje predalpsko-dinarski vpliv. Povprečna letna temperatura je okoli 5^0C (3-8), povprečna količina padavin okoli 2.200 mm (2.000-2.500), vegetacijska doba okoli 150 dni (120-160).
Spodnji del Čepovanske doline z Grgarsko kotlino preveva submediteransko-kontinentalna klima, ki predstavlja prehod iz submediteranskega v dinarski svet s klimatskimi značilnostmi med obema navedenima območjema.
Pomemben vpliv na vegetacijo imajo tudi vetrovi, zlasti topel in vlažen jugozahodnik, ki prihaja od Jadranskega morja po Soči navzgor ter suh in hladen severnik (burja), ki piha z bližnjih alpskih vrhov.
Posledica prepletanja številnih in včasih celo nasprotujočih klimatskih vplivov je modificirana submediteransko-kontinentalna klima, ki je zlasti na planoti ugodna za rast in razvoj gozdne vegetacije.

[2] Povprečna dnevna temperatura okoli 21^0C, maksimalna nad 33^0C.
[3] V Zgornjem Lokovcu tudi do 50 dni.

1.1.4 Hidrološke razmere

Hidrološke razmere v GGE niso homogene.
Medtem ko je območje na flišu dokaj bogato z vodnim omrežjem (Soča s pritoki Vogrščeк, Avščeк, Oševlje, Robidnik, Domišnik, Globočnik, Rohot in manjši potoki na Banjšicah (Slatna s pritoki)), je kraško območje Banjške planote brez površinskih vodotokov. Nekaj manjših vodnih virov je le še v okolici Čepovana.
Naravnih stoječih voda (jezera, močvirja) v GGE ni.
Erozijski procesi so v manjši meri prisotni na nekaterih strmih izpostavljenih legah, zlasti v plazovitih območjih proti Soči, in območjih hudournikov. Soča je tudi izrazito prodonosna reka.

1.1.5 Matična podlaga in tla

MATIČNA PODLAGA

Glavni matični podlagi v GGE sta različne vrste fliša in apneneca, ki se ponekod močno prepletata. V Soški dolini se mestoma pojavljajo še fluvioglacialni nanosi, v Čepovanskem dolu pa apnenec prehaja v dolomit.

TLA

Tla na flišu (Ph 5,0-5,5)
Globoka do srednje globoka rjava tla so se razvila na plasteh peščenjaka, laporja in skrilavca s primesjo breče. V odvisnosti od deleža posameznih komponent fliša so lahko tla bogata z bazami *(euterični kambisol),* kjer prevladuje peščenjak ali je slabša preskrbljenost s hranili pa so tla rahlo zakisana *(distrični kambisol).*
Pusta, slabo razvita tla se pojavljajo na laporju *(regosol).* Zaradi skeletno karbonatne erodibilne matične podlage so taka tla lahko globlja, ilovnata in dobro zadržujejo vodo.
Izprana ilovnata rjava tla *(distrični kambisol)* se pojavljajo v južnem delu pod vasjo Ravnica.
Rendzine so se razvile na napetih pobočjih, bolj na sušnih legah.

Tla na apnencu (Ph 6,0-6,5)
Ilovnato glinasta, srednje globoka pokarbonatna rjava tla *(kalkokombisol)* so značilna za visokokraško konfiguracijo (Kalski gozd). Debele plasti nakopičene stelje lahko preprečujejo pomlajevanje.
Plitve rendzine so se razvile na skalovitih grebenih krednega rjavega in belega skladovitega apnenca. Tla še niso razvita ali pa kažejo šele začetke pedogeneze *(litosol).*

Naštete talne enote se med seboj prepletajo in gradijo komplekse, ki pestrost talne odeje zelo povečajo.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

V GGE so zastopani trije krajinski tipi. Pretežni del GGE uvrščamo v gozdnato krajino (73,47 %). V to kategorijo spada celoten zahodni del GGE (Dolina Soče s stranskimi dolinami) in vzhodni del (Lokovec, pobočja nad Čepovansko dolino) razen Čepovanske doline. Gozdno krajino (6,86 %) predstavlja Kalski gozd. V kmetijsko in primestno krajino (19,67 %) pa uvrščamo Čepovansko dolino z Grgarsko kotlino in osrednji nezaraščen del Banjške planote.

Glede na regionalno razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji[7] uvrščamo območje GGE v kraške regije notranje Slovenije (4) in v primorsko regijo (5)[8] .

Pretežni del GGE spada v Trnovsko-Nanoško planoto (4.1) in sicer v Banjško planoto (4.1.1), ki se deli na Lokovško planoto (4.1.1.01), Banjšice (4.1.1.02), Čepovanski dol (4.1.1.03) in Kraška polja (4.1.1.04).

Manjši, zahodni del GGE, ki gravitira proti Soči, spada v Subalpsko primorsko regijo (5.1) in sicer Kanalsko (5.1.2).

Skupna površina GGE je 17.113,36 ha, od tega je 12.382,9 ha (72,35 %) gozda. Negozdnih površin funkcionalno vezanih na gozd je 437,98 ha (3,4%). Zaraščajočih kmetijskih površin v gozdnem prostoru je 328,22 ha (2,5 %), zunaj njega pa jih ni.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Vrsta krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
Gozdna krajina	863,45	884,81	97,6	6,9
Gozdnata	9.085,58	11.338,06	80,1	73,4
Kmetijska in primestna	2.433,90	4.890,73	49,8	19,7
Skupaj	**12.382,90**	**17.113,36**	**72,4**	**100,0**

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina* (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	**17.113,36**	**100,0**
Gozd	**12.382,9**	**72,4**
Ostala gozdna zemljišča	**99,03**	**0,8**
- daljnovodi	99,03	0,8
Ostali gozdni prostor	**338,95**	**2,6**
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	10,73	0,1
- zaraščajoče površine	328,22	2,5
Skupaj gozdni prostor	**12.820,88**	**74,9**
Negozdni prostor	**4.292,48**	**25,1**

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

GGE je zaradi vzajemnega delovanja ekoloških dejavnikov (relief, klima, matična podlaga, tla) vegetacijsko zanimiva in pestra. GGE spada v tri fitogeografska območja (SAZU, 1995):

• Primorski sektor Ilirske province obsega območje Doline Soče in nižinski osrednji del Banjške planote;

• Zahodnodinarski sektor Ilirske province obsega zgornji del Čepovanske doline z vzhodnimi pobočji;

• Jugovzhodnoalpski sektor Ilirske province zajema skrajni severni del GGE.

Evropsko pomembni gozdni habitatni tipi so podrobneje opisani v poglavju 2, v sklopu funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Fitocenološka karta je bila prvič izdelana pred več desetletji, kasneje večkrat dopolnjena in vektorizirana, z obnovo GGN pa posodabljamo imena gozdnih rastiščnih tipov skladno z novo tipologijo gozdnih rastišč Slovenije (Bončina in sod., 2021).

GRADNOVO BELOGABROVJE NA KARBONATNIH IN MEŠANIH KAMNINAH

V dolinah, grapah in vznožjih pobočij ob Soči in na nadmorskih višinah od 30 do 500 m se na flišni ali apnenčasti podlagi pojavlja **primorsko belogabrovje in gradnovje** (*Ornithogalo pyrenaici-Carpinetum*). V naravni sestavi prevladujejo beli gaber (*Carpinus betulus*), graden (*Quercus petraea*) lipa in lipovec (*Tilia cordata, Tilia platyphyllos*), črni gaber (*Ostrya crapinifolia)*. Dob (*Quercus robur*) in veliki jesen (*Fraxinus excelsior*) Na toplih, s padavinami bogatih tleh se razvijejo evtrična rjava tla na flišu, pokarbonatna na apnencu ter razvita obrečna tla.V teh gozdovih so možne poplave. Proizvodna sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) je 6,6 m^3/ha.

PODGORSKA BUKOVJA NA KARBONATNIH IN MEŠANIH KAMNINAH

Manjšinski gozdni tip **primorsko podgorsko bukovje na karbonatih** (*Haquetio-Fagetum*) se pojavla na stiku submediterana s celinskim vplivom. Gre za pionirske, degradirane sestoje in panjevce. V preteklosti se je v teh gozdovih izvajala paša, stelarjenje in oglarjenje kar je vplivalo tudi na sestavo drevsnih vrstk, ki je zelo spremenjena. Pojavlja se bukev *(Fagus sylvatica)*, gorski javor *(Acer pseudoplatanus)*, pogoste so pionirske vrste. Mestoma je vnesena smreka *(Picea abies)*. Na nadmorski višini 350-700 m, kjer je matična apnenec, ponekod primes laporovca in roženca ter pobočni grušč. Prevladujoči talni tip so rendzina, rjava pokarbonatna in koluvialna tla. Ti gozdovi so podvrženi žledolomom. Glede produkcijskega potenciala (PSGR) ni podatka.

PODGORSKA BUKOVJA NA SILIKATNIH KAMNINAH

Kisloljubno gradnovo bukovje (*Castaneo-Fagetum sylvaticae*) je razširjeno predvsem v severo zahodnem delu GGE na prisojnih in osojnih zaobljenih pobočjih z nakloni do 35°, na nadmorskih višinah do 900 m. Rastišča so v primeru razgalitve podvržena močni eroziji. V drevesni plasti dominira bukev (*Fagus sylvatica*), ki so ji posamič ali v šopih primešani veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), lipa (*Tilia platiphyllus*), lipovec (*Tilia cordata*), graden (*Quercus petraea*), beli gaber (*Carpinus betulus*), črna jelša (*Alnus glutinosa*), češnja (*Prunus avium*), redkeje domači kostanj (*Castanea sativa*), od iglavcev pa predvsem s sadnjo umetno vnesena navadna smreka (*Picea abies*). Podlaga je flišnata ali lapornata, na njej nastanejo distrična rjava tla. Gozdovi so podvrženi žledolomom in vetrolomom. PSGR je 8,3 m^3/ha.

GORSKA, ZGORNJEGORSKA IN SUBALPINSKA BUKOVJA NA KARBONATNIH IN MEŠANIH KAMNINAH

Najbolj zastopan rastiščni tip **predalpsko gorsko bukovje** (*Lamio orvalae-Fagetum var. geogr. Dentaria pentaphyllos)* porašča večje sklenjene površine. Pojavlja se na osojnih pobočjih na nadmorski višini 300-900 m, kjer prevladuje apnenčasta matična podlaga z izraženo površinsko kamnitostjo in skalovitostjo. Tla so slabo razvita, skeletna, plitva do srednje globoka, rjava pokarbonatna ali rendzine. Glavna drevesna vrsta je bukev (*Fagus sylvatica*), ki so ji primešani gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), lipa (*Tilia platyphyllos*), veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*) in gorski brest (*Ulmus glabra*).Možne motnje so žledolom in vetrolom. PSGR je 9,3 m^3/ha.

JAVOROVJA, VELIKOJESENOVJA IN LIPOVJA

Tudi **podgorsko-gorsko lipovje** (*Saxifrago petraea-Tilietum platyphylli*) uspeva le na manjših, ekstremno skalovitih rastiščih predalpskih gorskih in preddinarskih-dinarskih toploljubnih bukovih gozdov v zelo strmih skalnih pobočjih ali prepadnih grapah in dolinah. Tla so koluvialno-deluvialna in nastanejo na apnencu ali pobočnih gruščih. Prevladujejo termofilne in vlagoljubne vrste z naravno sestavo, saj je bil vpliv človeka zaradi skalovitosti in velikih naklonov omejen. Zgornjo drevesno plast oblikujejo lipa (*Tilia platyphyllos*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*) in lipovec (*Tilia cordata*), v spodnji drevesni plasti sta primešana še mali jesen (*Fraxinus ornus*) in mokovec (*Sorbus aria*). Veliki jesen (*Fraxinus excelsior*) je prisoten redko in posamično. PSGR je 6,0 m^3/ha.

TOPLOLJUBNA BUKOVJA

Na izpostavljenih, izboklih pobočjih in zaobljenih slemenih na nadmorski višini 200-900m se pojavlja **primorsko bukovje** (*Seslerio autumnalis-Fagetum*). Združbo najdemo v Čepovanu, osrednjem delu GGE in nad reko Sočo. Matična podlaga je fliš, ponekod tudi kredni apnenec. Tla so različno globoka, suha do sveža rjava pokarbonatna, evtrična ali distrična rjava tla. V drevesni plasti najdemo bukev (*Fagus sylvatica*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), mokovec (*Sorbus aria*), cer (*Quercus cerris*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), pravi kostanj (*Castanea sativa*), maklen (*Acer campestre*).Gozdove ogrožajo žledolomi. PSGR je 5,1 m^3/ha.

Na strmejših pobočjih in prisojnih legah se pojavla **preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje** *(Ostryo-fagetum).* Prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), mestoma je lahko vnesena navadna smreka *(Picea abies).* Na večjih odprtih površinah se pojavljata črni gaber *(Ostrya carpinifolia)* in mali jesen (*Fraxinus ornus*). Rendzina nastane naa dolomitu, ponekod s primesjo roženca in laporovca, redkeje na apnencu. PSGR je 6,4 m^3/ha.

GOZDOVI IN GRMIŠČA TOPLOLJUBNIH LISTAVCEV

Primorsko gradnovje z jesensko vilovino (*Seslerio autumnalis-Quercetum petraeae*). Porašča izpostavljene južne lege, napeta pobočja ter zaobljene vrhove najbolj sušnih rastišč na flišu na nadmorski višini do 400 m. Glavne drevesne vrste so tu hrasti, še zlasti graden in cer (*Quercus petraea*, *Quercus cerris*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*) in mali jesen (*Fraxinus ornus*). Rastiščni tip je razširjen v skrajnem zahodenm delu GGE. Gozdovi so močno spremenjeni, saj se je tu razširila tujerodna robinija (*Robinia pseudoacacia*). PSGR je 7,6 m^3/ha.

Na pobočjih s strmimi nakloni (30-50°) in veliko kamnitostjo ter skalovitostjo (40-100 %) je pogost rastiščni tip **primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu** (*Seslerio autumnalis-Ostryetum*), ki ga obravnavamo kot drugotni rastiščni tip in ga najdemo po celotni zahodnem delu GGE. Tla so inicialna na apnenčasti matični podlagi. V teh gozdovih prevladuje drevje panjevskega izvora z nizkimi dimenzijami, predvsem črni gaber (*Ostrya carpinifolia*) in lipa (*Tilia plathyphillos*), pogosta sta gorski brest (*Ulmus glabra*) in gorski javor (*Acer pseudoplatanus*). V spodnji drevesni in grmovni plasti najdemo mali jesen (*Fraxinus ornus*), mokovec (*Sorbus aria*) in alpski nagnoj (*Laburnum alpinum*). Zemljišča so izpostavljena eroziji. PSGR je 2,1 m^3/ha.

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
23	***gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah***	**369,10**	**3,0**
544	*Primorsko belogabrovje in gradnovje*	369,10	3,0
25	***podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah***	**916,65**	**7,4**
553	*Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih*	916,65	7,4
26	***podgorska bukovja na silikatnih kamninah***	**1.024,87**	**8,3**
731	*Kisloljubno gradnovo bukovje*	1.024,87	8,3
27	***gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani***	**4.278,61**	**34,5**
581	*Osojno bukovje s kresničevjem*	18,29	0,1
632	*Predalpsko gorsko bukovje*	4.260,32	34,3
30	***javorovja, velikojesenovja in lipovja***	**24,76**	**0,2**
600	*Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje*	19,86	0,2
651	*Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom*	4,90	0,0
31	***toploljubna bukovja***	**2.805,12**	**22,7**
591	*Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje*	82,88	0,7
593	*Primorsko bukovje*	2.722,24	22,0
32	***gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev***	**2.963,79**	**23,9**
564	*Primorsko gradnovje z jesensko vilovino*	641,82	5,2
565	*Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu*	2.321,97	18,8
	Skupaj	**12.382,90**	**100,0**

Karta gozdnih rastiščnih tipov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3)

Preglednica 5/D-DV: Delež drevesnih vrst v GGE po LZ

Drevesna vrsta	m^3/ha	Delež %
Smreka	12	6,19
Jelka		0,04
Bori	5	2,70
Macesen		0,21
Ostali iglavci		
Bukev	78	40,71
Hrasti	1	0,63
Plemeniti listavci	44	23,16
Drugi trdi listavci	41	21,64
Mehki listavci	9	4,72
Iglavci	17	9,14
Listavci	173	90,86
Skupaj	**191**	**100**

1.1.8 Živalski svet

Na območju GGE naravne življenjske razmere omogočajo obstoj in prisotnost številnih vrst prostoživečih živali.
Srnjad (*Capreolus capreolus*) je najštevilčnejša vrsta na tem območju. Populacija je stabilna.
Jelenjad (*Cervus eleaphus*) je del zahodno visoko kraške jelenjadi, pri čemer gre za njen najbolj zahorni robni del. Številčnost jelenjadi se v GGE povečuje.
Gams (*Rupicapra rupicapra*) je mozaično razširjen po celotnem območju GGE. Čeprav njegova številčnost ni visoka, ostaja populacija stabilna.
Muflon (*Ovis ammon musimon*) je neavtohtona vrsta. V začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja so ga naselili v lovišču Most na Soči, ki delno spada tudi v območje GGE Banjšice. Naselitev je bila zelo uspešna, saj so se mufloni razširili tudi na območje lovišča Čepovan. Kljub temu pa je nadaljnje širjenje te vrste nezaželeno, saj lahko negativno vpliva na avtohtono floro in favno.
Divji prašič (*Sus scrofa*) je prisoten na celotnem območju GGE. Spada v širšo, številčno močno populacijo, ki se razteza ob zahodni državni meji. Njegova visoka gostota pogosto povzroča znatno škodo na kmetijskih površinah. Zaradi negativnih vplivov na kmetijstvo in naravno okolje si v zadnjih letih sistematično prizadevajo za regulacijo in zmanjšanje številčnosti te vrste.
Poljski zajec (*Lepus europaeus*) je sicer prisoten na celotnem območju GGE, vendar njegova številčnost še naprej rahlo upada.
Med predstavniki družine psov (Canidae) je na območju GGE najštevilčnejša lisica (*Vulpes vulpes*), ki je množično razširjena po celotnem območju. Zaradi visoke gostote populacije je pogosto izpostavljena boleznim, kot so garje, kar lahko vpliva na njeno zdravstveno stanje in populacijsko dinamiko. V območju sta prisotna tudi šakal (*Canis aureus*) in volk (*Canis lupus*). Zlasti šakal lahko povzroča znatno škodo na drobnici, medtem ko prisotnost volka pomeni tudi pomemben dejavnik v ekološkem ravnovesju, njegova prisotnost pa zahteva prilagojeno upravljanje z ostalimi vrstami divjadi.
Medved (Ursus arctos) je v GGE prisoten le občasno. GGE spada v tako imenovano robno območje, ki obkroža medvedov osrednji življenjski prostor. Prisotnost medveda je včasih pogojena z manjšimi škodami na domači živini, čebelah ali pridelkih (silažne bale).
Na območju GGE sta med zvermi iz družine mačk (Felidae) zastopana divja mačka (*Felis silvestris*) in ris (*Lynx lynx*). Populacija divje mačke je stabilna. Pri risu je bil v preteklosti zaznan negativen trend, vendar se pričakuje povečanje njegove številčnosti zaradi doselitve osebkov v Dinaride in jugovzhodne Alpe v obdobju med letoma 2017 in 2024.
Med kunami je največ kune belice (*Martes faina*), katere številčnost je še v porastu, med ostalimi pa najdemo še kuno zlatico (*Martes martes*), dihurja (*Mustela putorius*), jazbeca (*Meles meles*), hermelina (*Mustela erminea*) in podlasico (*Mustela vulgaris*).
Monitoring velikega petelina (*Tetrao urogallus*) kaže, da v GGE ni aktivnih rastišč. Med ostalimi gozdnimi kurami najdemo v ohranjenih habitatih gozdnega jereba (*Tetrastes bonasia*), njegova številčnost je zadovoljiva. Med ujedami so stalno ali občasno prisotne ptice iz družin kraguljev in sokolov. Planinski orel (*Aquila chrysaetos*) tudi občasno zaide na območje GGE, vendar tu najverjetneje ne gnezdi. Med vrani sta najštevilčnejša krokar in siva vrana.
Na območju GGE so stalno ali pa sezonsko prisotni še kljunači, golobi grivarji, številne so sove in ptiči pevci.
Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE so: na gozdni rob je vezana redka in ogrožena vrsta ptic – podhujka (*Caprimulgidae europaeus*), vzpetina nad Avčami je zatočišče in prehranjevalni habitat netopirjev malih podkovnjakov (*Rhinolopus hipposideros*), prisotni so tudi širokouhi/mulasti netopirji, na skrajnem vzhodnem delu GGE je prisoten bukov kozliček (*Morimus funereus*), potencialen habitat sršenarja (*Pernis apivorus*) so vsi robovi gozdov na Banjški planoti, rjavi srakoper (*Lanius collurio*) se pojavlja v mozaični kulturni krajini, hribski urh (*Bombina variegata*) naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije, veliki pupek (*Triturus carnifex*) se pojavlja predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih, v potoku Domačku pa je prisoten primorski koščak (*Austropotamobius pallipes*).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina gozda v GGE je 12.382,90 ha (72,4 %) od tega je v občini Kanal 45,41 %, občini Tolmin 1,23 %, v mestni občini Nova Gorica pa 53,36 % gozdov.

Površina gozda se je v GGE v zadnjih desetletjih, ko se je ugotavljala s pomočjo terenskih opisov sestojev in nato digitalnih ortofoto posnetkov (DOF) in ne s pomočjo katastrskih podatkov, stalno povečevala. Leta 1975 je bila 8.508,78 ha, 1985 8.987,08 ha (5,6 % povečanja), leta 1995 10.679,28 ha (18,8 % povečanja), leta 2005 12.049,49 (12,8 % povečanja), leta 2015 12.520,39 ha (3,9 % povečanja), sedaj pa 12.382,90 ha. Kot podlaga za gozdni rob je bila prevzeta raba tal MKGP, ki je bila na terenu ustrezno dopolnjena. GGE je po površini gozda ena največjih v Sloveniji.

Gozdnatost, ki je na začetku 20. stoletja znašala okoli 17 %, leta 1985 52 %, je danes 72 %.

Pri lastniških kategorijah gozdov močno prevladujejo zasebni gozdovi (84 %).

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	10.416,53	1.283,45	682,92	12.382,90
Delež (%)	84,1	10,4	5,5	100,0

Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	40	40	4	4
1 do 5 ha	42	82	31	35
5 do 10 ha	12	93	25	60
10 do 30 ha	6	100	28	88
30 do 100 ha	0	100	5	93
nad 100 ha	0	100	7	100
Skupaj	100		100	

Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Število lastnikov 1985	Število lastnikov 1995	Število lastnikov 2005	Število Lastnikov 2015	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	2.266	1.037	1.150	1.176	1.176
1 do 2 ha	855	660	493	516	1.692
2 do 3 ha	336	368	294	333	2.025
3 do 5 ha	307	352	309	383	2.408
5 do 10 ha	218	351	338	347	2.755
10 do 30 ha	54	93	138	188	2.943
30 do 100 ha	1	1	1	9	2.952
nad 100 ha	0	0	0	1	2.953
SKUPAJ	**4.037**	**2.862**	**2.723**	**2.953**	

Leta 1985 je bilo 4.037 lastnikov gozdov, sedaj jih je **2.953**. Število lastnikov v zadnjih desetletjih ostaja približno enako. Povprečna velikost zasebne gozdne posesti je majhna saj znaša 3,58 ha, z razdrobljenostjo pa se ugodnost gospodarjenja z gozdom še poslabšuje. 82 % vseh posestnikov ima zasebno gozdno posest veliko do 5 ha.

Izpostaviti velja agrarne skupnosti, kot posebno obliko skupne lastnine. Agrarne skupnosti (AS) so premoženjske skupnosti fizičnih in pravnih oseb, ki preko organov AS skupno upravljajo in razpolagajo z nepremičnim premoženjem ter gospodarijo s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči. Po drugi svetovni vojni so bile AS zaradi novega družbenega reda odpravljene, njihovo premoženje pa nacionalizirano. Z osamosvojitvijo, denacionalizacijo in Zakonom o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti in vrnitvi njihovega premoženja in pravic so AS ponovno zaživele. Na območju

GGE Banjšice so tri AS. Najbolje je organizirana AS Kal nad Kanalom, ki gospodari s 1.049 ha nekdaj občinskih gozdov, v katerih so imeli prebivalci Lokovca, Kanalskega Loma in Kala nad Kanalom servitutne pravice. V preteklosti je v teh gozdovih prevladovalo izrazito ekstenzivno panjevsko gospodarjenje s kratkimi obhodnjami, prisotna je bila tudi paša v gozdu in steljarjenje. Negativni vplivi na gozd so se končali v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, ko je Gozdni obrat Gorica pričel s sanacijo teh gozdov, izbiralnimi redčenji in mestoma tudi z umetno obnovo. Danes upravljajo s temi gozdovi člani AS pod strokovnim nadzorom Zavoda za gozdove Slovenije, KE Gorica. Izbiralna redčenja, kjer se pridobiva pretežno lesno maso za kurjavo, izvajajo lastniki sami. Obnova sestojev (svetlitvena redčenja in končne sečnje) pa poteka s strani izbranih strokovno usposobljenih izvajalcev. Tudi te gozdove je v letu 2014 močno prizadel žled. Najbolj so prizadeti smrekovi nasadi (zlomljeni vrhovi, porita drevesa), listavci so pretežno okleščeni, na večjih strminah je drevje posamično do skupinsko porito. Manjši in slabše organizirani sta AS Kanalski Lom (217 ha gozdov) in AS Levpa (okrog 140 ha gozdov). Pričakovati velja, da se bosta v prihodnje tudi ti dve AS ob sprejetju novega Zakona o agrarnih skupnostih in ob posredovanju in sodelovanju strokovnih institucij znali ustrezno organizirati in pričeti načrtno gospodariti s svojimi gozdovi v dobro vseh svojih članov.

Karta 2: Pregledna karta lastništva

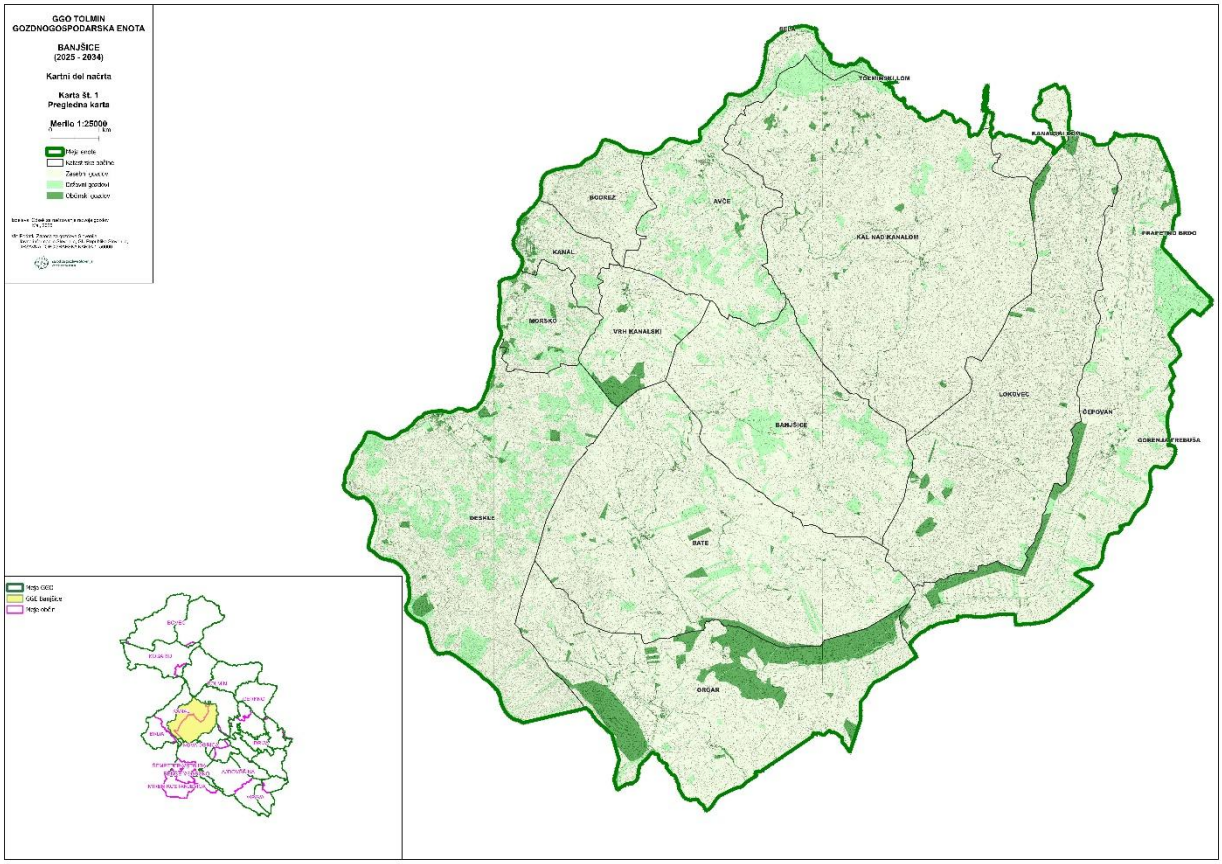

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Enota je sorazmerno dobro, vendar neenakomerno odprta s prometnicami. Slabša odprtost gozdov je na območju katastrskih občin Kanalski Lom, Deskle, Grgar in Bate. Transport lesa poteka po gozdnih cestah, protipožarnih presekah prve kategorije in javnih cestah. V prostoru so prisotne tudi posamezne poljske poti, ki služijo spravilu lesa.

Gradnja gozdnih prometnic je na območju neugodne geološke podlage (fliš, lapor) kljub enostavnejši gradnji manj intenzivna. Boljša je odprtost gozdov na območju apnenca (Čepovan, Lokovec, Kal nad Kanalom), kjer je gradnja zahtevnejša, njihovo vzdrževanje pa ugodnejše.

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja – v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	6.001,40	81,9	6,2	45,4	23,4	12,9	10,1	2,0
Z žičnico	1.323,43	18,1	0,0	33,0	24,4	21,6	20,3	8,0
Skupaj*	**7.324,83**	**100,0**	**5,1**	**43,3**	**23,6**	**14,4**	**11,9**	**1,7**
Ni odprto**	**5.058,07**	**40,8**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**00**	**0,0**	**0,0**

*Vsi odprti večnamenski gozdovi, GPN z dovoljenim ukrepanjem in varovalni gozdovi.
**Ni odprto: z gozdnimi prometnicami neodprti večnamenski gozdovi, GPN z dovoljenim ukrepanjem in varovalni gozdovi.

Med potencialnimi načini spravila prevladuje spravilo s traktorji na 81,9 % površine, s spravilno razdaljo od 200 - 400 m. Skoraj tretjina lesa se spravlja v razdaljah med 400 in 800 m. Dobrih 10 % spravilnih razdalj je daljših od 800 m, pri čemer velja poudariti, da se les praviloma ne vlači ampak vozi na traktorskih prikolicah.

Obsežna sanacija žledoloma po letu 2014 in sanacija s podlubniki napadenih dreves, je narekovala intenzivnejše odpiranje gozdov z vlakami, ki so omogočile spravilo lesa iz območij, ki so bila slabše odprta.
Strojna sečnja v preteklem ureditvenem obdobju ni bila prisotna, zato se sečnih poti ni gradilo. Je pa v prihodnje pričakovati postopno uvajanje strojne sečnje, predvsem na spravilno ugodnejših predelih, ki so sicer primerni za traktorsko spravilo. Pod strojno sečnjo je mišljena sečnja in spravilo gozdnih lesnih sortimentov s stroji za sečnjo in spravilo – harvesterji (HV) in forvarderji (FV) kakor tudi vse oblike sečnje s HV v kombinaciji s traktorskim in žičnim spravilom lesa.

Vir podatkov za spodnjo preglednico sta evidenca gozdnih prometnic in katalog prostorskih podatkov ZGS. Gostota gozdnih cest je 6,1 m/ha. Skupna odprtost prostora z gozdnimi cestami, javnimi cestami in protipožarnimi presekam pa 18,2 m/ha, kar je za 1,9 m/ha več kot v preteklem ureditvenem obdobju, vendar pod povprečno odprtostjo gozdov v območju, ki znaša 22 m/ha.

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne** km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	73,1	2,1	75,2	6,1
Javne ceste	138,2		138,2	11,2
Protipož. prom.	11,8		11,8	1,0
Skupaj	**223,1**		**225,2**	**18,2**

*Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste ter vse gozdove razen gozdov s posebnim namenom brez ukrepov (gozdni rezervati). Varovalni gozdovi se upoštevajo.
**Produktivne ceste se bile izračunane s pomočjo bufferja (3 m).

Glede na namen in rabo gozdne ceste razvrščamo v kategorije G1, G2 in G3. Ceste G1 imajo poudarjen javni značaj in so zato v znatni meri namenjene tudi javnemu prometu. V enoti imamo samo eno tako gozdno cesto. Ceste G2 so glavne gozdne ceste, ki odpirajo velike gozdne komplekse in so namenjene prvenstveno gozdni proizvodnji. V GGE Banjšice je 11 tovrstnih gozdnih prometnic, kar predstavlja 37% gozdnih cest. Na cestah kategorije G1 in G2 se skuša zagotavljati redno letno vzdrževanje. Ceste G3 so stranske gozdne ceste in so namenjene so izključno gozdni proizvodnji in odpirajo manjše površine gozdov. Teh je kar 63% in se jih navadno vzdržuje po potrebi.
Dostop do kmetij in zaselkov je v pretežni meri asfaltiran in so prevozne skozi vse leto; za to skrbita občini Kanal ob Soči in Nova Gorica. V občini Kanal ob Soči je veliko tlakovanih makadamskih občinskih cest, ki služijo tudi za transport lesa. Zaradi načina gradnje in pomanjkanja sredstev, je vzdrževanje teh prometnic nezadostno. Posledica tega so tudi večje poškodbe, ki nastajajo ob večjih padavinskih dogodkih.
V območju GGE ni površin, ki bi bile skladno z določili Uredbe o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS št. 38/94) oziroma skladno z veljavno zakonodajo opredeljene kot območje, ki z gozdnimi cestami ni odprto.

Omrežje protipožarne infrastrukture oz. protipožarnih presek je zgoščeno na območju Lokovca in Banjšic, saj je tu požarna ogroženost največja.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Prvotno so bili naseljeni predeli z ugodnejšimi življenjskimi pogoji. To so predeli, kamor še seže mediteranski vpliv (Avče, Grgar). Višji, manj ugodni predeli za življenje, pa naj bi bili poseljeni kasneje. Sprva so bile tu le planine, s širjenjem prebivalstva pa so le te preraščale v zaselke in naselja. Število prebivalstva je vse do začetka 20 stoletja naraščalo, po prvi svetovni vojni pa je začelo padati in pada še danes. V 185 letih je na področju GGE število prebivalstva padlo za 46 %. Najbolj je upad prebivalstva zaznamoval Lokovec, ki je leta 1910 imeli 1.483 prebivalcev, leta 2014 pa le še 294. Število prebivalstva se je povečalo le v večjih naseljih, kot sta Deskle in Kanal. Mest v GGE praktično ni. Večja naselja so predvsem na obrobju GGE. Največ jih je po dolini reke Soče (Kanal, Deskle, Morsko, Avče, Bodrež), manj na severni in vzhodni strani (Grgar in Čepovan). Same Banjšice označuje kar 18 zaselkov, v glavnem gručastih. V najvišjih in hkrati najbolj zakraselih predelih GGE, v Lokovcu, pa gre za razpršeno poselitev v obliki samotnih kmetij. Starostna in izobrazbena struktura je neugodna in se je začela rušiti z odseljevanjem ljudi v mesta. Odseljevali so se v večini mladi, vitalni, delovno sposobni ljudje. Posledično s tem so se začele pojavljati oziroma kopičiti tudi socialni problemi.

Grafikon 1/D-GŠP: Gibanje števila prebivalcev v GGE v primerjavi z površino gozda

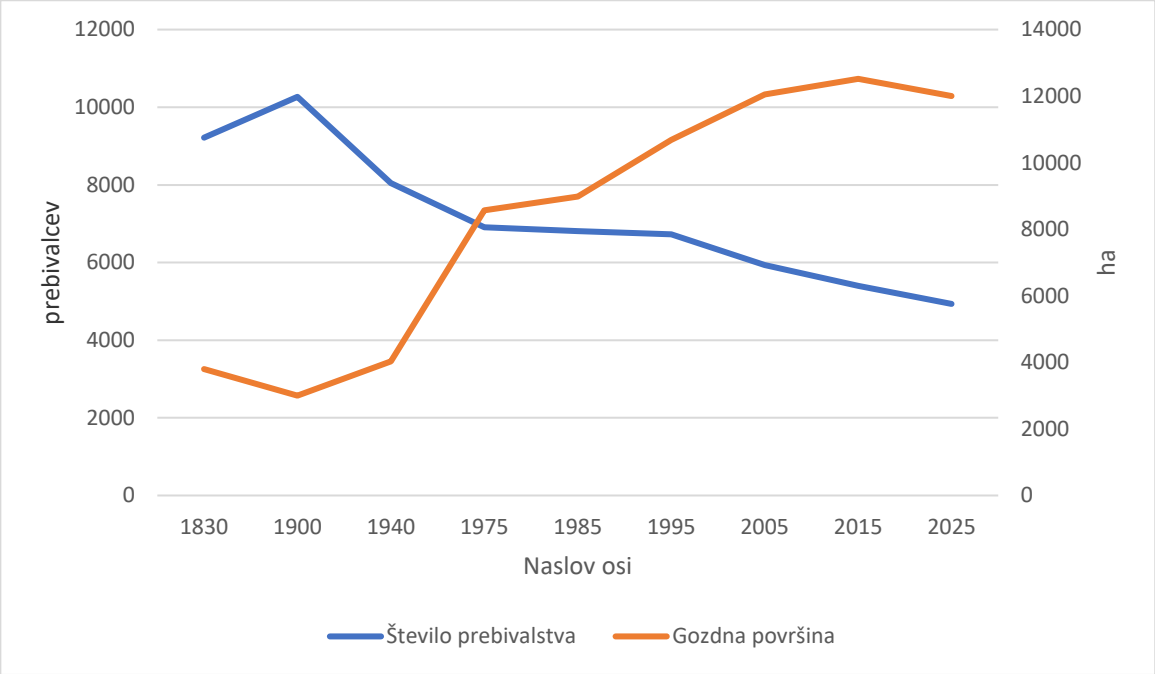

V preteklosti je bilo kmetijstvo, natančneje živinoreja, daleč najpomembnejša gospodarska panoga. Bistvene spremembe so nastale po drugi svetovni vojni, ko je razvoj industrije na Primorskem sočasno z razvojem infrastrukture (ceste, elektrika) omogočil zaposlovanje prebivalcev in izboljšanje življenjskih razmer. To je povzročilo naglo opuščanje kmetovanja in odseljevanje s podeželja, še posebej v najbolj odročnih predelih. V bližnji preteklosti je na razvoj krajev v GGE negativno vplivalo tudi zaprtje nekateri obratov: obrat Vozil v Lokovcu, lesnoindustrijski obrat Pohištvo v Čepovanu. Zapiranje posameznih manjših podružničnih šol dodatno poslabšuje razvoj krajev. Trenutno je veliko ljudi, predvsem s Kanalske občine, zaposleno v industrijskem obratu Salonit in Esal v Anhovem ter v Plastik Kanal. Banjškarji, Lokovčani, Čepovanci in Grgarci se večinoma vozijo na delo v Novo Gorico. Majhnemu delu prebivalstva pa nudita zaposlitev lesno predelovalni obrat Gonzaga v Čepovanu. Nekaj je tudi samostojnih podjetnikov. Predvsem v Lokovcu je še živa stara kovaška obrt.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

Območje GGE ni bilo nikoli zelo industrijsko razvito. Gospodarske dejavnosti močno in izrazito dvopolno vplivajo na gospodarjenje z gozdovi. Medtem ko v krajih ob Soči narašča število prebivalstva, se zmanjšuje kmetijska raba prostora na Banjšicah in Lokovcu. Tam so gozdovi skorajda prepuščeni naravnemu razvoju. Lastniki gozdov, ki so povečini odseljeni, še zlasti v malodonosnih in pionirskih gozdovih nimajo želje po intenzivnem gospodarjenju.
Splošne značilnosti življenjskih razmer v GGE:
+ zaradi gospodarske krize so zaposlitve v zasebnem sektorju negotove;
+ število prebivalcev pada, trend se ne umirja;
+ mladi se po zaključku šolanja ne vračajo domov ampak si delo iščejo v večjih centrih;
+ perspektivna panoga turizem se počasi razvija (kmečki turizmi, turizem na in ob Soči);
+ kmetijstvo je glavna dejavnost;
+ dohodki iz gozda so za lastnike manj in le priložnostno pomembni;
+ življenjske razmere v GGE so se v zadnjem desetletju poslabšale, kar se pozna predvsem v odhajanju (odseljevanju) mlajših, izobraženih ljudi.

1.5.1 Lovstvo

V GGE spadata v lovsko upravnem smislu celotni lovišči Grgar in Čepovan ter deli lovišč Most na Soči, Anhovo, Gorica in Kanal. Površine prikazuje preglednica.

Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Površina lovišča v GGE (ha)	Pov. Gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
1201	Kanal	2.342,18	1.569,77	del
1202	Most na Soči	156,43	152,04	del
1205	Anhovo	2.608,32	2.087,83	del
1206	Grgar	5.593,41	3.706,57	
1207	Čepovan	6.140,23	4.644,70	
1209	Gorica	272,79	221,99	del
	Skupaj	**17.113,36**	**12.382,90**	

Vsa lovišča se združujejo v Zahodno visoko kraško lovsko upravljavsko območje (LUO). V okviru LUO lovišča usklajujejo svoje gospodarjenje z divjadjo in njenim življenjskim okoljem. Od leta 1995 dalje je načrtovanje gospodarjenja z divjadjo in njenim življenjskim okoljem prevzel Zavod za gozdove Slovenije. Osnova načrtovanja večine vrst je LUO, oziroma zaokroženo populacijsko območje posamezne vrste.

Karta 3: Pregledna karta lovišč

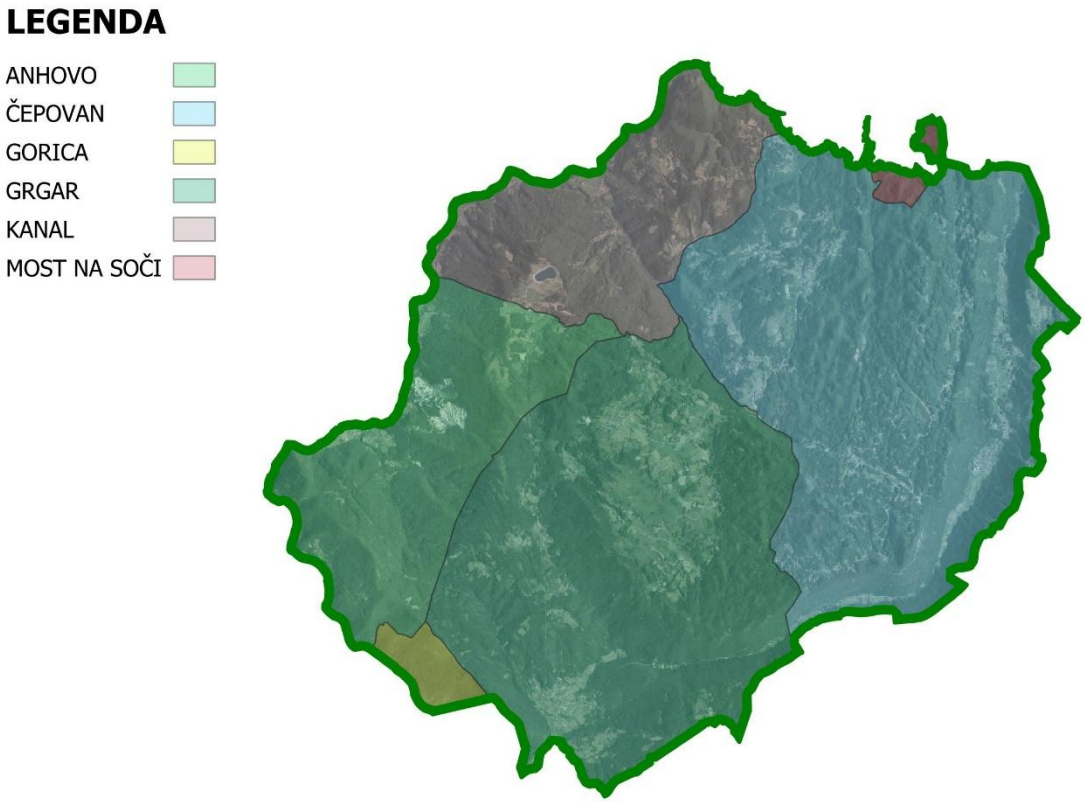

1.5.2 Kmetijstvo

Najugodnejši pogoji za kmetijsko panogo so v predelu Avč, Deskel, Grgarja in v spodnjem delu Čepovanske doline. V osrednjem in višjem predelu GGE pa so tla revnejša, vegetacijska doba je kratka, primanjkuje vode, svet je ponekod precej zakrasel. Te neugodne razmere so tako že od nekdaj dovoljevale na območju Banjšic in Lokovca le razvoj živinoreje. Kljub dolgi tradicijii, v zadnjih letih pa tudi kljub pomoči države, se panoga v velikem delu opušča. Opustilo se je kmetovanje na praktično vse manjših posestih. Spodbudno pa je kmetovanje večjih posestnikov z večjimi čredami pašne živine, ki jemljejo v zakup ali kupujejo posamezne parcele in s tem zaokrožajo predvsem površino za živinorejo. Društvo Planota je vzpodbudilo veliko zanimanje za zdravilna zelišča na območju Banjške planote in v Lokovcu. Nekateri bi se ukvarjali z njimi celo v obliki dopolnilne dejavnosti. Opuščene kmetijske površine na predelu, ki se spuščajo od Banjške planote proti reki Soči, so precej poraščene z medovitimi drevesnimi vrstami. Le te pa pomenijo predvsem v predelu od Plavi do Avč velik čebelarski potencial.

1.5.3 Poselitev

Poselitev je največja v krajih, ki ležijo ob robu območja. To so Čepovan, Grgar, Deskle, Kanal, Avče, Bodrež, v osrčju pa je nekoliko bolj poseljen le Kal nad Kanalom. Število prebivalstva se je v zadnjem desetletju povečalo le v delih k.o. Deskle in k.o. Kanal, povsod drugod pa se je zmanjševalo. Sledi upadanja števila prebivalstva je zaznati predvsem v manjših zaselkih in na samotnih kmetijah, ki so ostale prazne in se zaraščajo. Nekatere domačije se prodaja in tudi obnavlja, vendar v glavnem v turistični ali počitniški namen.

1.5.4 Infrastruktura

Vaške ceste so asfaltirane, makadamske poti vodijo le še do posameznih samotnih domačij. Velik del teh poti vodi skozi gozdove, zato imajo le te velik pomen tudi pri izkoriščanju gozdov. Vse vasi, zaselki in samotne kmetije so elektrificirane, in skoraj vse povezane v telefonsko omrežje. Slabše je z vodnim omrežjem, saj je še vedno velik del prebivalstva oskrbovano le s kapnico (Lokovec, Puštale, Kal, Levpa, Seniški breg). Pri vzdrževanju obstoječih infrastruktur se pojavljajo veliki stroški, ki pridejo do izraza predvsem v višjih predelih in ob hudih zimah. Problemi se pojavljajo tudi pri spravilu oziroma odvozu lesa, ko težki kamioni uničujejo asfaltirane ceste, ki pa so bile večinoma brez soglasja ZGS

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Nad naseljem Rodež se po pobočju proti Jelenku in Kuku dvigata kamnoloma Rodež in Perunk, ki ju ločuje le manjši greben. Kamnoloma sta razdeljena na etažne ravnine in etažne brežine. V kamnolomu Rodež se odkopava osnovna kamnina, kamnolom Perunk pa ima posebne kamnine, ki so pomembne za proizvodnjo cementa. V naslednjih letih je za potrebe proizvodne dejavnosti podjetja Salonit Anhovo d.d. predvidena širitev obeh kamnolomov. V GGE je še nekaj manjših, vendar opuščenih gramoznic. Ko pade nivo reke Soče, je tudi ta na posameznih predelih pomembno odvzemno mesto za gramoz.

Črpalna hidroelektrarna Avče, ki je bila zgrajena leta 2009, je v obratovanju. Energetski infrastrukturni objekt ima pri naselju Avče strojnico, od tu poteka cevovod v dolžini cca. 2 km do Kanalskega vrha, kjer je umetno akumulacijsko jezero. Cevovod, ki povezuje zgornjo akumulacijo s strojnico, poteka v glavnem po gozdnem prostoru.

Vzdrževanje obstoječih daljnovodov in plinovoda v GGE poteka periodično v smislu čiščenja grmovja in tanjšega drevja. Največji posegi so na območju visoko napetostnih daljnovodov (110kV) in sicer na daljnovodu Avče – Gorica ter daljnovodu Gorica – Plave.

V GGE so speljane številne planinske in pohodne poti. Najzanimivejše so poti na Lašček, Vodice, Sveto Goro, Velike in Male Vrše, Jelenk, Sv. Lovrenc, Bezlovnik, Cilov rob, Kobilco, pot treh svetišč. Zanimive so tudi pot po Rakah v Slatni, Banjška krožna pot ter učna pot v Grgarju. V GGE sta tudi dve trim stezi in sicer v Desklah in v Kanalu. Planinskih koč, kljub številnim pohodniškim potem, ni.

V letu 2014 je bila v spomin na žrtve prve svetovne vojne v sklopu Poti miru od Alp do Jadrana, urejena Pot na Prižnico. Pot se začne nad naseljem Plave in vodi do vrha Prižnice (kota 383), kjer so v času Soške fronte potekali hudi boji med italijansko in avstro-ogrsko vojsko. Z vrha Prižnice pelje pot mimo številnih kavern do cerkvice Sv. Kvirina in dalje proti Vodicam.

Na območju Avč je speljana po gozdnih in travniških poteh pot za gorske kolesarje, načrtuje se kolesarska pot iz Avškega Loga proti Mostu na Soči, ki bo povezovala kolesarsko pot ob Soči.

Na območju GGE je aktivnih več lovskih družin. Teritorialno sta v GGE Banjšice v celoti dve lovski družini, in sicer LD Grgar in LD Čepovan, delno pa so LD Most na Soči, LD Paljevo, LD Gorica in LD Kanal. Posledično temu so v GGE tri lovske koče in sicer v Čepovanu, Bitežu in na Paljevem.

Prostovoljna gasilska društva so v Kanalu, Avčah in Čepovanu.

V Grgarskih Ravnah je do nedavnega deloval zeliščni center z urejeno zeliščno potjo.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Druge dejavnosti v tem prostoru so slabo razvite. Od gospodarskih obratov je najpomembnejša tovarna pohištva Gonzaga v Čepovanu, v Lokovcu se nahaja manjši obrat Varmont, v Levpi pa Levplast. Nekaj domačinov je tudi obrtnikov; ukvarjajo se z gozdarstvom, gradbeništvom, prevozništvom, imajo mehanične in vulkanizerske delavnice,... Lastniki večjih kmetij so svojo tržno nišo našli v sirarstvu. Lokovec je znan po tradicionalni obrti – kovaštvu, ki pa danes, na

žalost, izgublja svoj pomen. V Grgarskih Ravnah je do nedavnega deloval zeliščni center, ki naj bi domačinom nudil možnost dodatnega zaslužka.

Kljub temu, da je Banjška planota zaradi ugodne lege, neokrnjenosti in razgibanosti zanimiva za turizem, je turistična ponudba skromna. Domačini se preko posameznih turističnih društev trudijo obiskovalcem, na različne načine, pokazati zanimivosti in posebnosti tega območja. Turistično se najbolj razvija območje ob Soči, predvsem z aktivnostmi na in ob reki Soči. Posledica izseljevanja ljudi s podeželja je pomanjkljiva storitvena dejavnost. V celotni GGE sta samo dve trgovini (Grgar in Kal nad Kanalom), dve gostišči (Grgar, Lohke), poslovalnica pošte v Grgarju in zdravstveni dom v Čepovanu. Ker v GGE prevladuje starejše prebivalstvo, je za njihove potrebe urejena pomoč na domu ter potujoča trgovina, knjižnica in pošta.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarna ogroženost gozdov je zaradi majhne količine padavin in sušnih rastišč predvsem v južnem delu GGE kar izrazita. V GGE se sicer pojavljajo vse štiri stopnje požarne ogroženosti, ki smo jih določili po metodi točkovanja posameznih lastnostih gozda in dejavnikov izven gozda po kriterijih Pravilnika (2009a)[4]

- **Zelo velika požarna ogroženost:** Gozdovi lahko zagorijo že zaradi najmanjšega izvora ognja po nekajdnevnem sušnem vremenu. Gašenje požara je težavno; ogenj se običajno razvije v vršni požar in gozd lahko popolnoma uniči. V GGE so takšni gozdovi na jugu in jugozahodu, kjer se prepletajo gozdne in zaraščajoče kmetijske površine. Prevladujejo sušne, izpostavljene, pobočne in grebenaste lege, porasle s črnim borom, črnim gabrom, cerom in malim jesenom. Večinoma gre za združbi Seslerio-Ostryetum in Seslerio-Fagetum. Takšni sestoji so zlasti v oddelkih 60, 61, 62, 91. Dostopnost je slaba, vodnih virov večinoma ni.
- **Velika požarna ogroženost:** V to skupino sodijo gozdovi v zahodni polovici GGE, predvsem na južnih in jugozahodnih pobočjih (prim. odd. 85, 86, 97, 98, 99, 100). Prevladuje primorski gozd črnega gabra, cera, malega jesena, mokovca, s posamično ali skupinsko primesjo črnega bora. V to kategorijo uvrščamo tudi posamezne nasade iglavcev, sestoje črnega in rdečega bora in smrekove monokulture. Ogenj se v njih običajno omeji na talni požar, ki se le izjemoma razvije v vršnega. Poškodbe tal, grmovnega in drevesnega sloja so lahko zelo velike, vendar ogenj običajno ne uniči gozda.
- **Srednja požarna ogroženost:** V tej kategoriji so pretežno gozdovi vzhodne polovice GGE, zlasti v Čepovanski dolini, Spodnjem in Srednjem Lokovcu. Požari v njih nastanejo le ob dolgotrajnejših sušah, ponavadi zaradi udara strele; praviloma gre za talne požare na manjših površinah, ki se le izjemoma razširijo.
- **Majhna požarna ogroženost:** Večina gozdov te kategorije pripada severnemu, zlasti severovzhodnemu delu enote (prim. Kalski gozd, odd 4, 9, 10, 12, 16, 18). Gozdni požari v njih so zelo redki, omejeni na majhne površine in ne povzročajo večje škode.

Po evidenci gozdnih požarov v zadnjem desetletju spadajo gozdovi v GGE med manj ogrožene. Požari so redki; pogostejši so ob suhem vremenu zgodaj spomladi ali pozno poleti ob poletnih sušah. Organizacijsko in tehnično protipožarno varstvo je zadovoljivo urejeno. Preventivno varstvo pa zajema tudi postavitev opozorilnih tabel, ki se jih postavlja na območjih z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo. Na območju GGE so tri prostovoljna gasilska društva: Čepovan, Avče, Kanal, mejno pa sodelujeta še Most na Soči in Nova Gorica ter poklicna enota v Novi Gorici. Pri opazovanju in kontroli gozdnih požarov sodelujejo tudi uslužbenci Zavoda za gozdove Slovenije – KE Gorica.

Karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta

[4] Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

(Karta št. 12)

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

GGE je razdeljena na 101 oddelkov in 156 odsekov. Meje oddelkov in odsekov ostajajo nespremenjene. Povprečna površina gozda v odseku/oddelku je dobrih 79 ha.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Znotraj javne gozdarske službe (ZGS) je GGE organizacijsko razdeljena na dva revirja: Revir Kanal (šifra 1001, sedež v Panovcu) zajema k.o. Avče (del), Bodrež, Kanalski vrh, Morsko, Deskle, Grgar, Bate, Banjšice, Kanal. Oddelki: 44 – 66, 85 – 101; Revir Kal nad Kanalom (šifra 1003, sedež v Panovcu) zajema k.o. Kal nad Kanalom, Lokovec, Čepovan, Kanalski Lom (del), Avče (del). Oddelki: 1 – 43, 67 – 84.

Organizacijsko – kadrovska shema je naslednja: Krajevno enoto Gorica vodi Svit TRKMAN, univ.dipl.inž.gozd. V revirju kanal je revirni gozdar Marko HVALIČ, inžinir gozdarstva, v revirju Lokovec pa Klemen HOČEVAR, Inžinir gozdarstva. Krajevna enota in oba revirja imajo sedež v gozdarski stavbi na južnem obrobju mestnega gozda Panovec pri Novi Gorici, izven območja GGE.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Zaradi usklajene rabe gozdnega prostora je pomembnost posameznih funkcij gozdov ovrednotena glede na površinsko razširjenost in stopnjo poudarjenosti ter prostorsko opredeljena na karti 1:30.000. Osnove za ovrednotenje funkcij so skladno s Pravilnikom (2010)[5] opisane s tremi stopnjami pomembnosti:

- **1. stopnja** poudarjenosti določa način (sistem) gospodarjenja. Pri poudarjenosti ekološke ali socialne funkcije morajo biti sečnja in posegi v prostor podrejeni poudarjeni funkciji.
- **2. stopnja** poudarjenosti pomembno vpliva na način gospodarjenja. Sečnja in posegi v prostor morajo biti usklajeni s poudarjenostjo funkcije.
- **3. stopnjo** poudarjenosti imajo vsi ostali gozdovi in jo je mogoče zagotavljati z normalnim konceptom sonaravnega, trajnostnega in večnamenskega gospodarjenja, zato te stopnje posebej ne prikazujemo. Funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja.

Poudarjenost funkcij se določa za celoten gozdni prostor, le poudarjenost lesnoproizvodne funkcije se določa zgolj na površini gozda.

GGE je zaradi svoje lege, površine, podnebne, talne, reliefne in vegetacijske raznolikosti tudi funkcijsko pestra. Na 1. stopnji izstopata **lesnoproizvodna funkcija** in **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.** Na 2. stopnji pa **hidrološka funkcija** in funkcija **ohranjanja biotske raznovrstnosti.** Na 3. stopnji prevladujejo **socialne funkcije**.

Preglednica 12/ D-F: Površine gozdnega prostora* s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	446,76	9,4	3,61	392,35	8,2	3,17	3.921,51	82,4	31,67	4.760,62
Hidrološka funkcija	13,4	0,3	0,11	4.708,82	98,6	38,03	51,81	1,1	0,42	4.774,03
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.262,5	24,9	10,20	3.813,37	75,1	30,80	0	0	0,00	5.075,87
Klimatska funkcija	8,86	0,2	0,07	0	0	0,00	4.751,76	99,8	38,37	4.760,62
Zaščitna funkcija	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0
Higiensko-zdravstvena funkcija	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0
Obrambna funkcija	0	0	0,00	1,77	100	0,01	0	0	0,00	1,77
Rekreacijska funkcija	41,65	0,9	0,34	55,44	1,1	0,45	4.760,62	98	38,45	4.857,71
Turistična funkcija	32,26	0,7	0,26	7,47	0,2	0,06	4.728,36	99,2	38,18	4.768,09
Poučna funkcija	0	0	0,00	0	0	0,00	4.760,62	100	38,45	4.760,62
Raziskovalna funkcija	547,72	100	4,42	0	0	0,00	0	0	0,00	547,72
Funkcija varovanja naravnih vrednot	948,4	75,7	7,66	304,37	24,3	2,46	0	0	0,00	1.252,77
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0
Estetska funkcija	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0
Lesnoproizvodna funkcija	3.899,23	92,6	31,49	0	0	0,00	313,67	7,4	2,53	4.212,9
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	12,56	15,9	0,10	66,57	84,1	0,54	0	0	0,00	79,13
Lovnogospodarska funkcija	12,56	100	0,10	0	0	0,00	0	0	0,00	12,56

*Gozdni prostor je gozd skupaj s površinami, funkcionalno povezanimi z gozdom.
**Lesnoproizvodna funkcija se določa na površini gozda, z izjemo gozdnih rezervatov in izločenih ekocelic.

[5] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20

2.1 Ekološke funkcije

FUNKCIJA VAROVANJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ IN SESTOJEV (VAROVALNA FUNKCIJA)

Kot varovalne smo ovrednotili tiste gozdovi, ki v zaostrenih in ranljivih ekoloških razmerah varujejo sebe, svoja zemljišča in nižje ležeče sestoje in zemljišča pred erozijskimi pojavi, ki jih povzročata voda in veter ali preprečujejo zemeljske in snežne plazove, usade in valjenje kamenja ter predele gozdov nad mejo strnjenega gozda.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo vsi varovalni gozdovi, izločeni na podlagi Uredbe (2005)[6] zaradi večjih naklonov površja. Poleg teh je funkcija na prvi stopnji poudarjena tudi v ostalih gozdovih na karbonatni matični podlagi z nakloni nad 35° ter na flišu z nakloni nad 25°, gozdovi na območju skalnih podorov, na manjših površinah pa tudi gozdovi v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov.

Z drugo stopnjo poudarjenosti so izločeni gozdovi na območju gozdov z nekaterimi gozdnimi združbami na ekstremnih rastiščih, gozdovi na flišu z nakloni 15-25° in gozdovi z veliko kamnitostjo oz. skalovitostjo (50-70 %).

Gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ležijo predvsem v naslednjih odsekih: 7b, 21a, 29, 50a, 52a in 77b, 101c (pretežno na rastiščih Ostryo-Fraxinetum in Seslerio-Ostryetum). Varovalnost gozdov se zlasti kaže na sušnih, prisojnih pobočjih z varovanjem tal pred erozijo, zemeljskimi plazovi in usadi, zadrževanjem vode in zagotavljanjem enakomernega vodnega odtoka.

HIDROLOŠKA FUNKCIJA

Zaradi mehanskega in biološkega čiščenja z gozdnih površin pronicajoče oz. odtekajoče se vode, uravnavanja vodnega režima z zadrževanjem hitrega odtekanja padavinske vode s površja ter ohranjanja vode v gozdnih tleh v sušnih obdobjih sodi hidrološka funkcija med pomembnejše funkcije v GGE. Poudarjena je predvsem na vodovarstvenih in potencialnih vodovarstvenih območjih, določenih v skladu s predpisi, ki urejajo vode.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo vodovarstvena območja z drugo stopnjo varovanja, območja nad jamami in v okolici brezen in okolica nekaterih črpališč.

Z drugo stopnjo je funkcija ovrednotena na karbonatnem kraškem svetu s podzemnimi kraškimi jamami in vodnimi tokovi, v gozdovih ob vodotokih (ob Soči 100 metrski pas, ob manjših vodotokih pa 25 metrski) ter okolica manj izdatnih vodnih izvirov in manj pomembnih črpališč.

Banjšice so z vodotoki siromašno območje zato je ta funkcija poudarjena predvsem na 2.stopnji. Gozd ohranja čistost talnice in tekočih voda in povečuje stalnost vodnega odtoka. Vodna zajetja, ki so praviloma postavljena v gozdnatih pobočjih zadovoljujejo lokalne potrebe (pitna voda za gospodinjstva, voda za tovarne). Vloga gozda v izrabi vodne energije je predvsem v zagotavljanju enakomernih odtokov in zmanjševanju količine plavin. Pomembnejše jame in brezna so predvsem v oddelkih 47, 49, 65. Pomembnost hidrološke funkcije bo v prihodnosti naraščala.

FUNKCIJA OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je pomembna z vidika zagotavljanja življenjskega prostora rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, ki so pomembno vezane na gozd in gozdni prostor. Poudarjenost funkcije je izražena zlasti v gozdovih s habitati redkih in ogroženih vrst, s habitati, ki so pomembni za ohranitev populacij divjadi ter s habitati, ki se ohranjajo v ugodnem stanju po predpisih o ohranjanju narave. Poleg teh imajo poudarjeno funkcijo tudi gozdovi s statusom posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega

[6] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Uradni list RS, št. 88/05 in 56/07 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20

območja in ekološko pomembnega območja (EPO), ki so določeni na podlagi Uredbe (2004)[7] ter podrobneje predstavljeni v spodnjih preglednicah.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo mirne cone na zgornjem delu struge Avščka s pritoki, ter raztresena po vsej GGE v okolici nekaterih jam in brezen.

V drugo stopnjo poudarjenosti sodijo gozdovi v območju Natura 2000 in EPO.

Preglednica 13/N-PSCI: Natura 2000 pSCI območja

KODA IN IME	VRSTE IN HABITATNI TIPI, VEZANI NA GOZDNI PROSTOR
SI3000255 Trnovski gozd-Nanos	V GGE Banjšice je samo območje Čepovanska reber, ki predstavlja 0,54 % celotnega Natura 2000 območja. Netopirji: - širokouhi/mulasti netopir (Barbastella barbastellus) * - veliki navadni netopir (Myotis bechsteinii) Zveri: - volk (Canis lupus) - rjavi medved (Ursus arctos) - navadni ris (Lynx lynx) Hrošči: - bukov kozliček (Morimus funereus) - alpski kozliček (Rosalia alpina)* Dvoživke: - hribski urh (Bombina variegata) - veliki pupek (Triturus carnifex) Gozdni habitatni tipi: - (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)) Negozdni habitatni tipi: - (8310) Jame, ki niso odprte za javnost
SI3000034 Banjšice - travišča	Območje ne zajema vrst ali ukrepov za sektor gozdarstva
SI3000327 Domaček	navadni koščak (Austropotamobius torrentium)*
SI3000024 Avče	mali podkovnjak (Rhinolophus hipposideros)

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT

Preglednica 14/N-SPA: Natura 2000 SPA območje

KODA IN IME	VRSTE IN HABITATNI TIPI, VEZANI NA GOZDNI PROSTOR
SI5000007 Banjšice	planinski orel (*Aquila chrysaetos*), sršenar (*Pernis apivorus*)
SI5000025 Trnovski gozd	V območje GGE Banjšice sega le 11 ha POV območja Trnovski gozd), kar predstavlja 0,1 % celotnega POV. Ker je to območje pokrito s POO Trnovski gozd - Nanos, kvalifikacijskih vrst POV v nadaljevanju ne navajamo.

Preglednica 15/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SCI	V GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.	53.233 ha	289 ha	Splošna ocena stanja na območju je odlična (SDF, 2020)
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	Bukovja poraščajo pretežni del enote, cona pa je prisotna le na skrajnem vzhodnem delu GGE, na pobočjih nad	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolje ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in	28.039 ha	249 ha	(Splošna ocena stanja HT na območju je odlična (SDF, 2021)

[7] Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18

	Čepovanskim dolom	gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.			

Preglednica 16/KVP: Kvalifikacijske vrste ptic/kvalifikacijske vrste živali

Vrsta	Cona / območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju SAC
rjavi medved (*Ursus arctos*)*	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. Tipičen habitat medveda so strnjeni gozdovi Visokega krasa, tudi Trnovskega gozda.	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Prehrana: pretežno (90%) rastlinojed (plodovi bukve, hrasa, kostanja, leske, oreha, drena, jerebike, maline, jagode, borovnice, robide, hruške, jabolka, slive,…, trava, gobe,…), mravlje, mrhovina, mladiči rastlinojedov ipd. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetsko bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonosne vrste. Na izbiro življenjski prostora močno vpliva človek.	34.818 ha	38 ha	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je odlična (SDF, 2020)
volk (*Canis lupus*)*	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Je največji predstavnik družine psov, ki zraste do 140 cm in tehta do 70 kg. Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Je izreden, pretežno nočno dejaven plenilec, ki se združuje v krdela in se zaradi skupinskega lova loteva tudi večjih živali. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Že od nekdaj ga je človek preganjal zaradi napadov na drobnico, ki so bolj verjetni ob pomanjkanju parkljaste divjadi. Kljub slabemu slovesu človeku ni nevaren. Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	34.818 ha	38 ha	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2020)
navadni ris (*Lynx lynx*)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. Tipičen habitat navadnega risaso strnjeni gozdovi Visokega krasa, tudi Trnovskega gozda.	Za to vrsto mačke so značilni čopi dolgih dlak na koncu uhljev. Tehta 16-34 kg, samci pa so večji in težji od samic. Razen v času parjenja je samotar. Je specializiran plenilec, ki lovi iz zasede. Najpogostejši plen so manjši parkljarji (srnjad, gamsi), lahko pa pleni tudi jelenjad, divje prašiče, jazbece, zajce, divje mačke ter gozdne jerebe. Gozd, v katerem živi je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Ris je plašna žival in človeku ni nevaren. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmec volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	34.818 ha	38 ha	Vrsta je prisotna, redka. Kljub temu, da je populacija skoraj izolirana, je splošna ocena stanja populacije dobra (SDF, (2021).
bukov kozliček (*Morimus funereus*)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	20 do 38 mm velik hrošč z robustnim, podolgovatim in paralelnim telesom; žametno sivomodre barve, na vsaki pokrovki ima po dve črni pegi, noge in tipalnice so dolge in sivočrne. Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega	40.721 ha	248 ha	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je dobra (SDF,

Vrsta	Cona / območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju SAC
		samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osebek prehodi velike razdalje. Vrsta je v Sloveniji splošno razširjena in trenutno ne velja za ogroženo, vendar pa zaradi povpraševanja po bukovem kozličku na evropskih zbirateljskih borzah obstaja nevarnost izlavljanja hroščev v komercialne namene.			2020)
alpski kozliček (*Rosalia alpina*)*	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	15 do 38 mm velik hrošč s podolgovatim in paralelnim telesom in dolgimi členastimi tipalkami. Je modre barve, na pokrovkah ima po tri prečne črne pege in tudi sklepi členov tipalk so črni. Živijo v pasu bukve med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hrošči so dnevnoaktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev (cepanice, hlodi, poškodovana debla in veje, štori...), kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Domneva se, da poteka razvoj v deblih dreves, ki so izpostavljena soncu. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta. Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje hlodov in cepljenic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo. Ta zarod je zaradi nadaljne predelave lesa, že v naprej obsojen na propad, kar je trenutno eden glavnih razlogov za upad številčnosti vrste pri nas.	9.017 ha	232 ha	Vrsta je stalno prisotna in dobro ohranjena. (SDF, 2020)
mulasti netopir, širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Razmeroma majhen netopir (trup z glavo meri 45-58 mm). Živi v gozdnatih območjih. Prezimi večinoma v jamah z nizkimi temperaturami (do 5°C in visoko zračno vlago). Poleti se čez dan zateče v drevesne dupline, stavbe ali jame, ki jih dnevno menja. Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Hrani se z žuželkami, med katerimi prevladujejo majhni nočni metulji, hrošči in mrežekrilci. Priložnostni selivec - do 290 km, razdalje, ki jih preleti med zimskim in poletnim zatočiščem pa merijo do 20 km. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline).	48.963 ha	271 ha	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2020)
Mali podkovnjak (*Rhinolophus Hipposideros)*	Širša okolica Cerkve Marija Snežna nad vasjo Avče – okoliški gozdovi so njihov prehranjevalni habitat.	Najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Živi v toplih zavetrnih dolinah z listopadim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom. V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.	25,08 ha	25,08 ha	Vrsta je stalno prisotna in ni izolirana. (SDF, 2020)

Vrsta	Cona / območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju SAC
Hribski urh (*Bombina variegata*)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Po obliki spominja na žabo, zraste do 5 cm, po hrbtu pa ima bradavice. Oglaša se z zvonkim uu-uu, ob nevarnosti se vrže na hrbet in pokaže živobarven trebuh, ki je pri tej vrsti rumeno-črn. Ličinke so paglavci, ki imajo ovalen trup z repom in so brez okončin. Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrlimi kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti). Predvsem mladi odrasli osebki so zelo mobilni in prepotujejo tudi več kot kilometer daleč od vode.	53.237 ha	289 ha	Vrsta je stalno prisotna in redka. (SDF, 2021)
veliki pupek (*Triturus carnifex*)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Največja vrsta pupkov v Evropi, ki zraste do 25 cm, večinoma pa doseže okoli 18 cm. Po videzu spominja na močerada, samec ima na hrbtu žagasto nazobčan greben, samica pa živo rumeno črto. Ličinke so podobne staršem, na zunaj se razlikujejo le v tem, da imajo zunanje škrge, s čimer so vezane na življenje v vodi. Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo boujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	53.237 ha	289 ha	Vrsta je stalno prisotna, redka. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2021)
Navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)*	Prisoten je v vodotoku Domaček, levem pritoku reke Soče, ki izvira na zahodnih pobočjih Vrhovskega kuka in se pod naslejem Morkso izliva v reko Sočo.	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Hrbtna stran je ponavadi svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zrni. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno pritoku reke skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe,v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v Vrhovskega kuka vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male in se pod hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iznaseljem Morsko Avstrije po reki Muri.	2 ha	2 ha	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je odlična. (SDF, 2020)
Planinski orel *(Aquila chrysaetos)*	Celotno območje Natura 2000 je njegov prehranjevalni areal, gnezdo je v sosednji enoti (Sabotin)	Odrasli planinski orli so enotno temno rjavi z zlato obarvanim vrhom glave, mladi pa imajo belo bazo repa in belo liso v perutih. V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Lahko je visoko 2 m in ima 1-1.5 m premera,njegov prehranjevalni areal, gnezdo je v gnezda na drevesih, ki so sicer redkejša, pa so še večja: 2-4 m visoka s premerom 2-3 m. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).	3.119 ha	3.119 ha	Vrsta je prisotna – velikost populacije je 1 par. Splošna ocena populacije je značilna. (SDF, 2020)

Vrsta	Cona / območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju SAC
Sršenar *(Pernis apivorus)*	Celotno območje Natura 2000. V GGE Banjšice je bil večkrat opažen. Za gnezdenje uporablja visoka drevesa	Sršenarja od kanje ločimo po manjši, sivi glavi in daljšem repu z značilno razporejenimi Natura 2000. V tremi prečnimi progami. Naseljuje odprte gozdovi s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi kožekrilci (ose, sršeni, čmrlji), spomladi tudi z drugimi žuželkami, dvoživkami, plazilci, malimi sesalci, jajci in mladiči ptic, občasno tudi s sadeži. Žuželkam v letu sledi do gnezda, ki ga nato izkoplje (koplje tudi do globine 40 cm). Osje želo pred uporablja visoka zaužitjem odščipne s kljunom. Sadeže obira z vej ali pobira po tleh, s kremplji odstrani morebitno koščico. Spretno lovi tudi peš na tleh. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	3.052 ha	3.052 ha	Vrsta je prisotna-velikostpopulacije 5 do10 parov. Splošna ocean populacije jeznačilna.(SDF, 2020)

Preglednica 17/D-EPO: Ekološko pomembna območja

KODA	IME	OPIS
53500	Banjšice	Banjšice so visoka dinarska planota med Čepovanskim dolom na vzhodu in reko Sočo na zahodu. Na zakraseli apniški podlagi so številni kraški pojavi. Mestoma se ob tankih plasteh nepropustnega fliša pojavljajo manjši izviri, ki ustvarjajo skromna mokrišča. Planoto poraščajo obsežni bukovi gozdovi in ekstenzivni travniki, ki so primeren življenjski prostor številnim ogroženim rastlinskim in živalskim vrstam zlasti pticam: sršenar, prepelica, podhujka, kosec, vijeglavka, zelena žolna, veliki detel, hribski škrjanec , poljski škrjanec in drugim.
55100	Skalnica	Skalnica ali Sveta gora (681 m) je hrib, ki se dviguje nad levim bregom Soče severno od Solkana in je razpotegnjen v dinarski smeri. Pobočja so enakomerno strma brez prepadnih sten in poraščena. Rastišča ogroženih rastlinskih vrst kot npr. Conium maculatum (E), Galium rubioides (R), Medicago pironae (R)
55400	Soča	Območje obsega reko Soča z dnom Soške doline od Napoleonovega mostu v Kobaridu do državne meje. Struga Soče je izoblikovana v karbonatni kamninski podlagi mestoma stisnjena v ozka korita, ponekod pa razprostranjena po obsežnih prodih. Vzdolž rečnega toka je velika pestrost habitatnih tipov obrežja, prodišč in travišč. Reka je življenjski prostor endemične vrste ribe soške postrvi ter ogroženih vrst rib: npr. lipana in kaplja. Na njenih bregovih mestoma rastejo ogroženi in zavarovani venerini lasci.
58500	Avče	Širša okolica cerkve Marija Snežna, ki leži na vzpetini (366m) nad vasjo Avče na levem bregu Soče. V cerkvi je porodniška kolonija netopirjev malih podkovnjakov, okoliški gozdovi in ekstenzivni travniki pa so njihov prehranjevalni habitat.
92700	Domaček	Domaček je levi pritok reke Soče, ki izvira na zahodnih pobočjih Vrhovskega kuka in se pod naseljem Morsko izliva v reko Sočo. Je življenjski prostor evropsko pomembnih nevretenčarjev
92700	Trnovski gozd in Nanos	Globoki kras s številnimi jamami in brezni ter ostanki ledeniškega delovanja. Specifične geomorfološke in klimatske razmere ter antropološki dejavniki pogojujejo obstoj različnih habitatnih tipov območja. Območje porašča velika sklenjena gozdna površina, ki je življenjski prostor in selitveni koridor velikih zveri (medved, volk in ris). V vršnih delih ter na južnih in zahodnih obronkih so obsežna travišča s pestro floro, med katerimi so tudi redke in ogrožene rastlinske vrste kot npr.Ranunculus wraberi (R), Arabis scopoliana (R) ter endemita Hladnikia pastinacifolia (R) in Campanula marchesettii. Tu živi tudi pet endemičnih vrst stenic kot npr. Nanosius chloroticus, ki ima tu locus typicus.V strmem predelu s prepadnimi stenami na zahodnih obronkih Nanosa dobro uspeva črnika, ki sodi med ogrožene vrste hrastov pri nas (R). Ugodni rastiščni pogoji omogočajo rast še drugim mediteranskim vrstam, ki skupaj z črniko gradijo združbo Orno-Quercetum ilicis sub.cotinetosum. Združba daje videz mediteranske makije in predstavlja ekstrazonalen fragment te sicer prave mediteranske združbe. Gozdovi, travišča in skalne stene so tudi življenjski prostor različnih vrst ptic, med katerimi so nekatere zelo redke in ogrožene, npr. planinski orel, divji petelin, hribski škrjanec...
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Krimsko hribovje in Menišijo, Javornike, Snežnik, Bloke, zahodni del Suhe Krajine, celotno območje Kočevske vse do Kolpe in zahodni del Bele Krajine. Večji del tega prostora prekrivajo gozdovi, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas. Najbolj razširjen gozdni habitatni tip v tem prostoru so Ilirsko – bukovi gozdovi. Poleg velikih zveri so najbolj razširjene živalske vrste vezane na gozdni in obgozdni prostor iz naslednjih skupin: netopirji, ptice, hrošči in metulji. Ker se osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri pretežno prekriva z osrednjim dinarskim krasom, so za ta prostor značilne tudi jamske živali iz kraškega podzemlja.

Območja EPO se v pretežni meri pokrivajo s posebnimi varstvenimi območji (območja Natura 2000).

Karta habitatov, biotopov in ogroženih vrst v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

KLIMATSKA FUNKCIJA

Pomen klimatske funkcije na območju GGE je izrazit zlasti z vidika vpliva na izboljšanje podnebnih razmer s povzročanjem izmenjave zraka in zmanjševanja jakosti vetra v okolici večjih strnjenih naselij in rekreacijskih objektov.

Klimatsko funkcijo imajo na drugi stopnji pa gozdovi v okolici cementarne v Anhovem.

2.2 Socialne funkcije

ZAŠČITNA FUNKCIJA

Kjer gozd zagotavlja varnost ljudi in prometa ter zaščito prometnic, naselij in drugih objektov pred različnimi naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča, je poudarjena zaščitna funkcija.

Na prvi stopnji je ovrednotena na pobočjih nad posameznimi odseki bohinjske železnice (ods 50A) in nad cesto Deskle-Solkan (odd. 99).

HIGIENSKO-ZDRAVSTVENA FUNKCIJA

Higiensko-zdravstvena funkcija gozda izboljšuje oz. ohranja kakovost zdravega življenjskega okolja ter blaži škodljive vplive imisij in hrupa, zato je poudarjena predvsem v neposredni bližini bolnic in zdravilišč ter v gozdovih med bivalnimi objekti in večjimi viri hrupa, smradu, sevanja ali onesnaženja.

Funkcijo s prvo stopnjo poudarjenosti opravljajo gozdovi v okolici Anhovega(57b, 92, 93a, 93b, 94, 101a).

OBRAMBNA FUNKCIJA

Obrambno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki varujejo zemljišče in objekte, pomembne za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost državnih organov Republike Slovenije, pa tudi gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode.Takšen gozd je okoli zajetja Avšček in nad Čepovanom.

REKREACIJSKA FUNKCIJA

Kjer gozd omogoča izvajanje aktivnosti za telesno krepitev ali duševno sprostitev ter je hkrati dostopen in opremljen z rekreacijsko infrastrukturo, je izražena rekreacijska funkcija.

Na prvi stopnji je funkcija ovrednotena na območju okrog mest in naselij mestnega značaja. Gozdovi ob izletniških točkah blizu naselij in ob dostopih do njih (do 100 m levo in desno od poti), zlasti ob poteh, ki so opremljene s tablami z vsebinskimi prikazi. Takšni gozdovi so v zelo obiskanih predelih Lokovca, Svete gore in krajev ob Soči.

Z drugo stopnjo je poudarjena v okolici gozdovi okrog večjih vasi, ob manj obiskanih izletniških točkah blizu naselij in ob dostopih do njih (100 m levo in desno od poti) in v območjih intenzivnejšega rekreativnega nabiranja gozdnih plodov. Takšni gozdovi so zlasti v okolici Čepovana (ods 77a) in Grgarja (ods 85b, odd 86). Rekreacijske dejavnosti niso številne so pa zlasti v prostoru ob reki Soči v intenzivnem razvoju.

TURISTIČNA FUNKCIJA

Turistična funkcija gozda zadovoljuje potrebe obiskovalcev po oddihu in razvedrilu v gozdu. Poudarjena je predvsem v okolici turističnih krajev, objektov, točk in znamenitosti. V pretežni meri se območje poudarjenosti prekriva z rekreacijsko funkcijo – na prvi stopnji so poudarjeni gozdovi zelo obiskanih, od mest in naselij mestnega značaja oddaljenih izletniških točkah in ob dostopih do njih (100 m levo in desno od poti), v okolici turističnih centrov in počitniških naselij in ob najbolj obiskanih turističnih poteh., na drugi pa ob manj obiskanih peš izletniških točkah, turističnih poteh in ob dostopih do njih (100 m levo in desno od poti).

Skozi GGE vodi tranzverzala TV, pa tudi tranzverzala Valentina Staniča. Označene planinske poti so še na Sveto goro, skozi Kalski gozd in v Čepovanske Vrše. Tako rekreacijska kot turistična funkcija sta zelo jasno izraženi v gorskih gozdovih blizu planinskih poti in v gozdovih okoli reke Soče

FUNKCIJA VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT

V gozdovih na območju redkih, dragocenih, znamenitih ali drugih vrednih naravnih pojavov, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, na območjih pričakovanih naravnih vrednot, na zavarovanih območjih ter v neposredni bližini izjemnih dreves v gozdnem prostoru je poudarjena funkcija varovanja naravnih in drugih vrednot okolja. Na prvi stopnji je poudarjena v okolici izjemnih dreves in jam. Na vseh ostalih območjih se gozdne dobrine lahko izkoriščajo, zato imajo ostali gozdovi na območju zavarovanih območij in naravnih vrednot poudarjenost funkcije na drugi stopnji.

Pregled zavarovanih območij in naravnih vrednot je povzet po naravovarstvenih smernicah (Fučka, 2024) in podrobneje predstavljen v spodnjih preglednicah. Za naravne vrednote državnega pomena so poleg spodaj navedenih določene tudi vse znane jame[8].

Preglednica 18/D-EPO: Zavarovana območja

IME	STATUS	GPN	URADNA OBJAVA
Skalnica - območje gore z Marijinim svetiščem	NS	NE	Odlok, 1985[9]
Grgar, Slatna, potok in ponorne jame	NS	NE	
Banjšice, Roupa - stopnjasto brezn	NS	NE	
Kanalski vrh, Jazben - stopnjasto brezno	NS	NE	
Lokovec, Brezno na Levpah	NS	NE	
Banjšice, Brezno na Vodicah	NS	NE	

Preglednica 19/D-NV: Naravne vrednote v gozdnem prostoru

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS
275V	Sveta Gora	Vrh in pobočja Svete gore, življenski prostor ogroženih živalskih in rastlinskih vrst	Ekos, zool, bot	NVDP
3379V	Slatna	Potok na Banjšicah s porečjem severozahodono od Grgarja	Hidr, geomorf, (geomorfp)	NVLP
3364V	Čepovanski dol	Suha dolina med Trnovskim gozdom in Banjšicami	geomorf	NVDP
3452V	Govci – severni obronki Trnovskega gozda	Severni obronki Trnovskega gozda nad dolino Trebuše, rastišče ogroženih rastlinskih vrst	bot, geomorf	NVDP
3126V	Vogrščck – hudournik, soteska Korita in babja jama	Soteska hudournika Vogrščck v volčanskih apnencih s Koriti in babjo jamo pri Gorenjem Logu	geomorf, hidr, (geomorfp), geol	NVLP
4494V	Soča dolvodno od sotočja z Idrijco	Reka Soča dolvodno od sotočja z Idrijco	geomorf, bot, geol hidr,zool	NVDP
3652	Soča – korita v Kanalu	Korita Soče v Kanalu	geomorf	NVDP
80386	Mrzlek – nahajlišče fosilov	Nahajališče krednih fosilov v opuščenem kamnolomu ploščastih apnencev na levem bregu Soče pod Sveto Goro	geol	NVDP

[8] Seznam jam se nahaja v Naravovarstvenih smernicah, ki so dostopne na sedežu ZGS OE Tolmin.

[9] Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Nova Gorica, Uradno glasilo, št.8/85

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS
3307	Avče – rastišče venerinih laskov	Rastišča venerinih laskov (*Adiantum capillus – veneris)* pri Avčah	bot	NVDP
3330	Divje babe	Udorna dolina ob cesti južno od Bat	geomorf	NVLP
3337	Zajavor	Ponorni jamski sistem pri Batah na Banjšicah	Geomorf (geomorfp)	NVDP
3382	Duj skedenj	Jama na Bnjšicah, jugovzhodno od Grgarja	geomorf	NVLP
4127	Lužarji - kal	Kal pri Lužarjih na Banjšicah	ekos	NVLP
4775	Vodičnik	Kal na robu jase pri Banjšicah	geomorf	NVLP
80084	Bate – pravi kostanj	Pravi kostanj v bližini kmetije Ravhar na Batah	drev	NVLP
80085	Bate – Madoni – turška smreka	Potok in soteska, levi pritok Idrije	drev	NVLP

FUNKCIJA VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE

Z namenom varstva in ohranjanja območij ali objektov, ki so rezultat različnih dejavnosti človeka, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, se v gozdovih, ki imajo po predpisih o varstvu kulturne dediščine status kulturne dediščine, določi poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine.

Takšni gozdovi so v GGE v neposredni okolici registriranih enot kulturne dediščine, ki so prikazane v spodnji preglednici. Na območju arheoloških najdišč ter v okolici večine točkovnih objektov kulturne dediščine je funkcija poudarjena na prvi stopnji, na območju ostalih registriranih enot kulturne dediščine pa gre za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije.

Preglednica 20/D-AN: Registrirana kulturna dediščina

EV. ŠT.	IME	REŽIM	PODREŽIM	ODSEK
1-04738	Levpa - Arheološko najdišče Grad	Kulturni spomenik	Arheološko najdišče	43, 51C
1-04741	Kal nad Kanalom - Arheološko najdišče Gradec			43
1-04742	Kal nad Kanalom - Gradišče na gradu pod Zabrdom			28A, 28B
1-04744	Grgar – Gradišče Grašišče			91
1-04745	Deskle – Arheološke najdišče sv. Lovrenc in Gradišče			93A
1-04750	Bate - Arheološko najdišče Sv. Lovrenc in Sveto			60, 63B
1-04752	Avče - Gradišče V gradah			51A
1-09595	Bate – Gradišče Globine	Regristrirana dediščina		66B
1-18082	Kal nad Kanalom - Arheološko območje Ograjenca			43
1-18101	Grudnica – Arheološko območje Gradec			76
1-18104	Bate - Arheološko območje Ajdovski žegen			65
1-18105	Banjšice - Ruševine cerkve sv. Duha			46
1-18106	Banjšice – Ruševine cerkve sv. Jakoba			49A
1-18107	Banjšice - Prazgodovinska naselbina Na Gomili			46B
1-18269	Avče – Grobišče Na Lajšču	Kulturni spomenik		51A
1-22639	Lokovec - Znamenje v Lazi	dediščina	Stavbna dediščina	71
1-21322	Lokovec - Domačija Lokovec 208			74
1-23596	Čepovan - Domačija Čepovan 14			81
1-26127	Lokovec - Domačija Lokovec 201			74
1-26128	Lokovec - Domačija Lokovec 204			73
1-26133	Lokovec - Domačija Lokovec 192			74
1-26140	Lokovec - Ambient domačij Lokovec 23 in 24			68
1-26141	Lokovec - Domačija Lokovec 51			69
1-26142	Lokovec - Kašča in vodnjak na domačiji Lokovec 57			69
1-26147	Lokovec - Hiša na domačiji Lokovec 73			72
1-04836	Grgar - Mlin na Slatni	spomenik		85B, 91
1-04016	Sveta Gora pri Gorici - Cerkev Svetogorske Matere božje			86
1-02990	Lokovec - Vodni zbiralnik v Spodnjem Lokovcu	dediščina priporočilno	druga dediščina	67
1-30978	Grgarske Ravne - Vodno zajetje Na vodi			62A
1-04834	Deskle - Napoleonov most	vplivno območje		101A
1-24953	Grgar - Zaselek Fobca			91
1-24947	Grgarske Ravne - Vas			62A

EV. ŠT.	IME	REŽIM	PODREŽIM	ODSEK
1-28027	Žagomila - Spomenik Guidu Novaku von Arientiju			97A
1-04861	Kal nad Kanalom - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne			42
1-27648	Kanal - Spomenik Ivanu Čargu			56
1-15274	Deskle - Spomenik NOB III			92
1-28130	Plave - Spomenik iz prve svetovne vojne			101B
1-21935	Bate - Spominska plošča Milanu Kalanu-Kleku			61B
1-21725	Čepovan - Spominsko znamenje iz prve svetovne vojne			76
1-21717	Čepovan - Spomenik sanitetni postaji			75
1-21718	Čepovan - Spomenik talcema			78B
1-21938	Lokovec - Spomenik Darku Marušiču-Blažu			67
1-21748	Lokovec - Spominsko znamenje družini Kralj			70
1-21749	Lokovec - Spomenik padlim borcem v NOB in žrtvam vojnega nasilja			72
1-21939	Lokovec - Spomenik Francu Mermolji-Mitji			74
1-04868	Bate - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne			65
1-27539	Plave - Kapela iz prve svetovne vojne			100
1-19498	Čepovan - Znamenje pri domačiji Andrejc			75
1-24283	Kanal - Znamenje pred vasjo Bodrež			56
1-20764	Čepovan - Domačija pri Marožcu			76
1-04756	Čepovan - Domačija Čepovan 175			76
1-04759	Lokovec - Domačija Lokovec 220			73
1-15870	Banjšice - Šola			46B
1-03732	Kal nad Kanalom - Cerkev sv. Tomaža nad Kopriviščem			42
1-03812	Levpa - Cerkev sv. Štefana			43
1-03555	Avče - Cerkev Marije Snežne			51C
1-03833	Lokovec - Cerkev sv. Petra in Pavla			70
1-03667	Grgar - Cerkev sv. Petra			91
1-00833	Vodice pri Grgarskih Ravnah - Spomenika iz prve svetovne vojne	dediščina	Memorialna - dediščina	97A
1-21931	Čepovan - Spominska plošča Pavlu Pancetu			79A
1-21932	Čepovan - Spominska plošča iz prve svetovne vojne			76
1-21936	Grgar - Spomenik žrtvam eksplozije			91
1-21750	Lokovec - Spomenik padlim v prvi svetovni vojni			70
1-21751	Lokovec - Spominska plošča XIV. brigadi Garibaldi			70
1-26135	Lokovec - Ambient teras s kozolci pod domačijo Ivanček		Kulturna krajina	71
1-04941	Sveta Gora pri Gorici - Območje gore z Marijinim svetiščem	spomenik		85A, 85B, 86, 95, 96A, 96B, 96C, 97A, 97B, 98, 99, 100, 101B

2.3 Proizvodne funkcije

LESNOPROIZVODNA FUNKCIJA

Poudarjenost lesnoproizvodne funkcije je izražena v gozdovih z nadpovprečno rastnostjo na rastiščih z nadpovprečno proizvodno zmogljivostjo.

Na drugi stopnji poudarjenosti so gozdovi v RGR 32140-gorska bukovja, 30670-primorska bukovja in 30812-zmerno kisloljubna bukovja (prim.: 2, 7a, 7c, 8b, 12, 14, 16, 17, 22, 23, 39, 52b, 53b, 53c, 76, 77a, 82, 83, 84a, 96a).

FUNKCIJA PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN

Na področju pridobivanja drugih gozdnih dobrin imata na območju GGE pomembno vlogo kostanj in čebelja paša. Funkcija je poudarjena na prvi stopnji so gozdovi v katerih se pridobivajo gozdne dobrine v količinah, ki znatno presegajo povprečje. Takšni gozdovi so zlasti na območjih nabiranja

večjih količin kostanja in gob (ods 51c, 55, 56, 57a, 66b, 85a). Na drugi stopnji pa so predvsem območja kjer so stojišča za čebeljo pašo, in sicer nad Kanalom, Zabrdo, Sp. Avšček, Zagora.

LOVNOGOSPODARSKA FUNKCIJA

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi in z njimi povezani ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za izboljšanje prehranskih razmer za divjad, ki jo je dovoljeno loviti, oziroma ožja območja, ki so pomembna za gojitev divjadi.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo intenzivno vzdrževane gozdne jase in grmišča za izboljšanje prehranskih razmer divjadi in gozdovi okrog krmišč do 200 m oddaljenosti. Ti gozdovi so v odsekih, kjer se nahajajo krmišča ali gozdne jase.

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7)

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 2/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	10.323,23	1.240,09	682,92	12.246,24
Varovalni gozdovi	93,30	43,36	0,00	136,66
Skupaj	**10.416,53**	**1.283,45**	**682,92**	**12.382,90**

Preglednica 3/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
30670-Primorska bukovja s toploljub. listavci	553 -Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	22,26	2,3
	565 -Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	37,71	3,9
	593 -Primorsko bukovje	769,25	78,7
	600 -Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	0,93	0,1
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	141,78	14,5
	731 -Kisloljubno gradnovo bukovje	5,90	0,6
Skupaj RGR		977,83	100,0
30812-Zmerno kisloljubna bukovja mešana z listavci	544 -Primorsko belogabrovje in gradnovje	3,30	2,2
	553 -Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	17,58	11,9
	593 -Primorsko bukovje	6,02	4,1
	600 -Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	2,02	1,4
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	6,48	4,4
	731 -Kisloljubno gradnovo bukovje	112,64	76,1
Skupaj RGR		148,04	100,0
32140-Gorska bukovja	553 -Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	4,66	0,1
	565 -Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	0,52	0,1
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	18,29	0,6
	591 -Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	37,27	1,1
	593 -Primorsko bukovje	387,93	11,8
	600 -Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	0,41	0,1
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	2.799,92	86,0
	651 -Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	2,02	0,1
	731 -Kisloljubno gradnovo bukovje	1,33	0,1
Skupaj RGR		3.251,34	100,0
56370-Listnati gozdovi gričevij (seq) s termof.list.in panj.	544 -Primorsko belogabrovje in gradnovje	60,30	1,8
	553 -Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	82,84	2,5
	564 -Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	311,56	9,4
	565 -Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	2.458,85	74,1
	593 -Primorsko bukovje	254,24	7,7
	600 -Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	6,48	0,2
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	83,58	2,5
	731 -Kisloljubno gradnovo bukovje	59,14	1,8
Skupaj RGR		3.316,99	100,0
80840-Zmerno kisloljubna bukovja za premeno	544 -Primorsko belogabrovje in gradnovje	79,79	4,3
	553 -Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	739,73	39,5
	565 -Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	108,71	5,8
	593 -Primorsko bukovje	94,21	5,0
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	40,26	2,2
	731 -Kisloljubno gradnovo bukovje	809,71	43,2
Skupaj RGR		1.872,41	100,0
82112-Gorska bukovja mešana z listavci za premeno	544 -Primorsko belogabrovje in gradnovje	33,44	1,2

	553 -Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	49,58	1,9
	564 -Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	9,35	0,3
	565 -Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	181,09	6,8
	591 -Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	28,73	1,1
	593 -Primorsko bukovje	1.194,38	44,6
	600 -Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	3,31	0,1
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	1.142,18	42,6
	651 -Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	1,44	0,1
	731 -Kisloljubno gradnovo bukovje	36,15	1,3
Skupaj RGR		2.679,65	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		12.246,26	100,0
70000-Varovalni gozdovi	544 -Primorsko belogabrovje in gradnovje	7,72	5,6
	565 -Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	43,01	31,5
	591 -Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	16,88	12,4
	593 -Primorsko bukovje	16,21	11,9
	600 -Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	6,71	4,9
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	46,12	33,8
Skupaj RGR		136,65	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		136,65	100,0
Skupaj vsi gozdovi		**12.382,91**	**100,0**

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov v merilu 1 : 25 000 je prikazana v kartnem delu načrta (Karta št. 4)

V GGE 98,9 % prevladujejo **večnamenski gozdovi**. V kategorijo **varovalnih gozdov** (1,1 %) so uvrščeni tisti gozdovi, ki so razglašeni z Uredbo (2005)[10]. Večinoma gre za gozdove na strmih naklonih, ki so razglašeni zaradi izjemno poudarjene varovalne funkcije.

Gozdov s posebnim namenom (GPN) v GGE ni.

3.2 Lesna zaloga

NAČIN UGOTAVLJANJA LESNE ZALOGE

Lesno zalogo (LZ) smo ugotavljali z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP). Oblikovanje stratumov je ostalo glede na pretekli GGN nespremenjeno. V RGR z boljšo zasnovo in PSR nad 4 m³/ha/letno je bila postavljena zgoščena mreža 1.000 x 200 m, v drugih gospodarskih razredih (varovalni gozdovi, gozdovi za premeno, gozdovi s panjevskim gospodarjenjem) pa mreža 1.000 x 1.000 m. Izmerjeno je bilo 315 SVP (na 293 je bila izvedena vsaj druga meritev; 18 je bilo izmerjenih na novo, 4 so bile brez drevja). Poleg meritev na SVP smo LZ v vseh RGR ugotavljali tudi z okularno metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu (Kramerjev dendrometer). Seštevek okularno ocenjenih LZ sestojev smo nato korigirali s korekcijskimi faktorji po posameznih stratumih, tako da:

- so seštevki okularno ugotovljenih LZ vseh sestojev stratuma enaki vsoti LZ stratuma, ki je bila ugotovljena s SVP,
- je delež drevesnih vrst, ki so v LZ stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na SVP) enak.

LZ odseka tako predstavlja vsota korigiranih okularno ocenjenih LZ sestojev v posameznem odseku.

[10] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Uradni list RS, št. 88/05 in 56/07 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20

Preglednica 4/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)	Število SVP	+-E (%)
1	30670-Primorska bukovja s toploljubnimi listavci	977,83	232	40	14,9
	30812-Zmerno kisloljubna bukovja mešana z listavci	148,04	260	5	
2	32140-Gorska bukovja	3.251,35	247	167	9,1
3	56370-Listnati gozdovi gričevij s panjevskim gospodarje.	3.316,98	133	36	14,8
	70000-Varovalni gozdovi	136,66	118	1	
	80840-Zmerno kisloljubna bukovja za premeno	1.872,40	212	20	
	82112-Gorska bukovja za premeno	2.679,64	141	46	
	SKUPAJ	**12.382,90**	**190**	**315**	

NAČIN UGOTAVLJANJA TARIF

Izračun tarif smo na novo izvedli na podlagi meritev premerov in višin na SVP, ločeno po rastiščnogojitvenih razredih in skupinah drevesnih vrst. Na podlagi lokalnih meritev in spremljanja odkazane in posekane lesne mase na terenu smo v osnutku GGN tarife popravili. Za celotno GGE smo določili vmesne Čoklove tarife. Razen v RGR 32 140 – Gorska bukovja, kjer smo določili enodobne Schaferjeve tarife.

Preglednica 5/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	5,8	12,7	25,5	31,9	24,1	11,8	6,2
Jelka	5,9	17,6	26,5	24,5	25,5	0,1	0,0
Bor	20,9	5,7	35,2	25,5	12,7	5,1	2,7
Macesen	17,1	13,4	30,9	24,1	14,5	0,4	0,2
Ostali igl.	1,1	13,3	14,4	38,1	33,1	0,0	0,0
Bukev	10,3	23,1	31,4	19,9	15,3	77,6	40,8
Hrast	22,9	30,5	24,2	12,2	10,2	1,2	0,6
Pl. lst.	17,3	28,3	24,8	15,3	14,3	44,2	23,2
Dr. tr. lst.	22,8	30,0	23,8	12,3	11,1	41,3	21,6
Meh. lst.	16,6	28,9	22,3	15,9	16,3	9,0	4,7
Iglavci	10,5	10,6	28,5	29,9	20,5	17,4	9,1
Listavci	15,4	26,4	27,5	16,6	14,1	173,3	90,9
Skupaj	**15,0**	**25,0**	**27,5**	**17,8**	**14,7**	**190,7**	**100,0**

V LZ močno prevladujejo listavci, iglavcev je samo 9 %. V GGE najdemo le nekaj manjših nasadov črnega bora in smreke, mešanih sestojev iglavcev in listavcev skorajda ni. Pri listavcih močno prevladujeje bukev (40 %), sledijo plemeniti (23 %) in drugi trdi listavci (22 %).

Glede na debelinsko strukturo pri listavcih prevladuje drevje v 2. in 3. razširjenem debelinskem razredu, kar kaže tudi na razširjenost panjevskih in mlajših raznomernih gozdov pionirskega značaja. Pri iglavcih prevladujeta 3. in 4. razširjeni debelinski razred.

Preglednica 6/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m^3	215.771	182.642	13.325	19.804
	m^3/ha	17,4	17,5	10,4	29,0
Listavci	m^3	2.146.243	1.840.469	233.948	71.826
	m^3/ha	173,3	176,7	182,3	105,2
Skupaj	**m^3**	**2.362.014**	**2.023.111**	**247.273**	**91.630**
	m^3/ha	**190,7**	**194,2**	**192,7**	**134,2**

3.3 Prirastek

Prirastek smo ugotavljali preko zaporednih meritev merskih dreves na 293 SVP, na katerih je bila izvedena vsaj druga meritev, ter ga kasneje izravnali preko prirastnih nizov, oblikovanih za posamezne skupine drevesnih vrst po RGR, stratumih in celotno GGE (v prilogi). Letni prirastek se je v primerjavi s prejšnjim načrtom zmanjšala za 0,62 m³/ha.

V povprečni letni prirastek, ki je med nižjimi v GGO, prispevajo predvsem listavci, in sicer najbolj v 1. in 2. razširjenem debelinskem razredu, kar je posledica panjevcev ter mlajših pionirskih raznomernih gozdov, ki najbolje priraščajo.

Preglednica 7/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	0,15	0,08	0,14	0,11	0,05	0,53	13,1
Listavci	1,09	1,13	0,79	0,37	0,22	3,62	86,9
Skupaj:	**1,24**	**1,21**	**0,93**	**0,48**	**0,27**	**4,15**	**100,0**

Preglednica 8/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd.	Državni gozd.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m^3	6.711	5.653	405	654
	m^3/ha	0,54	0,54	0,32	0,96
Listavci	m^3	44.637	37.942	4.976	1.719
	m^3/ha	3,61	3,65	3,87	2,51
Skupaj	**m^3**	**51.348**	**43.594**	**5.381**	**2.373**
	m^3/ha	**4,15**	**4,19**	**4,19**	**3,47**

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 9/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m^3/ha
Mladovje	124,55	1,0							
Drogovnjak	630,68	5,1	20,26	3,2	0,0	36,0	36,7	27,3	228,9
Debeljak	2.243,09	18,1	178,63	8,0	0,0	82,3	14,2	3,5	321,5
Sestoj v obnovi	689,50	5,6	380,96	55,3	3,7	37,4	53,4	5,5	141,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	5.652,29	45,6	189,73	3,4	0,2	53,3	45,3	1,2	191,3
Panjevec	2.359,82	19,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	105,5
Pionirski gozd z grmišči	682,97	5,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,8
Skupaj	**12.382,90**	**100,0**	**769,58**	**6,2**					

V GGE močno prevladujejo raznomerni gozdovi, mednje štejemo tudi manj kvalitetne starejše pionirske sestoje, ki so nastali na opuščenih kmetijskih površinah, še niso dosegli sečne zrelosti, so vrstno izredno pestri, vendar slabih zasnov in kvalitete. Tudi interes za načrtno gospodarjenje z njimi je zaradi tanjših dimenzij in slabe kvalitete majhen. Predvsem v južnem delu GGE prevladujejo panjevci, za primorske gozdove specifična sestojna oblika, ki se na termofilnih rastiščih pojavlja kot panjevec črnega gabra in malega jesena.

Glede na prejšnji načrt se je delež mladovji skoraj podvojil, iz 0,6 % na 1 %. Delež drogovnjakov pa izrazito padel iz skoraj 15 % na dobrih 5 %. Povečal se je delež debeljakov (11,5 % → 18,1 %) ter nekoliko tudi sestojev v obnovi (3,4 % → 5,6 %). Panjevcev je nekoliko manj (19,5 % → 19,1 %). Največ se je povečal delež raznomernih gozdov (33,4 % → 45,6 %), predvsem na račun pionirskih gozdov z grmišči (16,8 % → 5,5 %).

Enodobnih gozdov je nekoliko manj in se nahajajo na območjih, kjer je vedno prevladovala gozdna raba. Slaba zasnova drogovnjakov je posledica uvrščanja v to razvojno fazo tudi

opuščene panjevce, pomanjkljiva pa predvsem na opuščenih kmetijskih površinah in tam, kjer se je premočno redčilo, še zlasti v raznomernih gozdovih.

Zasnova pomladka je v enodobnih gozdovih glede na majhno količino opravljenih gojitvenih del dokaj dobra. Problematična pa je na območju raznomernih gozdov, predvsem v sestojih z večjim deležem jesena, v katerih se je sestojni sklep zaradi propada ali sanacije razrahljal. V teh gozdovih se v pomladku pojavljajo predvsem plemeniti listavci, katerih perspektiva je zaradi bujnega zapleveljenja, odsotnosti gojitvenih del ter izrazitega pritiska rastlinojede divjadi izredno slaba. Kjer na pomladek zaradi naštetega ni moč računati, ga nismo niti posebej evidentirali.

Preglednica 10/D-POM: Sestava podmladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	**Skupaj**
ha	9,75	0,10	0,93	0,00	0,00	446,10	0,00	210,30	90,72	11,68	**769,58**
%	1,27	0,01	0,12	0,00	0,00	57,97	0,00	27,33	11,79	1,52	**100,00**

Iz spodnje preglednice je razvidno, da je ustrezno negovanih mladovij približno polovica. Tam lahko računamo tudi na prehod v kvalitetne drogovnjake, medtem ko v nenegovanih lahko pričakujemo neustrezno vrstno sestavo in slabše zasnove v prihodnosti. Slabše je stanje z negovanostjo v drogovnjakih in pomlajencih, še posebej pa v oči bode delež nenegovanih raznomernih gozdov.

Poudariti moramo da je samo razmerje razvojnih faz ter sklep in sestava pomladka tudi rezultat vpliva naravnih ujm (Žledolom 2014 in vetrolom 2023).

Preglednica 11/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	124,55	0,9	67,9	22,3	8,9	0,3	68,0	31,1	0,6	24,4	21,2	21,3	33,1
Drogovnjak	630,68	0,5	61,1	37,8	0,6	5,6	60,8	33,0	0,6	19,9	57,5	20,1	2,5
Debeljak	2.243,09					11,6	75,0	13,4	0,0	7,3	82,3	8,5	1,9
Sestoj v obnovi	689,50					6,4	63,8	29,8	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	5.652,28					0,9	89,8	9,3	0,0				
Panjevec	2.359,82												
Pionirski gozd z grmišči	682,97	0,0	3,5	63,4	33,1								
Skupaj	**12.382,90**												

3.5 Tipi sestojev

NAČIN IZDELAVE SESTOJNE KARTE

Posodobitev sestojne karte in pripadajočih atributnih podatkov je potekala po ustaljenem protokolu (Kozorog in sod, 2013). S kabinetno posodobitvijo sestojne karte z ekransko tehniko in uporabo najnovejših digitalnih ortofoto posnetkov (DOF-25, 2023) smo zajeli izboljšanje položajne točnosti nekaterih sestojev, ažuriranje nastalih sprememb sestojev in izločanje novih sestojev. Tako posodobljeno karto smo vpeli na najnovejšo rabo tal (MKGP, 2024). S pomočjo fotointerpretacijskega ključa in drugih virov (SVP, gozdnogojitveni načrti, evidenca poseka …) smo izvedli dopolnitev atributnega dela podatkov v sodelovanju s KE oz. revirnimi gozdarji, ki so bili intenzivneje vključeni tudi pri definiranju problemov v GGE. Sledil je vklop novih sestojev v obstoječi sistem šifriranja ter prečiščenje vseh podatkov.

Tako pripravljeno oz. posodobljeno sestojno karto smo s posodobljenim atributnim delom podatkov in prevzeto rabo tal na terenu le preverjali in dopolnjevali, pri čemer smo pozornost prednostno usmerili v ugotavljanje sprememb sestojev zaradi večjih pomladitvenih in sanacijskih sečenj, stanje pomladka in usmeritve v mladovjih in pomlajencih. Ugotovljene spremembe smo sproti vnašali v sestojno karto preko tablične aplikacije QField.

Preglednica 12/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Bukovi gozdovi	2.574,67	20,8
Drugi pretežno listnati gozdovi	8.415,95	68,0
Gozdovi bukve in smreke	225,91	1,8
Smrekovi gozdovi	109,11	0,9
Borovi gozdovi	72,00	0,6
Drugi pretežno iglasti gozdovi	140,97	1,1
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	844,29	6,8
Skupaj	**12.382,90**	**100,0**

Karta tipov drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta 2).

Današnji sestojni tipi so odraz naravnih dejavnikov in predvsem preteklega gospodarjenja, ki je vplivalo na sestojno zgradbo, razmerje drevesnih vrst, zasnovo in negovanost.

V GGE izrazito prevladujejo **drugi pretežno listnati gozdovi**, med katere štejemo tudi panjevske gozdove na območju listnatih gozdov gričevij in nekatere gozdove za premeno, ki so nastali na opuščenih kmetijskih površinah in se pojavljajo večinoma na bukovih rastiščih, kjer pa je delež bukve na račun plemenih in trdih listavcev majhen.

Bukovi gozdovi so se ohranili zlasti v predelih GGE, kjer je od nekdaj prevladovala gozdna raba.

Omeniti velja še **Druge gozdove iglavcev in listavcev,** kjer so večinoma gozdovi ki so nastali na opuščenih kmetijskih površinah.

Ostalih tipov gozdov je malo, gre predvsem za nasade smreke in črnega bora in mešane sestoje iglavcev in listavcev.

Sestoje smo sicer izločali ob pomoči sestojne karte preteklega GGN ter ugotovljenih sprememb glede na zasnovo, kvaliteto, strukturo ter predvsem gozdnogojitveni cilj. Izločili smo 629 sestojev s povprečno velikostjo 19,69 ha.

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 13/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	10.009,35	81,8	2.196,63	17,9	0,00	0,0	40,26	0,3	12.246,24	98,9
Varovalni gozdovi	133,51	97,7	0,00	0,0	3,15	2,3	0,00	0,0	136,66	1,1
Skupaj vsi gozdovi	**10.142,86**	**82,0**	**2.196,63**	**17,7**	**3,15**	**0,0**	**40,26**	**0,3**	**12.382,90**	**100,0**

Gozdovi v GGE so v glavnem ohranjeni z naravno sestavo drevesnih vrst. Spremenjeni so pretežno tisti, ki so bili v nasade spremenjene nekdanje kmetijske površine.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 14/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih* (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	117	3,4	15,4	42,8	31,6	6,8
Bor	52	3,8	5,8	21,2	34,6	34,6
Macesen	12	25,0	16,7	33,3	25,0	0,0
Bukev	957	1,9	13,2	30,2	33,2	21,5
Hrast	7	0,0	0,0	28,6	28,6	42,8
Pl. lst.	258	0,0	4,7	24,4	40,7	30,2
Dr. tr. lst.	116	0,0	1,7	13,8	30,2	54,3
Meh. lst.	41	0,0	0,0	17,1	39,0	43,9
Skupaj iglavci	181	5,0	12,7	35,9	32,0	14,4
Skupaj listavci	1.379	1,3	10,2	27,3	34,5	26,7
Skupaj	**1.560**	**1,7**	**10,4**	**28,3**	**34,3**	**25,3**

*Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm, ocenjenem na SVP.

Oceno kakovosti drevja je potrebno jemati z zadržkom, saj vanjo niso vključene notranje lastnosti lesa, ki bistveno vplivajo na kakovost sortimentov ter jih je na terenu nemogoče ocenjevati. Tudi brez upoštevanja tega dejstva pa so podatki o kakovosti drevja dokaj neugodni, saj prevladuje drevje slabših kakovostnih razredov. Glede na razvojne faze, sestavo drevesnih vrst ter način gospodarjenja so rezultati pričakovani in jih ob trenutni intenzivnosti gospodarjenja ter brez zadostne realizacije gojitvenih del in nege gozdov bistveno ne bo mogoče izboljšati, kar je potrebno upoštevati pri opredeljevanju ciljev. Slaba kakovost drevja je tudi posledica poškodb po naravnih ujmah.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 15/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	11,3
Veje in krošnja	13,3
Osutost	0,5
Skupaj	**25,1**

Poškodovanost drevja se je glede na obdobje pred desetletjem zmanjšala kar za slabih 13 odstotkov, in sicer predvsem poškodovanost debla in koreničnika (iz 25 % na 11 %). V preteklem obdobju je bila poškodovanost relativno visoka, glavni vzrok je bila sanacija žledoloma.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa na terenu je prostorsko vezana na širše popisne enote, pri oblikovanju katerih so bila upoštevana populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd. GGE Banjšice je v celoti uvrščena v popisno enoto Trnovski gozd.

V letu 2024 smo v vseh popisnih enotah izvedli četrti popis objedenosti. Kljub temu, da je stopnja objedenosti odvisna od številnih dejavnikov, nam podatek služi kot dodana vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti in gostot. V nadaljevanju prikazujemo podrobnejše podatke popisa gozdnega mladja za celotno popisno enoto Trnovski gozd.

Preglednica 16/OM1: Objedenost gozdnega mladja 2024 – skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
do 15 cm	21.004	-
16-30 cm	20.313	42,9
31-60 cm	11.669	37,6
61-100 cm	7.774	27,2
101-150 cm	4.607	15
Skupaj 1-4	**41.317**	-
Skupaj 2-4	**35.125**	**32,8**

*** O**bjedenost v razredu mladja do 15 cm se ne ugotavlja.

Preglednica 17/OM2: Objedenost gozdnega mladja 2024 po drevesnih vrstah*

Skup. DV	% DV	< 15cm	R1 15-30cm		R2 30-60cm		R3 60-100cm		R4 100-150cm		Skupaj R1-R4	
		št./ha	št./ha	obj. %	št./ha	obj. %	št./ha	obj. %	št./ha	obj. %	št./ha	obj. %
Smreka	11	1.423	2.191	*4,8*	1.576	*8,1*	968		413		5.148	*4,5*
Jelka	2	2.236	698	*25,8*	90	*16,7*	45	*16,7*	53	*28,6*	885	*24,6*
Ostali iglavci	0		15		15	*100*	15		8		53	*28,6*
Bukev	36	1.220	3.414	*12,3*	4.570	*16,3*	4.728	*17,5*	3.339	*11,9*	16.051	*14,9*
Hrasti	1	271	203	*48,1*	158	*42,9*	15	*50*			375	*46*
Plemeniti list.	34	14.092	10.761	60,2	3.148	63,2	848	64,7	368	46,3	15.125	66,2
Drugi trdi list.	9	881	1849	41,1	1.248	61,2	474	70,5	156	58,3	3.720	49,1
Mehki listavci	7	881	1182	56,7	864	65,3	681	58,2	272	38,1	2.997	58,2
Iglavci	14	3.659	2.904	*9,8*	1.681	*9,4*	1.028	*0,7*	473	*3,2*	6.086	*7,6*
Listavci	86	17.345	17.409	*48,4*	9.988	*42,3*	6.746	*31,3*	4.135	*16,3*	38.278	*40,3*
Skupaj	100	21.004	20.313	*42,9*	11.669	*37,6*	7.774	*27,2*	4.607	*15*	44.364	*35,9*

*Objedenost mladja se izraža v deležu mladja višine od 16 do 150 cm.

Popisna enota Trnovski gozd se prostorsko večinoma pokriva z RGR jelova bukovja na globokih tleh. Hkrati se popisna enota ujema s površino LUO, kjer je gostota jelenjadi v LUO najvišja. Pomembna graditeljica sestojev jelka je glede pomlajevanja in preraščanja gotovo zelo problematična vrsta. V lesni zalogi sestojev GGE Banjšice je jelka sicer zastopana z manj kot odstotnim deležem, perspektivnega mladja jelke za prerast pa je v višinskem razredu mladja 100–150 cm pod 1%. Tudi v najnižjem višinskem razredu mladja je jelke manj od 1 %, skupaj v vseh razredih R1-R4 pa je jelke 2%. Boljše je pri smreki, ki nekako nadomešča izpad jelke ter zagotavlja določen delež iglavcev v sestojih. Delež smreke v sestojih je 12 % od lesne zaloge, v perspektivnem mladju je smreke 10 %, skupaj v vseh razredih R1-R4 pa je smreke 11%. Vrast smreke v mladju ni problematična. Tudi delež objedenosti smreke ni problematičen, saj znaša v skupnem pod 5%. Če pogledamo strukturo iglavcev po debelinskih razredih: v prvem razredu, kamor preraste mladje, je iglavcev dosti manj kakor v višjih debelinskih razredih. Analiza listavcev kaže, da gre pri pomlajevanju in preraščanju mladja v smeri zabukovljenja sestojev. Delež bukve v mladju namreč prerase iz 17 % v nizkem mladju (R1) na 72 % v perspektivnem mladju (R4). Ta delež je tudi višji kakor delež bukve v končni podobi sestojev v GGE, ki znaša 40 % od lesne zaloge. Delež plemenitih listavcev v mladju namreč pade iz 50 % v nizkem mladju (R1) na 7 % v perspektivnem mladju (R4). Tudi objedenost plemenitih listavcev je problematična, saj je v večini razredov nad 50%, pa tudi skupno (R1-R4) je viskoka, preko 60%.

Značilno za popis 2024 glede na popis 2020 je povečanje stopnje poškodovanosti tako v skupnem, kot tudi pri bukvi.

Pri obravnavi poškodovanosti listavcev v popisni enoti je poškodovanost nad 30 % zaznana pri popisih 2020 in 2024.

Pri obravnavi skupne poškodovanosti iglavcev v popisni enoti, poškodovanosti nad 30 % ni bilo zaznane zaznane pri nobenem popisu od 2010 do 2024.

Pri obravnavi poškodovanosti bukve v popisni enoti, poškodovanosti nad 30 % ni bilo zaznane zaznane pri nobenem popisu od 2010 do 2024.

Pozitivne ugotovitve	Negativne ugotovitve
• V mladju sta zadovoljivo zastopani smreka in bukev, ki zagotavljata predvideno bodočo zgradbo sestojev. • Smreka in bukev zadovoljivo preraščata v višje višinske razrede. • Struktura mladja po višinskih razredih je stabilna. • V mladju se povečuje delež smreke. • Objedenost smreke kot nepreferenčne vrste je nizka in se ne povečuje. • Skupna objedenost iglavcev je rahlo upadla.	• V mladju je nezadovoljivo prisotna jelka, pomembna graditeljica sestojev. • Jelka in plemeniti listavci slabo preraščajo v višje višinske razrede. • Objedenost bukve kot nepreferenčne vrste je nizka (pod 15%), vendar se je objedenost značilno povečala glede na popis 2020. • Objedenost bukve se je značilno povečala tudi v najvišjem višinskem razredu. • Objedenost plemenitih listavcev je visoka in se povečuje. • Skupna objedenost se je značilno povečala.

Stanje in objedenost gozdnega mladja kaže na nekoliko povišan pritisk rastlinojedov na gozdne sestoje.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 – 29 cm	št./ha	0,85	26,77	27,62	1,40	35,38	36,78	2,25	62,15	64,40
	m^3/ha	0,28	9,44	9,72	0,44	12,52	12,96	0,72	21,96	22,68
30 – 49 cm	št./ha	0,58	4,15	4,73	1,10	5,50	6,60	1,68	9,65	11,33
	m^3/ha	0,82	6,46	7,28	1,57	8,64	10,21	2,39	15,10	17,49
50 in več cm	št./ha	0,39	0,63	1,02	0,11	0,83	0,94	0,50	1,46	1,96
	m^3/ha	1,07	2,01	3,08	0,30	2,53	2,83	1,37	4,54	5,91
Skupaj	**št./ha**	**1,82**	**31,55**	**33,37**	**2,61**	**41,71**	**44,32**	**4,43**	**73,26**	**77,69**
	m^3/ha	**2,17**	**17,91**	**20,08**	**2,31**	**23,69**	**26,00**	**4,48**	**41,60**	**46,08**

Pravilnik (2009a)[11] določa okvirno odmrlo lesno maso v višini vsaj 3 % od LZ v GGE, pri čemer mora biti odmrlo drevje čimbolj enakomerno razporejeno v vseh debelinskih razredih, še zlasti v razredih nad 30 cm. Trenutno stanje v GGE je tako z vidika deleža odmrle lesne mase glede na LZ kakor tudi njene razporeditve v vseh debelinskih razredih ugodno. Odmrlo drevje namreč predstavlja preko 24 % LZ, od tega čez 40 % drevje debeline nad 30 cm. Glavnina odmrlega drevja se sicer pojavlja pri tanjših stoječih in ležečih listavcih. Deloma gre za puščeno lesno maso pri sanacijah ujm, deloma pa odmrlo drevje v gozdovih kjer se sečnja zaradi neinteresa lastnikov ne izvaja.

[11] Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

V gozdni prostor je človek tudi na območju GGE začel posegati relativno zgodaj. Z večanjem števila prebivalcev ob reki Soči in s krepitvijo živinorejske panoge na tem področju, se je življenje začelo pomikati višje proti Banjški planoti in proti Lokovcu. Zaradi vse manjšega deleža gozdov je bil pritisk na gozdove zaradi velikih potreb po lesu vse večji. Poleg proizvodne drvi se bili ti gozdovi obremenjeni tudi s steljarjenjem, oglarjenjem in pašo v gozdu.

Natančnejših podatkov o lastništvu in načinu gospodarjenja iz daljne preteklosti ni. Tako kot povsod so več stoletij vladala fevdalna gospostva, ki so imela na gospodarjenje z gozdovi velik vpliv. Gozdovi so bistveno pridobili na pomenu v 14. in 15. stoletju, z izkoriščanjem tudi v druge namene. Deželni knez je imel vso pravico do gozda, omejene pa so postale pravice gospostev in podložnikov. Pravice podložnikov so se v 16. stoletju začele opredeljevati kot služnostne. Izdani so bili številni gozdni redovi. V prvi polovici 19.stoletja so se nasprotja med fevdalci in podložniki glede pašnih in gozdnih servitutov močno zaostrila.

Zanimivi so tudi zametki agrarnih skupnosti. Simon Rutar v Zgodovini Tolminskega takole zapiše:[12]

»Lomljani tolminski in kanalski imeli so že od nekdaj navado skupno pasti in sekati po obeh občinah. To so jim bile priznale in poterdile tolminska in kanalska gosposka že l. 1695. Da pa bi se vsem prepirom u okom prišlo, sestavili so komisijo za natančno urejanje meje in ta je 20. maja 1706 u Kanalu natanjko opisala mejo med Tolminom in Kanalom in to od Soče do verh Pregona. Vendar je porodila uzajemnost pašnje in sekanja marsikateri prepir med obojnimi Lomljani. Zato prosijo l. 1738, naj se jim razdele pašniki in gozdi, da bodo mogli vsak zase bolje verovati svojo posest. To se jim je tudi dovolilo in izveršilo 17. oktobra 1738.«

Posebno mesto v GGE ima Kalski gozd, ki obsega območje k.o. Kal nad Kanalom in Kanalski Lom. Okrog 1.200 ha sklenjene gozdne površine še danes pomeni eden večjih gozdnih kompleksov v območju. V 18. stoletju pa je bil ob komaj 22 % gozdnatosti izjemnega pomena. Nesporno je, da je bil ta gozd v skupni gospodarski rabi, izkoriščali so ga zlasti prebivalci vasi Kal. Tako imenovani udeleženci so imeli vsako leto občni zbor, na katerem so volili načelnika in gospodarski odbor ter se pogovorili o prihodnjem delu. Kmetijske površine so rabili predvsem za pašnike, v gozdovih pa so drvarili, oglarili in steljarili, zaradi pomanjkanja lesa seveda prekomerno. Že od nekdaj pa je sporno lastništvo tega gozda. Na to kaže tudi zanimiv dokument iz leta 1805 najden v arhivu v Trstu, ki pojasnjuje takratna razmerja, zato ga v celoti citiramo:[13]

«Preslavni cesarski – kraljevi deželni upravi!

S tostranskim izrekom 30, okt. preteklega leta, štev. 6787 No 1 je bil potrjen očitek gospostva Kanal proti Jožefu Pirihu, Andreju Mraku, Štefanu Longu, Martinu Jugu in Filipu Bavdašu iz Kala, ki so v graščinskih gozdovih posekali gradbeni les ne da bi pred tem dobili dovoljenje gospostva.

[12] Simon Rutar: Zgodovina Tolminskega. Faksimiliran ponatis po izvodu v zasebni lasti. Goriški muzej, Nova Gorica, 1972. Stran 138.

[13] Archivio statale Trieste, Fasc 116, Busta 108-3692, našel Edo Kozorog, prevedel Vitomir Mikuletič.

4. januarja tega leta so zgoraj imenovani prebivalci, potem ko jim je bil določen rok od 13. do 23. decembra p.l., vložili svojo pritožbo proti zgoraj omenjenemu izreku okrožnega urada s prošnjo, da se posreduje preslavni deželni upravi za milostno odločitev.

Ker je gospostvo Kanal o tem soglašalo, se je od njega dobilo poročilo št. 4, da pritožniki utemeljujejo svojo domnevno pravico, da smejo v kanalskih gozdovih Kal sekati potreben gradbeni les, da naj bi pravica do lastništva teh gozdov pripadala občinam Kal, Lokavec in Banjšice in da so dobili od občinskega predstojnika Kala dovoljenje za posek potrebnega gradbenega lesa.
Samo gospostvo dokazuje omenjeno lastniško pravico na vsa občinska zemljišča oz. tako imeniovane komunalije v gospostvu Kanal, katero so goriški stanovi prodali. Njem pa je te komunalije z nakupom prepustila najvišja oblast in s priloženo najvišjo odločbo potrdila. Komunalije, ki se nahajajo v območju tam imenovanih gospostev se priznajo kot njihova lastnina in iz priloženega dokazila št. 1 pa izhaja, da pri vsaki priliki ko so podložniki potrebovali gradbeni les, so ti prosili za dovoljenje gospostva in takega tudi dobili.

Ta okrožni urad, tudi če bi prezrl vse druge in zelo pomembne vzroke, toliko manj pa zadržek, da bi potrdili pojmovanje gospostva, da je bil gozd last tukajšnje občine, naj bi za vzdrževanje in nadzor bilo dodeljeno in vedno odvisno od gospostva, ki je dodeljevalo dovoljenje za posek gradbenega lesa in tudi odrejalo sečnjo za drva.

Preslavni deželni upravi se torej v prilogi predlagajo vsi v tem primeru obravnavani akti in se najpokorneje prosi za visoko odločitev.«

V isti mapi se nahaja še dokument okrožnega urada v Gorici z dne 8. maja 1805, ki je o sporu odločilo, da ni dokazov, da bi bili gozdovi občinski, da pa je nesporno, da gospostvo izvaja nakazila za gradbeni les in drva. Tudi v slučaju, če bi ta gozd pripadal občini je gospostvu dodeljen poseben nadzor občinskih gozdov in zato pravica nakazovanja lesa. Enako potrjuje tudi uredba Cesarsko-kraljevega okrožnega urada Gorica z dne 2. maj 1805, ki se nahaja v istem spisu. Kaj se je z gozdovi zgodilo po zemljiški odvezi leta 1848 ni povsem jasno, vendar je v gozdarskem katastru izdelanem tik pred 2. svetovno vojno (1940) kalski gozd nesporno voden kot občinska lastnina in ne last agrarnih skupnosti kot npr. breginjski in nekateri drugi gozdovi na Tolminskem. Po drugi svetovni vojni so namreč ti gozdovi prešli v last splošnega ljudskega premoženja. Od leta 1947 – 1964 so z njimi gospodarile občine Tolmin, Kanal in Nova Gorica. Leta 1964 je lastništvo prevzelo Soško gozdno gospodarstvo. Po sprejetju Zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic (1994), naj bi agrarne skupnosti oziroma občine začele dobivati svoje premoženje nazaj. Glede na takrat znana dejstva so bili v preteklem načrtu ti gozdovi vodeni kot občinska last. V zadnjih desetletjih pa so bile izdane odločbe o vrnitvi dela Kalskega gozda posameznim agrarnim skupnostim.[14]

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Glavne usmeritve glede gospodarjenja z gozdovi v dobi veljavnosti preteklega gozdnogospodarskega načrta 2015 – 2024 so bile akumulacija lesne zaloge in redčenje kvalitetnejših sestojev; pri negi posvečati pozornost uravnavanju zmesi; v sestojih s slabšo zasnovo in kvaliteto (zlasti pionirskih sestojih) so bile možne predčasne obnove; skupinsko postopno gospodarjenje v gorskih bukovjih, delno tudi v primorskih bukovjih s toploljubnimi listavci in v zmerno kislih bukovjih mešana z listavci. Ter tudi v zagotavljanje sonaravnega, večnamenskega in trajnostnega gospodarjenja v vseh gozdovih, uravnavanje ustrezne zgradbe gozda, zagotavljanje lokalnih potreb po prostorninskem lesu, izboljšanje spravilnih razmer ter ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov na območjih Natura 2000.

[14] Glej tudi poglavje 1.2

V zadnjem desetletju je na gospodarjenje z gozdom izdatno vplival žledolom leta 2014. V letih 2015 in 2016 se je izvajala predvsem sanacija poškodovanih gozdov. Zaradi pomanjkanja izvajalcev je sanacija potekala počasi. V letu 2016 je prišlo tudi, kot posledica žledoloma, do namnožitve podlubnikov. Kar je še dodatno upočasnilo sanacijo. Leta 2022 je spet prišlo namnožitve podlubnika. V poletju 2023 je GGE prizadel še vetrolom,tako da je sanacija zaznamovala tudi obdobje nastajanja tega načrta. Praviloma do teh naravnih ujm prihaja na področju k.o. Čepovan in k.o. Lokovec. Posledično je bila na tem območju skoncentrirana sanitarna sečnja in večina realiziranega poseka.

Omenimo naj še da, eno od zdravstvenih težav tega desetletja zagotovo predstavlja sušenje jesenovih sestojev zaradi jesenovega ožiga. Ta najprej oslabi drevo, dodatno škodo pa povzroča še mraznica (*Armillaria spp*.), ki s trohnenjem korenin pospešuje odmiranje te drevesne vrste. Ob prisotnosti močnejših vetrov se tako začnejo rušiti celotni sestoji. Izpad velikega jesena je predvsem v mlajših razvojnih fazah skoraj 100 %. Starejša drevesa so nekoliko bolj odporna in dlje časa kljubujejo, čeprav se tudi ta sčasoma pogosto posušijo oz. izrujejo ob močnejših vetrovih.

V preostalem delu GGE je intenzivnost gospodarjenja nižja. Odvisna je predvsem od interesa lastnika, odprtosti, velikosti posesti in tudi same lastniške strukture. Tudi za gojitvena in varstvena dela med lastniki gozdov, ob zelo redkih izjemah ni pretiranega zanimanja. Posledično tudi nekatera dobra rastišča niso optimalno izkoriščena.

4.2.1 Posek

Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim

Preglednica 38/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2015 do 2024 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m^3	m^3	%	%
30670-Primorska bukovja s toploljub. listavci	Iglavci	8.393	9.275	110,5	2,2
	Listavci	34.808	10.977	31,5	2,6
	Skupaj	43.201	20.252	46,9	4,7
30812-Zmerno kisloljubna bukovja mešana z listavci	Iglavci	160	47	29,5	0,0
	Listavci	7.095	5.471	77,1	1,3
	Skupaj	7.255	5.518	76,1	1,3
32140-Gorska bukovja	Iglavci	19.220	55.898	290,8	13,0
	Listavci	127.439	92.929	72,9	21,7
	Skupaj	146.659	148.827	101,5	34,7
56370-Listnati gozdovi gričevij (seq) s termof.list.in panj.	Iglavci	7.619	2.466	32,4	0,6
	Listavci	66.690	17.909	26,9	4,2
	Skupaj	74.309	20.375	27,4	4,7
70000-Varovalni gozdovi	Iglavci	460	120	26,1	0,0
	Listavci	2.798	376	13,4	0,1
	Skupaj	3.258	496	15,2	0,1
80840-Zmerno kisloljubna bukovja za premeno	Iglavci	1.151	1.136	98,7	0,3
	Listavci	67.589	18.244	27,0	4,3
	Skupaj	68.740	19.380	28,2	4,5
82112-Gorska bukovja mešana z listavci za premeno	Iglavci	11.876	20.326	171,2	4,7
	Listavci	73.886	31.450	42,6	7,3
	Skupaj	85.762	51.776	60,4	12,1
skupaj	Iglavci	48.879	89.268	182,6	20,8
	Listavci	380.305	177.356	46,6	41,3
	Skupaj	**429.184**	**266.624**	**62,1**	**62,1**

Ureditveno obdobje od 2005 do 2014 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m^3	m^3	%	%
30670-Primorska bukovja s toploljub. listavci	Iglavci	3.443	3.112	90,4	1,0
	Listavci	21.566	10.882	50,5	3,4
	Skupaj	25.009	13.994	56,0	4,3
30812-Zmerno kisloljubna bukovja mešana z listavci	Iglavci	64	215	336,6	0,1
	Listavci	4.998	2.805	56,1	0,9
	Skupaj	5.062	3.020	59,7	0,9
32140-Gorska bukovja	Iglavci	16.950	22.943	135,4	7,1
	Listavci	111.976	60.162	53,7	18,6
	Skupaj	128.926	83.105	64,5	25,7
56370-Listnati gozdovi gričevij (seq) s termof.list.in panj.	Iglavci	4.853	6.047	124,6	1,9
	Listavci	35.210	15.852	45,0	4,9
	Skupaj	40.063	21.899	54,7	6,8
70000-Varovalni gozdovi	Iglavci	165	75	45,5	0,0
	Listavci	1.038	725	69,8	0,2
	Skupaj	1.203	800	66,5	0,2
80840-Zmerno kisloljubna bukovja za premeno	Iglavci	1.430	1.087	76,0	0,3
	Listavci	58.704	17.560	29,9	5,4
	Skupaj	60.134	18.647	31,0	5,8
82112-Gorska bukovja mešana z listavci za premeno	Iglavci	9.842	10.159	103,2	3,1
	Listavci	52.817	20.809	39,4	6,4
	Skupaj	62.659	30.968	49,4	9,6
skupaj	Iglavci	36.747	43.638	118,8	13,5
	Listavci	286.309	128.793	45,0	39,9
	Skupaj	**323.056**	**172.432**	**53,4**	**53,4**

Izvedba možnega poseka v GGE že tradicionalno ne dosega načrtovanega možnega poseka. Vseeno je skupna realizacija v zadnjem desetletju višja kot desetletje pred tem (iz 53 % na 62 %). Pri iglavcih skupno je realizacija večja kot pri listavcih skupno in je posledica sanitarnih sečenj. Samo v RGR 32140 Gorska bukovja je možni posek bil izveden, pa še to na račun presežka pri iglavcih (290 %). Možni posek iglavcev je presežen še pri 30670 Primorska bukovja s toploljubnimi listavci, 82112 Gorska bukovja mešana z listavci za premeno in tudi skupno. Najvišja je bila torej na območju ohranjenih in kvalitetnih zmerno kisloljubnih bukovih gozdov, ki jih je močneje prizadel žledolom leta 2014 in je bila njihova sanacija tudi ekonomsko zanimiva.

Ne glede na zgornja dva odstavka pa se je realiziran posek glede na prejšnje ureditveno obdobje v vsej GGE povečal za kar 54% (iz 172.432 m^3 na 266.624 m^3). Ker v GGE prevladujejo zasebni gozdovi, je struktura poseka v celotni GGE zelo podobna strukturi poseka v teh gozdovih in zanjo veljajo enake ugotovitve. Razlike med možnim posekom in realizacijo po sektorjih lastništva so podobne skupnemu odstopanju in se bistveno ne razlikujejo med seboj. Na videz so pozitivna izjema državni gozdovi, vendar pa jih je v skupni površini gozdov le za vzorec in nimajo vpliva na splošne trende. Del državne posesti predstavljajo tudi manjše dislocirane parcele kjer posek ni rentabilen in na realizacijo neugodno vpliva tudi razmeroma slaba kakovostna in debelinska struktura. Izpostaviti velja tudi gozdne parcele, ki jih ima država v solastništvu z zasebnimi lastniki. V gozdovih lokalnih skupnostih je realizacija minimalna, glavnino prav tako predstavlja sečnja iglavcev.

Vzroki za odstopanja so, ker se možni posek načrtuje ne glede na možnost realizacije v predvidenem 10 - letnem obdobju, ta pa je odvisna od odprtosti gozdov in zainteresiranosti lastnikov za sečnjo. Ob takšnem načinu načrtovanja poseka, ki ne upošteva tehničnih in ekonomskih možnosti realizacije lahko pričakujemo podoben razkorak tudi v prihodnje.

Preglednica 39/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan – m^3	40.019	324.771	364.790	2.214	42.484	44.698	6.646	13.050	19.696	48.879	380.305	429.184
Izveden – m^3	74.424	160.731	235.155	7.514	16.355	23.869	7.330	269	7.600	89.268	177.356	266.624
Realizacija - %	186,0	49,5	64,5	339,4	38,5	53,4	110,3	2,1	38,6	182,6	46,6	62,1
Povp. drevo m^3	0,76	0,44	0,51	0,66	0,50	0,54	0,90	0,20	0,80	0,76	0,44	0,51

Posek po vrstah sečenj

Po vrsti poseka v GGE je prevladovala sanitarna sečnja, ki predstavlja dobro tretjino vsega poseka. Skupaj s posekom oslebelega drevja pa skoraj polovico vsega poseka. Vzroki so v sanacijah žledoloma, vetroloma, kulminaciji podlubnikov, kot tudi zaradi sušenja velikega jesena. Vsekakor velja izpostaviti pomladitveno sečnjo, ki presega 30 % vsega poseka, katero vsaj delno lahko povezujemo s sanacijo žledoloma.

Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Skupaj GGE

		Vrste poseka										%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	od LZ	od P
		Redčen.	Pomlad.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda									
Iglavci	m^3	2.200	22.127	5.447	10	0	13.197	43.263	2.060	808	151	28,2	106,4
	%	2,5	24,8	6,1	0,0	0,0	14,8	48,4	2,3	0,9	0,2		
Listavci	m^3	3.628	60.983	18.562	3.156	0	17.814	58.220	7.537	5.841	1.586	8,4	34,5
	%	2,0	34,4	10,5	1,8	0,0	10,0	32,8	4,3	3,3	0,9		
Skupaj	**m^3**	**5.828**	**83.110**	**24.009**	**3.166**	**0**	**31.011**	**101.483**	**9.597**	**6.649**	**1.737**	**11,0**	**44,6**
	%	2,2	31,2	9,0	1,2	0,0	11,6	38,0	3,6	2,5	0,7		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	od LZ	od P
		Redčen.	Pomlad.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda									
Iglavci	m^3	2.077	20.842	3.319	10	0	12.246	33.343	1.736	701	146	27,6	102,4
	%	2,8	28,0	4,5	0,0	0,0	16,5	44,8	2,3	0,9	0,2		
Listavci	m^3	3.378	57.680	16.758	3.137	0	16.806	49.915	6.844	5.179	1.005	8,9	36,4
	%	2,1	35,8	10,4	2,0	0,0	10,5	31,1	4,3	3,2	0,6		
Skupaj	**m^3**	**5.455**	**78.522**	**20.077**	**3.147**	**0**	**29.052**	**83.258**	**8.580**	**5.880**	**1.151**	**11,3**	**45,7**
	%	2,3	33,4	8,5	1,3	0,0	12,4	35,5	3,6	2,5	0,5		

Državni gozdovi

		Vrste poseka										%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	od LZ	od P
		Redčen.	Pomlad.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda									
Iglavci	m³	123	117	1.787	0	0	405	4.782	214	84	3	53,5	210,5
	%	1,6	1,6	23,8	0,0	0,0	5,4	63,6	2,9	1,1	0,0		
Listavci	m³	250	3.304	1.691	19	0	997	8.249	649	630	567	7,4	30,1
	%	1,5	20,2	10,3	0,1	0,0	6,1	50,4	4,0	3,9	3,5		
Skupaj	**m³**	**373**	**3.421**	**3.478**	**19**	**0**	**1.402**	**13.031**	**863**	**714**	**570**	**10,1**	**41,2**
	%	1,6	14,3	14,6	0,1	0,0	5,9	54,5	3,6	3,0	2,4		

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka										%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	od LZ	od P
		Redčen.	Pomlad.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda.									
Iglavci	m³	0	1.168	341	0	0	546	5.139	110	23	3	22,4	95,6
	%	0,0	15,9	4,7	0,0	0,0	7,4	70,2	1,5	0,3	0,0		
Listavci	m³	0	0	113	0	0	12	55	43	32	14	0,4	1,5
	%	0,0	0,0	41,8	0,0	0,0	4,3	20,6	16,0	12,0	5,3		
Skupaj	**m³**	**0**	**1.168**	**454**	**0**	**0**	**558**	**5.194**	**153**	**55**	**17**	**7,1**	**29,1**
	%	0,0	15,4	6,0	0,0	0,0	7,3	68,4	2,0	0,7	0,2		

Posek po skupinah drevesnih vrst

Preglednica 41/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	30,8	38,1	3,4
Jelka	0,1	51,8	0,0
Bor	2,3	6,8	0,3
Macesen	0,2	6,6	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	39,4	10,8	4,3
Hrast	0,5	9,9	0,1
Pl. lst.	16,4	9,5	1,8
Dr. tr. lst.	9,1	4,6	1,0
Meh. lst.	1,2	2,2	0,1
Skupaj iglavci	33,4	28,2	3,7
Skupaj listavci	66,6	8,4	7,3
Skupaj	**100,0**	**11,0**	**11,0**

V zadnjih letih je bilo posekano 38,1 % LZ smreke in kar 51,8 % LZ jelke. Kar je precej več kot v prejšnjem obdobju, kjer se je posekalo 13 % LZ smreke in skoraj desetkrat manj (5,6 %) LZ jelke. Delež posekane bukve od celotnega poseka je približno enak, delež LZ pa nekoliko večji (4 %).

Posek po debelinskih razredih

Posek po razširjenih debelinskih razredih je nekoliko nagnjen k debelejšemu drevju, tanšega drevja je nekoliko manj. Pri iglavcih iztopata druga in tretja razširjena debelinska stopnja. Pri listavcih pa nekoliko tretja razširjena debelinska stopnja.

Preglednica 42/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	19,2	34,1	39,6	20,9	25,9	28,2	7,1
Listavci	6,7	7,6	11,3	8,7	7,1	8,4	14,2
Skupaj	**7,5**	**9,5**	**15,2**	**11,6**	**10,6**	**11,0**	**21,3**

Grafikon 2/D-PL: Pregled poseka (m^3) po letih ureditvenega obdobja

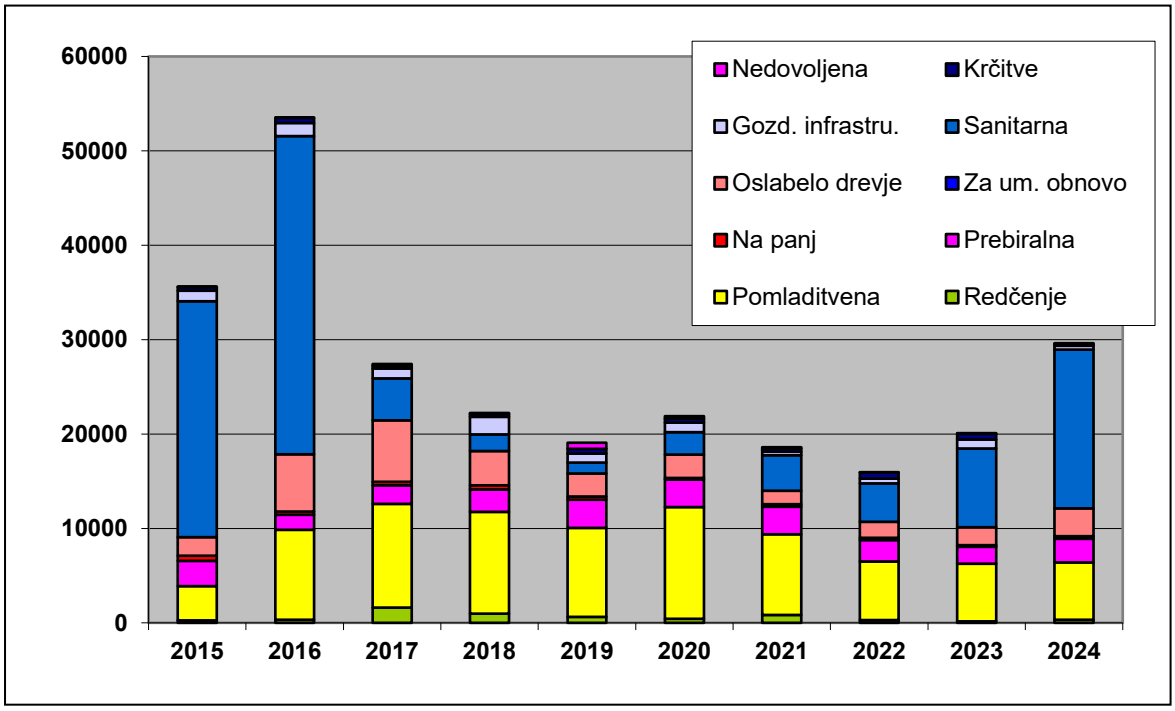

Posek po letih niha med 53.537 m^3 (2015) do 15.940 m^3 (2024) na leto. Izstopajo leta 2015 in 2016, kjer se je zaradi želodoloma 2014 in kasnejše gradacije podlubnikov izjemno povečal delež sanitarne sečnje. Sanacija vetroloma 2023 je tudi vplivala na dvig sanitarne sečnje v lanskem letu (2024).

Med vrstami sečenj izrazito prevladujeti sanitarna (101.484 m^3) in pomladitvena (83.110 m^3). Najmanj je evidentiranih nedovoljenih sečenj (1.737 m^3). Izpostaviti pa velja, da so v obdobju po žledolomu veljale generalne odločbe, zaradi česar je tudi evidentiranje možnega poseka po letih manj zanesljivo.

Preglednica 43/D-PP: Primerjava poseka med izračunom po ploskvah in evidenco skupaj za GGE

	Število ploskev	Posek ploskve (m3/ha/10let)	Odklon zaupanja (+-) (m3/ha/10let)	Posek evidence (m3/ha/10let)	Delež evid. poseka (%)
Skupaj	315	2,99	1,43	2,13	71,2

V zgronji preglednici je vidno precejšnje odstopanje realizacije poseka med evidencami ZGS in podatki SVP. Odstopanja so verjetno posledica dejstva, da je razlika med bruto in neto odkazano

lesno maso navadno do 15 %, v primeru sanacije žledoloma pa v gozdu ostane tudi 30 % in več lesne mase. Evidenca poseka v času žledoloma se namreč ni vršila na podlagi označenega drevja za posek, kot je to običajno. Lastniki so na osnovi generalne odločbe o sanaciji žledoloma, ki je zajemala več oddelkov skupaj ali pa celoten kataster, revirnemu gozdarju sporočali neto posekano lesno maso, ki jo je ta preko znanih pretvorbenih faktorjev med bruto in neto lesno maso pretvoril v bruto posek za posameznega lastnika. Pri tem pa ni bila evidentirana neizkoriščena lesna masa večjih ostankov že sprhnelega lesa dreves, ki jih lastniki niso odpeljali iz gozda (odlomljeni in prepereli vrhači, že preperela ležeča debla na pol prelomljenih dreves, razcefrani ostanki debel …). Ocenjujemo, da je zaradi tega nastala razlika med evidentiranim posekom in oceno poseka po SVP.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 44/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstv. dela po lastniških kat. in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	35,86	10,18	28,4	10,77	1,00	9,3
Priprava tal	ha	7,21	1,38	19,1	0,00	0,60	0,0
Sadnja	ha	15,22	3,63	23,9	0,00	0,60	0,0
Nega mladja	ha	34,09	0,00	0,0	0,72	1,30	180,6
Nega gošce	ha	39,96	3,55	8,9	3,91	6,18	158,1
Nega letvenjaka	ha	70,97	0,00	0,0	6,45	6,20	96,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	122,90	0,00	0,0	11,51	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	4,00	57,32	1.433,0	1,00	0,00	0,0
Zašcita s premazom	ha	30,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Zašcita s kolicenjem ali tulci	kos	170,00	200,00	117,6	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišc	ha	2,30	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	165,90	25,20	15,2	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	9,18	0,0	0,00	0,30	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	1,65	0,0	0,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	89,29	0,0	0,00	5,97	0,0
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	0,60	0,0
Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,36	0,00	0,0	46,99	11,18	23,8
Priprava tal	ha	0,00	0,73	0,0	7,21	2,71	37,6
Sadnja	ha	0,00	0,73	0,0	15,22	4,96	32,6
Nega mladja	ha	0,03	0,00	0,0	34,84	1,30	3,7
Nega gošce	ha	0,37	0,00	0,0	44,24	9,73	22,0
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,00	0,0	77,42	6,20	8,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,63	0,00	0,0	138,04	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	0,25	0,0	5,00	57,57	1.151,4
Zašcita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	30,00	0,00	0,0
Zašcita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	170,00	200,00	117,6
Vzdrževanje grmišc	ha	0,00	0,00	0,0	2,30	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	165,90	25,20	15,2
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	0,00	0,0	5,50	0,00	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	1,13	0,0	0,00	10,61	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	0,33	0,0	0,00	1,98	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	11,75	0,0	0,00	107,01	0,0
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	0,60	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	0,00	1,00	0,0	0,00	1,00	0,0

Gojitvena dela so bila zaradi majhne navezanosti lastnikov na gozd, nizke realizacije možnega poseka v večinskem delu GGE ter nizkih državnih subvencij za te namene realizirana v zelo

majhnem obsegu. Nekoliko izstopajo državni gozdovi z nego mladja in gošče, kjer je krepko presežena načrtovana količina (158 in 180 %) in delno nega letvenjaka kjer je relizacija skoraj 100 %.

Močno pa se je v zadnjem desetletju okrepilo protipožarno varstvo, saj se je zgradilo čez 10 km protipožarnih presek.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Posledice žleda iz leta 2014 so se na gozdnih cestah odražale z neprevoznostjo le teh zaradi zatrpanja s polomljenimi in izruvanimi drevesi. Sanacija poškodovanih gozdov zaradi žleda, je z izvozom nadpovprečne količine poškodovane lesne mase povzročila poškodbe na gozdnih prometnicah. Poškodbe so bile sanirane z dodatnimi finančnimi sredstvi, ki so jih zagotovile občine in s sredstvi, ki jih je opredelil Zakon o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30. januarjem in 10. februarjem 2014, ki je v 23. členu določal, da so se sredstva iz koncesijskih dajatev v letih 2014, 2015 in 2016 porabila za vzdrževanje gozdnih cest in varstvo gozdov.

V obdobju 2015 – 2024 so se za potrebe sanacije žledoloma gradile gozdne ceste na podlagi programa sanacije žleda (2014). V Evidenco gozdnih cest (EGC) sta bili v tem obdobju vključeni gozdni cesti Kobilica (ID 010377) in Fešnar (ID 010333), ki sta se zgradili že v letu 2014. V letu 2015 je bila v dolžini 3.120m zgrajena gozdna cesta Male Vrše (ID 010358, k.o. Čepovan, odd. 75). Gozdni cesti Velike - Male Vrše (ID 010360, k.o. Čepovan, odd. 75, 77) in Rojčev vrh (ID 010359, k.o. Lokovec, odd 73) v skupni dolžini 2.880m sta bili zgrajeni leta 2016. Kljub sofinanciranju, ki ga je omogočal Program razvoja podeželja 2014 - 2020, se lastniki niso odločali za izgradnje gozdnih cest iz tega naslova.

Protipožarne prometnice

V preteklem desetletju se je na območju požarno ogroženih gozdov (1. in 2. stopnja požarne ogroženosti) zgradilo osem protipožarnih prometnic v skupni dolžini 11,79 km, ki so namenjene tudi transportu lesa. Razlog za uspešnejšo gradnjo protipožarnih prometnic je v primerjavi z gradnjo gozdnih cest v njihovem ugodnejšem financiranju izgradnje in v samem vodenju postopka od načrtovanja do realizacije. Kronološki pregled gradenj protipožarnih prometnic v zadnjem ureditvenem obdobju je razviden iz spodnje preglednice.

Ime preseke	Oddelek	Leto izgradnje	Dolžina (m)
Učje	68	2023	310
Breg	49a	2022	1.000
Sadež	79b, c	2022	2680
Berbik	47a, b	2021	2.700
Golek	44	2020	1.580
Lohke	45a	2018	620
Čepovan	78b, 80, 81	2016	1.900
Puštale	81	2015	1.000
Skupaj			**11.790**

Traktorske vlake

Intenzivnejša gradnjah gozdnih vlak je v preteklem desetletju potekala na območjih, kjer je potekala sanacija žledoloma in sanacija napada podlubnikov. Gostota zgrajenih vlak se je v zadnjem desetletju najbolj povečala v katastrskih občinah Čepovan in Lokovec. Povprečni letni obseg opravljenih del na gozdnih vlakah znaša 18.358 m/leto; 17.820 m/leto za novogradnje in 539 m/leto za rekonstrukcije. Podporo za gradnjo, rekonstrukcijo in pripravo gozdnih vlak, ki jo je omogočal Program razvoja podeželja 2014 – 2020, je koristilo 24 lastnikov gozdov s kandidaturo na razpisu za 77 gozdnih vlak. Za potrebe spravila lesa so lastniki vzpostavili tudi prevoznost številnih javnih poti in kolovozov oziroma preuredili v traktorske vlake.

Preglednica 45/D-GTV: Obseg opravljenih del na gozdnih vlakah po letih (m)

LETO	NOVOGRADNJA (m)		REKONSTRUKCIJA (m)	
	zasebno	državno	zasebno	državno
2015	10430	880	1879	0
2016	6317	0	291	0
2017	22748	2049	1067	0
2018	4772	19	460	0
2019	14970	1349	460	447
2020	2667	1124	0	0
2021	1043	0	146	0
2022	3139	0	640	0
2023	3040	3465	0	0
2024	4397	1916	0	0
SKUPAJ	**167393**	**10802**	**4943**	**447**

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Zaradi sanacije žledoloma in podlubnikov aktivnosti za krepitev socialnih funkcij niso bile intenzivne. V začetku urejevalskega obdobja je bila urejena Pot miru, ki se vije od javne ceste Plave-Paljevo do vrha Prižnice in cerkvice sv. Kverina.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015-2024

Preglednica 18/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2015-2024 po namenu

Namen krčitev					
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	**Skupaj**
ha	ha	ha	ha	ha	**ha**
0,0	0,12	30,35	0,23	3,74	**34,44**

Močno prevladujejo krčitve za namen kmetijstva. Izdanih je bilo 57 odločb v skupni površini 30, 35 ha. Tukaj gre praviloma za vzpostavljanje pašnikov. Vsi niso evidentirani, saj nekateri pašniki nastajajo na novo, lastniki pa o tem ne obvestijo ZGS, nekatere kmetijske površine pa se zaraščajo in pašniki preidejo v gozdno površino. Delno je problem tudi paša v gozdu saj pašniki v veliko primerih mejijo na gozdno površino in kmetje izkoristijo gozd kot senco in zatočišče za pašno živino. Ocena sprejemljivosti vseh krčitev je sicer pokazala, da te niso posegala v površine z izjemno poudarjenimi ekološkimi funkcijami.

Preglednica 19/D-GKO: Sprememba gozdnatosti po katastrskih občinah

			Leto 2012		Leto 2022		
KO	IME	Površina (ha)	Gozd (ha)	Gozdnatost (%)	Gozd (ha)	Gozdnatost (%)	Indeks (%)
2262	Kal nad Kanalom	3034,36	2741,05	90,33	2109,78	69,53	76,97
2263	Avče	1019,24	720,26	70,67	796,16	78,11	110,54
2267	Bodrež	355,2	249,97	70,37	247,99	69,82	99,21
2268	Vrh Kanalski	451,43	294,16	65,16	289,83	64,20	98,53
2269	Kanal	229,9	170,07	73,98	168,41	73,25	99,02
2270	Morsko	343,04	279,99	81,62	270,61	78,89	96,65
2276	Deskle	2040,89	1821,5	89,25	1777,65	87,10	97,59
2293	Grgar	1822,39	1427,84	78,35	1418,28	77,83	99,33
2294	Bate	2346,97	1533,51	65,34	1519,1	64,73	99,06
2295	Banjšice	1433,44	776,99	54,20	769,19	53,66	99,00
2296	Lokovec	1987,38	939,69	47,28	1452,87	73,10	154,61
2297	Čepovan	1837,89	1413,63	76,92	1410,99	76,77	99,81

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015-2024

Pri ocenjevanju preteklega gospodarjenja v GGE moramo imeti pred očmi predvsem neugodno lastniško strukturo gozdov in njihovo razdrobljenost, ostarelo populacijo in nenavezanost na gozd. To so dejstva, ki pomembno vplivajo na slabo realizacijo načrtovanih del. To velja tako za posek kot za gojitvena dela. Poleg tega pa je gospodarski pomen dela gozdov v GGE zaradi slabe kakovostne in sortimentne strukture sorazmerno majhen. Izvedeni posek se je sicer povečal, vendar še vedno niti približno ne dosega načrtovanega možnega poseka.

Pomembno vlogo na gospodarjenje z gozdom v GGE je imel žledolom leta 2014. Pozitivna posledica žledoloma je boljša odprtost gozdov zaradi nekaterih novih odsekov gozdnih vlak in cest, sproženi procesi pomlajevanja, več sestojev v obnovi in nekoliko ugodnejše razmerje razvojnih faz na tem območju. Sanacija žledoloma se je, kljub počasnosti zaključila. Podobno vlogo bo imel tudi vetrolom 2023, kjer se je sanacija sicer že zaključila, posledice pa se bodo pokazale šele v prihodnjem obdobju.

Realizacija gozdnogojitvenih del je nizka. Brez njihove izvedbe lahko presvetljene površine bukovih gozdov degradirajo v sestoje s prevladujočim deležem trdih listavcev na račun bukve, kar je ob nizkem deležu ohranjenih bukovih gozdov na sicer bukovih rastiščih izrazito neugodno. Kljub strokovni želji po izboljšanju vrstne sestave, zgradbe in kvalitete gozdov v GGE bo namreč stimulacija lastnikov gozdov za opravljanje gojitvenih del v gozdovih brez korenitih sistemskih sprememb (višje subvencije za drobno posestne gozdove, manj birokracije pri uveljavljanju subvencij preko programa razvoja podeželja za drobno posest…) praktično nemogoča. V državnem delu GGE je realizacija gozdnogojitvenih del nekoliko boljša.

Dober primer vlaganja državnih sredstev v gozdni prostor je protipožarno varstvo, katerega pomen zaradi podnebnih sprememb in čedalje daljših sušnih obdobij v zadnjem obdobju narašča, država pa ga z vlaganji na požarno ogroženih območjih spodbuja. Dolžina protipožarnih presek se je tako v zadnjem desetletju močno povečala, kar ugodno vpliva tudi na odprtost gozdov, saj tovrstne prometnice pomenijo pomembno alternativo gozdnim cestam in lastnikom gozdov omogočajo spravilo lesa s traktorskimi prikolicami.

Cilji, ki smo si jih postavili v prejšnjem GGN, so bili v nekaterih delih GGE torej deloma doseženi, vendar pa je takšna realnost zlasti posledica naravnih procesov razvoja vegetacije, prisotnosti ujm in splošnih družbenih razmer. Gozdarska stroka ima v trenutnih okoliščinah omejen vpliv pri usmerjanju gospodarjenja z gozdom – ob izredno razdrobljeni zasebni gozdni posesti, problematičnih lastniških razmerah, panjevskem načinu gospodarjenja, interesih lastnikov po prostorninskem lesu in ob nizkih državnih spodbudah za gojenje gozdov se tako trudi prispevati k omejevanju negativnih vplivov človeka in družbe na gozd, gozdni prostor, biotsko raznovrstnost in mozaično podobo kulturne krajine, pri čemer je sorazmerno uspešna. V gozdovih s prevladujočo drobno zasebno gozdno posestjo je namreč potrebno pretežen del časa in pozornosti nameniti dialogu z lastniki, njihovemu ozaveščanju, izobraževanju, povezovanju, komunikaciji z izvajalci, skupnemu iskanju najustreznejših rešitev ter njihovi implementaciji v gospodarjenje z gozdovi. Le na ta način bodo gozdnogospodarski cilji, predstavljeni v nadaljevanju tega načrta, v prihodnjem desetletju lažje dosegljivi.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Površina gozda

V srednjem veku je razvoj ekstenzivne živinoreje imel za posledico obsežne krčitve in zmanjšanje površine gozdov predvsem na območjih intenzivne kmetijske rabe. Poleg tega so v dostopnejših gozdovih pasli živino, nabirali steljo, kosili in sekali les za drva ter jih s tem postopoma degradirali. Takšno gospodarjenje se je z večanjem števila prebivalcev vse bolj stopnjevalo, višek pa je doseglo po zemljiški odvezi v prejšnjem stoletju. Tako je najnižja površina gozda je bila v začetku 20. stoletja.

Čeprav se je površina gozda v zadnjih 120 letih stalno povečevala, so se izrazitejši procesi zaraščanja opuščenih kmetijskih površin začeli z odselitvenimi valovi po 1. in 2. svetovni vojni, ki so povzročili intenzivno zapuščanje kmetij in zaraščanje teh površin z gozdom. Procesi zaraščanja se sicer v zadnjih tridesetih letih umirjajo.

V zadnjem desetletju se je površina gozda zopet nekoliko zmanjšala. Slabih 140 ha je tako prešlo iz gozdne v negozdno rabo. Deloma zaradi krčitev v namen povečaja kamnoloma in, kmetijstva, različnih kriterijev izločanja in vrednotenja gozda, natančnejšega zajema podatkov zaradi natančnejših grafičnih podlag ter odpravljanja nekaterih neskladij iz preteklih GGN. Velik delež izločene površine predstavljajo trase elektroenergetskih vodov. Gozdno masko smo sicer prevzeli iz projekta Rabe tal ter odpravili le neskladja, ki smo jih ugotovili na terenu.

Grafikon 3/RGF: Razvoj površine gozda (ha) v zadnjih 240 letih v GGE

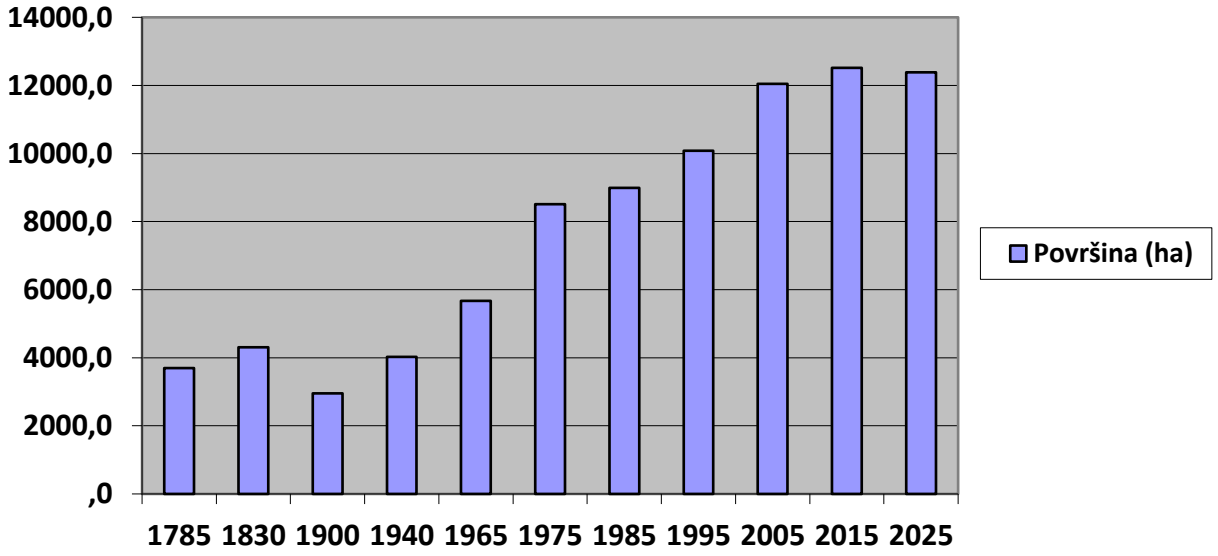

Lesna zaloga, prirastek, možni posek

LZ je v zadnjem desetletju malenkost padla. Večji padec vidimo pri prirasteku. Gre za značilen pojav v vseh GGE. Eden od razlogov je tudi v sušah sredi vegetacijske dobe. Razloge gre iskati tudi v žledolomu, ki je ravno najboljša rastišča v GGE prizadel že na začetku ureditvenega obdobja, izdatno poškodoval krošnje, poleg tega je številno drevje propadlo ali pa bilo s sanacijo odstranjeno iz gozda in tako ni prispevalo v prirastek. Še naprej je opazen trend povečevanja letnega realiziranega poseka, ki je značilen za zadnja tri desetletja.

Preglednica 48/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005–2025

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975	8.509	10	96	106	0,31	3,49	3,79	0,16	1,04	1,20
1985	8.987	13	114	127	0,47	3,71	4,18	0,17	0,87	1,04
1995	10.679	17	133	149	0,61	4,26	4,87	0,14	0,64	0,78
2005	12.049,49	34,3	174,0	208,3	0,61	4,36	4,97	0,36	1,07	1,43
2015	12.520,39	25,3	168,6	193,9	0,67	4,11	4,78	0,71	1,42	2,13
2025	12.382,90	17,4	173,3	190,7	0,54	3,60	4,15	0,28	2,82	3,09

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Preglednica 49/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005-2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1975	4,5	0,0	4,5			51,2	9,1	30,7		
1985	6,5	0,0	3,5			53,7	0,0	9,8	26,5	
1995	7,3	0,1	3,4	0,5	0,0	45,4	0,6	12,6	24,2	6,0
2005	10,8	0,0	5,1	0,5	0,0	41,7	0,5	16,6	20,2	4,6
2015	8,9	0,0	3,8	0,4	0,0	39,9	0,6	19,0	21,6	5,8
2025	6,2	0,0	2,7	0,2	0,0	40,8	0,6	23,2	21,6	4,7

Ob pogledu sestave posameznih skupin drevesnih vrst lahko ugotovimo, da se razmerja med njimi opazno ne spreminjajo. V preteklosti se je povečeval delež iglavcev zaradi osnovanja umetnih sestojev smreke. Zardi zaraščevanja kmetijskih površin se je povečeval delež plemenitih, trdih in mehkih listavcev. V zadnjem obdobju sta se deleža bukve in plemenitih listavcev povečala na račun iglavcev. Kar je posledica sanitarnih sečenj.

Preglednica 20/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	100,0	45,4	82,3	59,4	80,1	68,9	136,4	50,0	82,4	57,9	100,0	80,6	70,5
Listavci	90,0	83,5	125,3	101,7	127,4	102,8	85,2	74,3	108,2	92,5	122,2	87,6	92,8
Skupaj	**90,0**	**80,9**	**119,4**	**91,7**	**118,6**	**98,4**	**89,2**	**72,0**	**103,3**	**81,4**	**117,4**	**86,6**	**90,3**

Pri kontrolnem izračunu dejanske in pričakovane LZ je prišlo do manjših odstopanj, ki so posledica korekcije tarif ter razlik med evidentiranim posekom glede na oceno poseka na podlagi meritev SVP. Ugotovljena LZ je tako nekoliko nižja od pričakovane.

Preglednica 21/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

	Iglavci (m^3)	Listavci (m^3)	Skupaj (m^3)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	316.487	2.111.145	2.427.632
Vrast	0	0	0
Prirastek (letni*10)	83.917	514.140	598.057
Sečnje po evidenci	89.268	177.368	266.636
Pričakovana zaloga	311.136	2.447.917	2.759.053
Ugotovljena zaloga	215.771	2.146.243	2.362.014
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	69,3	87,7	85,6

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 22/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje raz. faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	124,55	1	3,4	20	17	626,93	-13,6
Drogovnjak	630,68	5,1	17,1	43	36	1327,62	-18,9
Debeljak	2.243,09	18,1	60,8	35	29	1069,47	31,8
Sestoj v obnovi	689,5	5,6	18,7	22	18	663,81	0,7
Raznomerno (skup.-gnez.)	5.652,29	45,6					
Panjevec	2.359,82	19,1					
Pionirski gozd z grmišči	682,97	5,5					
Skupaj	**12.382,90**	**100**	**100,0**	**120**		**3687,82**	

Opomba: v preglednico so vključeni večnamenski gozdovi.

Model smo določili na podlagi izhodiščnih modelov za pripravo ON 2021-2030, ki so temeljili na strokovnih podlagah ZGS, izdelanih za potrebne območnih načrtov. Za raznomerne gozdove smo si pomagali tudi s starejšimi izhodiščnimi modeli, ki so se pripravili ob obnovi prejšnjih ON (Veselič in sod, 2000). Uporabili smo podatke za vse gospodarske gozdove s skupinsko postopnim gospodarjenjem (brez varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov), ločeno za enodobne in raznomerne gozdove.

Grafikon 4/D-PRF: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF v enodobnih gozdovih

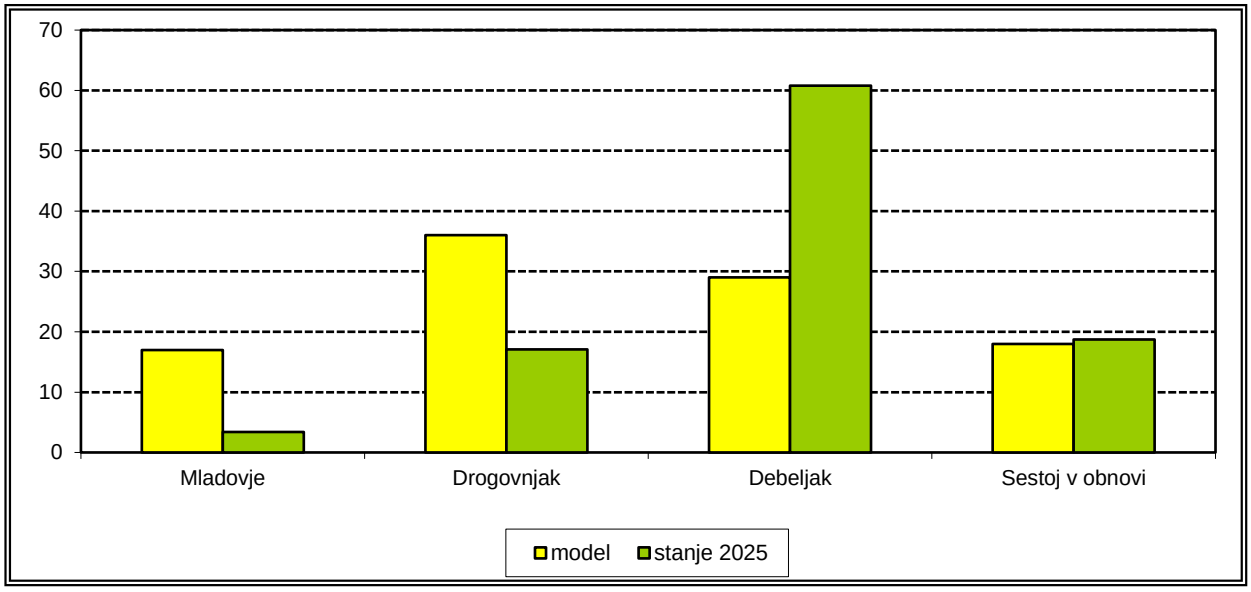

V GGE je v večnamenskih gozdovih 3.687,82 ha **enodobnih gozdov** z zastornim in skupinsko postopnim gospodarjenjem, ki so zajeti v tri RGR: primorska, kisoljubna in gorska bukovja.

Primerjava gozdov po razvojnih fazah v enodobnih gozdovih kaže na izrazito pomanjkanje mlajših razvojnih faz, še zlasti mladovji, ki jih je v primerjavi z modelnim stanjem izrazito premalo. Ob načrtnem nadaljevanju in zaključevanju obnove bo povečan delež mladovij in drogovnjakov v bodoče vodil k uravnoteženju razvojnih faz. Pri zagotavljanju trajnosti enodobnih gozdov je ključnega pomena previdno uvajanje v obnovo v debeljakih, nadaljevanje in zaključevanje obnove v pomlajencih ter redno izvajanje negovalnih del (obžetev, nega mladja) v mladovju oz. na pomladku. Neustrezne svetlitvene in končne sečnje ali odsotnost negovalnih del na

pomladku/mladovju vodijo do zapleveljenja, neustrezne mešanosti drevesnih vrst ter slabih zasnov v mlajših razvojnih fazah.

Proizvodna doba v enodobnih gozdovih je 100-125 let, v povprečju okrog 120 let, pomladitvena pa okrog 19 let, trenutna LZ pa 190 m^3/ha. Nizka LZ je deloma tudi posledica nizke realizacije poseka. Na podlagi presoje trajnosti je generalna usmeritev v enodobnih gozdovih uvajanje debeljakov v obnovo ter zaključevanje obnove v ustrezno pomlajenih sestojih v obnovi.

Po površini največjo razvojno fazo v GGE predstavljajo **raznomerni gozdovi**, ki poraščajo 5.652 ha oz. dobrih 45 % gospodarskih gozdov. Mednje sodijo predvsem gozdovi na nekdanjih kmetijskih površinah v bolj dostopnih predelih okoli vasi, zaselkov in osamljenih kmetij, kjer se je kmetijska raba skozi desetletja opuščala, raznomerna struktura pa se ohranja zaradi odsotnosti (načrtnega) gospodarjenja ter malopovršinskega kmečkega prebiranja in zadovoljevanja potreb lokalnega prebivalstva po drveh. Velja izpostaviti, da so nekatera rastišča, ki jih poraščajo takšni gozdovi, izredno kvalitetna in bi omogočala bistveno boljšo zgradbo in sestavo gozdov od trenutne.

Grafikon 5/D-PDR: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po debelinskih razredih

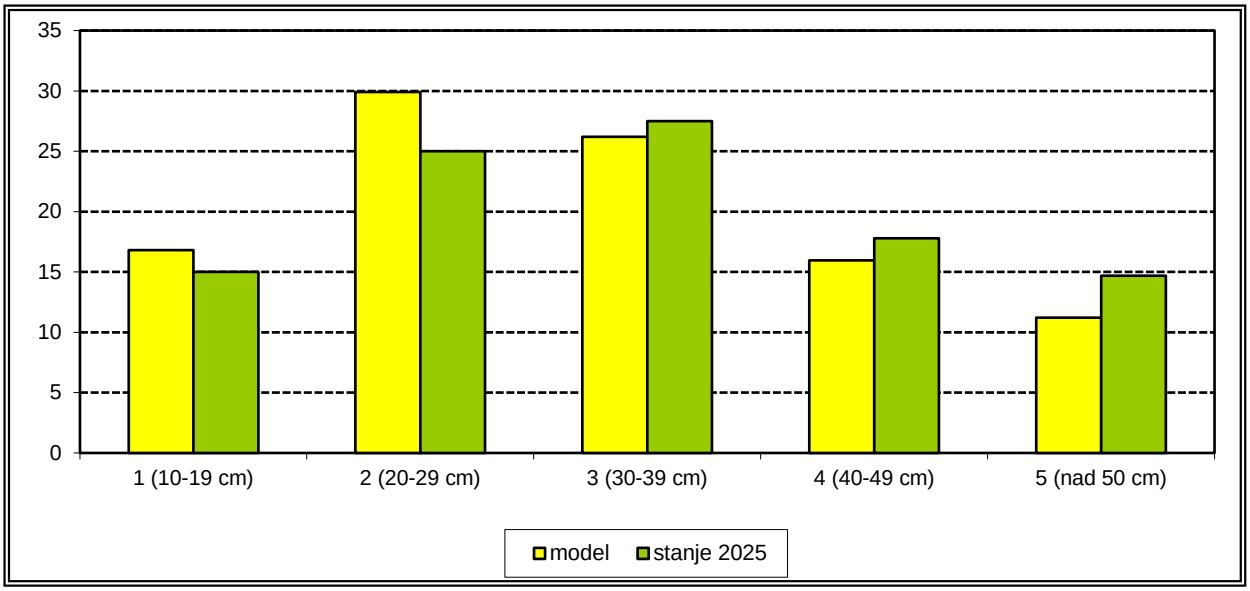

Panjevci imajo poudarjeno varovalno vlogo poraščajo 2.359 ha gospodarskih gozdov (19 %). Tukaj smo določali možni posek glede na dejanske gozdnogojitvene možnosti in potrebe, poudarek pa je na panjevski obnovi (v skupinah in gnezdih) ostarelih panjevskih gozdov.

Debelinska struktura manj kvalitetnih raznomernih in pionirskih gozdov ter panjevcev je dokaj neuravnotežena, vendar imamo opravka z zelo različnimi gozdovi na različnih rastiščih, zaradi česar je tudi trajnost težje presojati. V splošnem je za te gozdove značilno, da so v večji meri prepuščeni naravnemu razvoju, načrtnega gospodarjenja v smeri izboljševanja zasnov in kvalitete ni, možni posek je realiziran v manjši meri, zaradi česar trajnost v splošnem ni ogrožena.

Izpostaviti pa velja težavo pri pomlajevanju raznomernih gozdov z večjim deležem velikega jesena, ki se suši zaradi jesenovega ožiga. Zaradi njegovega propadanja in sanitarne sečnje v teh sestojih prihaja do razrahljanega sklepa, ki vodi do procesov pomlajevanja. Med zaželenimi drevesnimi vrstami se v pomladku pojavljajo predvsem plemeniti listavci, ki so močno podvrženi objedanju rastlinojede divjadi. Po drugi strani gre za bogata rastišča, kjer se bujno razvijejo zeliščni sloj in robida. Ob dejstvu, da je gojitvenih in varstvenih del na nivoju GGE malo in so bolj ali manj omejena le na najkvalitetnejše bukove gozdove, ti gozdovi pravzaprav nimajo spodbudne prihodnosti.

Proizvodno razdobje je 133 let, pomladitvena doba pa 15 let. Poudarek bo zlasti na premenilnih redčenjih in drugih oblikah postopne premene pionirskih gozdov, ki se nanaša zlasti na izboljšanje

zasnove in drevesne sestave v korist plemenitih listavcev in bukve. Pomemben cilj je tudi približevanje optimalni debelinski strukturi gozdov in povečevanju lesne zaloge.

Posledice naravnih ujm so verjetno vplivale na deleže razvojnih faz, prezgodnje pomladitve, nižjo LZ in tudi padec prirastka.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Največ prekrivanj je med socialnimi in proizvodnimi (lesnoproizvodnimi) funkcijami - predvsem z drugo stopnjo poudarjenosti.

Ekološke funkcije so deloma ogrožene. Zaradi prisotnosti območja, ki spada pod Naturo 2000, je potrebno na f. ohranjanja biotopske raznovrstnosti paziti zlasti pri posegih v večnamenskih gozdovih. Problem oz. problematičnost se pojavlja pri gradnji gozdnih prometnic v gospodarske gozdove preko varovalnih gozdov in gozdov s poudarjeno biotopsko funkcijo. Hidrološka funkcija ni ogrožena saj v bližini vodnih zajetij ni onesnaževalcev, niti večjih industrijskih ali kmetijskih obratov.

Socialne funkcije so mestoma in delno ogrožene. Ob večjih zahtevah družbe do naravnega prostora lahko prihaja do konfliktov ali celo izključevanja med posameznimi načini rabe. To je izrazitejše tam, kjer se prepletajo različne rabe prostora, potrebe domačinov in želje turistov. Zlasti je opaziti večje izražanje zahtev do nedotakljivosti zasebne lastnine, ki pa se konfrontira z prostim prehodom skozi gozd zlasti po različnih turističnih poteh, ki so bile narejene že pred več desetletji.

Proizvodne funkcije so potencialno ogrožene v primeru naravnih nesreč (požari, snegolomi, žledolomi) in v konfliktih območjih (lovstvo proti množičnemu planinarjenju in nabiralništvu).

Z gozdarsko dejavnostjo se na splošno ne ogrožajo funkcije gozdov v GGE, pač pa prihaja do motenj in konfliktov pri številnih drugih načinih rabe.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Splošni gozdnogospodarski cilji v GGE so naslednji:

- Sanacija posledic žledoloma, vetroloma in varstvo gozdov pred podlubniki.
- Zagotavljanje lokalnih potreb po prostorninskem lesu in povečanje rabe lesa kot gradbenega materiala in energenta ter povečanje dodatnega prihodka iz gozdov in sečnje zaradi blagovne prodaje lesa.
- Trajno spodbujati lastnike gozdov k povezovanju in skupnem gospodarjenju ter jih ozaveščati o mnogofunkcijskem pomenu gozda in o varnem delu v gozdu.
- Glede na izkazane potrebe in interes izboljšati odprtost gozdov in čimbolj enakomerno porazdeliti intenzivnost gospodarjenja na čim večji površini večnamenskih gozdov.
- Ohranjati delež ohranjenih bukovih sestojev.
- Z implementacijo ustreznih ukrepov okrepiti požarno varstvo na območju požarno najbolj ogroženih gozdov.
- Uravnavanje ustrezne zgradbe gozda, usmerjeno predvsem v postopno uvajanje debeljakov v obnovo in nadaljevanje obnove pomlajencev ter izvajanje redčenj v raznomernih in pionirskih gozdovih.
- Redno in temeljito izvajanje nadzora sečišč, preprečevanje nedovoljenega poseka, izvajanje ostalega gozdnega nadzora ter prijavljanje kršitev gozdarski inšpekciji.
- Poleg gozdarske spodbujati tudi ostale rabe gozdov (čebelarjenje, nabiralništvo, rekreacija, turizem).
- Na območju varovalnih gozdov ukrepe prilagoditi poudarjenim ekološkim in socialnim funkcijam.
- Izbira okolju prijaznih tehnologij pri delu v gozdu in gradnji gozdnih prometnic.
- Zagotoviti ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst Nature 2000
- Zaradi lažjega doseganja skupnih ciljev ohranjati dobro sodelovanje z ZRSVN, državnim podjetjem SiDG, lokalnimi skupnostmi, turističnimi društvi, lovskimi družinami, vaškimi skupnostmi, kmetijsko pospeševalno službo, gasilci, razvojnimi agencijami in drugimi souporabniki gozdnega prostora.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Glavne usmeritve za dosego ciljev, opredeljenih v poglavju 6.1., so:

- Nadaljevnaje oz. zaključevanje sanacije poškodovanih gozdov po žledolomu in vetrolomu, tam, kjer so kvalitetni bukovi sestoji in sestoji iglavcev in kjer so ogrožene ekološke in socialne funkcije.
- Sanacija žledoloma je zaključena, glede na to, da so sestoji večinoma ustrezno pomlajeni, mora biti ključni cilj prihodnjega desetletja nadajno ukrepanje v saniranih sestojih, torej: krajšanje proizvodnih dob, spodbujanje lastnikov k ukrepanju v ustrezno pomlajenih sestojih - predpisani ukrepi morajo omogočati pospešeno nadaljevanje in zaključevanje obnove ter izvajanje nege. Nega je nujna še posebej v sestojih, kjer se je z obnovo (zaradi sanacije) prehitevalo in je posledično v pomladku/mladovju večji delež črnega gabra na bukovih rastiščih.
- Pri gospodarjenju upoštevati splošne usmeritve: v večnamenskih gozdovih oblikovati skupinsko-raznodobno strukturo, v vseh gozdovih dosledno upoštevati zakonitosti rastišč in ekologijo drevesnih vrst, nego sestojev izvajati od osnovanja do njegove obnove,

skrbno izvajati preventivno varstvo gozdov in pri vseh ukrepih upoštevati morebitno poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij.

- Pospešeno nadaljevanje in zaključevanje obnove narekuje tudi razmerje razvojnih faz, predvsem pomanjkanje mladovij, v gorskih bukovjih velik delež pomlajencev.
- Zadrževanje debeljakov pred obnovo na območjih, ki niso bila poškodovana - tam morajo prevladovati šibka redčenja, razen na žičniških terenih, kjer je zaradi ekonomike smiselno intenzivneje posegati, tudi v smislu pomlajevanja zrelih ali nekvalitetnih sestojev.
- sadnjo in spremljajočo nego predpisati predvsem na ogolelih površinah saniranih sestojev smreke - povsod drugod se usmeriti na naravno obnovo, četudi slabše zasnove in gostote mladja.
- Z redčenji v mešanih raznomernih sestojih spodbujati večji delež perspektivnih domačih drevesnih vrst.
- Odpiranje gozdov z gozdnimi vlakami in cestami ter večnamenskimi potmi za vožnjo lesa s prikolicami in polprikolicami, ki omogočajo spravilo prostorninskega lesa in souporabo za kmetijstvo.
- Izvajati redno kontrolo izvedenih krčitev ter izdanih dovoljenj zanje.
- Panjevsko sečnjo termofilnih listavcev izvajati v prostoru čim bolj razpršeno.
- Na območju varovalnih gozdov morajo biti vsi ukrepi usmerjeni v krepitev varovalne funkcije v smislu zagotavljanja trajne pokrovnosti tal – k temu spada tudi obnova zastarčenih sestojev.
- Ohranjanje minoritetnih drevesnih vrst .
- Zaradi čebelarstva v sestojih pospeševati medovite drevesne vrste (lipa in lipovec, kostanj ...)
- Omogočanje in spodbujanje povratne rabe kmetijskih zemljišč, kjer je to sprejemljivo.
- Gradnja novih in redno vzdrževanje obstoječih protipožarnih prometnic na požarno najbolj ogroženih območjih.
- Aktivno sodelovanje javne gozdarske službe z vsemi izvajalskimi podjetji, ki bi lahko motivirala lastnike gozdov za skupno odpiranje in celovitejše gospodarjenje z gozdovi ter nudenje aktivne svetovalne vloge lastnikom gozdov.
- Pri vseh ukrepih upoštevati morebitno poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij. S postavitvijo ustrezne infrastrukture usmerjati obisk na manj občutljiva območja ter krepiti zlasti rekreacijsko in turistično funkcijo gozda.
- Pri izvajanju del v gozdovih uporabljati ustrezne stroje in opremo ter čas izvajanja del prilagoditi poudarjenim ekološkim in socialnim funkcijam gozda.
- Redno komunicirati ter zavzeti aktivno vlogo pri reševanju konfliktov med različnimi interesnimi skupinami in uporabniki gozdnega prostora (lastniki, občina, lovske družine, turistična, rekreacijska in gasilska društva, kmetijska pospeševalna služba, regijska razvojna agencija ...).
- Na območjih Nature 2000 gospodarjenje skladno z naravovarstvenimi smernicami.

- Prepovedi na **erozijskih območjih**, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske ali bočne erozije, določa 87. člen ZV-1. Prepovedano je poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov, ogoljevanje površin, krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije, zasipavanje izvirov, nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih, omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer, odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov, zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom, odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge ter vlačenje lesa. Znotraj **potencialnih erozijskih območij**, ki so prikazana na karti 7, se po presoji javne gozdarske službe na območjih, kjer dejansko obstaja možnost erozije, uveljavi režim gospodarjenja z gozdovi, ki velja za erozijska območja.

- Na **plazljivem območju** lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Prepovedi opredeljuje 88. člen ZV-1. Prepovedano je zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč, poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode, izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča, ter krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč. Na plazljivih območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ...) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.
- Na **vodovarstvenih območjih** (skladno s 74. člen ZV-1 jih določi vlada) je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati Pravilnik (2004)[15] ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Poudarjenost posameznih funkcij gozdnega prostora je podrobno predstavljena v poglavju 2 (strani 26-34). Najbolj je pereče prekrivanje ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij na območjih z veliko pestrostjo živalskih in rastlinskih vrst ali habitatnih tipov ter na območjih z visokim obiskom obiskovalcev in raznoliko rabo gozdnega prostora. Gre zlasti za območja, kjer so na prvi stopnji poudarjene dve ali vse tri skupine funkcij.

Za krepitev vseh funkcij ob sočasni usklajeni rabi gozdnega prostora je potrebno upoštevati v nadaljevanju navedene usmeritve za posamezne funkcije gozdov. Vanje so v tem in drugih poglavjih tega GGN vgrajene tudi usmeritve, pridobljene s strani pristojnih naravovarstvenih, kulturnovarstvenih in vodarskih institucij. Z navedenimi usmeritvami želimo poleg krepitve funkcij tudi usmerjati časovno in prostorsko razporeditev posameznih dejavnosti ter se na ta način izogniti konfliktom med različnimi uporabniki gozda in gozdnega prostora.

FUNKCIJA VAROVANJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ IN SESTOJEV (VAROVALNA FUNKCIJA)

- Ukrepi v teh gozdovih so omejeni na krepitev varovalne funkcije – dopustni so sanitarna sečnja, sanacije žarišč in usadov in malopovršinska obnova sestojev v smislu krepitve varovalne vloge gozda. Ukrepi morajo biti premišljeni ter prilagojeni sestojnim in terenskim razmeram.
- Drugi posegi v ta prostor niso dovoljeni, če bi bila ob njihovi izvedbi okrnjena varovalna vloga gozdov. V kolikor so izločene vse druge možnosti, morajo biti tovrstni posegi v varovalnih ali mejno varovalnih gozdnih predelih izvedeni na podlagi strokovne presoje. Uporablja naj se bager namesto buldožerja in pnevmatsko kladivo namesto razstreliva.
- Skozi varovalni gozd je dopustno vzdrževati obstoječe poti ter ohranjati značilne poglede (vedute), ki se sicer zaraščajo, če to ne ogroža varovalne in biotopske funkcije.
- Pri posegih je potrebno upoštevati tudi druge vloge varovalnih gozdov (hidrološko, biotopsko, f. varovanja naravnih vrednot ...), pri čemer se upoštevajo primerjalno strožji režim in smernice.
- Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.

[15] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16

- Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.
- Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.
- Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Prepovedi opredeljuje 88. člen ZV-1. Prepovedano je zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč, poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode, izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča, ter krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč. Na plazljivih območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ...) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.
- Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.
  Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:
  - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
  - ogoljevanje površin,
  - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
  - zasipavanje izvirov,
  - nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
  - omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
  - odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
  - zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
  - odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
  - vlačenje lesa.
- upoštevati je potrebno tudi usmeritve v poglavju 6.2.4

Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta

HIDROLOŠKA FUNKCIJA

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1)[16] in so obširno predstavljene v Usmeritvah (2020)[17], ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode in so kot sestavni del arhivskega dela GGN dostopne na ZGS, OE Tolmin. V nadaljevanju povzemamo bistvene določbe in predpise, ki jih je potrebno upoštevati pri rabi in drugih posegih v vode, vodna

[16] Zakon o vodah. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20
[17] Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Direkcija RS za vode. Ljubljana

in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih v gozdu in gozdnem prostoru. Rabo in posege je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov ter naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov.

V kartnem delu prostorskega načrta (karta 7) je prikaz posameznih s hidrološkega vidika pomembnih območij. Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi ZV-1:

- Rabo in druge posege v vode, **vodna in priobalna zemljišča** ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave. Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.
- V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je **celinska voda** trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).
- V 14. členu ZV-1 je določeno, da je **zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče**, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.
- Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:
  − ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
  − gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
  − gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
  − zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
  − gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),
  − ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
  − gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
  − gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja

prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena,
− gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

- Potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:
  − ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
  − zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
  − ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
  − onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.
- Potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
  − odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
  − odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
  − odlaganje odpadkov.
- Pri načrtovanju posegov na vodna in priobalna zemljišča ter na območja presihajočih jezer je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.
- Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.
- Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člen ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).
- Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.
- Na območju so načrtovana nekatera vodovarstvena območja (Mrzlek, Lokatonca Grgar, Čepovan Lokve in Dol pri Čepovanu). V kolikor se v času veljavnosti načrta vodovarstveno območje sprejme s pravnim predpisom, v katerem je naveden tudi režim, se pri gospodarjenju z gozdovi upošteva sprejet režim. Informacije o vodovarstvenih sprejetih vodovarstvenih območjih so prikazane na Atlasu voda.
- Pri pripravi GGN je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23). Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:
  - na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe

morfoloških značilnosti;
- na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

- Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).
- Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).
- Znotraj gozdnega prostora je prepovedano gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1. Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.
- Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.
- Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).
- V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).
- Na **plazovitih območjih** je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.
- Na **vodovarstvenih območjih** (skladno s 74. člen ZV-1 jih določi vlada) je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati Pravilnik (2004)[18] ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Karta P7: Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta

[18] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16

FUNKCIJA OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

Z namenom ohranjanja ali doseganja ugodnega stanja ključnih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst so za načrtovanje in rabo naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti v prostoru posebej določene varstvene usmeritve za **EPO in območja Natura 2000,** v katerih je poleg splošnih potrebno upoštevati še nekatere konkretnejše gozdnogospodarske usmeritve, ki veljajo za celoten gozdni prostor. Vse prispevajo h krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, povzete pa so po Naravovarstvenih usmeritvah (Fučka, 2024). Slednje so v celoti dostopne na sedežu ZGS, OE Tolmin. Usmeritve se smiselno nanašajo na vrste in habitatne tipe, ki so predstavljeni v **preglednicah 13 in 14 na strani 29**.

- Ohranja naj se rastišču primerna drevesna sestava gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje. V kolikor je potrebna obnova s sadnjo, naj se tudi pri sadnji vzpodbuja naravno sestavo gozdnih združb (sadnje se ne izvaja z vnašanjem tujerodnih vrst in sadik neustreznih provenienc).
- Ohranja naj se vsaj 3 % mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Ohranja se gozdne otoke, skupine odraslega drevja in vegetacijske pasove v kulturni krajini.

V območju Natura 2000 sta posebej izločeni tudi **dve notranji upravljavski coni**, ki sta prikazani na karti št. 6 v kartnem delu GGN in za kateri veljajo dodatne usmeritve.

Cona A – Banjšice (3119 ha)

VRSTE/HT: planinski orel (Aquila chrysaetos), sršenar (Pernis apivorus)
OPIS CONE: Cona zajema območje severno in severovzhodno od Grgarja do naselja Banjšice. Bistveno v coni je preprečevanje motenj, ki bi ovirale aktivnosti planinskega orla in sršenarja.
USMERITVE:

- Gradnja gozdnih prometnic - gozdnih cest, vlak in protipožarnih presek je na območju lahko problematična, zaradi vpliva na varovane vrst ujed – sršenarja in planinskega orla. Pred vsakim posegom odpiranja prostora z gozdnimi prometnicami je potrebno že v idejni fazi vključiti Zavod RS za varstvo narave (v kolikor se ugotovi, da bi takšen poseg negativno vplival na navedene varovane vrste, se posega ne izvede).
- Sečnja in spravilo lesa naj se izvaja izven časa gnezdenja varovanih vrst ujed. Potrebno je zagotavljati mir na površini 1 ha v okolici znanega gnezda planinskega orla od 1. januarja do 31. avgusta in na površini 1 ha v okolici znanega gnezda sršenarja od 1. maja do 31. avgusta.

OPOMBA (možnost za pojavljanje gnezdišč sršenarja je v celotni coni, znano gnezdo planinskega orla pa je na Sabotinu, v GGE Brda-Kolovrat).

Cona B – Domaček (1,6 ha)

VRSTE/HT: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)
OPIS CONE: Cona zajema vodotok Domaček, levi pritok reke Soče. Cilj je ohranjati vodotok v naravnem stanju.
USMERITVE:

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potoka Domaček.

- V coni naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju obrežne vegetacije. Gospodarjenje naj bo skupinsko postopno s poudarkom na ohranjanju nosilnih drevesnih vrst Zagotavlja naj se sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin (sestoji s strnjenim sklepom krošenj vsaj v pasu 10 m ob vodotoku). V coni naj se krčenje gozda ne izvaja.
- V neposredni bližini vodotokov (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdarske infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Gradnja, rekonstrukcija in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotokov naj se izvaja tako, da ne pride do njihovega zasipavanja in v zimskem obdobju. Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo.
- V kolikor je sečnja obrežne vegetacije potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.

- Morebitna žarišča tujerodnih invazivnih vrst se odstranjuje.

- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine. Krčenja takšnih gozdnih površin naj se ne izvaja.

- V coni se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

- Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja.

- Območje se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

REKREACIJSKA, TURISTIČNA, POUČNA IN ESTETSKA FUNKCIJA

- Z malopovršinskimi ukrepi je treba zagotavljati pestrejšo zgradbo sestojev, ohranjanje zanimivih dreves ter skalnih in drugih geomorfoloških tvorb v gozdu. Ohranjati je treba drevesa izjemnih dimenzij.
- Uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa – bagra namesto buldožerja, pnevmatskega kladiva namesto razstreliva.
- Dosledno in sprotno izvajanje sečnega reda, zlaganje kupov vej in sečnih ostankov na primernih mestih, kjer ne ovirajo prehodnosti po obstoječih poteh in estetskega izgleda ob njih.
- Izvajati reden nadzor in po potrebi sanitarno sečnjo s poudarkom na drevesih, ki ogrožajo obiskovalce.
- Ustrezno informirati souporabnike gozdnega prostora o gozdnogojitvenih ukrepih in gozdnih gradnjah, z opozorilnimi in informativnimi tablami označiti delovišča.
- Usmerjati obisk z urejanjem, vzdrževanjem in nadgradnjo rekreacijske, poučne in turistične infrastrukture, namenjene obiskovalcem gozda (sprehajalne poti, usmerjevalne, izobraževalne in obveščevalne table, počivališča, igrala za otroke …)
- Redno strokovno izobraževati in usposabljati kader, ki je odgovoren za vodenje ekskurzij in skupin po gozdnih učnih poteh.

FUNKCIJA VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT

Naravne vrednote (NV) v GGE so uvrščene v eno ali več zvrsti NV in so predstavljene v preglednici 17/D-NV na strani 38. Pri gospodarjenju z gozdovi na območjih poudarjene funkcije varovanja NV je potrebno upoštevati usmeritve za posamezno zvrst NV, ki so podane v Naravovarstvenih smernicah (Fučka, 2024). V skladu z Zakonom o ohranjanju narave (ZON)[19] in

[19] Zakon o ohranjanju narave. Uradni list RS, št. 96/04, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb.

drugimi področnimi predpisi je potrebno pred prostorskimi posegi na območju NV pridobiti naravovarstvene pogoje in naravovarstveno soglasje.

Za krepitev funkcije varovanja NV je potrebno upoštevati konkretne varstvene usmeritve, ki veljajo za posamezno NV, območja pričakovanih NV in zavarovana območja (ZO). Na ZO je potrebno upoštevati varstveni režim, ki ga določa Odlok (1985)[20], poleg tega pa še dodatne usmeritve v spodnji preglednici.

Preglednica 53/D-EPO: Usmeritve za zavarovana območja

IME	Usmeritev
Skalnica - območje gore z Marijinim svetiščem	• Pred vsakim posegom (mišljeni so gradbeni posegi, predvsem gradnja in priprava gozdnih prometnic) je potrebno soglasje organizacije pristojne za varstvo narave. (Gospodarjenje z gozdom ni omejeno, zaradi ohranjanja naravnega stanja in s tem botaničnih posebnosti je potrebna previdnost pri gradbenih posegih predvsem zaradi možnosti vnosa invazivnih rastlinskih vrst).
Grgar, Slatna, potok in ponorne jame	• Prepoved poseka ali poškodovanja drevesa. • Pred vsakim posegom na drevesu ali v bližnji okolici je potrebno soglasje ZRSVN.
Banjšice, Roupa s stopenjsko brezno	• ohranjanje naravnega stanja • prepovedano je onesnaževanje in zemeljska dela v ožji okolici jame ali brezna • prepovedano je spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici jam in brezen • prepovedano je povzročiti vibracije in eksplozije v bližini jame ali brezna
Kanalski vrh jazben – stopenjsko brezno	
Lokovec, Brezno na Levpah	
Banjšice, Brezno na Vodicah	

Preglednica 23/D-NV: Usmeritve za območja naravnih vrednot

ID	IME	USMERITEV
275V	Sveta Gora	NV je hkrati tudi zavarovana . Gospodarjenje z gozdom ni omejeno, zaradi botaničnih posebnosti pa je potrebna previdnost pri gradbenih posegih (gradnja gozdnih prometnic), zaradi možnosti vnosa tujerodnih (invazivnih) rastlinskih vrst. Pri gradnji se na območje posega ne dovaža prsti in materiala, ki bi lahko vsebovali dele tujerodnih rastlinskih vrst .
3379V	Slatna	• NV je hkrati tudi zavarovana. • Na brežinah ob vodotoku naj se v razdalji 20 m praviloma ne gradi novih gozdnih prometnic. • Obrežno vegetacijo ob vodotoku se ohranja. • V strugi vodotoka naj se ne pušča sečnih ostankov (velja tudi za drevje in vejevje poškodovano po žledu ali drugih ujmah)
3364V	Čepovanski dol	Dolina se na obeh straneh omejena s strmimi gozdnatimi pobočji, kjer se redno gospodari z gozdovi. Gozdne prometnice v tem območju naj se načrtujejo tam, kjer ne bodo povzročale erozijskih procesov (samo na trdni-apnenčasti matični podlagi ter na območjih z zmernimi nakloni, kjer so nakloni preveliki pa naj se še naprej prakticira spravilo z gozdnimi žičnicami).
3452V	Govci – severni obronki Trnovskega gozda	Na območju naj se ohranja čimbolj naravno stanje, brez gradnje gozdnih prometnic, izvaja naj se le najbolj nujne sanacijske posege v gozdu.
4126V	Vogršček - hudournik, soteska,Korita in Babja jama	Gozdne prometnice na območju naj se načrtuje izven hudourniških grap. V območju naj se ohranja čimbolj naravno stanje in ohranja odtočne razmere, zato naj se ohranja sedanji delež gozda (brez krčitev).
4494V	Soča dolvodno od sotočja z Idrijco	Meja NV poteka po meji obravnavane GGE (od Vogrščka do Mrzleka). Ohranja naj se obrežna vegetacija.
3652	Soča – korita v Kanalu	
80386	Mrzlek – nahajlišče fosilov	Gozdne prometnice na območju naj se načrtuje in gradi izven ožjega območja pojavljanja fosilov, zato naj se trase prometnic pred izvedbo uskladi v sodelovanju s pristojno organizacijo za ohranjanje narave. OPOMBA: del NV Mrzlek – nahajališče fosilov sega v GGE Gorica

[20] Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Nova Gorica, Uradno glasilo, št.8/85

ID	IME	USMERITEV
3307	Avče – rastišča venerinih laskov	Rastišče je izven gozda. V okolici rastišča (nad koritom) se ohranja stalna zarast z gozdom.
3330	Divje babe	Na območju udorne doline naj se ne gradi gozdnih prometnic.
3337	Zajavor	Vlake naj se trasira izven območja vhoda v jamo – vsaj v razdalji 10 m od vhoda.
3382	Duj skedenj	
4127	Lužarji - kal	V razdalji vsaj 10 m od kala naj se ne gradi vlak in skladišči lesa. Pri sečnji v bližini kala, naj se drevje podira v smer nasprotno od kala.
4775	Vodičnik	
80084	Bate – pravi kostanj	Drevesa naj se ohranja – vsi gozdnogojitveni posegi v bližini varovanega drevesa naj bodo izvedeni na način, da se drevesa ne poškoduje in tako, da se mu rastiščne razmere ne poslabšajo
80085	Bate – Madoni – turška smreka	

Na vplivnem območju oz. na površju **nad znanimi rovi podzemnih jam** naj se izvaja takšne vrste gradenj, ki ne poškodujejo podzemeljske NV ter ne povzročajo vibracij zaradi eksplozij ali drugih virov. Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se lahko spreminja le v takšnem obsegu, da se ne bistveno spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na NV, nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, pa se na teh območjih ne pretovarja in skladišči.

Na območjih **pričakovanih NV** (gre pretežno za podzemeljske geomorfološke NV na območjih karbonatnih kamnin, idrijske prelomne cone in Goriških Brd) je potrebno izvajalca posega obvestiti o možnosti obstoja NV ter o njegovi dolžnosti, da je morebitno odkritje NV dolžan nemudoma prijaviti pristojni območni enoti ZRSVN.

Pri **gozdnogojitvenem načrtovanju** je potrebno območja NV posebej označiti v gozdnogojitvenih načrtih, sečnospravilne načrte za takšna območja pa uskladiti z ZRSVN.

Evidentirana **izjemna drevesa** je potrebno ohranjati ter na območjih z visoko stopnjo obiska poiskati in prihraniti nekaj izbranih dreves, ki bi se s časom lahko razvila v izjemna drevesa, pri čemer mora ključno vlogo odigrati revirni gozdar.

Sicer pa se NV lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, mostov, galerij, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se ne spremenijo lastnosti NV oz. da se onemogoči ogrožanje NV. Na NV, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje NV ali njenega dela fizično onemogoči.

FUNKCIJA VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine so obširno predstavljene v Usmeritvah (2017)[21], ki jih je pripravilo Ministrstvo za kulturo in so javnosti dostopne na spletnem naslovu[22]. V njih so predstavljene splošne varstvene usmeritve in dodatni režimi varstva za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč, vplivnih območij in registrirane dediščine v gozdnem prostoru, ki so v tem GGN navedeni v preglednici 18/D-AN na strani 38.

V nadaljevanju so povzeti režimi varstva po posameznih skupinah kulturne dediščine.

Splošne varstvene usmeritve za območja **kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine** v gozdnem prostoru so naslednje:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;

[21] Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, Ministrstvo za kulturo. Ljubljana
[22] https://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/u5/smernice_za_nacrtovanje_gozdnogospodarskih_nacrtov_0.pdf

- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za **vplivna območja**:

- v vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov, tako da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva **arheoloških najdišč**:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
    - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
    - gospodarsko izkoriščati rudnine oz. kamnine,
    - postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:
    - če ni možno najti drugih rešitev ali
    - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varujejo se:
  - gabariti, gradivo, oblikovanost,
  - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
  - celovitost dediščine v prostoru;
- območje memorialne dediščine, varujejo se:
  - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
  - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.
- območje druge dediščine, varuje se:
  - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
  - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
  - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1)[23] predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (ZVKD-1, 28. člen),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (ZVKD-1, 31. člen).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline (ZVKD-1, 31. člen), ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Poleg splošnih varstvenih varstvenih usmeritev je Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica pripravil tudi Kulturnovarstvene usmeritve za GGN GGE Brda-

[23] Zakon o varstvu kulturne dediščine. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg.

Kolovrat (Lah, 2021), katerih povzetek po pojavnosti dediščine v gozdnem prostoru je podan v nadaljevanju:

Posebej podrobne so usmeritve za **območja arheološke dediščine**, ki so v kontekstu gospodarjenja z gozdom najbolj ranljiva:

- Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.), niso sprejemljivi.
- V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljino so ti pogojno sprejemljivi:
    - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe gozdne prometnice, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih gozdnih prometnic ni sprejemljiva.
    - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika.
    - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov, kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča, kot so terase.
    - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves.
    - Ob posegih v zemljino mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne OE ZVKDS.
    - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1[24]).

Pri posegih neposredno ob **naselbinski dediščini** se ohranja gozdni rob. Goloseki in vlake ne smejo biti na izpostavljenih mestih.

Pri posegih neposredno ob **stavbni dediščini** je vse objekte, kjer so zaradi del možne poškodbe, potrebno med deli zaščititi. V neposredni bližini je možna samo sečnja poškodovanih dreves in sanitarna sečnja. Ohranja se prostorski kontekst objekta v gozdu.

Pri posegih neposredno ob (točkovni) **memorialni dediščini** je objekte potrebno fizično zavarovati med izvedbo del. Po končanih delih je potrebno vzpostaviti prvotno stanje ob objektih.

Med **krajinsko/memorialno dediščino** se večinoma uvrščajo območja prve svetovne vojne, kjer zlasti varujemo historične ostaline. Med izvedbo del je potrebno posamezne ostaline in objekte fizično zavarovati, po končanih delih pa vzpostaviti prvotno stanje.

Pri posegih v **vplivno območje** se ohranja gozdni rob. Goloseki in vlake ne smejo biti na izpostavljenih mestih. Izvaja se sanitarna sečnja in redčenje.

LESNOPROIZVODNA FUNKCIJA

Podrobnejše usmeritve so podane po posameznih RGR v poglavju 9.

FUNKCIJA PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN

- Zaradi nabiralništva je na območju poudarjenosti te funkcije potrebno upoštevati usmeritve, podane za turistično funkcijo.

[24] Zakon o varstvu kulturne dediščine. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg.

- Povsod v sestojih, kjer se pojavljajo medovite drevesne vrste (lipa, kostanj, robinija ...), jih je potrebno pospeševati.
- Izvajati je potrebno pašne rede za čebelarjenje.
- Mikrolokacija prenosnih čebeljih panjev se mora prilagajati gospodarjenju z gozdom in drugim rabam gozda.
- V ugodni gobarski sezoni, ko se pojavljajo večje količine gob, naj se opravlja poostren nadzor s strani pristojnih služb.

LOVNOGOSPODARSKA FUNKCIJA

- Pri sečnji in spravilu ter drugih delih v gozdu (trasiranju vlak in žičnic, skladiščenju lesa ipd.) je potrebno upoštevati lovskotehnične in lovskogojitvene objekte v gozdu.
- Pri izvajanju premen je potrebno upoštevati potrebe po ohranitvi grmišč in gozdnih jas za zagotavljanje habitatov prostoživečih divjih živali. Pri tem je potrebno upoštevati smernice lovskogojitvenih načrtov.
- Pri projektnih pogojih je treba upoštevati prehode za prostoživeče divje živali, zatočišča in biokoridorje.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Posegi v populacije so odvisni od postavljenih ciljev. Pri lovnih vrstah divjadi je za zmanjševanje številčnosti poleg povečanega odstrela treba upoštevati tudi strukturo odstrela in tako močneje poseči v ženski del populacije in sicer predvsem v tisti starostni razred, ki je nosilec reprodukcije. Obratno velja za povečevanje številčnosti populacij. Lovske organizacije naj spremljajo številčno prisotnost, trende razvoja in prostorsko razporeditev posameznih vrst v loviščih. Pomembna so opažanja o zdravstvenem stanju in morebitnih poginih ter ugotavljanje medsebojnih vplivov z ostalimi vrstami divjadi. Pri izboljševanju življenjskega okolja naj gre predvsem za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev, kar je še posebej pomembno v času reprodukcije in v zimskem času. S sonaravnim gospodarjenjem naj se zagotavlja pestra sestava drevesnih in grmovnih vrst vseh razvojnih faz in v primernih deležih ter pestra horizontalna in vertikalna zgradba sestojev.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

VAROVALNI GOZDOVI

Gospodarjenje z **varovalnimi gozdovi na strmih terenih** je usmerjeno v zagotovitev zdravega, stabilnega, raznomernega gozda s prevladujočim deležem srednjedobnih gozdov, ki zagotavlja dolgoročno optimalno zaščito pred škodnimi učinki različnih naravnih nevarnosti (snegolom, vetrolom, žledolom).

Razen za izboljšanje varovalnih učinkov gozda, kot so sanitarne sečnje, sanacije žarišč in usadov, razslojevanje enomerne zgradbe gozda, pomladitev nevitalnih sestojev in podobnih ukrepov naj v varovalnih gozdovih ukrepanja ne bi bilo. Da bi lahko zagotovili nekoliko bolj sproščeno gospodarjenje v predelih, ki imajo mestoma manj poudarjeno varovalno vlogo znotraj površine varovalnega gozda (npr. izteki melišč), so ukrepi tam lahko intenzivnejši.

Trase žičnega spravila naj potekajo poševno na vpadnico, s čimer se prepreči oblikovanje daljših sestojnih odprtin po vpadnici, ki bi ogrožale varovalno in zaščitno vlogo varovalnih gozdov. Širina tras mora biti 5-10 m, odkazilo okoliškega drevja pa izvedeno posamično, v šopih ali skupinah, s čimer se oblikujejo manjše vrzeli, ki si ne sledijo po vpadnici terena. Ob poseku naj se pušča višje panje (do 1,3 m), s katerimi se ohranja varovalno vlogo gozda.

Kadar gozdovi niso odprti z gozdnimi prometnicami in žično spravilo ni možno, je mogoče izvesti samo posek predebelega in nestabilnega drevja in s tem oblikovati pomladitvena jedra. To drevje je potrebno podirati diagonalno na smer vpadnice terena.

GOZDOVI S POSEBNIM NAMENOM

Gozdov s posebnim namenom v GGE ni.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Gospodarjenje s požarno bolj ogroženimi gozdovi se mora izvajati tako, da je možnost povzročitve požara kar najmanjša. V vseh teh predelih so potrebne postavitve opozorilnih tabel in reden nadzor oz. kontrola, hkrati pa preventivno obveščanje in informiranje ljudi o nevarnostih in prepovedi kurjenja v naravnem okolju. Vse našteto je še zlasti pomembno v sušnih obdobjih in v času razglašene velike požarne ogroženosti.

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic na območjih 1. in 2. stopnje požarne ogroženosti je potrebno upoštevati tudi zahteve, ki veljajo za gradnjo protipožarnih presek oz. možnost dostopa vozil za gašenje.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Semenskih sestojev v GGE ni.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pri gradnjah gozdnih cest je treba upoštevati spravilne razmere. V predlogu programa gradenj gozdnih cest prednost pri odpiranju gozdov namenjamo območjem z ugodnejšo sortimentno strukturo, zainteresiranostjo lastnikov gozdov za gospodarjenje, ugodnejšimi (cenejšimi) pogoji za gradnjo, manjšimi nakloni terena in podobno.

Smernice za gradnjo in vzdrževanje gozdnih cest:

- Glede na to, da ni pričakovati uvajanja ali uporabe težjih gozdarskih traktorjev (zgibnikov), je ustrezna širina gradenj gozdnih vlak do 3,0 m; v primerih načrtovanj vlak za uporabo traktorskih prikolic pa priporočamo širino 3,5 m.
- Za realizacijo možnega poseka v javnih gozdovih je nujna izgradnja prometnic (glej poglavje 6.3.5 in karto ter besedilo št. 9 v Prostorskem delu načrta).
- Maksimalen naklon vlak ne sme preseči mejnih vrednosti zapisanih v pravilniku o gozdnih prometnicah, ki so: na kamniti talni podlagi 40 %, na podlagi iz mešane hribine, malo občutljivi na erozijo 25 %, na podlagi iz zemljine, občutljivi na erozijo 12 %.
- Potrebna je utrditev posameznih strmejših delov gozdnih cest.
- Potrebno je sprotno in celoletno vzdrževanje gozdnih cest.
- Izvajati je potrebno nadzor nad režimom uporabe gozdnih cest in ostalih gozdnih prometnic in vožnje v naravnem okolju.

Smernice za gradnjo gozdnih traktorskih vlak:

- Gostota traktorskih vlak je v prvi vrsti odvisna od terenskih razmer in intenzivnosti gospodarjenja. Glede na stanje je smiselna dograditev ustreznega sistema vlak oziroma večnamenskih gozdnih poti za vožnjo s prikolicami ali polprikolicami
- Priporoča oz. na občutljivih (strmih, erodibilnih) terenih se zahteva bagrska gradnja gozdnih prometnic, ki je glede na terenske razmere prijaznejša okolju.

Težko dostopnih območij, območij brez ekonomske vrednosti in grebenov naj se ne odpira z gozdnimi prometnicami.

Na **površini nad znanimi jamskimi prostori** naj se ne gradi gozdnih prometnic, v kolikor je to nujno potrebno, pa naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN. Poleg tega v gozdovih na zakraseli karbonatni podlagi obstaja verjetnost, da se ob gradnji prometnic odpre vhod v jamo ali brezno. V tem primeru je treba dela ustaviti, vhod zavarovati in obvestiti ZGS in (ali) ZRSVN.

Zaradi varstva **geološko-paleontološke dediščine** je na območju predvidenih zemeljskih posegov potrebno predhodno mnenje ZRSVN.

Na območju **potencialnih nahajališč fosilov** so vsa zemeljska dela nedovoljena oz. je potrebno predhodno soglasje ZRSVN.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev **vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi** je pri gradnji gozdnih prometnic in izvedbi gozdarskih del potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:
  - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
  - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
  - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
  - poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
  - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
  - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
  - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
- Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je potrebno upoštevati Pravilnik (2009b)[25].
- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,…) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.
- Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik (2009c)[26] – gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu.
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).
- Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje

[25] Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja. Uradni list RS, št. 25/09

[26] Pravilnik o gozdnih prometnicah. Uradni list RS, št. 4/09

voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe (2008)[27], pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinske vode mora biti usklajeno z ZV-1 in predpisi sp področja varstva okolja (Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).
- Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.
- Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).
- Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.
- Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom (2004)[28].
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in dejanskih erozijskih območjih (in ne potencialnih erozijskih območjih, prikazanih na karti 7) je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov

Posebne usmeritve s področja uparavljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (April 2025). V prostorskem delu sta prikazani karti P9b Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami in P9c Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami.“

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri presoji posegov v gozd in gozdni prostor se kot strokovne podlage upoštevajo funkcije gozdov, ki so določene in ovrednotene s stopnjami njihovega vpliva na gospodarjenje z gozdovi na kartah

[27] Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20

[28] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16

in popisih funkcij gozdov v veljavnem gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Tolmin in pričujočem GGN. V gozdnem prostoru so dovoljeni posegi in dejavnosti, ki ne zmanjšujejo rastnosti sestoja ali rodovitnosti rastišča, stabilnosti ali trajnosti gozda oz. ne ogrožajo njegovih funkcij, obstoja ali namena.

Na območjih srednje, velike ali zelo velike nevarnosti plazenja ter potencialnih erozijskih območjih je **prepovedano krčenje** in večja obnova tistih gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki preprečujejo plazenje zemljišč, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije. Na območjih zelo majhne in majhne verjetnosti pojavljanja plazov je potrebno pridobiti vodovarstveno soglasje. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda. Omejitve glede posegov na plazljivih in potencialnih erozijskih območjih so sicer predstavljene v poglavju 6.2.2 pri usmeritvah za krepitev hidrološke funkcije.

Pri vseh **stanovanjskih in drugih bivalnih objektih** naj se ureditve in posege v gozdni prostor načrtuje tako, da so objekti ter komunalne, prometne in zunanje ureditve odmaknjene od gozdnega roba najmanj za višino odraslih dreves sosednjega gozda. V nasprotnem primeru mora investitor prevzeti odgovornost za poškodbe na objektu, ureditvah in premičninah, ki bi jih lahko povzročilo gospodarjenje s sosednjim gozdom.

Posege v gozd **za kmetijske namene** je ob upoštevanju morebitne poudarjenosti funkcij gozda potrebno usmerjati v zaraščene nekdanje kmetijske površine, ki so bodisi v začetnih stadijih razvoja gozda, bodisi obrasle s tujerodno drevesno vegetacijo. Gradnja kmečkih lop in senikov v sklenjenem gozdnem prostoru ni dopustna.

Pri posegih **za infrastrukturne namene** je poleg poudarjenosti funkcij gozdov potrebno upoštevati še učinke, ki nastanejo s trajnim spreminjanjem pogojev za rast in razvoj gozda (lokalna mikroklima, koridorski presek delovanja ekosistema …). Pri umeščanju v prostor:

- naj se uporabi obstoječe koridorje s sorodnimi objekti,
- se v največji možni meri izogne gozdnim zemljiščem, območjem gozdov z izjemno poudarjenimi funkcijami gozdov, fragmentaciji biokoridorjev ter oblikovnemu razvrednotenju gozdnega prostora,
- se posega le v obsegu, ki ga zahtevajo minimalni tehnični normativi za te objekte in za izvedbo gradnje,
- je zaradi težko obvladljivih vplivov gospodarjenja z gozdom v gozdnem prostoru čim manj nadzemnih odsekov,
- mora biti omogočen nemoten prehod prostoživečim divjim živalim,
- mora biti po izgradnji zagotovljeno nemoteno gospodarjenje s sosednjimi gozdnimi zemljišči, vključno z rabo gozdov.

Posege v večje strnjene gozdne komplekse, ki bi lahko povzročali motnje gozdnega ekosistema, je potrebno preprečevati. Pri izdajanju projektnih pogojev je potrebno upoštevati naslednje določbe in smernice:

- Za posege v prostor, ki lahko bistveno spremenijo življenjske razmere divjadi, izda soglasje ZGS po predhodni pridobitvi mnenja upravljavca lovišča oz. lovišča s posebnim namenom (ZDLov-1[29], 30. člen).
- Za krčitev gozda v velikosti 5 ha ali več je potreben predhodni postopek presoje vplivov na okolje, v katerem se ugotovi, ali bi lahko poseg imel pomemben vpliv na okolje (Uredba (2013)[30], 3. člen).
- Z gozdnogojitvenim načrtom lahko ZGS lastniku gozda dovoli pod določenimi pogoji pašo živine v gozdu, če ni v nasprotju s funkcijami gozdov, ki so določene v GGN (Pravilnik (2009a)[31], 40. člen).

[29] Zakon o divjadi in lovstvu. Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.
[30] Uredba o posegih v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na okolje, Uradni list RS, št. 51/13, 57/15, 26/17 in 105/20
[31] Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

Manj ranljive gozdne površine so površine, kjer ni poudarjena nobena ekološka, socialna ali proizvodna funkcija gozda. V te površine je možno malopovršinsko posegati tudi za druge namene pod določenimi splošnimi pogoji:

- V občinskih prostorskih načrtih se morajo ob sodelovanju ZGS določiti površine, namenjene za krčitve.
- Na podlagi lokacijske informacije in presoje za krčitev oz. morebitnega potrebnega dovoljenja mora krajevno pristojen revirni gozdar označiti drevje oz. določiti površino za posek in predpisati usmeritve in zahteve pri poseku.
- Upoštevajo naj se drugi pogoji in omejitve pri konkretnem posegu, ki jih predpiše ZGS.

Pri **posegih v vodno dobro** je zaradi zagotavljanja doseganja ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke treba upoštevati pogoje in omejitve, ki so določeni v Uredbi (2016)[32].

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene **vodne pravice**, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1.

Investitor mora za posege na **vodnem in priobalnem zemljišču** v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Poplavna območja morajo biti prikazana v GGN, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:
- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;

[32] Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16)

- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

Pri posegih v gozd in prostor je potrebnu upoštevati tudi 77., 86., 87., 105., 108., in 119. člen ZV-1 navedene v poglavju 6.2.2 usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov. Karta P8: Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Na ostalih gozdnih zemljiščih se gospodari skladno z namensko rabo prostora. Posege mora usmerjati in evidentirati ZGS. Ob daljnovodih je potrebno upoštevati obstoječe planinske in druge poti, katerih prehodnost se ne sme poslabšati. Pri sečnji robnih dreves je potrebno sodelovanje pristojnega pooblaščenega delavca ZGS in soglasje lastnika. Kjer je poudarjena tudi biotopska funkcija, je potrebno čas sečnje prilagoditi življenjskemu ritmu posamezne živalske vrste (zlasti ogrožene), vezane na grmovne habitate.

6.2.10 Usmeritve za območja gozdov, kjer pos. izbira drevja za posek ni potrebna

Območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni potrebna oz. kjer gre za poenostavljeno izbiro drevja za posek, so prikazana na karti št. 8 v prostorskem delu GGN. Za takšna območja veljajo naslednje usmeritve:

- Potrebno je označiti robove površine, na kateri bo potekala sečnja in znotraj te površine označiti in evidentirati drevesa, ki jih je potrebno ohraniti. To so predvsem kvalitetnejša drevesa (hrast, kostanj, bukev, plemeniti listavci) ter drevesne vrste, ki se pojavljajo posamično, vendar imajo velik pomen z vidika ohranjanja vrstne pestrosti. V to kategorijo spadajo še zlasti minoritetne drevesne vrste, kot so brek, skorš, javor, češnja …
- Višino in strukturo lesne mase za posek se po debelinskih stopnjah in drevesnih vrstah določi na podlagi ocene ob ogledu gozda ter se jo primerja tudi z LZ sestoja iz podatkov opisov sestojev.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Pri določanju višine desetletnega možnega poseka smo upoštevali preliminarno oceno gozdnogojitvenih potreb po sestojih, ki smo jih po presoji trajnosti prilagodili usmeritvam po posameznih RGR iz ON 2011-2020 oz. 2021-2030. Poleg poseka v večnamenskih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, kjer so ukrepi možni, je določena tudi višina možnega poseka v varovalnih gozdovih, kjer so ukrepi predvideni zaradi zagotavljanja trajnosti varovalne funkcije.

Možni posek je primerljiv s preteklim ureditvenim obdobjem. Usmerjen je v akumulacijo LZ v sestojih iglavcev, nadaljevanje in zaključevanje obnove po žledolomu saniranih pomlajencev z ustreznim pomladkom, uvajanje zrelih debeljakov v obnovo, v raznomernih gozdovih pa zlasti v redčenja in premenilna redčenja ter zadovoljevanje potreb lokalnega prebivalstva po drveh.

Zaradi posestnih, lastniških in spravilnih razmer ter slabe odprtosti gozdov, ki ovirajo intenzivnejše načrtno gospodarjenje z gozdovi, je potrebno razumeti možni posek kot zgornjo mejo dopustnega, ki na nivoju GGE ob nespremenjenih družbeno-gospodarskih razmerah verjetno ne bo dosežena.

Preglednica 24/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Skupaj GGE

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda						
Iglavci	m³	12.091	3.643	17.295	987	0	68	34.084	15,8	50,8
	%	35,5	10,7	50,7	2,9	0,0	0,2	100,0		
Listavci	m³	88.200	84.012	151.266	24.547	0	876	348.901	16,3	78,2
	%	25,3	24,1	43,3	7,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	**m³**	**100.291**	**87.655**	**168.561**	**25.534**	**0**	**944**	**382.985**	**16,2**	**74,6**
	%	26,2	22,9	44,0	6,7	0,0	0,2	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda						
Iglavci	m³	10.423	1.855	15.973	768	0	68	29.087	15,9	51,5
	%	35,8	6,4	55,0	2,6	0,0	0,2	100,0		
Listavci	m³	77.789	69.588	132.742	16.686	0	876	297.681	16,2	78,5
	%	26,1	23,4	44,6	5,6	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	**m³**	**88.212**	**71.443**	**148.715**	**17.454**	**0**	**944**	**326.768**	**16,2**	**75,0**
	%	27,0	21,9	45,5	5,3	0,0	0,3	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda						
Iglavci	m³	871	187	1.068	77	0	0	2.203	16,5	54,4
	%	39,5	8,5	48,5	3,5	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	8.655	11.787	16.064	4.547	0	0	41.053	17,5	82,5
	%	21,1	28,7	39,1	11,1	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	**m³**	**9.526**	**11.974**	**17.132**	**4.624**	**0**	**0**	**43.256**	**17,5**	**80,4**
	%	22,0	27,7	39,6	10,7	0,0	0,0	100,0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda						
Iglavci	m³	797	1.601	254	142	0	0	2.794	14,1	42,7
	%	28,5	57,3	9,1	5,1	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	1.756	2.637	2.460	3.314	0	0	10.167	14,2	59,1
	%	17,3	25,9	24,2	32,6	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	**m³**	**2.553**	**4.238**	**2.714**	**3.456**	**0**	**0**	**12.961**	**14,1**	**54,6**
	%	19,7	32,7	20,9	26,7	0,0	0,0	100,0		

Karta ukrepov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8)

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	92,81	12,14	0,01	104,96
Sadnja	ha	14,26	0,05	0,70	15,01
Obžetev	ha	66,80	0,25	3,49	70,54
Nega mladja	ha	142,65	51,47	11,23	205,35
Nega gošče	ha	88,49	9,91	1,39	99,79
Nega letvenjaka	ha	45,08	6,17	0,30	51,55
Nega ml. Drogovnjaka	ha	55,25	0,47	4,17	59,89
Graditev protipožarnih objektov	km	1,50	0,50	0,00	2,00
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	33,78	26,10	16,20	76,08
Varstvo pred žuželkami	dni	3,91	2,34	1,17	7,42
Zašcita s premazom	ha	32,79	0,15	1,70	34,64
Vzdrževanje travinj	ha	50,30	7,00	1,20	58,50

Zaradi sanacije žledoloma in vetroloma, ter posledično povečanega deleža mladovij je glavnina gojitvenih del usmerjena v nego mlajših razvojnih faz. Na najboljših rastiščih je predvsem pomembna večkratna obžetev, pri negi mladovij prevladuje nega mladja. Za uspešen prehod debeljakov v pomlajence je zaradi bogatega polnilnega sloja ključna predhodna priprava sestojev na obnovo. V saniranih sestojih obnova brez sadnje oz. spopolnjevanja naravnega mladja, spremljajočih negovalnih del (predvsem večkratne obžetve) in zaščite (individualne ali skupinske)

pred divjadjo ne bo uspešna. Na bukovih rastiščih je zaradi manjše podvrženosti objedanju priporočljiva sadnja bukve.

Ne glede na načrte bo pri uspešnem izvajanju gojitvenih del v prvi vrsti pomembna zainteresiranost lastnikov, pri čemer mora javna gozdarska služba odigrati aktivno vlogo. Odkar je upravljanje z državnimi gozdovi prevzel SiDG, je z njihove strani opazen povečan interes za opravljanje gojitvenih del.

V južnem in vzhodnem delu GGE je na sušnejših rastiščih bolj od negovalnih del pomembno protipožarno varstvo. Na požarno ogroženih območjih tako predvidevamo novogradnje in redno vzdrževanje obstoječega sistema protipožarnih presek.

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9)

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali lahko ločimo na biomeliorativne ukrepe in krmljenje.

Biomeliorativni ukrepi pomenijo predvsem dela in ukrepe za izboljšanje prehrambene ponudbe za rastlinojedo divjad. Vzdrževanje prepletenosti čistega gozda z grmišči in travniki namreč ugodno vpliva na prehrambene sposobnosti okolja, ker mozaična prepletenost gozdnih in kmetijskih ekosistemov povečuje pretok energije po prvi prehrambni verigi in s tem povečuje ekološko nišo rastlinojedov.

Krmljenje ločimo na zimsko in privabljalno krmljenje. Zimsko krmljenje divjadi ima podoben pomen kot biomeliorativni ukrepi, s tem da divjadi hrano nudimo »neposredno«. Zimsko krmljenje se praviloma izvaja le v zimskih mesecih od novembra do aprila. Privabljalno krmljenje je namenjeno prvenstveno za lažje izvajanje lova.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Za prihodnje urejevalsko obdobje načrtujemo ureditev tematske poti na temo smolarjenja v Čepovanski nasadbi (Spodnji Lokovec) ter postavitev miz in klopi na petih razglednih točkah v GGE.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Odprtost gozdov s cestami v GGE je pod optimalno in je manjša od povprečne odprtosti v območju (22 m/ha). Ciljna odprtost v lesnoproizvodnih gozdovih je 25 m/ha. Poleg gozdnih cest in gozdnih vlak omogočajo gospodarjenje z gozdom tudi protipožarne preseke ter različne nekategorizirane prometnice, kot so poljske in javne poti. Z izgradnjo načrtovanih gozdnih cest in protipožarnih presek v prednostnih predelih, kot jih navajamo v preglednici, bi se odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami močno izboljšala. Cilj odpiranja gozdov s prometnicami je doseganje vsaj nujno potrebne gostote prometnic, saj je le-ta trenutno premajhna in neenakomerna.

Preglednica 57/D-GGC: Prednostni predeli za gradnjo gozdnih prometnic po stopnji nujnosti

Območje	Odsek	Nujnost	Cesta/vlaka
Trščaki – Podgozd	25,26	1	vlake
Babja draga	48	1	cesta
Morsko – Za Robom	57	1	Cesta + PPP
Ošlakarji	46a, b	2	cesta
Robidnik – Fatanje	55,56	2	cesta
Golek	59	2	cesta
Sleme-Golek	64a, b	2	PPP
Vrbovec – Kladje	76	2	Ceste, vlake
Bavterca	95, 94	2	cesta
Široka njiva – Vrtače	35, 36b, 37b	1	Ceste, vlake
Biškovec	47a	2	PPP
Kamnat grič	68	2	PPP
Mala meja	60a, 61a	2	cesta

Za realizacijo možnega poseka in ostalih predvidenih ukrepov bo potrebna izgradnja posameznih gozdnih prometnic (ceste, vlake). Vse predvidene ceste so sekundarne ali pa podaljški že obstoječih gozdnih cest. Za gospodarjenje bo potrebno zgraditi tudi dovolj vlak zlasti v okolici predelov, ki so že odprti tudi s cestami.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11)

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Posamično gozdno drevje ali skupine gozdnega drevja zunaj naselij so v GGE predvsem pomembne v osrednjem delu Banjške planote. Posamična ali manjša skupina dreves je pomembna tako z vidika biotske raznovrstnosti kot krajinskega izgleda in klimatskih pogojev. Zaradi izrazite mnogonamenskosti posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja je potrebno njihov obstoj na teh območjih v dogovoru z lastniki ohranjati in ga pospeševati. Poskrbeti je treba, da bo sestava posamičnega gozdnega drevja ter omejkov čimbolj avtohtona in da se v ta prostor ne vnaša po nepotrebnem tujerodnih drevesnih in grmovnih vrst. Pri izbiri posameznega drevja za posek je potrebno upoštevati lego in pomen teh dreves ter najprimernejši čas za posek. Ob poteh ali v bližini naselji je pomembno tudi zdravstveno stanje dreves, saj lahko oslabela in propadajoča drevesa ogrožajo človekovo dejavnost in potencialne obiskovalce tega prostora.

V **gozdni krajini** (območje Kalskega gozda) pozornost nameniti vzdrževanju gozdnega roba in negozdnih površin (travniki, jase). Na teh površinah puščati posamezna avtohtona drevesa estetskih in dendroloških vrednosti. Zlasti so pomembne skupine dreves na ekstremnih rastiščih.

V **gozdnati krajini**, katero predstavljajo dolina Soče s stranskimi dolinami, Lokovec in pobočja nad Čepovansko dolino, posamezno gozdno drevje in skupine drevja zagotavljajo biotsko in estetsko funkcijo. Potrebno je ohranjati posamezne estetske in dendrološko zanimive osebke in skupine starejšega drevja vseh drevesnih vrst in jih puščati dve proizvodni dobi oz. do fiziološke oslabelosti. Ohranjati estetsko in uporabno vredne macesne in bore na pašnikih. Pozornost nameniti tudi negovanju zanimivih gozdnih robov.

V **kmetijski in primestni krajini** (osrednji nezaraščen del Banjške planote, Čepovanska dolina z Grgarsko kotlino) ohranjati posamezno drevje in skupine drevja, ki imajo značaj gozda ali delov gozda v poljskem okolju. Ohranjati tesen sklep krošenj odraslih avtohtonih dreves (=omejke). Vegetacijo puščati naravnemu razvoju in sekati drevje le izjemoma (stara, fiziološko oslabela drevesa ali pri odobrenih posegih v prostor). Potrebno je ohranjati posamezne estetske in dendrološko zanimive osebke in otoke mešanih drevesnih vrst (smreka, macesen, lipa, jesen, idr.; prim.: Čepovanska dolina). Še zlasti v kmetijski krajini so usmeritve naravnane k varovanju, ohranitvi in negi habitatov živalskih vrst, ki take specialne habitate naseljujejo. Posek izvajati v zimskem času.

Debela drevesa (zlasti nad 100 cm prsnega premera) v gozdnem prostoru in zunaj njega je potrebno ohranjati in evidentirati.

Druge **umetno osnovane površine** (lazi, obore, preseke) ter **naravne površine v gozdnem prostoru** (pobočni grušči, skalovja in drugo) naj se načrtno vzdržujejo tudi v prihodnje.

Na vseh površinah, ki niso del gozda, revirni gozdar opravlja svetovalno vlogo glede poseka in spravila lesa. Izdaja odločbe za posek dreves na teh površinah ni potrebna, se pa struktura izvedenega poseka vnese v gozdarski informacijski sistem. Za prevoz lesa, ki je bil posekan na površinah izven gozda, je potrebna knjigovodska listina ali ustrezna izjava v skladu s 17. členom ZG[33], za izdelavo katere je zadolžen pošiljatelj gozdnih lesnih sortimentov.

[33] Zakon o gozdovih. Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GGE

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki glede na teoretično sortimentacijo temelji na strukturi LZ in drevesne sestave. Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja in varstvenih del v zasebnih gozdovih ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih. Končni rezultat v primeru realizacije možnega poseka in ob upoštevanju trenutnega stanja odprtosti predstavlja teoretični prihodek od vrednosti lesa, v primeru izgradnje načrtovanih gozdnih vlak pa lahko pričakujemo ugodnejši ekonomski rezultat.

Preglednica 58/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokal. skupnosti	
	Skupaj	za 1 m^3	Skupaj	za 1 m^3	Skupaj	za 1 m^3
Vrednost lesa na KC	25.161.136	77	3.330.712	77	997.997	77
Strošek poseka in spravila	5.881.824	18	778.608	18	233.298	18
Razlika	19.279.312	59	2.552.104	59	764.699	59

Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE

SKUPAJ GOZDNOGOSPODARSKA ENOTA	Skupaj (€)	€ na neto m^3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	29.489.845	77	100,0
Stroški sečnje in spravila	6.893.730	18	23,4
Stroški gojenja in varstva gozdov	470.266	1,23	1,6
gojenja in varstvo gozdov	460.266	1,20	1,6
krepitev funkcij gozdov	10.000	0,03	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	434.500	1,13	1,5
vzdrževanje gozdnih cest	395.000	1,03	1,3
vzdrževanje vlak	39.500	0,10	0,1
Stroški skupaj	7.798.496	20,36	26,4
Dohodek (prihodek-stroški)	21.691.349	56,64	73,6
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	132.294	0,35	0,4
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	395.000	1,03	1,3
Spodbude predvidene skupaj	527.294	1,38	1,8
Stroški – spodbude	7.271.203	18,99	24,7
DOHODEK (dohodek+spodbude)	**22.218.642**	**58,01**	**75,3**

Opomba: potrebnih oz. predvidenih investicij v gozdove (gradnja cest, vlak, večje investicije za krepitev funkcij gozdov – učne poti, gozdne učilne ipd.) v tabeli nismo prikazali. Navedene so v drugih poglavjih.

V zasebnih gozdovih, ki v GGE prevladujejo, je realizacija možnega poseka močno odvisna od interesa lastnikov gozdov. Napovedi glede višine realizacije poseka v prihodnosti so nehvaležne, glede na to, da se v zadnjih desetletjih izvedeni posek povečuje, pa bi se lahko realizacija približala 70 %.

Za izračun ekonomike gospodarjenja smo vzeli povprečne normative za gozdnogojitvena in varstvena dela, kot jih navaja tabelarni del Pravilnika (2004)[34], ter povprečne cene za posamezen tip sortimenta.

[34] Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove. Uradni list RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15, 86/16 in 31/19

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Rastiščnogojitvene razrede smo oblikovali na podlagi območnih RGR s prilagoditvijo rastiščnim posebnostim v GGE in bistveno drugačnim ciljem gospodarjenja (stopnja poudarjenosti funkcij, sestojna zgradba, razvojne težnje). V pričujočem GGN smo obdržali sedem RGR iz preteklega načrta.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

Preglednica GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m^3/ha			m^3/ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
30670-primorska bukovja s toploljubnimi listavci	977,83	34	198	232	0,86	3,55	4,41	15,5	15,3	15,3	80,6
30812-zmerno kisloljubna bukovja mešana z listavci	148,04	11	249	260	0,32	4,54	4,86	11,2	13,7	13,6	72,8
32140-gorska bukovja	3.251,35	25	222	247	0,68	3,88	4,56	18,5	20,6	20,4	110,0
56370-listnati gozdovi gričevij s toploljubnimi listavci in panjevskim gospodarjenjem	3.316,98	12	121	133	0,48	2,99	3,47	12,5	12,2	12,2	46,9
80840-zmerno kisloljubna bukovja za premeno	1.872,40	3	212	215	0,13	4,92	5,05	12,1	12,7	12,6	54,0
82112-gorska bukovja mešana z listavci za premeno	2.679,64	20	141	161	0,64	3,14	3,78	15,0	17,1	16,8	71,7
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	**12.246,24**	**18**	**174**	**192**	**0,54**	**3,62**	**4,16**	**15,8**	**16,3**	**16,2**	**74,7**
70000-varovalni gozdovi	136,66	9	118	127	0,38	2,41	2,79	16,9	12,1	12,5	56,6
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	**136,66**	**9**	**118**	**127**	**0,38**	**2,41**	**2,79**	**16,9**	**12,1**	**12,5**	**56,6**
SKUPAJ VSI GOZDOVI	**12.382,90**	**17**	**173**	**190**	**0,54**	**3,60**	**4,14**	**15,8**	**16,3**	**16,2**	**74,6**

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 RGR 30670: Primorska bukovja s toploljubnimi listavci

Gozdovi tega RGR so razširjeni pretežno na območju k.o. Banjšic in Avč.

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	**Skupaj**
Površina gozda (ha)	824,37	107,70	45,76	977,83
Delež (%)	**84**	**11**	**5**	**100,0**

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
553	*Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih*	9	22,26	2,3
565	*Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu*	1	150,84	15,4
593	*Primorsko bukovje*	5	656,12	67,1
600	*Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje*	5	0,93	0,1
632	*Predalpsko gorsko bukovje*	9	141,78	14,5
731	*Kisloljubno gradnovo bukovje*	11	5,90	0,6
	Skupaj	**5,09**	**977,83**	**100,0**

Podroben opis združb ter njihova razširjenost se nahajajo v poglavju 1.1.7.

Zgradba gozda

Prevladujejo debeljaki bukve s trdimi in plemenitimi listavci. Tem sestojem so primešani posamično do skupinsko iglavci, nekaj je tudi smrekovih nasadov. Veliko je skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev, v katerih se skriva tudi primanjkljaj mladovij in drogovnjakov. Sestoje je na severnem robu Kalskega gozda (ods. 5a, 5b, 11) močneje poškodoval žledolom v februarju 2014. Največjo škodo so utrpeli srednjedobni bukovi sestoji (drogovnjaki in mlajši debeljaki).

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga se je v primerjavi s preteklim obdobjem povečala. To razberemo iz dejstva, da je največji delež lesne zaloge v tem obdobju prešel iz drugega v tretji debelinski razred. Prirastek je padel pri listavcih. Prevladujoč razlog so spremenjene klimatske razmere, predvsem pogoste in intenzivne poletne suše.

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%	m^3/ha	%
Iglavci	1,2	5,5	48,6	22,0	22,7	34,1	14,7	0,86	19,4
Listavci	9,4	26,4	34,6	14,5	15,1	198,1	85,3	3,55	80,6
Skupaj	**8,2**	**23,3**	**36,7**	**15,6**	**16,2**	**232,2**	**100,0**	**4,41**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m^3/ha	24,3	0,0	9,6	0,2	0,0	131,6	0,6	27,8	31,0	7,1
	%	10,5	0,0	4,1	0,1	0,0	56,8	0,2	12,0	13,3	3,0
Naravno st.	%	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	80,0	5,0	1,0	13,0	0,0

Predvsem bukve pa tudi drugih trdih listavcev je na račun plemenitih listavcev in iglavcev glede na prevladujoča bukova rastišča premalo.

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	881,71	90	96,12	10	0,00	0,0	0,00	0,0	977,83	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**881,71**	**90**	**96,12**	**10**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**977,83**	**100,0**

Gozdovi tega RGR so relativno ohranjeni.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 – 29 cm	3,50	15,00	18,50	3,00	18,00	21,00	6,50	33,00	39,50	12,64
30 – 49 cm	5,50	4,00	9,50	1,00	4,00	5,00	6,50	8,00	14,50	21,61
50 in več cm	1,00	1,00	2,00		0,50	0,50	1,00	1,50	2,50	7,33
Skupaj	**10,00**	**20,00**	**30,00**	**4,00**	**22,50**	**26,50**	**14,00**	**42,50**	**56,50**	**41,57**

V tem RGR imamo odmrlo tako stoječe kot ležeče drevje, med katerimi prevladujejo listavci. Zabeleženo je bilo 56 odmrlih dreves na ha oziroma 41,57 m³/ha

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	7,43	0,0	74,2	14,3	11,5	0,0	68,1	20,3	11,6	82,4	6,1	0,0	11,5
Drogovnjak	55,43	0,0	1,5	98,5	0,0	17,0	81,0	2,0	0,0	20,2	39,5	40,3	0,0
Debeljak	383,96					16,7	83,3	0,0	0,0	0,0	98,5	1,5	0,0
Sestoj v obnovi	79,32					9,4	79,8	10,8	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	374,77					0,0	86,2	13,8	0,0				
Panjevec	50,50												
Pionirski gozd z grmišči	26,42	0,0	0,0	75,5	24,5								
Skupaj	**977,83**												

Zasnova novonastalih mladovij je zaradi izvedene nege večinoma dobra. Tam, kjer negovalni ukrepi niso bili izvedeni, pa pomanjkljiva oz. slaba. Zasnova je slabša tudi v drogovnjakih. Negovanost in sklep sta razmeroma ugodna v vseh razvojnih fazah, razen pri mladovjih, kar je predvsem posledica neizvedbe gojitvenih del v zadnjih dveh desetletjih.

Kakovost drevja

Kakovost drevja ni ravno najboljša. Nekoliko boljša je kvaliteta iglavcev, predvsem bora in macesna. Zaradi specifičnih razmer je kakovost listavcev slabša.

Preglednica K: Kakovost drevja[35]

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	20	5,0	20,0	50,0	15,0	10,0
Bor	10	10,0	20,0	30,0	20,0	20,0
Macesen	3	0,0	66,7	33,3	0,0	0,0
Bukev	181	5,5	12,7	28,2	29,8	23,8
Pl. lst.	22	0,0	9,1	4,5	45,5	40,9
Dr. tr. lst.	7	0,0	0,0	14,3	28,6	57,1
Meh. lst.	12	0,0	0,0	16,7	33,3	50,0
Skupaj iglavci	33	6,1	24,2	42,4	15,2	12,1
Skupaj listavci	222	4,5	11,3	24,8	31,5	27,9
Skupaj	**255**	**4,7**	**12,9**	**27,1**	**29,4**	**25,9**

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost sestojev se je glede na podatke izpred desetletja skoraj prepolovila. Predvsem se je zmanjšala poškodovanost vej, pojavila pa se je osutost, predsvem kot posledica oslabelega drevja na od žledoloma poškodovanih območjih. Po sanaciji žledoloma se poškodovanost vrača »v normalne« okvirje.

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,7
Veje	7,2
Osutost	1,0
Skupaj	**10,9**

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	8.393	9.275	110,5	2,2
Listavci	34.808	10.977	31,5	2,6
Skupaj	**43.201**	**20.252**	**46,9**	**4,7**

Realizacija možnega poseka je padla za 10 %. Nekoliko izstopa presežek pri sečnji iglavcev ter samo dobrih 30 % relizacije možnega poseka listavcev. Realiziran posek iglavcev predstavlja tako dobrih 45 % vse realizirane sečnje. Sanitarni in posek oslabelega drevja predstavljata kar 40 % vse realizirane sečnje.

V preteklem načrtu je bilo načrtovano kar nekaj gojitvenih del, ki pa so bila slabo realizirana. Vzrok je predvsem v nezainteresiranosti lastnikov za to delo. Nenačrtovano se je izvedla sadnja z individualno zaščito. Precej je bilo izvedenih nenačrtovanih varstvenih del.

[35] Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,84	1,60	33
Sadnja	ha	0,0	0,60	
Nega mladja	ha	0,56	0,20	36
Nega gošče	ha	6,79	1,22	18
Nega letvenjaka	ha	13,53	0,0	0
Nega ml. drogovnjaka	ha	8,13	0,0	0
Graditev protipožarnih objekto	km	0,0	4,30	
Vzdrževanje protipožarnih obje	km	0,0	3,23	
Drugo varstvo pred požari	kos	0,0	0,99	
Varstvo pred žuželkami	kos	0,0	13,99	
Zašcita s kolicenjem ali tulci	kos	0,0	200,00	

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	967,42	48,0	172,8	220,8	0,70	3,10	3,70	0,40	2,20	2,80
2015	986,08	37,4	174,8	211,5	0,84	4,52	5,36	0,94	1,11	2,05
2025	977,83	34,1	198,1	232,2	0,86	3,55	4,41	0,53	3,02	3,55

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

LZ je v zadnjem desetletju spet nekoliko narasla, prirastek pa je padel. Površina gozdov se je nekoliko povečala na račun zaraščanja kmetijskih površin. Realizacija poseka pada.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	7,43	0,8	1,4	17	15	78,92	-13,6
Drogovnjak	55,43	5,7	10,5	29	25	131,54	-14,5
Debeljak	383,96	39,2	73,0	52	45	236,76	28,0
Sestoj v obnovi	79,32	8,1	15,1	17	15	78,92	0,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	374,77	38,3					
Panjevec	50,50	5,2					
Pionirski gozd z grmišči	26,42	2,7					
Skupaj	**977,83**	**100,0**		**115**	**100**	**526,14**	

Med enodobnimi gozdovi primanjkuje mladovji in drogovnjakov, preveč pa je debeljakov. Presežek debeljakov gre na račun drogovnjakov ki so prirastli iz prejšnjega obdobja, medtem ko se je delež mladovij še zmanjšal. Z uvajanjem, nadaljevanjem in zaključevanjem obnove lahko v prihodnjih desetletjih pričakujemo uravnoteženje deleža razvojnih faz in približevanje modelnim vrednostim. Večji delež manjšepovršinskih pomlajenih površin se nahaja tudi znotraj raznomernih gozdov.

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

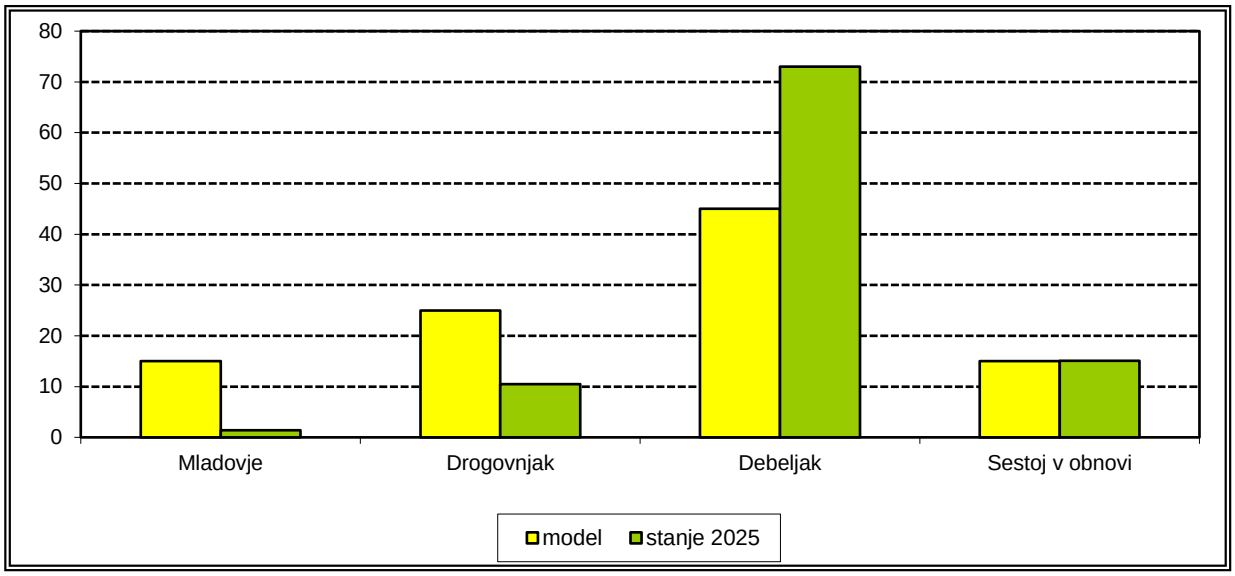

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Enodobni in skupinsko raznodobni gozdovi bukve s primesjo trdih in plemenitih listavcev.
Ciljna drevesna sestava: 9 % smreka, 58 % bukev, 11 % plemeniti listavci, 14 % trdi listavci, 3 % mehki listavci.
Ciljno stanje razvojnih faz: mladovje 2 %, drogovnjak 5 %, debeljak 38 %, sestoj v obnovi 9 %, raznomerno, panjevec in pionirsko 46%.
Ciljna lesna zaloga: 237m^3/ha. Končna lesna zaloga 272 m^3/ha.
Ciljna kakovost[36]**:** iglavci D in drogovi 50%, ostalo droben tehnični in celulozni les
listavci C – D 30%, ostalo prostorninski les
Ciljno razdobje: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Zastorno gospodarjenje s proizvodno dobo 110-130 let (na območju žledoloma 100 let), pomladitvena doba 15 let.

Obnova: Ukrepi morajo biti usmerjeni v naravno obnovo. Velik delež sestojev v obnovi in pomanjkanje mlajših razvojnih faz narekuje pospešeno nadaljevanje obnove, in sicer predvsem na območjih s kvalitetnim in dobro zasnovanim pomladkom. Končni poseki naj se izvedejo pravočasno, ko je pomladek v razvojni fazi gošče. Kjer je pomladka manj in je neustrezne zasnove in mešanosti, naj se obnova zadržuje. V zrelih bukovih debeljakih so potrebna svetlitvena redčenja. V ostalih nepoškodovanih predelih RGR se zrele debeljake s slabšimi zasnovami uvaja v obnovo. Obnova naj poteka malopovršinsko, z zastorno sečnjo in naravno nasemenitvijo. Pri tem upoštevamo semenska leta.

Nega: Ukrepi nege naj bodo usmerjeni v pospeševanje bukve. V mladovjih z nego pospeševati bukev in plemenite listavce. V nepoškodovanih bukovih debeljakih izvajati redčenja z intenziteto 10-15 % s pogostostjo vračanja okrog 10 let. Pospeševati skupinsko primes smreke v sestojih listavcev. Prva in druga redčenja v smrekovih nasadih morajo biti racionalna, pospešuje se le manjše število najkvalitetnejših osebkov. V saniranih sestojih z rahlim ali normalnim sklepom je potrebna akumulacija LZ., razen v primerih prisotnosti pomladka ustrezne kakovosti in gostote,

[36] Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir,B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

ko proizvodno dobo lahko tudi skrajšamo ter s tem hitreje uravnavamo razmerje razvojnih faz. V pionirskih in raznomernih sestojih naj prevladujejo redčenja in ne panjevski posek. V pionirskih gozdovih z boljšo zasnovo izvajati indirektno premeno.

Varstvo: V sestojih z večjim deležem iglavcev dosledno in pravočasno izvajati sanitarne sečnje. Na razgaljenih in nepomlajenih površinah je potrebna izvedba sadnje, ki hkrati predstavlja zaščito pred erozijo, pospešuje naravne procese pomlajevanja ter izboljšuje zasnove mladovij. V primeru sadnje iglavcev je potrebna zaščita s premazom.

Funkcije gozdov: Na območju težko dostopnih in nesaniranih gozdov se lahko oblikuje ekocelice brez ukrepanja, ki zagotavljajo ustrezne pogoje za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	14,7	85,3	100,0
- ciljno %	17,7	82,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	34,1	198,1	232,2
- ciljna (m^3/ha)	42,8	195,07	237,15
Prirastek (m^3/ha)	0,86	3,55	4,41
Možni posek (m^3/ha)	5,2	30,2	35,5
Možni posek (m^3/ha/leto)	0,53	3,02	3,55
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	15,5	15,3	15,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	61,3	85,2	80,5
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda						
Iglavci	m^3	1.151	1.459	2.538	4	0	0	5.152	15,5	61,5
	%	22,3	28,3	49,3	0,1	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m^3	12.872	7.749	8.206	733	0	0	29.560	15,3	85,2
	%	43,5	26,2	27,8	2,5	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	**m^3**	**14.023**	**9.208**	**10.744**	**737**	**0**	**0**	**34.712**	**15,3**	**80,6**
	%	40,4	26,5	31,0	2,1	0,0	0,0	100,0		

Prevladujejo redčenja debeljakov. Jakost pomladitvenega poseka je odvisna od stanja pomladka, pri čemer je potrebno upoštevati, da je pomladitvena doba na teh rastiščih kratka. Tudi znotraj raznomernih sestojev prevldaujejo redčenja.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	8,33	8,33
Sadnja	ha	0,34	0,34
Nega mladja	ha	9,16	9,16
Nega gošce	ha	14,35	14,35
Nega letvenjaka	ha	3,70	3,70
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,67	0,67
Graditev protipožarnih objektov	km	1,00	1,00
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	5,91	17,73
Varstvo pred žuželkami	dni	2,36	2,54
Zašcita s premazom	ha	0,34	1,36

Priprava sestoja je predvidena za naravno obnovo. Poudarek je na tudi na negi letvenjaka. Predvidena so tudi varstvena dela.

9.2.2 RGR 30812: Zmerno kisloljubna bukovja mešana z listavci

Rastiščnogojitveni razred se nahaja na manjši površini ohranjenih bukovih gozdov v Avški Osojnici.

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	**Skupaj**
Površina gozda (ha)	108,25	39,79		148,04
Delež (%)	**72**	**27**		**100,0**

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
544	*Primorsko belogabrovje in gradnovje*	9	6,60	4,5
553	*Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih*	9	17,58	11,9
593	*Primorsko bukovje*	5	6,02	4,1
600	*Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje*	5	2,02	1,4
632	*Predalpsko gorsko bukovje*	9	6,48	4,4
731	*Kisloljubno gradnovo bukovje*	11	109,34	73,7
	Skupaj	**10,30**	**148,04**	**100,0**

Podroben opis združb ter njihova razširjenost se nahajajo v poglavju 1.1.7. Nosilna gozdna združba tega RGR je Querco-Luzulo-Fagetum. Rastišča glede na proizvodno sposobnost (8,3 m^3/ha/leto) niso optimalno izkoriščena.

Zgradba gozda

Prevladujejo enomerni sestoji, 25% je skupinsko raznomernih sestojev. Prisotni so tudi panjevski sestoji ter pionirski gozovi z grmišči. Osnovni način gospodarjenja je skupinsko postopno gospodarjenje na temeljih nege in naravne obnove.

Lesna zaloga in prirastek

LZ zaloga je med višjimi v GGE. Precej primanjkuje tankega drevja (v I. debelinskem razredu je le 8 % LZ), prevladuje pa drevje v III. debelinskem razredu.

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%	m^3/ha	%
Iglavci	3,6	16,5	66,8	8,9	4,2	11,4	4,4	0,32	6,6
Listavci	8,1	26,0	35,5	15,9	14,5	249,1	95,6	4,54	93,4
Skupaj	**7,9**	**25,6**	**36,8**	**15,6**	**14,1**	**260,5**	**100,0**	**4,86**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m^3/ha	3,3	0,0	0,7	7,4	0,0	159,2	0,0	39,8	22,7	27,4
	%	1,3	0,0	0,3	2,8	0,0	61,1	0,0	15,3	8,7	10,5
Naravno st.	%	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	75,0	12,0	3,0	5,0	1,0

Iz primerjave naravnega in dejanskega razmerja drevesnih vrst je razvidno, da je delež bukve in plemenitih listavcev premajhen, razmerje pa je porušeno predvsem zaradi zaraščanja opuščenih kmetijskih površin s plemenitimi in trdimi listavci.

Kljub temu je glavna drevesna vrsta v RGR bukev (61%), sledijo plemenitimi listavci (15 %) in Trdi listavci (9%).

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	148,04	100	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	148,04	100
Skupaj vsi gozdovi	**148,04**	**100**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**148,04**	**100**

Vsi sestoji so ohranjeni, saj imajo naravno drevesno sestavo.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 – 29 cm	0,0	20,00	20,00	0,0	48,00	48,00	0,0	68,00	68,00	23,12
30 – 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	4,00	4,00	0,0	4,00	4,00	6,28
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	**20,00**	**20,00**	**0,0**	**52,00**	**52,00**	**0,0**	**72,00**	**72,00**	**29,40**

Odmrlo je le tanjše stoječe in ležeče drevje listavcev. V RGR je 72 odmrlih dreves na ha oz. 29,4 m^3/ha, kar predstavlja kar 15% celotne lesne mase v RGR.

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	15,36	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,2	77,8
Drogovnjak	7,61	0,0	58,3	41,7	0,0	58,3	21,2	20,5	0,0	20,5	79,5	0,0	0,0
Debeljak	62,80					21,4	78,6	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	13,93					40,0	60,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	36,44					0,0	100,0	0,0	0,0				
Panjevec	2,67												
Pionirski gozd z grmišči	9,23	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	**148,04**												

Med enodobnimi gozdovi izrazito prevladujejo debeljaki, primanjkuje drogovnjakov. Zasnova in negovanost sta dobra, sklep v mladovjih je pretrgan, kar ne predstavlja najboljši obet za prihodnost.

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja[37]

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Macesen	3	66,7	0,0	0,0	33,3	0,0
Pl. lst.	3	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7
Dr. tr. lst.	10	0,0	0,0	0,0	30,0	70,0
Meh. lst.	5	0,0	0,0	0,0	60,0	40,0
Skupaj iglavci	3	66,7	0,0	0,0	33,3	0,0
Skupaj listavci	18	0,0	0,0	0,0	38,9	61,1
Skupaj	**21**	**9,5**	**0,0**	**0,0**	**38,1**	**52,4**

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost drevja je višja kot v preteklosti.

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,3
Veje	3,3
Osutost	0
Skupaj	**7,6**

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR*

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	160	47	29,5	0,0
Listavci	7.095	5.471	77,1	1,3
Skupaj	**7.255**	**5.518**	**76,1**	**1,3**

*prikazani so združeni podatki za RGR Primorska bukovja in RGR Pogorska bukovja mešana z listavci.

Realizacija je nekoliko višja kot v predpreteklem obdobju.

Izvedena negovalna dela presegajo načrtovana. Ker gre za najboljša rastišča v GGE, je to vsekakor spodbuden podatek.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha		1,00	-
Nega gošče	ha	0,82	4,10	500
Nega letvenjaka	ha	4,37	5,15	118

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	146,87	10,0	177,3	180,6	0,3	6,5	6,8	0,00	3,4	3,4
2015	149,75	9,6	224,9	238,0	0,2	5,4	5,6	0,03	3,65	3,68
2025	148,04	11,4	249,1	260,5	0,32	4,54	4,86	0,13	3,41	3,53

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

[37] Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

LZ je glede na prejšnje ureditveno obdobje narasla, kar je ob slabi realizaciji načrtovanega poseka pričakovano. Prirastek je nekoliko upadel – deloma je to lahko posledica novih prirastnih nizov, deloma pa razmerja razvojnih faz, kjer izrazito primanjkuje drogovnjakov oz. tanjšega drevja, ki najhitreje prirašča. Na slabši prirastek vplivajo tudi čedalje pogostejše in intenzivnejše suše v poletnem času.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

	Stanje			Model			
Razvojna faza	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	15,36	10,4	15,4	17	14	16,96	1,4
Drogovnjak	7,61	5,1	7,6	41	34	35,90	-26,4
Debeljak	62,80	42,5	63,0	43	36	32,91	27
Sestoj v obnovi	13,93	9,4	14,0	19	16	13,97	-2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	36,44	24,6					
Panjevec	2,67	1,8					
Pionirski gozd z grmišči	9,23	6,2					
Skupaj	**148,04**	**100,0**		**120**		**99,7**	

V razmerju razvojnih faz je zaskrbljujoče veliko pomanjkanje drogovnjakov, med enodobnimi gozdovi močno prevladujejo debeljaki. Samo razmerje razvojnih faz je precej slabše kot pred desetletjem. S smotrnim uvajanjem debeljakov v obnovo, bi lahko usmerili stanje proti modelnemu.

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

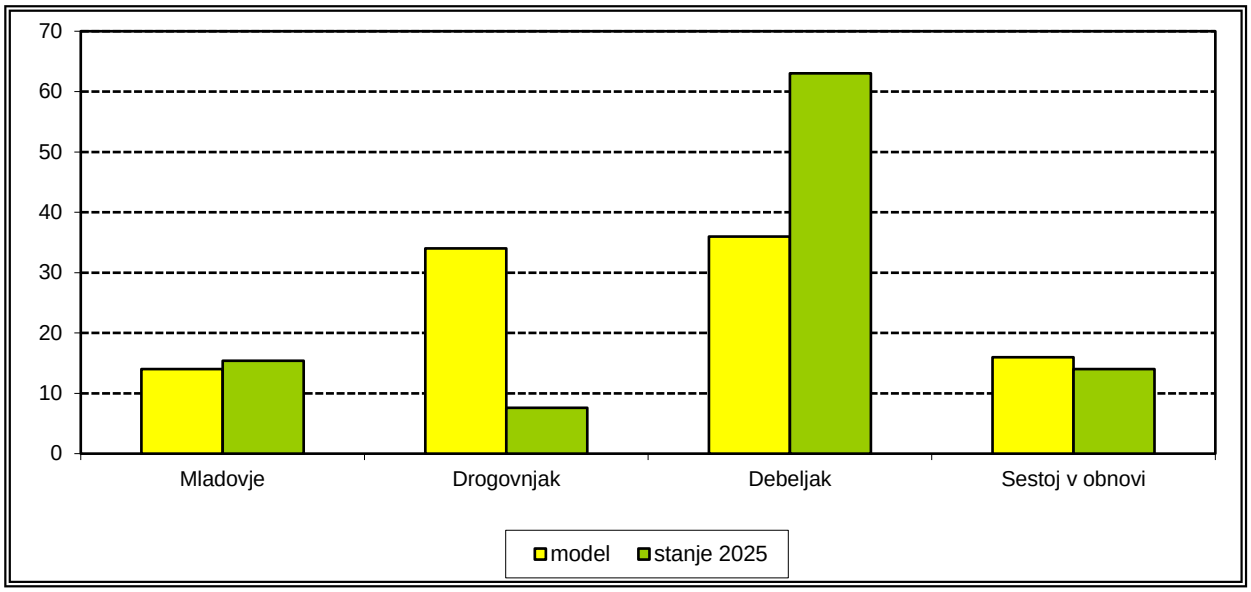

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko raznodoben gozd bukve, plemenitih in trdih listavcev

Ciljna drevesna sestava: 66 % bukev, 11 % plemeniti listavci, 9 % trdi listavci, 10 % mehki listavci.
Ciljno stanje razvojnih faz: mladovje 8 %, drogovnjak 8 %, debeljak 40 %, sestoj v obnovi 12 %, raznomerno, panjevec in pionirsko 32 %.
Ciljna lesna zaloga: 260 m^3/ha. Končna lesna zaloga 510 m^3/ha.

Ciljno razdobje: 20 let.
Ciljna kakovost[38]: iglavci B-C40 40% ostalo drogovi, droben tehnični in celulozni les, listavci A2-B 20%, C-D 30%, ostalo prostorninski les.

Gozdnogojitvene usmeritve

Zastorno gospodarjenje s proizvodno dobo okrog 120 let in pomladitveno dobo okrog 20 let.

Obnova: Prevladujejo debeljaki, ki jih je potrebno uvajati v obnovo ter tako nadomeščati sestoje v obnovi, kjer bo izveden končni posek. Priprava sestojev na obnovo je nujna. Pomladitvene sečnje morajo biti skrbno načrtovanein z nižjo jakostjo (upoštevanje semenskih let, jakost naj praviloma ne presega 25-30% od lesne zaloge)

Nega: Izvajati nege v mladovjih s ciljem pomagati bukvi in plemenitim listavcem. Jakost redčenj prilagajamo občutljivosti rastišč, v drogovnjakih je ta od 12-18%, v debeljakih 10-15%. Ukrepanje je potrebno praktično v vseh drogovnjakih. Debeljake z boljšo zasnovo redčiti, zrele uvajati v obnovo. V panjevcih puščati kvalitetne osebke bukve in plemenite listavce, v pionirskih gozdovih z boljšo zasnovo izvajati indirektno premeno in premenilna redčenja

Varstvo: V sestojih z večjim deležem iglavcev je nujno dosledno in pravočasno izvajanje sanitarne sečnje.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	4,4	95,6	100,0
- ciljno %	5,7	94,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	11,4	249,1	260,5
- ciljna (m^3/ha)	14,82	245,06	259,88
Prirastek (m^3/ha)	0,32	4,54	4,86
Možni posek (m^3/ha)	1,2	34,0	35,3
Možni posek (m^3/ha/leto)	0,13	3,41	3,54
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	11,2	13,7	13,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	40,0	75,0	72,7
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda						
Iglavci	m^3	187	0	3	0	0	0	190	11,2	39,8
	%	98,4	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m^3	420	3.397	1.200	26	0	0	5.043	13,7	75,1
	%	8,3	67,4	23,8	0,5	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	**m^3**	**607**	**3.397**	**1.203**	**26**	**0**	**0**	**5.233**	**13,6**	**72,8**
	%	11,6	64,9	23,0	0,5	0,0	0,0	100,0		

Glede na to da prevladujejo debeljaki je upravičeno največ pomladitvene sečnje.

[38] Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir,B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

Gojitvena dela so vezana na obstoječa mladovja, kjer je nega zaradi odličnih rastišč ključnega pomena, ter na pripravo v pomlajencih.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	1,86	1,86
Nega mladja	ha	5,94	5,94
Nega gošce	ha	4,91	4,91
Nega letvenjaka	ha	1,71	1,71

9.2.3 RGR 32140: Gorska bukovja

RGR je po površini drugi največji v GGE. Pretežno se razteza v Kalskem gozdu, Lokovcu in Čepovanu.

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	**Skupaj**
Površina gozda (ha)	2.969,74	197,95	83,66	3.251,35
Delež (%)	**91**	**6**	**3**	**100,0**

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
553	*Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih*	9	4,66	0,1
565	*Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu*	1	2,08	0,1
581	*Osojno bukovje s kresničevjem*	7	18,29	0,6
591	*Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje*	5	37,27	1,1
593	*Primorsko bukovje*	5	387,93	11,9
600	*Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje*	5	0,41	0,0
632	*Predalpsko gorsko bukovje*	9	2.797,36	86,1
651	*Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom*	7	2,02	0,1
731	*Kisloljubno gradnovo bukovje*	11	1,33	0,0
	Skupaj	**8,460**	**3.251,35**	**100,0**

Nosilna gozdna združba je združba bukve in velecvetne mrtve koprive (Lamio orvalae – Fagetum), ponekod pa srečamo tudi manjše površine združbe bukve in jesenske vilovine (Seslerio autumnalis - Fagetum). Povprečni RK za nosilne gozdne združbe znaša 8,7, za RGR 7,6.

Zgradba gozda

Prevladujejo enomerni in skupinsko raznodobni, mešani gozdovi bukve, s posamično in skupinsko primesjo smreke, ostale drevesne vrste so v glavnem primešane posamič (plemeniti listavci, črni gaber). Stanje drevesnih vrst je dokaj uravnoteženo, nekoliko primankuje iglavcev (jelka, macesen), preveč pa je trdih listavcev. Sestoje je skoraj na celotnem območju RGR ob koncu predpreteklega ureditvenega obdobja. Največjo škodo so utrpeli bukovi drogovnjaki in debeljaki. Nekateri sestoji so bili prizadeti tudi 90%. Mlajše razvojne faze so utrpele manj škode. V najbolj poškodovanih srednjedobnih sestojih so nastale večje vrzeli, prišlo je do predčasnega pomlajevanja in zmanjšanja donosa gozda. Najbolj so bili prizadeti predeli v Čepovanski dolini. V Kalskem gozdu so bila drevesa okleščena, v Lokovcu pa okleščena ali izruvana. Večina poškodovanih sestojev je bilo saniranih, zaradi obilnega semenskega leta, ki je sovpadal z žledolomom, pomlajevanje ni problematično, debeljaki in tudi drogovnjaki pa so zaradi žledoloma prehitro prešli v sestoje v obnovi. Žledolomu je sledil izdaten napad podlubnikov, zaradi česar je bilo potrebno ogoliti nekatere površine nekdanjih nasadov iglavcev. Dodatno je leta 2023 območje Srednjega Lokovca in Čepovana prizadel še vetrolom, kjer je bila tudi na večjih površinah poškodovanost drevja 100 %

Lesna zaloga in prirastek

Porazdelitev lesne zaloge je skoncentrirana v srednjih debelinskih razredih. LZ in prirastek sta padla, velik vpliv na to imajo naravne ujme (žledolom, vetrolom, podlubniki).

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	7,1	14,7	22,0	26,1	30,1	24,7	10,0	0,68	14,9
Listavci	11,5	23,5	28,5	20,0	16,5	221,9	90,0	3,88	85,1
Skupaj	**11,1**	**22,7**	**27,7**	**20,6**	**17,9**	**246,6**	**100,0**	**4,56**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m³/ha	23,3	0,2	0,7	0,4	0,0	175,0	0,0	32,5	12,1	2,4
	%	9,5	0,1	0,3	0,1	0,0	70,9	0,0	13,2	4,9	1,0
Naravno st.	%	5,0	3,0	2,0	0,0	0,0	80,0	0,0	8,0	2,0	0,0

Iz primerjave naravnega in dejanskega razmerja drevesnih vrst je razvidno, da je delež bukve premajhen, razmerje pa je porušeno zlasti na račun plemenitih in trdih listavcev. Smreka nadomešča druge iglavce.

Glavna drevesna vrsta v RGR je bukev (70,9 %), sledijo pa ji plemeniti listavci (13 %)in smreka (9,5 %).

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.331,91	72	919,44	28	0,00	0,0	0,00	0,0	3.251,35	100,00
Skupaj vsi gozdovi	**2.331,91**	**72**	**919,44**	**28**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**3.251,35**	**100,00**

Večina gozdov je ohranjenih.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	2,28	22,51	24,79	2,99	29,70	32,69	5,27	52,22	57,49	19,77
30 - 49 cm	1,20	5,15	6,35	0,96	7,90	8,86	2,16	13,05	15,21	21,30
50 in več cm	0,24	0,72	0,96	0,48	2,28	2,75	0,72	2,99	3,71	9,91
Skupaj	**3,71**	**28,38**	**32,10**	**4,43**	**39,88**	**44,31**	**8,14**	**68,26**	**76,41**	**50,98**

Količina odmrle lesne mase je skladna z določbami Pravilnikom (2009a)[39]. Prevladuje tanjše drevje. V RGR je 76 odmrlih dreves na ha oziroma kar 50,98 m³/ha.

[39] Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	86,54	1,3	69,9	19,6	9,2	0,4	72,2	27,4	0,0	18,8	21,6	26,8	32,8
Drogovnjak	452,35	0,6	70,1	28,3	1,0	4,4	56,0	38,7	0,9	16,9	58,2	22,5	2,4
Debeljak	1.090,19					6,7	71,6	21,7	0,0	7,8	75,4	13,3	3,5
Sestoj v obnovi	391,21					5,3	75,0	19,7	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.096,41					0,5	97,2	2,3	0,0				
Panjevec	73,17												
Pionirski gozd z grmišči	61,48	0,0	3,6	70,2	26,2								
Skupaj	**3.251,35**												

Prevladujejo debeljaki in raznomeren gozd. Zasnova in negovanost sta dobra. V mladovjih prevladuje pretrgan sklep.

Kakovost drevja

Prevladuje slaba do dobra kakovost drevja. Kaže se posledica ujm. Nekoliko izstopa po kakovosti macesen.

Preglednica K: Kakovost drevja[40]

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	85	3,5	11,8	42,3	35,3	7,1
Bor	9	0,0	0,0	11,1	0,0	88,9
Macesen	6	16,7	0,0	50,0	33,3	0,0
Bukev	682	0,9	13,5	31,1	34,6	19,9
Hrast	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Pl. lst.	119	0,0	1,7	19,3	47,1	31,9
Dr. tr. lst.	25	0,0	0,0	0,0	24,0	76,0
Meh. lst.	2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	100	4,0	10,0	40,0	32,0	14,0
Skupaj listavci	829	0,7	11,3	28,3	36,1	23,6
Skupaj	**929**	**1,1**	**11,2**	**29,6**	**35,5**	**22,6**

Poškodovanost sestojev

Poškodvanost je med višjimi v GGE, kar je posledica ujm, vendar je stanje zaradi izvedene sanacije precej boljše kot pred desetletjem.

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	7,1
Veje	13,4
Osutost	0,4
Skupaj	**20,9**

[40] Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR*

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	19.220	55.898	290,8	13,0
Listavci	127.439	92.929	72,9	21,7
Skupaj	146.659	148.827	101,5	34,7

Realizacija možnega poseka je najvišja v GGE, saj so bili ti sestoji znotraj GGE v žledolomu tudi najbolj poškodovani. Večina poseka je bila zaradi sanitarne sečnje in poseka oslabelih dreves. Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena le v manjšem obsegu. Ob takšni površini novih pomlajenih površin ta podatek ni spodbuden. Nekoliko je presežka le pri pripravi sestoja, kar je razumljivo glede na obseg ujm. Kljub temu gre za manjši obseg glede na površino RGR.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,46	4,98	112
Priprava tal	ha	7,21	2,71	38
Sadnja	ha	14,46	4,21	29
Obžetev	ha	0,0	0,60	-
Nega mladja	ha	16,02	0,10	1
Nega gošce	ha	17,31	2,61	15
Nega letvenjaka	ha	47,30	1,05	2
Nega ml. drogovnjaka	ha	33,32	0,0	0,0
Varstvo pred žuželkami	kos	0,0	79,28	-
Zašcita s premazom	ha	30,00	0,0	0,0
Zašcita s kolicenjem ali tulci	kos	145,00	0,0	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	4,20	0,0	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	3.131,00	51,7	262,9	314,6	0,59	4,30	4,89	0,73	1,92	2,65
2015	3.263,15	41,4	233,9	275,3	1,15	4,92	6,07	1,71	2,85	4,56
2025	3.251,35	24,7	221,9	246,6	0,68	3,88	4,56	0,46	4,56	5,02

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

Tako LZ kot prirastek sta glede na prejšnje ureditveno obdobje upadla, kar je glede na obseg poškodovanosti sestojev ter količine odmrlega drevja razumljivo.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	86,54	2,7	4,3	18,6	15	300,25	-10,7
Drogovnjak	452,35	13,9	22,4	45,5	36	735,19	-12,3
Debeljak	1.090,19	33,5	54,0	42,4	34	684,96	19,2
Sestoj v obnovi	391,21	12,0	19,4	18,6	15	300,15	3,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.096,41	33,7					
Panjevec	73,17	2,3					
Pionirski gozd z grmišči	61,48	1,9					
Skupaj	**3.251,35**	**100,0**	**100,0**	**125**	**100,0**	**2020,55**	

V RGR prevladujejo debeljaki in raznomerni sestoji. Samo razmerje razvojnih faz je precej porušeno. Lahko rečemo da je še slabše kot pred desetletjem. Če smo imeli takrat višek drogovnjakov imamo sedaj primankljaj. Nekateri so prirasli v debeljak, drugi pa so po izvedeni sanaciji prešli v sestoje v obnovi oz. v raznomerne sestoje.

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

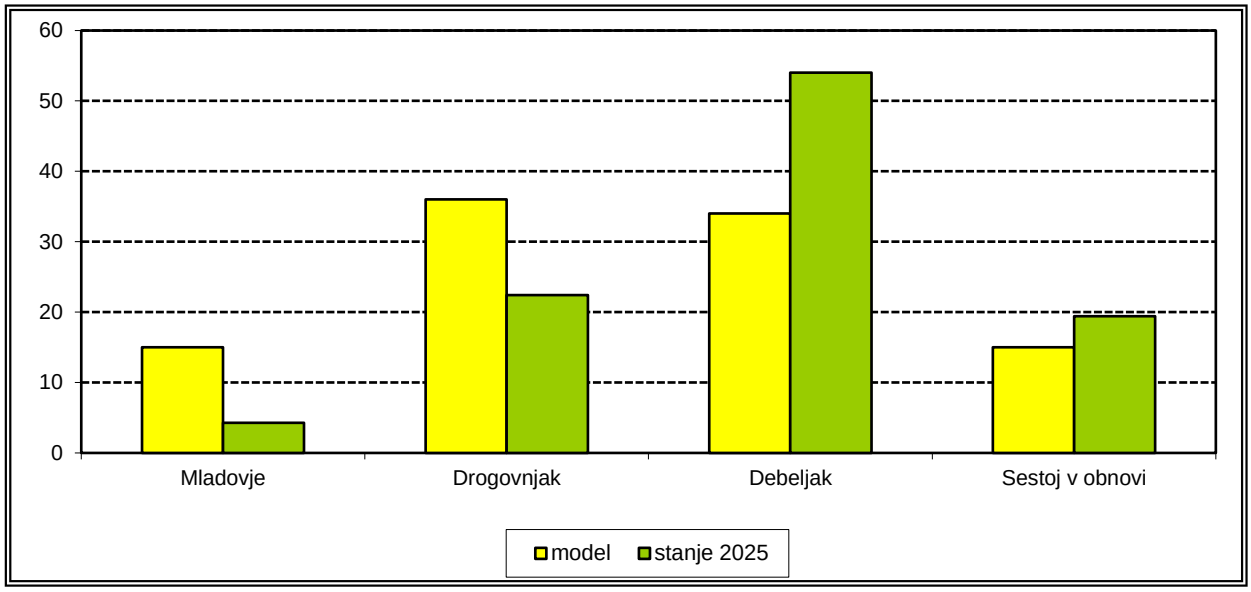

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Enodobni bukovi sestoji in skupinsko raznodobni mešani gozdovi bukve, smreke s primesjo plemenitih listavcev, mestoma trdih listavcev.
Ciljna drevesna sestava: 73 % bukev, 12 % plemeniti listavci, 9 % smreka, 4 % trdi listavci.
Ciljna lesna zaloga: 248 m^3/ha.
Končna lesna zaloga: 586 m^3/ha.
Ciljno razdobje: 20 let.
Ciljna kakovost[41]**:** iglavci A-B 25% ostalo drogovi, droben tehnični in celulozni les, listavci A-B 25%, C-D 20%, ostalo prostorninski les

[41] Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir,B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba 120 let (na območju žledoloma 100 let), pomladitvena doba 20 let.

Obnova: Ob dejstvu, da je sanacija žledoloma zaključena, je ključen izziv v prihodnjem desetletju upoštevanje sestojnih in rastiščnih razmer v RGR, ter prilagajanje ukrepov stanju saniranih in nepoškodovanih sestojev. Porušeno razmerje razvojnih faz narekuje, da se s svetlitvenimi sečnjami v debeljakih pospeši prehod v sestoje v obnovi tam, kjer se pomladek že pojavlja. Ostale debeljake je potrebno s šibkimi redčenji zadrževati pred obnovo. Velik delež pomlajencev z bogatim in gostim pomladkom narekuje v določenih predelih pospešeno zaključevanje obnove. Na območjih, kjer se izvaja žičniško spravilo, je potrebno težiti k uspešnemu naravnemu pomlajevanju. Načrtno naj se pušča ustrezen delež semenjakov, ki bodo zagotovili pomladitev celotne površine. Zaradi pogostih ujm je potrebno obnovo izvajati postopno ter težiti k vertikalno razgibanim sestojem.

Nega je nujna še posebej v sestojih, kjer se je z obnovo (zaradi sanacije) prehitevalo in je posledično v pomladku/mladovju večji delež črnega gabra na bukovih rastiščih. Sadnjo in spremljajočo nego se izvaja predvsem na ogolelih površinah saniranih sestojev smreke - povsod drugod se usmeriti na naravno obnovo, četudi slabše zasnove in gostote mladja

Usmeritve po razvojnih fazah v neprizadetih sestojih: izvajati nego v mladovjih v korist bukvi in iglavcev. V drogovnjakih zmerno redčiti. Do 70 let naj bo pogostost vračanja 10 let, kasneje pa 15 let. Jakost redčenj do 20%. Debeljake šibko do zmerno redčiti, boljši sestoji morajo pridobivati na lesni masi. Obnovo zastavljati na mestih kjer so najslabši sestoji. V pionirskih gozdovih in panjevcih izvajati indirektno premeno. Panjevsko gospodarjenje opustiti. Z njim nadaljevati le v sestojih s panjevsko zasnovo, kjer ni možno skupinsko postopno gospodarjenje. V boljših panjevcih puščati kvalitetne semenjake, slabše pa pripravljati na indirektno obnovo.

Varstvo gozdov: Zlasti je potrebno skrbno spremljanje pojavljanja podlubnikov in pravočasna sanacija žarišč.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	10,0	90,0	100,0
- ciljno %	11,8	88,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	24,7	221,9	246,6
- ciljna (m^3/ha)	29	218	248
Prirastek (m^3/ha)	0,68	3,88	4,56
Možni posek (m^3/ha)	4,5	45,6	50,1
Možni posek (m^3/ha/leto)	0,46	4,56	5,02
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,4	20,6	20,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	66,9	117,6	110,1
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda						
Iglavci	m^3	5.168	1.807	7.762	2	0	68	14.807	18,5	67,0
	%	34,9	12,2	52,4	0,0	0,0	0,5	100,0		
Listavci	m^3	63.500	50.847	31.063	2.099	0	876	148.385	20,6	117,6
	%	42,8	34,3	20,9	1,4	0,0	0,6	100,0		
Skupaj	**m^3**	**68.668**	**52.654**	**38.825**	**2.101**	**0**	**944**	**163.192**	**20,4**	**110,0**
	%	42,0	32,3	23,8	1,3	0,0	0,6	100,0		

Zaradi prevladujočega deleža debljakov v strukturi poseka prevladujejo redčenja v mlajših debeljakih.Pomladitvene sečnje načrtujemo vpomlajencih, kjer je v določenih predelih zaradi bujno razvitega pomladka potrebno z obnovo zaključiti. V raznomernih gozdovih prevladujejo redčenja, na območju žledoloma pomladitvene sečnje.

Glede na to da gre za v ujmah poškodovane sestoje je pričakovano predvidenih precej gozdnogojitvenih del.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	17,15	17,15
Sadnja	ha	9,50	9,50
Obžetev	ha	11,29	49,86
Nega mladja	ha	98,22	150,32
Nega gošče	ha	37,39	54,48
Nega letvenjaka	ha	27,32	27,32
Nega ml. Drogovnjaka	ha	54,86	54,86
Graditev protipožarnih objektov	km	1,00	1,00
Varstvo pred žuželkami	dni	3,53	3,71
Zašcita s premazom	ha	4,35	20,33

9.2.4 RGR 56370: Listnati gozdovi gričevij s termofilnimi listavci in panjevskim gospodarjenjem

Gozdovi tega RGR so razširjeni na toplih južnih pobočjih nad reko Sočo, v Grgarski kotlini in po območju Puštal.

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	**Skupaj**
Površina gozda (ha)	2.423,15	405,10	488,73	3.316,98
Delež (%)	**73**	**12**	**15**	**100,0**

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
544	*Primorsko belogabrovje in gradnovje*	9	120,60	3,6
553	*Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih*	9	82,84	2,5
564	*Primorsko gradnovje z jesensko vilovino*	3	623,12	18,8
565	*Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu*	1	2.086,98	62,9
593	*Primorsko bukovje*	5	254,24	7,7
600	*Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje*	5	6,48	0,2
632	*Predalpsko gorsko bukovje*	9	83,58	2,5
731	*Kisloljubno gradnovo bukovje*	11	59,14	1,8
	Skupaj	**2,560**	**3.316,98**	**100,0**

Zgradba gozda

Sestoji so panjevskega porekla različnih starosti. Pretežno so to sestoji črnega in belega gabra ter malega jesena s posamično ali skupinsko primesjo cera, bukve, plemenitih listavcev in bora. Znotraj teh sestojev se malopovršinsko pojavljajo zametki visokega gozda (drogovnjaki).

Lesna zaloga in prirastek

LZ zaradi prevladujočega panjevcev in drevja panjevskega izvora v raznomernih gozdovih zmanjšuje povprečje v GGE. Tudi prirastek je z izjemo varovalnih gozdov najnižji med vsemi RGR.

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%	m^3/ha	%
Iglavci	30,2	5,0	26,2	26,4	12,2	11,8	8,9	0,48	13,9
Listavci	24,4	30,9	24,1	11,3	9,3	121,1	91,1	2,99	86,1
Skupaj	**24,9**	**28,6**	**24,3**	**12,6**	**9,6**	**132,9**	**100,0**	**3,47**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

Primerjava z naravnim stanjem nam kaže primanjkljaj hrasta in trdih listavcev. Preveč je iglavcev, bukve in plemenitih listavcev. V LZ prevladujejo drugi trdi listavci (57 %), sledijo plemeniti listavci (21 %). Omenimo lahko še bukev in bor, oboje okrog z 8 % deležem.

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m^3/ha	1,8	0,0	9,9	0,1	0,0	10,7	3,0	28,3	75,8	3,4
	%	1,4	0,0	7,5	0,0	0,0	8,1	2,3	21,3	56,9	2,5
Naravno st.	%	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	30,0	0,0	68,0	1,0

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.864,99	86	451,99	14	0,00	0,0	0,00	0,0	3.316,98	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**2.864,99**	**86**	**451,99**	**14**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**3.316,98**	**100,0**

Prevladujejo ohranjeni gozdovi in spremenjeni gozdovi, razlog je predvsem nizek delež hrastov glede na naravna rastišča.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 - 29 cm	0,0	37,78	37,78	0,0	45,56	45,56	0,0	83,33	83,33	24,85
30 - 49 cm	0,0	6,11	6,11	0,0	3,89	3,89	0,0	10,00	10,00	14,01
50 in več cm	0,0	0,56	0,56	0,0	0,0	0,0	0,0	0,56	0,56	1,54
Skupaj	**0,0**	**44,44**	**44,44**	**0,0**	**49,44**	**49,44**	**0,0**	**93,89**	**93,89**	**40,40**

Tudi v tem RGR količina odmrle lesne mase bistveno presega s Pravilnikom (2009a)[42] določeno minimalno vrednost. Prevladuje tanjše stoječe in ležeče odmrlo drevje, predvsem listavcev. V RGR je zabeleženo 93 odmrlih dreves na ha oziroma 40,4 m³/ha, ki so v pretežni meri posledica, zaprtosti določenih predelov ter gospodarsko nezanimivih gozdov..

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Zaradi sorazmerno slabih rastišč so podatki o zasnovi in negovanosti enodobnih in raznomernih sestojev dokaj neugodni, kar sicer na splošno velja za celotno GGE. Sicer pa v deležu močno prevladujejo panjevci in raznomerni gozdovi.

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2,99	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Drogovnjak	30,46	0,0	28,4	71,6	0,0	6,3	63,1	30,6	0,0	41,0	59,0	0,0	0,0
Debeljak	163,65					11,0	88,2	0,8	0,0	0,0	88,0	12,0	0,0
Sestoj v obnovi	6,38					0,0	0,0	100,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.080,50					2,7	68,6	28,7	0,0				
Panjevec	2.003,14												
Pionirski gozd z grmišči	29,86	0,0	3,7	75,2	21,1								
Skupaj	**3.316,98**												

[42] Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja[43]

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	16	0,0	6,3	18,8	62,4	12,5
Bukev	3	0,0	0,0	33,4	33,3	33,3
Hrast	6	0,0	0,0	33,4	33,3	33,3
Pl. lst.	20	0,0	0,0	0,0	55,0	45,0
Dr. tr. lst.	23	0,0	4,3	17,4	47,9	30,4
Meh. lst.	7	0,0	0,0	28,6	57,1	14,3
Skupaj iglavci	16	0,0	6,3	18,8	62,4	12,5
Skupaj listavci	59	0,0	1,7	15,3	49,1	33,9
Skupaj	**75**	**0,0**	**2,7**	**16,0**	**52,0**	**29,3**

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,9
Veje	8,4
Osutost	0,9
Skupaj	**10,1**

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	7.619	2.466	32,4	0,6
Listavci	66.690	17.909	26,9	4,2
Skupaj	**74.309**	**20.375**	**27,4**	**4,7**

Realizacija možnega poseka je pod povprečjem GGE, posek pa se je glede na prejšnje ureditveno obdobje celo zmanjšal (1.000 m^3 manj posekanega lesa).

Rastiščem primerna je tudi realizacija gojitvenih del. Lastniki gozdov za vlaganja praktično niso dovzetni. Je pa v tem prostoru pomembno protipožarno varstvo, čemur sledi gradnja in vzdrževanje protipožarnih presek, ki spodbudno vplivata tudi na odprtost gozdov. Pomembno je tudi vzdrževanje travinj.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	13,86	0,0	0,0
Sadnja	ha	0,0	0,15	-
Nega letvenjaka	ha	2,32	0,0	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	8,11	0,0	0,0
Graditev protipožarnih objekto	km	0,0	1,30	-
Vzdrževanje protipožarnih obje	km	2,00	22,27	1.114
Varstvo pred žuželkami	kos	0,0	4,56	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,06	0,0	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	3,20	22,00	688
Postavitev gnezdnic	kos	0,0	1,00	0,0

[43] Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	2.257,49	24,5	106,1	130,6	0,56	3,91	4,47	0,1	1,1	1,2
2015	3.369,17	17,0	116,5	133,6	0,46	2,94	3,40	0,07	0,53	0,60
2025	3.316,98	11,8	121,1	133,0	0,48	2,99	3,47	0,15	1,48	1,63

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

V preteklosti je zaradi opuščanja kmetovanja površina tega RGR precej naraščala. V zadnjem desetletju pa ugotavljamo obrnjen trend. Kar 15 % vse sečnje predstavljajao krčitve. Prirastek se je malenkostno dvignil, LZ pa ostaja v istih okvirih. Letni realiziran posek se je na hektar površine celo znižal in niti približno ne dosega načrtovanega možnega poseka.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	2,99	0,1	1,5	15	15	30,10	-13,5
Drogovnjak	30,46	0,9	15,0	36	36	72,95	-21
Debeljak	163,65	4,9	80,4	35	35	70,28	45,4
Sestoj v obnovi	6,38	0,2	3,1	15	15	30,14	-11,9
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.080,50	32,6					
Panjevec	2.003,14	60,4					
Pionirski gozd z grmišči	29,86	0,9					
Skupaj	**3.316,98**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**203,48**	

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Panjevski gozdovi trdih listavcev s posamično in skupinsko primesjo bukve, plemenitih listavcev in bora. V sestojih z boljšo zasnovo skupinsko raznodoben gozd bukve, trdih in plemenitih listavcev.

Ciljna drevesna sestava: trdi listavci 58 %, Plemeniti listavci 21 %, Bukev 8 % in bor 7 %.
Ciljna lesna zaloga: 126 m^3/ha.
Ciljna kakovost: Gospodarjenje bo glede na slabo proizvodno sposobnost rastišč manj intenzivno, cilj pa ostaja predvsem oskrba lastnikov z drvmi za kurjavo. Pri iglavcih je možno v manjši meri dosegat kvaliteto hlodovine za žago: B=3%, C=4%, ostalo droben tehnični in celulozni les
Ciljno razdobje: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve:

V toploljubnih panjevcih izvajati panjevsko sečnjo na manjših površinah z obhodnjo okrog 40-60 let. V enodobni 100 let.

V enodobnih gozdovih izvajati zmerna redčenja (10 – 15%). Starejše debeljake, predvsem borove, postopno uvajati v obnovo oz. v prehod v sestoje požarno manj ogroženih toploljubnih listavcev. V posamezni sestojih bukve in plemenitih listavcev znotraj tega gospodarskega razreda gospodariti skupinsko postopno. V panjevskih sestojih izvajati panjevsko sečnjo z obhodnjo 40-

60 let. Intenzivnost sečnje je potrebno prilagoditi terenskim in sestojnim razmerem. Na slabših, izpostavljenih rastiščih so nujne malopovršinske sečnje. V panjevcih na dobrih rastiščih puščati kot prihranjence vse kvalitetne osebke bukve in plemenitih listavcev.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	8,9	91,1	100,0
- ciljno %	12,7	87,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	11,8	121,1	132,9
- ciljna (m^3/ha)	16	110	126
Prirastek (m^3/ha)	0,48	2,99	3,47
Možni posek (m^3/ha)	1,4	14,7	16,2
Možni posek (m^3/ha/leto)	0,15	1,48	1,63
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	12,5	12,2	12,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	30,6	49,5	46,9
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda						
Iglavci	m^3	2.515	102	1.354	913	0	0	4.884	12,5	30,6
	%	51,5	2,1	27,7	18,7	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m^3	1.722	1.559	25.643	20.127	0	0	49.051	12,2	49,5
	%	3,5	3,2	52,3	41,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	**m^3**	**4.237**	**1.661**	**26.997**	**21.040**	**0**	**0**	**53.935**	**12,2**	**46,9**
	%	7,9	3,1	50,0	39,0	0,0	0,0	100,0		

Prevladujejo redčenja raznomernih gozdov in panjevska sečnja. Na najboljših rastiščih so smiselna redčenja v smeri pospeševanja hrasta in plemenitih listavcev, zaradi medovitosti še zlasti lipe.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	7,41	7,41
Nega gošce	ha	5,65	5,65
Nega letvenjaka	ha	1,80	1,80
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,07	1,07
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	11,37	34,11
Vzdrževanje travinj	ha	5,85	58,50

Priprava sestoja se bo izvajala predvsem za naravno obnovo. Nega mladja in gošč ni predvidena, planirana je le nega letvenjakov in ml. drogovnjakov. Na območjih s povečano požarno ogroženostjo je po potrebi možna gradnja, nujno pa redno vzdrževanje protipožarnih objektov, predvsem presek.

9.2.5 RGR 70000: Varovalni gozdovi

Je najmanjši RGR v GGE. Nahaja se raztreseno po GGE: pri Kačji Dragi, v Avški Osojnici, pred Spodnjim Logom, nad Podčepovanom, pod Prečnico.

Lastništvo gozdov je sicer večini zasebno (68 %), vendar državni del ni zanemarljiv (32 %).

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	93,30	43,36	0,00	**136,66**
Delež (%)	68	32	0,0	**100,0**

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
544	*Primorsko belogabrovje in gradnovje*	9	15,44	11,3
565	*Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu*	1	35,30	25,8
591	*Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje*	5	16,88	12,4
593	*Primorsko bukovje*	5	16,21	11,9
600	*Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje*	5	6,71	4,9
632	*Predalpsko gorsko bukovje*	9	46,12	33,7
	Skupaj	**5,770**	**136,66**	**100,0**

Rastišča so večinoma sušna na bolj skalovitih tleh.

Zgradba gozda

Sestoji tega gospodarskega razreda so razpršeni po strmih, močno skalovitih predelih. Prevladujejo skupinsko raznomerni sestoji bukve in trdih listavcev s posamično in skupinsko primesjo plemenitih listavcev in iglavcev.

Visok delež je tudi panjevcev, od enomernih sestojev pa prevladujejo debeljaki.

Lesna zaloga in prirastek

LZ je zaradi prevladujočega nizkih panjevcev najnižja med vsemi RGR. Ravno tako je zaradi sušnih rastišč nizek prirastek.

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	27,0	14,0	13,9	40,1	5,0	8,9	7,0	0,38	13,7
Listavci	14,3	25,4	26,9	17,7	15,7	118,0	93,0	2,41	86,3
Skupaj	**15,2**	**24,6**	**25,9**	**19,3**	**15,0**	**126,9**	**100,0**	**2,79**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

V LZ prevladuje bukev (49 %) sledijo drugi trdi listavci (27 %) in plemeniti listavci (17 %). Med iglavci omenimo bor in smreko oba okrog 3 %.

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m³/ha	3,7	0,0	4,3	0,9	0,0	61,7	0,0	20,9	34,7	0,7
	%	2,9	0,0	3,4	0,7	0,0	48,6	0,0	16,5	27,3	0,6

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	133,51	98,0	0,00	0,0	3,15	2,0	0,00	0,0	136,66	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**133,51**	**98,0**	**0,00**	**0,0**	**3,15**	**2,0**	**0,00**	**0,0**	**136,66**	**100,0**

Zaradi slabe dostopnosti prevladujejo ohranjeni gozdovi s sorazmerno velikim deležem naravne sestave drevesnih vrst. Spremenjeni so zlasti na območjih nekdanjih kmetijskih površin (senožeti).

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 – 29 cm	0,0	40,00	40,00	0,0	220,00	220,00	0,0	260,00	260,00	78,00
30 – 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**0,0**	**40,00**	**40,00**	**0,0**	**220,00**	**220,00**	**0,0**	**260,00**	**260,00**	**78,00**

Količina odmrle lesne mase je skladna z določili Pravilnika (2009a)[44]. Primanjkuje sicer debelega odmrlega drevja, kar pa je glede na debelinsko strukturo povsem pričakovano.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,81	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Drogovnjak	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	24,53					0,0	95,4	4,6	0,0	0,0	95,4	4,6	0,0
Sestoj v obnovi	5,26					0,0	61,6	38,4	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	69,28					0,0	100,0	0,0	0,0				
Panjevec	35,78												
Skupaj	**136,66**												

Prevladuje raznomerni gozd, sledi mu panjevec in tudi debeljak. Zasnova je pomanjkljiva, sestoji so pomanjkljivo negovani, pretežno z noramlnim sklepom.

Kakovost drevja

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Pl. lst.	3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj listavci	3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj	**3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**100,0**

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	6,7
Veje	20,0
Osutost	0,0
Skupaj	**26,7**

[44] Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

Poškodovanost je višja od povprečja v GGE, prevladujejo poškodbe vej, zaradi kotalečega se kamenja na strmih terenih je višja tudi poškodovanost debla oz. koreničnika, kar pa je zaradi funkcije varovalnega gozda pravzaprav ugodno.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Možni posek je omejen na manj varovalne predele, kjer se pojavljajo boljša rastišča ter na predele nad infrastrukturnimi objekti zaradi zagotavljanja varnosti in zaščite. Zaradi slabe dostopnosti, neugodne debelinske strukture ter kakovosti drevja je realizacija nižja od povprečja v GGE.

Gojitvena dela se niso izvedla. Pri varstvenih delih pa je podobno kot na nivoji GGE opazen presežek del v zviezi s portipožarno varnostjo

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	460	120	26,1	0,0
Listavci	2.798	376	13,4	0,1
Skupaj	**3.258**	**496**	**15,2**	**0,1**

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega letvenjaka	ha	1,81	0,0	0,0
Vzdrževanje protipožarnih obje	km	0,00	1,00	-

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	147,33	26,36	139,3	165,6	0,52	4,23	4,75	0,05	0,49	0,54
2015	142,14	14,4	128,4	142,8	0,44	2,62	3,06	0,08	0,26	0,35
2025	136,66	8,9	118,0	126,9	0,38	2,41	2,80	0,15	1,43	1,58

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

LZ se je Površina RGR se je zmanjšala, zaradi natančnejše opredelitve meje varovalnih odsekov, saj so ponekod segali do naselij oz. kmetijskih zemljišč. Prav tako sta se zmanjšala lesna zaloga in prirastek.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Prioritetni cilj je trajna pokritost in stabilnost teh gozdov ter ohranjanje ali krepitev varovalne in zaščitne funkcije. Ukrepi so premalo intenzivni, da bi z njimi lahko usmerjali gozdove k ciljnemu stanju, zato z njimi predvsem težimo k naravnemu oz. čim bolj stabilnemu stanju gozdov in krepitvi varovalne sposobnosti upoštevajoč lokalne rastiščne razmere. Ciljna drevesna sestava: na vsakem rastišču usmerjati razvoj sestojev k čimbolj naravni drevesni sestavi. Ciljna zgradba sestojev: načeloma skupinsko raznodobna, vsekakor pa takšna, ki čimbolj stabilno zagotavlja varovalne učinke gozda.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova, nega in funkcije

Sečnja v varovalnih gozdovih je omejena le na dostopnejše predele in manj ekstremna rastišča. Usmerjena je zlasti v krepitev varovalne funkcije in zaščitne funkcije (pomladitev panjevcev in starejših debeljakov, nega drogovnjakov z namenom povečevanja stojnosti, ipd.), zlasti nad prometnicami, in drugimi izpostavljenimi objekti. Poudarek je na obnovi prestarih sestojev, zlasti na nestabilnih rastiščih. Pospeševati drevesne vrste z globokim in razvejanim koreninskim sistemom. V strmejših predelih izvajati le sanitarno sečnjo. Vsi ukrepi morajo biti usmerjeni v krepitev varovalne funkcije, ob tem pa moramo, kjer je to potrebno, upoštevati še estetsko, socialno in rekreativno funkcijo. Vsi ukrepi morajo biti malopovršinski. Kjer je potrebno sestoje negujemo, zlasti drogovnjake v smislu povečanja stojnosti, in uvajamo v naravno obnovo. Gradnji gozdne in druge infrastrukture v varovalnih gozdovih se je treba čim bolj izogibati; v kolikor ne gre drugače, mora biti v največji meri upoštevana varovalna funkcija.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	7,0	93,0	100,0
- ciljno %	-	-	-
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	8,9	118,0	126,9
- ciljna (m^3/ha)	-	-	-
Prirastek (m^3/ha)	0,38	2,41	2,79
Možni posek (m^3/ha)	1,5	14,3	15,8
Možni posek (m^3/ha/leto)	0,15	1,43	1,58
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,0	12,1	12,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	39,7	59,5	56,7
Izravnalna doba (let)			-

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda						
Iglavci	m^3	0	67	133	6	0	0	206	16,9	39,2
	%	0,0	32,5	64,6	2,9	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m^3	82	1.005	719	152	0	0	1.958	12,1	59,3
	%	4,2	51,3	36,7	7,8	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	**m^3**	**82**	**1.072**	**852**	**158**	**0**	**0**	**2.164**	**12,5**	**56,6**
	%	3,8	49,5	39,4	7,3	0,0	0,0	100,0		

Možni posek je usmerjen v krepitev varovalne funkcije, prevladuje negovalni posek v debeljaku.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega mladja	ha	1,74	2,35
Nega gošče	ha	1,41	1,41
Nega letvenjaka	ha	0,91	0,91

9.2.6 RGR 80840: Zmerno kisloljubna bukovja za premeno

Rastiščnogojitveni razred se prepleta z RGR zmernih kisloljubnih bukovij. RGR ni naraven ampak je posledica močnega antropogenega vpliva na boljša rastišča v večini primerov na RGR zmernih kisloljubnih bukovji. Podrobnejše ločevanje je zelo težavno zaradi spremenjenosti sestojev, vsekakor pa tudi ni smotrno.

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	**Skupaj**
Površina gozda (ha)	1.652,46	200,68	19,26	**1.872,40**
Delež (%)	88	11	1	**100,0**

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
544	*Primorsko belogabrovje in gradnovje*	9	159,58	8,5
553	*Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih*	9	739,73	39,5
565	*Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu*	1	434,84	23,2
593	*Primorsko bukovje*	5	94,21	5,0
632	*Predalpsko gorsko bukovje*	9	40,26	2,2
731	*Kisloljubno gradnovo bukovje*	11	403,78	21,6
	Skupaj	**7,370**	**1.872,40**	**100,0**

Podroben opis združb ter njihova razširjenost se nahajajo v poglavju 1.1.7.

Zgradba gozda

Prevladujejo skupinsko raznodobni sestoji, enomernih gozdov je zelo malo. Zaradi opuščanja in zaraščanja kmetijskih površin je visok delež pionirskih gozdov. Na osnovi nege je cilj te sestoje prevesti v skupinsko postopni sistem gospodarjenja.

Kvalitetnejši so sestoji na svežih gozdnih tleh, ki jih poraščajo predvsem plemeniti listavci (veliki jesen). Ti sestoji so v zadnjem obdobju močno prizadeti zaradi jesenovega ožiga, njihovo pomlajevanje je zaradi velike staleži divjadi močno oteženo. Po grebenih in izpostavljenih mestih, ki jih poraščajo trdi listavci, so sestoji slabši.

Sestoji okoli Kanalskega Vrha so bili februarja 2014 šibko prizadeti po žledolomu.

Lesna zaloga in prirastek

Večina LZ je skoncentrirane v 2. in 3. debelinskem razredu. Prirastek je sicer med najvišjimi v GGE, prav tako je malenkost višja LZ glede na GGE.

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	12,6	5,9	30,6	30,6	20,3	3,4	1,6	0,13	2,5
Listavci	16,4	28,1	24,6	16,4	14,5	212,3	98,4	4,92	97,5
Skupaj	**16,3**	**27,7**	**24,7**	**16,7**	**14,6**	**215,7**	**100,0**	**5,05**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

Primerjava z naravnim stanjem nam kaže mnogo prevelik delež plemenitih (45 %), trdih listavcev (28 %) in tudi mehkih listavce (16 %) na račun bukve (8 %). Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah je tako glede na naravno stanje teh rastišč neustrezna. Smreka in bor nadomeščata jelko. Sorazmerno veliko je tudi hrasta (12 %).

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m^3/ha	2,1	0,0	0,8	0,4	0,0	16,8	2,3	99,2	60,0	34,1
	%	1,0	0,0	0,4	0,2	0,0	7,8	1,1	45,9	27,8	15,8
Naravno st.	%	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	75,0	12,0	3,0	5,0	1,0

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.786,56	95	85,84	5	0,0	0,0	0,0	0,0	1.872,40	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**1.786,56**	**95**	**85,84**	**5**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**1.872,40**	**100,0**

Obravnavamo pionirske gozdove in kot taki so v trenutnem v stanju obravnavani kot ohranjeni, čeprav v njih poteka naravna sukcesija.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 – 29 cm	0,0	23,00	23,00	1,00	43,00	44,00	1,00	66,00	67,00	21,94
30 – 49 cm	0,0	1,00	1,00	0,0	5,00	5,00	0,0	6,00	6,00	8,94
50 in več cm	0,0	2,00	2,00	0,0	1,00	1,00	0,0	3,00	3,00	9,10
Skupaj	**0,0**	**26,00**	**26,00**	**1,00**	**49,00**	**50,00**	**1,00**	**75,00**	**76,00**	**39,98**

Količina odmrle lesne mase močno presega s Pravilnikom (2009a)[45] določeno minimalno vrednost. Prevladuje tanjše stoječe in ležeče odmtlo drevje. V RGR je 76 odmrlih dreves na ha oz. 39,98 m³/ha.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Izrazito prevladujejo raznomerni gozdovi, ki so večinoma pomanjkljivo negovani. Za mlajše razvojne faze enodobnih gozdov, ki so ravno tako večinoma pomankljivo negovani in nenegovani, prevladuje pomanjkljiva zasnova.

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	43,23	0,0	38,6	61,4	0,0	0,0	54,7	45,3	0,0	52,2	47,8	0,0	0,0
Debeljak	92,88					0,0	81,4	18,6	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	47,75					21,9	45,5	32,6	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.451,40					0,0	100,0	0,0	0,0				
Panjevec	43,34												
Pionirski gozd z grmišči	193,80	0,0	10,5	70,2	19,3								
Skupaj	**1.872,40**												

[45] Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

Kakovost in poškodovanost drevja

Kakovost je v 44 % dobra, ostali delež dreves pa je po kakovosti zadovoljiv in slab.

Preglednica K: Kakovost drevja[46]

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bor	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Bukev	7	0,0	0,0	42,8	28,6	28,6
Pl. lst.	47	0,0	10,6	55,4	23,4	10,6
Dr. tr. lst.	28	0,0	3,6	35,7	17,9	42,8
Meh. lst.	10	0,0	0,0	30,0	40,0	30,0
Skupaj iglavci	3	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3
Skupaj listavci	92	0,0	6,5	45,7	23,9	23,9
Skupaj	**95**	**0,0**	**6,3**	**44,2**	**25,3**	**24,2**

V poškodovanosti prevladujejo poškodbe vej in krošnje.

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,6
Veje	6,5
Osutost	0,0
Skupaj	**10,1**

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	1.151	1.136	98,7	0,3
Listavci	67.589	18.244	27,0	4,3
Skupaj	**68.740**	**19.380**	**28,2**	**4,5**

Realizacija možnega poseka je kljub temu, da gre za odlična rastišča in potencialno zelo donosne gozdove, nižja od povprečja v GGE in ne dosega ene tretjine. Stanje je boljše pri iglavcih, kjer pa je posek praktično realiziran predvsem na račun sanitarne sečnje. Razlog za opuščanje sečnje je v slabi sortimentni sestavi, s tem povezan slab ekonomski rezultat pri izvajanju indirektnih premen.

Kljub razmeroma dobrim rastiščem interesa za izvajanje nege med lastniki gozdov ni zaznati.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	18,98	0,0	0,0
Nega mladja	ha	1,25	0,0	0,0
Nega gošce	ha	7,57	0,0	0,0
Nega letvenjaka	ha	8,09	0,0	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	36,76	0,0	0,0
Vzdrževanje protipožarnih obje	km	0,0	6,66	-
Vzdrževanje grmišč	ha	2,24	0,0	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	100,00	3,20	3

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

[46] Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	1.805,22	7,3	178,6	135,8	0,3	6,1	6,3	0,1	1,0	1,1
2015	1.897,84	5,6	189,6	195,2	0,1	5,2	5,3	0,06	1,01	1,07
2025	1.872,40	3,4	212,3	215,7	0,13	4,92	5,05	0,04	2,69	2,73

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

Trend zaraščanja kmetijskih površin se sicer nekoliko umirja, vendar velik del zmanjšanja gre tudi na račun posodabljanja rabe tal. Povečanje lesne zaloge je odraz velike akumulacije, pa tudi podcenjevanja lesne zaloge v pionirskih gozdovih z okularnimi cenitvami. Nizek prirastek glede na proizvodne sposobnosti rastišč kaže na majhno gostoto drevja.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	-	-	-	19	17	31,5306	-17
Drogovnjak	43,23	2,3	23,5	39	36	65,4176	-12,5
Debeljak	92,88	5,0	50,5	35	31	57,7404	19,5
Sestoj v obnovi	47,75	2,6	26,0	17	16	29,173	10
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.451,40	77,4					
Panjevec	43,34	2,3					
Pionirski gozd z grmišči	193,80	10,4					
Skupaj	**1.872,40**	**100,0**	**100,0**	**110**	**100,0**	**183,86**	

V enodobnih gozdovih, ki predstavljajo le dobrih 10 % vseh gozdov, je razmerje razvojnih faz porušeno, saj prevladujejo debeljaki na račun mladovij, katerih sploh ni. Usoda mladovij in pomlajenih površin v sestojih v obnovi zaradi majhnega interesa po izvedbi gojitvenih del in velike objedenosti gozdnega mladja ni spodbudna. Sicer pa izrazito prevladujejo raznomerni gozdovi.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Različne oblike skupinsko postopnega gospodarjenja, izboljšanje sestojne zasnove, povečanje deleža bukve in plemenitih listavcevin.

Ciljna drevesna sestava: 11 % bukev, 44% plemeniti listavci, 27 % trdi listavci, 15 % mehki listavci.
Ciljna lesna zaloga: 217 m^3/ha. Končna lesna zaloga 482 m^3/ha.
Ciljna kakovost[47]**:** iglavci iglavci B-C % ostalo drogovi, droben tehnični in celulozni les, listavci A2-B %, C-D %, ostalo prostorninski les.
Ciljno razdobje: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve:

Skupinsko postopno gospodarjenje s proizvodno dobo 110 let, pomladitvena doba 20 let.

Obnova: V vseh gozdovih, kjer se izvaja obnova, je zaradi bujne podrasti potrebno izvesti pripravo sestoja na naravno obnovo. V ugodnih pogojih se lahko izvaja tudi predčasno obnovo.

[47] Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir,B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

Nega: V mladovjih izvajati nego, pomagati želenim drevesnim vrstam (pl. listavci, bukev...). Jakost premenilnih redčenj naj bo prilagojena sestoju in rastišču. Indirektne premene in premenilna redčenja izvajati v sestojih z boljšo zasnovo. Pri panjevski sečnji težiti k spremembi iz nizkega v srednji gozd, zato puščati čim več semenjakov. V grmiščih in ostalih slabih sestojih je na boljših rastiščih dopustna indirektna premena, sicer pa jih prepustimo naravnemu sukcesijskemu razvoju. V vseh razvojnih fazah z ukrepi pospešujemo zlasti bukev, plemenite listavce in vse prisotne iglavce.

Nega habitatov: Poudarek pri negi habitatov je na vzdrževanju obstoječih travinj in grmišč.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	1,6	98,4	100,0
- ciljno %	2,3	97,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	3,4	212,3	215,7
- ciljna (m^3/ha)	5	212	217
Prirastek (m^3/ha)	0,13	4,92	5,05
Možni posek (m^3/ha)	0,4	26,8	27,2
Možni posek (m^3/ha/leto)	0,04	2,69	2,73
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	12,1	12,7	12,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	31,5	54,6	54,0
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda						
Iglavci	m^3	582	0	179	0	0	0	761	12,1	31,7
	%	76,5	0,0	23,5	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m^3	819	3.329	45.793	364	0	0	50.305	12,7	54,6
	%	1,6	6,6	91,1	0,7	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	**m^3**	**1.401**	**3.329**	**45.972**	**364**	**0**	**0**	**51.066**	**12,6**	**54,0**
	%	2,7	6,5	90,1	0,7	0,0	0,0	100,0		

Glede na delež raznomernega gozda je glavnina možnega poseka v redčenjih teh sestojev. Jakost sečnje prilagajati terenskim in sestojnim razmeram, s ciljem pospeševanja bukve in plemenitih listavcev, ter posredno krepitvi lesne zaloge.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	58,26	58,26
Nega gošce	ha	8,27	8,27
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,29	3,29
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	1,40	4,20

Pri gojitvenih delih je poudarek na pripravi sestojev na obnovo. Večina nege je vezana na obstoječe površine naravnih mladovij znotraj raznomernih gozdov in drogovnjakov.

9.2.7 RGR 81112: Gorska bukovja mešana z listavci za premeno

Gre za površinsko zelo razširjen RGR. Večino teh gozdov najdemo na obrobju kmetijskih površin v osrednjem delu GGE in v stranskih dolinah (Čepovanska, Puštale) na opuščenih, zaraščenih senožetih in pašnikih. V tem RGR so združeni pretežno pionirski gozdovi, nastali z zaraščanjem opuščenih kmetijskih zemljišč.

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	**Skupaj**
Površina gozda (ha)	2.345,26	288,87	45,51	**2.679,64**
Delež (%)	88	11	2	**100,0**

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
544	*Primorsko belogabrovje in gradnovje*	9	66,88	2,5
553	*Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih*	9	49,58	1,9
564	*Primorsko gradnovje z jesensko vilovino*	3	18,70	0,7
565	*Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu*	1	724,36	27,0
591	*Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje*	5	28,73	1,1
593	*Primorsko bukovje*	5	606,87	22,6
600	*Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje*	5	3,31	0,1
632	*Predalpsko gorsko bukovje*	9	1.142,18	42,7
651	*Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom*	7	2,88	0,1
731	*Kisloljubno gradnovo bukovje*	11	36,15	1,3
	Skupaj	**5,870**	**2.679,64**	**100,0**

Podroben opis združb ter njihova razširjenost se nahajajo v poglavju 1.1.7.

Zgradba gozda

Gozdovi za premeno so pestri tako v pogledu sestojne zgradbe kot števila in razmerja drevesnih vrst. Večini je skupno dejstvo, da so nastali z zaraščanjem kmetijskih površin in le manjši delež je bil v svojem razvoju deležen nege. V glavnem so bili prepuščeni naravnemu razvoju. Ohranjeni fragmenti prvotnih gozdov se prepletajo z različnimi razvojnimi fazami pionirskega gozda, grmišč in še obdelanimi ali že opuščenimi senožetmi in travniki. Prevladujejo pionirski in skupinsko raznomerni sestoji. V enomernih sestojih je največ debeljakov, primankuje pa mladovij in drogovnjakov. Delež sestojev v obnovi je precej narasel na račun sanacije žledoloma.

V drevesni zgradbi prevladujejo bukev in plameniti listavci. V nasadih sta prisotna smreka in rdeči bor. Gozdovi so zdravi in vitalni z izjemo v žledolomu prizadetih gozdov; les je v povprečju srednje in slabe kvalitete, čeprav najdemo mestoma tudi zelo kvalitetne sestoje.

Lesna zaloga in prirastek

Podobno kakor v drugih gozdovih za premeno tudi tukaj prevladuje drevje v drugem in tretjem debelinskem razredu. Tako LZ kot prirastek sta nižja od povprečja v GGE.

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%	m^3/ha	%
Iglavci	6,4	12,3	26,4	43,1	11,8	20,1	12,4	0,64	17,0
Listavci	14,6	25,9	27,2	17,1	15,2	141,4	87,6	3,14	83,0
Skupaj	**13,6**	**24,2**	**27,2**	**20,3**	**14,7**	**161,5**	**100,0**	**3,78**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

Opažen je manjši delež bukve na račun osatlih listavcev, ter tudi smreke in bora. Kljub temu je največ bukve (38 %), sledijo plemeniti listavci (29 %) in trdi listavci (16 %) ter smreka (8 %).

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m^3/ha	13,3	0,0	6,3	0,5	0,0	61,8	0,0	47,0	26,0	6,5
	%	8,2	0,0	3,9	0,3	0,0	38,4	0,0	29,1	16,1	4,0
Naravno st.	%	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	85,0	3,0	5,0	5,0	1,0

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.996,14	74	643,24	24	0,0	0,0	40,26	2	2.679,64	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**1.996,14**	**74**	**643,24**	**24**	**0,0**	**0,0**	**40,26**	**2**	**2.679,64**	**100,0**

Prevladujejo dokaj ohranjeni gozdovi s sorazmerno velikim deležem naravne sestave drevesnih vrst (bukev, plemeniti listavci), ker njihov razvoj skozi desetletja prehaja v «normalen» gozd. Spremenjeni so zlasti na območjih nekdanjih kmetijskih površin (pašniki, senožeti).

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 – 29 cm	0,43	24,78	25,22	1,30	26,96	28,26	1,74	51,74	53,48	16,62
30 – 49 cm	0,0	3,48	3,48	2,61	5,65	8,26	2,61	9,13	11,74	16,94
50 in več cm	0,87	0,0	0,87	0,0	0,43	0,43	0,87	0,43	1,30	3,76
Skupaj	**1,30**	**28,26**	**29,57**	**3,91**	**33,04**	**36,96**	**5,22**	**61,30**	**66,52**	**37,32**

Količina odmrle lesne mase presega s Pravilnikom (2009a)[48] določeno minimalno vrednost. Njena razporeditev po razširjenih debelinskih razredih je z vidika zagotavljanja biotske pestrosti dokaj ugodna, saj dobra polovica odmrle lesne mase predstavlja drevje, debelejše od 30 cm.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Kot že zgoraj omenjeno med razvojnimi fazami močno prevladujejo raznomerni sestoji, ki so večinoma pomankljivo negovani.Tudi med enodobnimi gozdovi je ustrezno negovanih gozdov z dobrimi zasnovami malo. Najboljše je stanje med drogovnjaki, ki pa jih je izjemno malo.

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	10,42	0,0	2,8	76,6	20,6	0,0	0,0	100,0	0,0	76,6	23,4	0,0	0,0
Drogovnjak	41,60	0,0	90,3	9,7	0,0	0,0	96,8	3,2	0,0	3,3	79,8	7,2	9,7
Debeljak	425,08					21,7	68,1	10,2	0,0	18,4	75,7	4,5	1,4
Sestoj v obnovi	145,65					0,0	34,5	65,5	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.543,49					1,2	89,8	9,0	0,0				
Panjevec	151,22												
Pionirski gozd z grmišči	362,18	0,0	0,0	55,9	44,1								
Skupaj	**2.679,64**												

[48] Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

Kakovost in poškodovanost drevja

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	11	0,0	36,3	36,4	27,3	0,0
Bor	15	6,7	0,0	26,7	33,3	33,3
Bukev	84	2,4	13,1	26,2	29,7	28,6
Pl. lst.	44	0,0	6,8	29,5	36,4	27,3
Dr. tr. lst.	23	0,0	0,0	4,3	34,8	60,9
Meh. lst.	5	0,0	0,0	0,0	20,0	80,0
Skupaj iglavci	26	3,8	15,4	30,8	30,8	19,2
Skupaj listavci	156	1,3	9,0	23,1	32,1	34,5
Skupaj	**182**	**1,6**	**9,9**	**24,2**	**31,9**	**32,4**

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,0
Veje	9,0
Osutost	0,4
Skupaj	**13,5**

Poškodovanost je nekoliko nižja od skupne poškodovanosti v GGE. Kvaliteta drevja je slaba in zadovoljiva, deloma dobra.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	11.876	20.326	171,2	4,7
Listavci	73.886	31.450	42,6	7,3
Skupaj	**85.762**	**51.776**	**60,4**	**12,1**

Realizacija možnega poseka je podobno nizka kot v drugih manj kvalitetnih gozdovih, čeprav se je desetletni posek povečal, predvsem na račun sanitarne sečnje tako iglavcev kot listavcev. V strukturi poseka tako prevladuje sanitarni posek (39 %), med negovalnim posekom pa pomladitvene sečnje (29 %).

Gojitvena dela so se realizirala na dobrih 5 hektarjih površine, spodbudna pa je krepitev protipožarnega varstva v požarno bolj ogroženih gozdovih.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,85	4,60	95
Sadnja	ha	0,76	0,0	-
Nega mladja	ha	17,01	0,0	-
Nega gošce	ha	11,75	1,80	15
Nega ml. drogovnjaka	ha	51,72	0,0	-
Graditev protipožarnih objekto	km	0,0	5,01	-
Vzdrževanje protipožarnih obje	km	3,00	24,41	814
Drugo varstvo pred požari	kos	0,0	0,99	-
Varstvo pred žuželkami	ur	0,0	9,18	-
Zašcita s kolicenjem ali tulci	kos	25,00	0,0	-
Vzdrževanje travinj	ha	58,50	0,0	-
Vzdrževanje vodnih površin	kos	5,50	0,0	-

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	2.594,16	41,1	148,1	189,3	0,96	3,38	4,20	0,39	0,80	1,19
2015	2.707,01	27,0	137,2	164,2	0,69	4,16	5,12	0,75	1,16	1,91
2025	2.679,64	20,1	141,4	161,4	0,64	3,68	4,37	0,30	2,41	2,71

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

Tako LZ kot prirastek sta v zadnjem desetletju padla, razloge gre iskati v korekciji tarif, sanaciji prizadetih gozdov in velikem deležu odmrlega drevja v po žledolomu nesaniranih gozdovih.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	10,42	0,4	1,7	21	17	107,35	-15,3
Drogovnjak	41,60	1,6	6,7	53	44	273,19	-37,3
Debeljak	425,08	15,9	68,3	32	26	163,54	42,3
Sestoj v obnovi	145,65	5,4	23,4	15	13	78,67	10,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.543,49	57,6					
Panjevec	151,22	5,6					
Pionirski gozd z grmišči	362,18	13,5					
Skupaj	**2.679,64**	**100,0**	**100,0**	**120**		**622,75**	

Podobno kot drugod v GGE med enodobnimi gozdovi močno prevladujejo debeljaki, medtem ko je zelo velik manjko mladovji in drogovnjakov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodoben gozd bukve, plemenitih in trdih listavcev, s primesjo smreke.
Ciljna drevesna sestava: 1 % iglavci, 20 % bukev, 2 % hrast, 28 % plemeniti listavci, 47 % trdi listavci, 2 % mehki listavci.
Ciljna lesna zaloga: 166 m^3/ha. Končna lesna zaloga 426 m^3/ha .
Ciljna kakovost[49]**:** listavci B-C 50%, ostalo prostorninski les,
iglavci C 40%, ostalo droben tehnični in celulozni lesstorninski les
Ciljno razdobje: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje s proizvodno dobo 120 let (na območju žledoloma 100), pomladitvena doba 20let.

Obnova: Način gospodarjenja je težko opredeliti, najbolj uporabna je sproščena tehnika gojenja gozdov na osnovi nege, katere cilj je prevesti sestoje v skupinsko postopni sistem gospodarjenja. Ponekod prevladuje staro drevje, ki je ostanek posameznih osebkov ali šopov na kmetijskih površinah. To drevje nam danes služi kot semenjaki, v primeru, če gre za lepo in kvalitetno drevje,

[49] Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir,B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

pa z njimi gospodarimo kot s prihranjenci. Glede na rastiščne razmere in razmerja razvojnih faz je potrebno pospeševati plemenite listavce, ki se pojavljajo pod pionirskimi vrstami, povečati delež bukve in ohranjati delež smreke. V sestojih v obnovi, nastalih zaradi sanacije žledoloma, je potrebno z obnovo nadaljevati in ob ustrezno pomlajeni površini z njo tudi zaključevati.

Nega: V naravnih mladovjih uravnavamo zmes v skladu z zastavljenim ciljem, v letvenjakih in drogovnjakih pa pričnemo z zgodnjim redčenjem zaradi svetloljubne narave plemenitih listavcev, ki so trenutno dominantni. Čeprav gre naravni razvoj iz pionirskih vrst proti klimaksnim, lahko ta proces pospešimo z indirektnimi premenami. Na delu, kje so rastišča slabša, pa gospodarimo na panjevski način (malopovršinsko). Manj kvalitetne sestoje na strmejših predelih prepustiti naravnemu razvoju tudi s ciljem oblikovanja ekocelic. Cilj bodočega gospodarjenja s temi gozdovi je tudi okrepitev lesne zaloge in stojnosti sestojev, in s tem odpornosti na naravne ujme.

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	12,4	87,6	100,0
- ciljno %	14,9	85,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	20,1	141,4	161,5
- ciljna (m^3/ha)	25	142	166
Prirastek (m^3/ha)	0,64	3,14	3,78
Možni posek (m^3/ha)	3,0	24,1	27,1
Možni posek (m^3/ha/leto)	0,30	2,41	2,71
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	15,0	17,1	16,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	47,2	76,8	71,7
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Ostale sečnje – nega raznomernega gozda						
Iglavci	m^3	2.488	208	5.326	62	0	0	8.084	15,0	46,8
	%	30,8	2,6	65,8	0,8	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m^3	8.785	16.126	38.642	1.046	0	0	64.599	17,1	76,8
	%	13,6	25,0	59,8	1,6	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	**m^3**	**11.273**	**16.334**	**43.968**	**1.108**	**0**	**0**	**72.683**	**16,8**	**71,7**
	%	15,5	22,5	60,5	1,5	0,0	0,0	100,0		

Možni posek je pretežno usmerjen v redčenja raznomernih gozdov, na območju žledoloma pa v pomladitvene sečnje (nadaljevanje in zaključevanje obnove).

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	11,95	11,95
Sadnja	ha	5,17	5,17
Obžetev	ha	5,17	20,68
Nega mladja	ha	19,99	37,58
Nega gošce	ha	10,72	10,72
Nega letvenjaka	ha	16,11	16,11
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	6,68	20,04

Ukrepi nege so usmerjeni v pomlajene površine z boljšimi zasnovami ter v pripravo ostarelih bukovih debeljakov na obnovo.

10 LITERATURA

Bončina, A. in sod., 2021	Gozdni rastiščni tipi Slovenije. BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire in Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana.
Fučka, D., 2024	Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Banjšice, Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica
Hafner, M. in sod., 2020	Analiza stanja poškodovanosti gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020. Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana
Kozorog, E. in sod., 2011	Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Tolmin 2011-2020, Zavod za gozdove Slovenije, OE Tolmin
Kozorog, E. in sod., 2013	Posodobitev zbiranja in dopolnjevanja podatkov pri obnovi gozdnogospodarskih načrtov. Gozdarski vestnik, št. 10/2013. ZGDS Ljubljana
Kušar, G., 2007	Zanesljivost ugotavljanja volumna dreves in lesne zaloge sestojev z enoparametrskimi funkcijami in stratifikacijo. Doktorska disertacija, BF, oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 277 str. Ljubljana
Kutnar, L. in sod., 2012	Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70/2012. ZGDS Ljubljana
Lah, 2024	Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Banjšice in Idrija I, Zavod za varstvo kultrune dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica
Oblak, D. in sod., 2015	Gozdnogospodarski načrt GGE Banjšice 2015-2024. Zavod za gozdove Slovenije. OE Tolmin. Tolmin
Oblak, D. in sod., 2005	Gozdnogospodarski načrt GGE Banjšice 2005-2014. ZGS OE Tolmin. Tolmin.
Odlok, 1985	Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Nova Gorica, Uradno glasilo, št. 8/85
Navodila, 2023	Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana
Pagon, J. in sod., 2021	Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Tolmin 2021-2030, Zavod za gozdove Slovenije, OE Tolmin
Pravilnik, 2009a	Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16. Ljubljana
Pravilnik, 2009b	Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja. Uradni list RS, št. 25/09. Ljubljana
Pravilnik, 2009c	Pravilnik o gozdnih prometnicah. Uradni list RS, št. 4/09. Ljubljana
Pravilnik, 2010	Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20. Ljubljana
Pravilnik, 2011	Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov. Uradni list RS, št. 79/11. Ljubljana
Priročnik, 2012	Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, dopolnitev. Zavod za gozdove Slovenije, Centralna enota. Ljubljana
Program, 2015	Program upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020). Vlada Republike Slovenije. Ljubljana

Resolucija, 2007	Resolucija o nacionalnem gozdnem programu. Uradni list RS, št. 111/07. Ljubljana
Uredba, 2004	Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)
Uredba, 2005	Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Uradni list RS, št. 88/05 in 56/07 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20
Uredba, 2008	Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20
Uredba, 2013	Uredba o posegih v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na okolje, Uradni list RS, št. 51/13, 57/15, 26/17 in 105/20. Ljubljana
Usmeritve, 2017	Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, Ministrstvo za kulturo. Ljubljana
Usmeritve, 2020	Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Direkcija Republike Slovenije za vode. Ljubljana
Veselič, Ž. in sod, 2000	Izhodiščni optimalni model gozdov kot podlaga za določitev optimalnih modelov gozdov po OGR. Strokovne podlage, ZGS, Ljubljana
ZG	Zakon o gozdovih. Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16
ZV-1	Zakon o vodah. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20. Ljubljana
ZDLov-1	Zakon o divjadi in lovstvu. Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr. Ljubljana
ZON	Zakon o ohranjanju narave. Uradni list RS, št. 96/04, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb. Ljubljana
ZVKD-1	Zakon o varstvu kulturne dediščine. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg. Ljubljana

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta

Pri obnovi načrta so pri posameznih delih sodelovali naslednji sodelavci:

Ambrož Blažko	Nosilec obnove načrta, izračun tarif, modeliranje, terenska dopolnitev sestojne karte, pisanje tekstnega dela načrta
Svit Trkman	Dopolnitev tekstnega dela načrta
Helena Zorn	Poglavja o gozdnih prometnicah (1.3, 4.2.3, 6.2.6, 6.3.5)
Peter Razpet	Poglavja o prostoživečih živalih (1.1.8, 1.5.1 in 3.9)
Zoran Zavrtanik	Poglavja o gojenju in varstvu gozdov (1.6, 4.2.2, 6.2.5, 6.3.2)
Blaž Vrčon	Popis stalnih vzorčnih ploskev
Jožica Podreka	Obdelava podatkov, kabinetna dopolnitev sestojne karte, izdelava kart, popis stalnih vzorčnih ploskev
Florijan Leban	Tehnična pomoč
Marko Hvalič	Pomoč pri posodabljanju sestojne karte in določevanju ukrepov
Klemen Hočevar	Pomoč pri posodabljanju sestojne karte in določevanju ukrepov
Janez Pagon	Vsebinska in strokovna pomoč, recenzija načrta

Ker je zaradi vse bolj prepletenega dela pri obnovi GGN čedalje težje voditi porabo časa po posameznih delovnih sklopih, tovrstno spremljanje ni več smiselno, zato smo ga opustili. Lahko pa navedemo oceno, da je pri posodobitvi sestojne karte poraba časa na terenu v intenzivnejših GGE okoli 30 %, v manj intenzivnih GGE pa celo preko 50 % manjša.

Podpisniki

Delavec, odgovoren za pripravo načrta:
Ambrož Blažko, mag. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:
mag. Janez Pagon, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Tolmin:
Edo Kozorog, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave načrta

Osnutek načrta je bil izdelan in določen dne: 26. 5. 2025

Predlog načrta je bil izdelan in določen dne:

12 PRILOGE

12.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	10.416,53	1.283,45	682,92	12.382,90
Delež (%)	84,12	10,36	5,52	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m^3/ha			m^3/ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
30670-primorska bukovja s toploljub.	977,83	34,1	198,1	232,2	0,86	3,55	4,41	15,5	15,3	15,3	80,6
30812-zmerno kisloljubna bukovja meš	148,04	11,4	249,1	260,5	0,32	4,54	4,86	11,2	13,7	13,6	72,8
32140-gorska bukovja	3.251,35	24,7	221,9	246,6	0,68	3,88	4,56	18,5	20,6	20,4	110,0
56370-LISTNATI GOZDOVI GRIČEVIJ (seq	3.316,98	11,8	121,1	133,0	0,48	2,99	3,47	12,5	12,2	12,2	46,9
80840-zmerno kisloljubna bukovja za	1.872,40	3,4	212,3	215,7	0,13	4,92	5,05	12,1	12,7	12,6	54,0
82112-gorska bukovja mešana z listav	2.679,64	20,1	141,4	161,4	0,64	3,14	3,78	15,0	17,1	16,8	71,7
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	12.246,24	17,5	173,9	191,5	0,54	3,62	4,16	15,8	16,3	16,2	74,7
70000-varovalni gozdovi	136,66	8,9	118,0	126,9	0,38	2,41	2,80	16,9	12,1	12,5	56,6
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	136,66	8,9	118,0	126,9	0,38	2,41	2,80	16,9	12,1	12,5	56,6
Skupaj vsi gozdovi	**12.382,90**	**17,4**	**173,3**	**190,7**	**0,54**	**3,60**	**4,15**	**15,8**	**16,3**	**16,2**	**74,6**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	124,55	1,0						
Drogovnjak	630,68	5,1	20,26	3,2	0,0	36,0	36,7	27,3
Debeljak	2.243,09	18,1	178,63	8,0	0,0	82,3	14,2	3,5
Sestoj v obnovi	689,50	5,6	380,96	55,3	3,7	37,4	53,4	5,5
RAZNOMERNO (sk-gnz)	5.652,29	45,6	189,73	3,4	0,2	53,3	45,3	1,2
Panjevec	2.359,82	19,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	682,97	5,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**12.382,90**	**100,0**	**769,58**	**6,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	124,55	0,9	67,9	22,3	8,9	0,3	68,0	31,1	0,6	24,4	21,2	21,3	33,1
Drogovnjak	630,68	0,5	61,1	37,8	0,6	5,6	60,8	33,0	0,6	19,9	57,5	20,1	2,5
Debeljak	2.243,09					11,6	75,0	13,4	0,0	7,3	82,3	8,5	1,9
Sestoj v obnovi	689,50					6,4	63,8	29,8	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	5.652,29					0,9	89,8	9,3	0,0				
Panjevec	2.359,82												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	682,97	0,0	3,5	63,4	33,1								
Skupaj	**12.382,90**												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	5,8	12,7	25,5	31,9	24,1	6,2	11,8
Jelka	5,9	17,6	26,5	24,5	25,5	0,0	0,1
Bor	20,9	5,7	35,2	25,5	12,7	2,7	5,1
Macesen	17,1	13,3	31,0	24,1	14,5	0,2	0,4
Ostali igl.	1,1	13,3	14,4	38,1	33,1	0,0	0,0
Bukev	9,8	23,1	31,4	19,8	15,9	40,8	77,7
Hrast	22,9	30,5	24,2	12,2	10,2	0,6	1,2
Pl. lst.	17,0	28,4	24,8	15,3	14,5	23,2	44,2
Dr. tr. lst.	22,6	30,1	23,8	12,3	11,2	21,6	41,3
Meh. lst.	16,5	29,0	22,3	15,9	16,3	4,7	9,0
Iglavci	10,5	10,6	28,5	29,9	20,5	9,1	17,4
Listavci	15,1	26,5	27,4	16,6	14,4	90,9	173,3
Skupaj	**14,7**	**25,0**	**27,6**	**17,8**	**14,9**	**100,0**	**190,7**

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	5,8	12,7	25,5	31,9	24,1	6,2	11,9
Jelka	5,9	17,6	26,5	24,5	25,5	0,0	0,1
Bor	20,6	5,6	35,5	25,5	12,8	2,7	5,2
Macesen	17,5	13,2	31,3	23,3	14,7	0,2	0,4
Ostali igl.	1,1	13,3	14,4	38,1	33,1	0,0	0,0
Bukev	9,8	23,1	31,4	19,8	15,9	40,8	77,8
Hrast	22,9	30,5	24,2	12,2	10,2	0,6	1,2
Pl. lst.	17,0	28,5	24,8	15,3	14,4	23,2	44,5
Dr. tr. lst.	22,6	30,1	23,8	12,3	11,2	21,6	41,3
Meh. lst.	16,5	29,0	22,3	15,9	16,3	4,7	9,1
Iglavci	10,4	10,6	28,6	29,8	20,6	9,2	17,5
Listavci	15,1	26,5	27,4	16,6	14,4	90,8	173,9
Skupaj	**14,7**	**25,0**	**27,6**	**17,8**	**14,9**	**100,0**	**191,5**

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,15	0,08	0,14	0,11	0,05	13,1	0,54
Listavci	1,09	1,13	0,79	0,37	0,22	86,9	3,60
Skupaj	**1,24**	**1,21**	**0,93**	**0,48**	**0,27**	**100,0**	**4,14**

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,15	0,09	0,14	0,11	0,05	13,1	0,54
Listavci	1,10	1,14	0,80	0,37	0,22	86,9	3,62
Skupaj	**1,25**	**1,23**	**0,94**	**0,48**	**0,27**	**100,0**	**4,16**

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	34.084	15,8											
Listavci	348.901	16,3											
Skupaj	382.985	16,2											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	104,96	104,96											
Sadnja	ha	15,01	15,01											
Obžetev	ha	16,46	70,54											
Nega mladja	ha	135,05	205,35											
Nega gošce	ha	82,70	99,79											
Nega letvenjaka	ha	51,55	51,55											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	59,89	59,89											
Graditev protipožarnih objektov	km	2,00	2,00											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	25,36	76,08											
Varstvo pred žuželkami	dni	7,06	7,42											
Zašcita s premazom	ha	7,28	34,64											
Vzdrževanje travinj	ha	5,85	58,50											

12.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR

Rastiščnogojitveni razred: Primorska bukovja s toploljubnimi listavci – 30670

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	824,37	107,70	45,76	977,83
Delež (%)	84,3	11,0	4,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	1,4	7,0	34,7	28,2	28,7	10,5	24,3
Bor	0,4	1,4	83,5	6,9	7,8	4,1	9,6
Macesen	3,5	6,0	90,5	0,0	0,0	0,1	0,2
Bukev	7,1	25,6	38,7	17,2	11,4	56,8	131,7
Hrast	2,8	27,6	29,3	22,1	18,2	0,2	0,6
Pl. lst.	9,0	27,2	29,3	10,1	24,4	12,0	27,8
Dr. tr. lst.	19,0	28,2	24,7	9,0	19,1	13,3	31,0
Meh. lst.	12,8	29,0	24,1	5,8	28,3	3,0	7,1
Iglavci	1,2	5,5	48,6	22,0	22,7	14,7	34,1
Listavci	9,4	26,4	34,6	14,5	15,1	85,3	198,1
Skupaj	**8,2**	**23,3**	**36,7**	**15,6**	**16,2**	**100,0**	**232,2**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,03	0,08	0,45	0,17	0,12	19,4	0,86
Listavci	0,72	1,18	1,06	0,34	0,26	80,6	3,55
Skupaj	**0,75**	**1,26**	**1,51**	**0,51**	**0,38**	**100,0**	**4,41**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	881,71	90,2	96,12	9,8	0,00	0,0	0,00	0,0	977,83	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**881,71**	**90,2**	**96,12**	**9,8**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**977,83**	**100,0**

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	3,5	15,0	18,5	3,0	18,0	21,0	6,5	33,0	39,5	13,2
30 - 49 cm	5,5	4,0	9,5	1,0	4,0	5,0	6,5	8,0	14,5	22,3
50 in več cm	1,0	1,0	2,0	0,0	0,5	0,5	1,0	1,5	2,5	7,6
Skupaj	**10,0**	**20,0**	**30,0**	**4,0**	**22,5**	**26,5**	**14,0**	**42,5**	**56,5**	**43,1**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	7,43	0,8						
Drogovnjak	55,43	5,7	3,34	6,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	383,96	39,2	26,94	7,0	0,0	75,2	16,2	8,6
Sestoj v obnovi	79,32	8,1	34,25	43,2	31,6	51,4	17,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	374,77	38,3	5,46	1,5	0,0	92,7	7,3	0,0
Panjevec	50,50	5,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	26,42	2,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**977,83**	**100,0**	**69,99**	**7,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,98	0,00	0,00	0,00	0,00	48,61	0,00	10,36	8,68	0,36	69,99
%	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	5,01	0,00	1,07	0,89	0,04	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	20	5,0	20,0	50,0	15,0	10,0
Bor	10	10,0	20,0	30,0	20,0	20,0
Macesen	3	0,0	66,7	33,3	0,0	0,0
Bukev	181	5,5	12,7	28,2	29,8	23,8
Pl. lst.	22	0,0	9,1	4,5	45,5	40,9
Dr. tr. lst.	7	0,0	0,0	14,3	28,6	57,1
Meh. lst.	12	0,0	0,0	16,7	33,3	50,0
Skupaj iglavci	33	6,1	24,2	42,4	15,2	12,1
Skupaj listavci	222	4,5	11,3	24,8	31,5	27,9
Skupaj	**255**	**4,7**	**12,9**	**27,1**	**29,4**	**25,9**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	3,5
VEJE	7,4
OSUTOST	1,2
Skupaj	**12,1**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
IGLAVCI	8.393	9.275	110,5	2,2
LISTAVCI	34.808	10.977	31,5	2,6
Skupaj	**43.201**	**20.252**	**46,9**	**4,7**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od celotne LZ
Smreka	39,3	31,1
Bori	6,2	11,5
Macesen	0,3	27,4
Bukev	36,5	6,4
Hrasti		5,9
Plemeniti listavci	11,1	9,5
Drugi trdi listavci	5,4	4,6
Mehki listavci	1,2	2,6
Iglavci	45,8	25,2
Listavci	54,2	6,4
Skupaj	100,0	9,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	25	37	61	21	13	46	9,4
Listavci	8	5	7	8	5	54	11,1
Skupaj	9	7	13	12	8	100	20,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005-2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	10,5	0,0	4,1	0,1	0,0	56,8	0,2	12,0	13,3	3,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	5.152	15,5											
Listavci	29.560	15,3											
Skupaj	34.712	15,3											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	8,33	8,33											
Sadnja	ha	0,34	0,34											
Nega mladja	ha	9,16	9,16											
Nega gošce	ha	14,35	14,35											
Nega letvenjaka	ha	3,70	3,70											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,67	0,67											
Graditev protipožarnih objektov	km	1,00	1,00											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	5,91	17,73											
Varstvo pred žuželkami	dni	2,36	2,54											
Zašcita s premazom	ha	0,34	1,36											

Rastiščnogojitveni razred: Zmerno kisloljubna bukovja mešana z listavci – 30812

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	108,25	39,79	0,00	148,04
Delež (%)	73,1	26,9	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	0,0	0,4	89,6	4,7	5,3	1,3	3,3
Bor	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,3	0,7
Macesen	5,6	25,3	53,3	11,7	4,1	2,8	7,4
Bukev	5,4	24,8	39,9	19,6	10,3	61,1	159,2
Pl. lst.	10,2	27,1	30,7	11,9	20,1	15,3	39,8
Dr. tr. lst.	17,2	28,7	25,7	8,5	19,9	8,7	22,7
Meh. lst.	13,4	29,0	24,6	6,6	26,4	10,5	27,4
Iglavci	3,6	16,5	66,8	8,9	4,2	4,4	11,4
Listavci	8,1	26,0	35,5	15,9	14,5	95,6	249,1
Skupaj	**7,9**	**25,6**	**36,8**	**15,6**	**14,1**	**100,0**	**260,5**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,03	0,07	0,20	0,02	0,01	6,6	0,32
Listavci	0,83	1,52	1,39	0,47	0,33	93,4	4,54
Skupaj	**0,86**	**1,59**	**1,59**	**0,49**	**0,34**	**100,0**	**4,86**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	148,04	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	148,04	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**148,04**	**100,0**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**148,04**	**100,0**

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	0,0	20,0	20,0	0,0	48,0	48,0	0,0	68,0	68,0	24,0
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0	0,0	4,0	4,0	6,6
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**0,0**	**20,0**	**20,0**	**0,0**	**52,0**	**52,0**	**0,0**	**72,0**	**72,0**	**30,6**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	15,36	10,4						
Drogovnjak	7,61	5,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	62,80	42,5	4,90	7,8	0,0	75,9	0,0	24,1
Sestoj v obnovi	13,93	9,4	5,57	40,0	0,0	100,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	36,44	24,6	1,87	5,1	0,0	100,0	0,0	0,0
Panjevec	2,67	1,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	9,23	6,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**148,04**	**100,0**	**12,34**	**8,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,35	0,00	2,63	1,36	0,00	12,34
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,29	0,00	1,98	1,03	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Macesen	3	66,7	0,0	0,0	33,3	0,0
Pl. lst.	3	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7
Dr. tr. lst.	10	0,0	0,0	0,0	30,0	70,0
Meh. lst.	5	0,0	0,0	0,0	60,0	40,0
Skupaj iglavci	3	66,7	0,0	0,0	33,3	0,0
Skupaj listavci	18	0,0	0,0	0,0	38,9	61,1
Skupaj	**21**	**9,5**	**0,0**	**0,0**	**38,1**	**52,4**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	4,3
Veje/krošnja	3,3
Osutost	0,0
Skupaj	**7,6**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
IGLAVCI	153	30	19,6	0,1
LISTAVCI	44.122	6.248	14,2	14,1
Skupaj	**44.275**	**6.278**	**14,2**	**14,2**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste
Smreka	0,9	29,2
Bukev	78,4	21,8
Hrasti	0,5	
Plemeniti listavci	15,9	17,8
Drugi trdi listavci	3,8	4,3
Mehki listavci	0,5	0,7
Iglavci	0,9	3,6
Listavci	99,1	16,2
Skupaj	100,0	15,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	20	78	6	1		1	0,3
Listavci	6	6	15	31	28	99	36,5
Skupaj	6	6	14	26	28	100	36,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	1,3	0,0	0,3	2,8	0,0	61,1	0,0	15,3	8,7	10,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	190	11,2											
Listavci	5.043	13,7											
Skupaj	5.233	13,6											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,86	1,86											
Nega mladja	ha	5,94	5,94											
Nega gošče	ha	4,91	4,91											
Nega letvenjaka	ha	1,71	1,71											

Rastiščnogojitveni razred: Gorska bukovja – 32140

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.969,74	197,95	83,66	3.251,35
Delež (%)	91,3	6,1	2,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	7,1	14,6	21,9	26,3	30,1	9,5	23,3
Jelka	6,5	18,5	26,7	23,4	24,9	0,1	0,2
Bor	7,4	15,5	22,5	21,0	33,6	0,3	0,7
Macesen	7,1	13,6	20,9	26,0	32,4	0,1	0,4
Bukev	9,4	22,3	30,0	21,2	17,1	70,9	174,8
Pl. lst.	16,3	28,2	24,1	16,1	15,3	13,2	32,5
Dr. tr. lst.	27,0	28,2	20,0	12,9	11,9	4,9	12,1
Meh. lst.	19,5	30,2	21,6	14,2	14,5	1,0	2,4
Iglavci	7,1	14,7	22,0	26,1	30,1	10,0	24,7
Listavci	11,5	23,5	28,5	20,0	16,5	90,0	221,9
Skupaj	**11,1**	**22,7**	**27,7**	**20,6**	**17,9**	**100,0**	**246,6**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,09	0,14	0,17	0,16	0,12	14,9	0,68
Listavci	1,03	1,17	0,94	0,48	0,26	85,1	3,88
Skupaj	**1,12**	**1,31**	**1,11**	**0,64**	**0,38**	**100,0**	**4,56**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.331,91	71,7	919,44	28,3	0,00	0,0	0,00	0,0	3.251,35	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**2.331,91**	**71,7**	**919,44**	**28,3**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**3.251,35**	**100,0**

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 - 29 cm	2,3	22,5	24,8	3,0	29,7	32,7	5,3	52,2	57,5	23,6
30 - 49 cm	1,2	5,2	6,4	1,0	7,9	8,9	2,2	13,1	15,3	25,2
50 in več cm	0,2	0,7	0,9	0,5	2,3	2,8	0,7	3,0	3,7	11,6
Skupaj	**3,7**	**28,4**	**32,1**	**4,5**	**39,9**	**44,4**	**8,2**	**68,3**	**76,5**	**60,4**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	86,54	2,7						
Drogovnjak	452,35	13,9	10,80	2,4	0,0	36,6	18,5	44,9
Debeljak	1.090,19	33,5	106,46	9,8	0,1	81,3	16,1	2,5
Sestoj v obnovi	391,21	12,0	229,54	58,7	0,9	37,7	53,4	8,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.096,41	33,7	23,26	2,1	0,0	8,8	87,7	3,5
Panjevec	73,17	2,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	61,48	1,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**3.251,35**	**100,0**	**370,06**	**11,4**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,81	0,10	0,80	0,00	0,00	287,00	0,00	40,15	33,74	6,46	370,06
%	0,06	0,00	0,03	0,00	0,00	9,07	0,00	1,27	1,07	0,20	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	85	3,5	11,8	42,3	35,3	7,1
Bor	9	0,0	0,0	11,1	0,0	88,9
Macesen	6	16,7	0,0	50,0	33,3	0,0
Bukev	682	0,9	13,5	31,1	34,6	19,9
Hrast	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Pl. lst.	119	0,0	1,7	19,3	47,1	31,9
Dr. tr. lst.	25	0,0	0,0	0,0	24,0	76,0
Meh. lst.	2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	100	4,0	10,0	40,0	32,0	14,0
Skupaj listavci	829	0,7	11,3	28,3	36,1	23,6
Skupaj	**929**	**1,1**	**11,2**	**29,6**	**35,5**	**22,6**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	17,1
Veje/krošnja	15,9
Osutost	0,4
Skupaj	**33,4**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
IGLAVCI	662	222	33,6	0,4
LISTAVCI	55.008	32.909	59,8	59,1
Skupaj	**55.670**	**33.132**	**59,5**	**59,5**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste
Smreka	36,5	41,6
Jelka	0,2	49,8
Bori	0,8	42,8
Macesen	0,1	13,6
Bukev	49,8	12,4
Hrasti		
Plemeniti listavci	9,9	13,0
Drugi trdi listavci	2,4	8,4
Mehki listavci	0,3	5,4
Iglavci	37,6	41,4
Listavci	62,4	12,2
Skupaj	100,0	16,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	33	58	71	32	23	38	17,1
Listavci	9	13	17	11	8	62	28,5
Skupaj	11	17	24	15	11	100	45,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005-2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	9,5	0,1	0,3	0,1	0,0	70,9	0,0	13,2	4,9	1,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	14.807	18,5											
Listavci	148.385	20,6											
Skupaj	163.192	20,4											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	17,15	17,15											
Sadnja	ha	9,50	9,50											
Obžetev	ha	11,29	49,86											
Nega mladja	ha	98,22	150,32											
Nega gošce	ha	37,39	54,48											
Nega letvenjaka	ha	27,32	27,32											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	54,86	54,86											
Graditev protipožarnih objektov	km	1,00	1,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	3,53	3,71											
Zašcita s premazom	ha	4,35	20,33											

Rastiščnogojitveni razred: Listnati gozdovi gričevij s termofilnimi listavci in panjevskim gospodarjenjem – 56370

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.423,15	405,10	488,73	3.316,98
Delež (%)	73,1	12,2	14,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	5,1	14,5	22,9	46,0	11,5	1,4	1,8
Jelka	0,0	0,0	52,2	26,1	21,7	0,0	0,0
Bor	35,0	3,2	26,9	22,7	12,2	7,5	9,9
Macesen	3,4	10,9	18,9	34,8	32,0	0,0	0,1
Bukev	16,0	26,3	25,2	17,2	15,3	8,1	10,7
Hrast	27,2	32,1	23,9	9,4	7,4	2,3	3,0
Pl. lst.	23,0	30,6	24,2	12,1	10,1	21,3	28,3
Dr. tr. lst.	26,2	31,7	24,0	10,0	8,1	56,9	75,7
Meh. lst.	18,3	29,2	22,9	15,8	13,8	2,5	3,4
Iglavci	30,2	5,0	26,2	26,4	12,2	8,9	11,8
Listavci	24,4	30,9	24,1	11,3	9,3	91,1	121,1
Skupaj	**24,9**	**28,6**	**24,3**	**12,6**	**9,6**	**100,0**	**133,0**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,31	0,03	0,08	0,05	0,01	13,9	0,48
Listavci	1,18	0,94	0,54	0,20	0,12	86,1	2,99
Skupaj:	**1,49**	**0,97**	**0,62**	**0,25**	**0,13**	**100,0**	**3,47**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozd.	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.864,99	86,4	451,99	13,6	0,00	0,0	0,00	0,0	3.316,98	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**2.864,99**	**86,4**	**451,99**	**13,6**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**3.316,98**	**100,0**

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 - 29 cm	0,0	37,8	37,8	0,0	45,6	45,6	0,0	83,4	83,4	26,4
30 - 49 cm	0,0	6,1	6,1	0,0	3,9	3,9	0,0	10,0	10,0	14,7
50 in več cm	0,0	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	1,6
Skupaj	**0,0**	**44,5**	**44,5**	**0,0**	**49,5**	**49,5**	**0,0**	**94,0**	**94,0**	**42,7**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	2,99	0,1						
Drogovnjak	30,46	0,9	0,69	2,3	0,0	0,0	0,0	100,0
Debeljak	163,65	4,9	5,34	3,3	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	6,38	0,2	2,98	46,7	0,0	10,7	89,3	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.080,50	32,6	7,09	0,7	0,0	35,1	64,9	0,0
Panjevec	2.003,14	60,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	29,86	0,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**3.316,98**	**100,0**	**16,10**	**0,5**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	0,95	0,00	0,00	0,00	0,00	6,00	0,00	6,14	3,01	0,00
%	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,18	0,00	0,19	0,09	0,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	16	0,0	6,3	18,8	62,4	12,5
Bukev	3	0,0	0,0	33,4	33,3	33,3
Hrast	6	0,0	0,0	33,4	33,3	33,3
Pl. lst.	20	0,0	0,0	0,0	55,0	45,0
Dr. tr. lst.	23	0,0	4,3	17,4	47,9	30,4
Meh. lst.	7	0,0	0,0	28,6	57,1	14,3
Skupaj iglavci	16	0,0	6,3	18,8	62,4	12,5
Skupaj listavci	59	0,0	1,7	15,3	49,1	33,9
Skupaj	**75**	**0,0**	**2,7**	**16,0**	**52,0**	**29,3**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	0,9
VEJE	9,3
OSUTOST	0,9
Skupaj	**11,1**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
IGLAVCI	7.619	2.466	32	7.619
LISTAVCI	66.690	17.916	27	66.690
Skupaj	**74.309**	**20.382**	**27**	**74.309**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste
Smreka	4,8	17,5
Jelka	0,1	
Bori	7,0	2,8
Macesen	0,2	3,8
Bukev	5,9	3,4
Hrasti	4,2	8,0
Plemeniti listavci	28,2	8,3
Drugi trdi listavci	46,6	3,6
Mehki listavci	3,0	4,1
Iglavci	12,1	4,3
Listavci	87,9	4,6
Skupaj	100,0	4,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	1	8	7	2	11	12	0,7
Listavci	6	4	5	4	4	88	5,3
Skupaj	5	4	5	3	4	100	6,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005-2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

2025	1,4	0,0	7,5	0,0	0,0	8,1	2,3	21,3	56,9	2,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	4.884	12,5											
Listavci	49.051	12,2											
Skupaj	53.935	12,2											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	7,41	7,41											
Nega gošce	ha	5,65	5,65											
Nega letvenjaka	ha	1,80	1,80											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,07	1,07											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	11,37	34,11											
Vzdrževanje travinj	ha	5,85	58,50											

Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 70000

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	93,30	43,36	0,00	136,66
Delež (%)	68,3	31,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	3,5	18,5	18,4	53,1	6,5	2,9	3,7
Bor	52,9	9,0	8,9	25,9	3,3	3,4	4,3
Macesen	0,0	19,2	19,2	54,7	6,9	0,7	0,9
Bukev	9,4	22,3	28,4	20,9	19,0	48,6	61,7
Pl. lst.	15,0	26,9	24,8	17,8	15,5	16,5	20,9
Dr. tr. lst.	22,7	30,0	25,3	12,0	10,0	27,3	34,7
Meh. lst.	18,5	29,8	23,2	15,7	12,8	0,6	0,7
Iglavci	27,0	14,0	13,9	40,1	5,0	7,0	8,9
Listavci	14,3	25,4	26,9	17,7	15,7	93,0	118,0
Skupaj	**15,2**	**24,6**	**25,9**	**19,3**	**15,0**	**100,0**	**126,9**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,21	0,07	0,04	0,07	0,00	13,7	0,38
Listavci	0,69	0,74	0,54	0,27	0,17	86,3	2,41
Skupaj:	0,90	0,81	0,58	0,34	0,17	100,0	2,79

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	133,51	97,7	0,00	0,0	3,15	2,3	0,00	0,0	136,66	100,0
Skupaj vsi gozdovi	133,51	97,7	0,00	0,0	3,15	2,3	0,00	0,0	136,66	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 - 29 cm	0,0	40,0	40,0	0,0	220,0	220,0	0,0	260,0	260,0	92,0
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**0,0**	**40,0**	**40,0**	**0,0**	**220,0**	**220,0**	**0,0**	**260,0**	**260,0**	**92,0**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	1,81	1,3						
Debeljak	24,53	17,9	2,02	8,2	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	5,26	3,8	1,36	25,9	0,0	47,8	0,0	52,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	69,28	50,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	35,78	26,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**136,66**	**100,0**	**3,38**	**2,5**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	1,94	0,00	0,52	0,72	0,07
%	0,00	0,00	0,10	0,00	0,00	1,44	0,00	0,39	0,53	0,05

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Pl. lst.	3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj listavci	3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj	**3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**100,0**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	6,7
VEJE	20,0
OSUTOST	0,0
Skupaj	26,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
IGLAVCI	460	120	26	460
LISTAVCI	2.798	376	13	2.798
Skupaj	**3.258**	**496**	**15**	**3.258**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od celotne LZ
Smreka	24,2	15,0
Bori	15,7	0,8
Hrasti	0,1	
Plemeniti listavci	35,9	8,4
Drugi trdi listavci	24,1	1,7
Mehki listavci		0,2
Iglavci	24,2	5,9
Listavci	75,8	2,1
Skupaj	100,0	2,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	1	4	17	4	2	24	0,8
Listavci	2	2	3	2	1	76	2,6
Skupaj	2	2	4	2	1	100	3,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005-2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	2,9	0,0	3,4	0,7	0,0	48,6	0,0	16,5	27,3	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	206	16,9											
Listavci	1.958	12,1											
Skupaj	2.164	12,5											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	1,74	2,35											
Nega gošce	ha	1,41	1,41											
Nega letvenjaka	ha	0,91	0,91											

Rastiščnogojitveni razred: Zmerno kisloljubna bukovja za premeno – 80840

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.652,46	200,68	19,26	1.872,40
Delež (%)	88,3	10,7	1,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	16,1	4,8	29,4	27,3	22,4	1,0	2,1
Jelka	0,0	13,1	14,6	37,3	35,0	0,0	0,0
Bor	10,7	2,0	41,0	28,3	18,0	0,4	0,8
Macesen	0,1	18,4	18,4	52,5	10,6	0,2	0,4
Ostali igl.	1,2	12,9	14,0	36,8	35,1	0,0	0,0
Bukev	14,5	26,5	26,1	17,4	15,5	7,8	16,8
Hrast	15,4	27,3	24,1	17,6	15,6	1,1	2,3
Pl. lst.	16,4	28,1	25,4	16,0	14,1	45,9	99,1
Dr. tr. lst.	16,8	28,6	24,2	16,2	14,2	27,8	60,0
Meh. lst.	16,4	28,6	22,0	17,5	15,5	15,8	34,1
Iglavci	12,6	5,9	30,6	30,6	20,3	1,6	3,4
Listavci	16,4	28,1	24,6	16,4	14,5	98,4	212,3
Skupaj	**16,3**	**27,7**	**24,7**	**16,7**	**14,6**	**100,0**	**215,7**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,06	0,01	0,03	0,02	0,01	2,5	0,13
Listavci	1,55	1,59	0,97	0,51	0,31	97,5	4,92
Skupaj:	**1,61**	**1,60**	**1,00**	**0,53**	**0,32**	**100,0**	**5,05**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.786,56	95,4	85,84	4,6	0,00	0,0	0,00	0,0	1.872,40	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**1.786,56**	**95,4**	**85,84**	**4,6**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**1.872,40**	**100,0**

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 - 29 cm	0,0	23,0	23,0	1,0	43,0	44,0	1,0	66,0	67,0	23,6
30 - 49 cm	0,0	1,0	1,0	0,0	5,0	5,0	0,0	6,0	6,0	9,9
50 in več cm	0,0	2,0	2,0	0,0	1,0	1,0	0,0	3,0	3,0	9,7
Skupaj	**0,0**	**26,0**	**26,0**	**1,0**	**49,0**	**50,0**	**1,0**	**75,0**	**76,0**	**43,2**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Drogovnjak	43,23	2,3						
Debeljak	92,88	5,0	7,71	8,3	0,0	87,8	12,2	0,0
Sestoj v obnovi	47,75	2,6	22,01	46,1	0,0	23,7	76,3	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.451,40	77,4	103,74	7,1	0,0	46,8	53,2	0,0
Panjevec	43,34	2,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	193,80	10,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**1.872,40**	**100,0**	**133,46**	**7,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,04	0,00	110,59	11,61	1,22
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	0,00	5,91	0,62	0,07

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bor	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Bukev	7	0,0	0,0	42,8	28,6	28,6
Pl. lst.	47	0,0	10,6	55,4	23,4	10,6
Dr. tr. lst.	28	0,0	3,6	35,7	17,9	42,8
Meh. lst.	10	0,0	0,0	30,0	40,0	30,0
Skupaj iglavci	3	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3
Skupaj listavci	92	0,0	6,5	45,7	23,9	23,9
Skupaj	**95**	**0,0**	**6,3**	**44,2**	**25,3**	**24,2**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	3,6
VEJE	6,5
OSUTOST	0,0
Skupaj	**10,1**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
IGLAVCI	1.151	1.257	109	1.151
LISTAVCI	67.589	18.262	27	67.589
Skupaj	**68.740**	**19.519**	**28**	**68.740**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od celotne LZ
Smreka	4,4	15,8
Bori	0,1	0,9
Macesen	1,9	22,0
Bukev	4,8	3,8
Hrasti	2,4	14,6
Plemeniti listavci	49,2	7,1
Drugi trdi listavci	29,7	4,8
Mehki listavci	7,5	1,9
Iglavci	6,4	11,9
Listavci	93,6	5,1
Skupaj	100,0	5,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	9	11	8	11	36	6	0,7
Listavci	4	4	5	6	8	94	9,6
Skupaj	4	4	6	6	8	100	10,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005-2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	1,0	0,0	0,4	0,2	0,0	7,8	1,1	45,9	27,8	15,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	761	12,1											
Listavci	50.305	12,7											
Skupaj	51.066	12,6											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	58,26	58,26											
Nega gošce	ha	8,27	8,27											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,29	3,29											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	1,40	4,20											

Rastiščnogojitveni razred: Gorska bukovja mešana z listavci za premeno – 82112

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.345,26	288,87	45,51	2.679,64
Delež (%)	87,5	10,8	1,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	4,8	13,0	26,4	44,7	11,1	8,2	13,3
Bor	6,5	11,7	26,6	41,8	13,4	3,9	6,3
Macesen	48,8	1,9	22,3	17,0	10,0	0,3	0,5
Ostali igl.	0,0	20,2	20,2	59,6	0,0	0,0	0,0
Bukev	11,6	22,6	31,8	17,9	16,1	38,4	61,8
Hrast	31,2	35,4	24,6	5,3	3,5	0,0	0,0
Pl. lst.	16,0	28,0	23,8	17,1	15,1	29,1	47,0
Dr. tr. lst.	18,6	29,0	24,1	15,1	13,2	16,1	26,0
Meh. lst.	16,8	28,8	22,2	17,1	15,1	4,0	6,5
Iglavci	6,4	12,3	26,4	43,1	11,8	12,4	20,1
Listavci	14,6	25,9	27,2	17,1	15,2	87,6	141,4
Skupaj	**13,6**	**24,2**	**27,2**	**20,3**	**14,7**	**100,0**	**161,4**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,16	0,14	0,16	0,17	0,02	17,0	0,64
Listavci	0,92	0,97	0,70	0,34	0,21	83,0	3,14
Skupaj:	**1,08**	**1,11**	**0,86**	**0,51**	**0,23**	**100,0**	**3,78**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.996,14	74,5	643,24	24,0	0,00	0,0	40,26	1,5	2.679,64	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.996,14	74,5	643,24	24,0	0,00	0,0	40,26	1,5	2.679,64	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 - 29 cm	0,4	24,8	25,2	1,3	27,0	28,3	1,7	51,8	53,5	18,0
30 - 49 cm	0,0	3,5	3,5	2,6	5,7	8,3	2,6	9,2	11,8	18,0
50 in več cm	0,9	0,0	0,9	0,0	0,4	0,4	0,9	0,4	1,3	3,9
Skupaj	1,3	28,3	29,6	3,9	33,1	37,0	5,2	61,4	66,6	39,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	10,42	0,4						
Drogovnjak	41,60	1,6	5,43	13,1	0,0	0,0	100,0	0,0
Debeljak	425,08	15,9	25,26	5,9	0,0	88,3	11,7	0,0
Sestoj v obnovi	145,65	5,4	85,25	58,5	1,5	31,4	65,4	1,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.543,49	57,6	48,31	3,1	0,6	84,9	11,1	3,4
Panjevec	151,22	5,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	362,18	13,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**2.679,64**	**100,0**	**164,25**	**6,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	5,01	0,00	0,00	0,00	0,00	84,16	0,00	39,91	31,60	3,57
%	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00	3,15	0,00	1,50	1,18	0,13

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	11	0,0	36,3	36,4	27,3	0,0
Bor	15	6,7	0,0	26,7	33,3	33,3
Bukev	84	2,4	13,1	26,2	29,7	28,6
Pl. lst.	44	0,0	6,8	29,5	36,4	27,3
Dr. tr. lst.	23	0,0	0,0	4,3	34,8	60,9
Meh. lst.	5	0,0	0,0	0,0	20,0	80,0
Skupaj iglavci	26	3,8	15,4	30,8	30,8	19,2
Skupaj listavci	156	1,3	9,0	23,1	32,1	34,5
Skupaj	**182**	**1,6**	**9,9**	**24,2**	**31,9**	**32,4**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	7,9
VEJE	15,2
OSUTOST	0,4
Skupaj	**23,5**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
IGLAVCI	153	28	18,5	0,1
LISTAVCI	20.591	4.633	22,5	22,3
Skupaj	**20.744**	**4.661**	**22,5**	**22,5**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od celotne LZ
Smreka	0,6	3,3
Bori	0,0	0,1
Macesen	0,0	0,2
Bukev	15,3	4,8
Hrasti	1,2	3,9
Plemeniti listavci	12,7	2,7
Drugi trdi listavci	66,3	6,7
Mehki listavci	3,9	7,2
Iglavci	0,6	1,6
Listavci	99,4	5,3
Skupaj	100	5,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0	0	4	4	4	1	0,1
Listavci	6	5	6	4	5	99	8,5
Skupaj	6	5	6	4	4	100	8,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005-2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	8,2	0,0	3,9	0,3	0,0	38,4	0,0	29,1	16,1	4,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	8.084	15,0											
Listavci	64.599	17,1											
Skupaj	72.683	16,8											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	11,95	11,95											
Sadnja	ha	5,17	5,17											
Obžetev	ha	5,17	20,68											
Nega mladja	ha	19,99	37,58											
Nega gošce	ha	10,72	10,72											
Nega letvenjaka	ha	16,11	16,11											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	6,68	20,04											
Varstvo pred žuželkami	dni	1,17	1,17											
Zašcita s premazom	ha	2,59	12,95											

12.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	10.323,23	17,6	177,2	194,8	0,54	3,65	4,20	15,9	16,2	16,2	75,1
Varovalni gozdovi	93,30	12,4	117,5	130,0	0,51	2,41	2,92	16,3	13,0	13,3	59,3
Skupaj vsi gozdovi	**10.416,53**	**17,5**	**176,7**	**194,2**	**0,54**	**3,64**	**4,19**	**15,9**	**16,2**	**16,2**	**75,0**

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	111,36	1,1
Drogovnjak	538,89	5,2
Debeljak	1.943,42	18,7
Sestoj v obnovi	557,58	5,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	5.008,28	47,9
Panjevec	1.619,80	15,6
Pionirski gozd z grmišči	637,20	6,1
Skupaj:	**10.416,53**	**100,0**

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	6,6
Jelka	0,0
Bor	2,2
Macesen	0,2
Ostali igl.	0,0
Bukev	42,0
Hrast	0,6
Pl. lst.	23,3
Dr. tr. lst.	20,0
Meh. lst.	5,0
Iglavci	9,0
Listavci	91,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	9,9	11,6	25,3	31,6	21,6	9,0	17,5
Listavci	14,7	26,3	27,3	17,0	14,7	91,0	176,7
Skupaj	**14,3**	**25,0**	**27,1**	**18,3**	**15,3**	**100,0**	**194,2**

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	29.087	15,9											
Listavci	297.681	16,2											
Skupaj	326.768	16,2											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	92,81	92,81											
Sadnja	ha	14,26	14,26											
Obžetev	ha	15,71	66,80											
Nega mladja	ha	100,93	142,65											
Nega gošce	ha	74,49	88,49											
Nega letvenjaka	ha	45,08	45,08											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	55,25	55,25											
Graditev protipožarnih objektov	km	1,50	1,50											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	11,26	33,78											
Varstvo pred žuželkami	dni	3,55	3,91											
Zašcita s premazom	ha	6,91	32,79											
Vzdrževanje travinj	ha	5,03	50,30											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	1.240,09	10,7	184,5	195,2	0,32	3,93	4,25	16,5	17,7	17,6	81,0
Varovalni gozdovi	43,36	1,3	119,0	120,3	0,11	2,43	2,54	29,8	10,3	10,5	49,7
Skupaj vsi gozdovi	**1.283,45**	**10,4**	**182,3**	**192,7**	**0,32**	**3,88**	**4,19**	**16,5**	**17,5**	**17,5**	**80,4**

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	13,19	1,0
Drogovnjak	64,89	5,1
Debeljak	210,41	16,4
Sestoj v obnovi	89,78	7,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	549,03	42,7
Panjevec	320,44	25,0
Pionirski gozd z grmišči	35,71	2,8
Skupaj:	**1.283,45**	**100,0**

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	3,4
Jelka	0,1
Bor	1,7
Macesen	0,2
Bukev	38,0
Hrast	0,4
Pl. lst.	23,5
Dr. tr. lst.	28,7
Meh. lst.	4,0
Iglavci	5,4
Listavci	94,6
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	8,8	8,6	30,1	32,1	20,4	5,4	10,4
Listavci	16,1	26,7	28,5	15,2	13,5	94,6	182,3
Skupaj	**15,7**	**25,7**	**28,6**	**16,1**	**13,9**	**100,0**	**192,7**

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	2.203	16,5											
Listavci	41.053	17,5											
Skupaj	43.256	17,5											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	12,14	12,14											
Sadnja	ha	0,05	0,05											
Obžetev	ha	0,05	0,25											
Nega mladja	ha	26,54	51,47											
Nega gošce	ha	7,42	9,91											
Nega letvenjaka	ha	6,17	6,17											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,47	0,47											
Graditev protipožarnih objektov	km	0,50	0,50											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	8,70	26,10											
Varstvo pred žuželkami	dni	2,34	2,34											
Zašcita s premazom	ha	0,03	0,15											
Vzdrževanje travinj	ha	0,70	7,00											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	682,92	29,0	105,2	134,2	0,96	2,52	3,47	14,1	14,2	14,1	54,6
Skupaj vsi gozdovi	**682,92**	**29,0**	**105,2**	**134,2**	**0,96**	**2,52**	**3,47**	**14,1**	**14,2**	**14,1**	**54,6**

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Drogovnjak	26,90	3,9
Debeljak	89,26	13,1
Sestoj v obnovi	42,14	6,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	94,98	13,9
Panjevec	419,58	61,4
Pionirski gozd z grmišči	10,06	1,5
Skupaj:	**682,92**	**100,0**

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	4,4
Jelka	0,1
Bor	16,7
Macesen	0,4
Bukev	18,7
Hrast	1,8
Pl. lst.	18,8
Dr. tr. lst.	37,7
Meh. lst.	1,4
Iglavci	21,6
Listavci	78,4
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	16,9	3,3	57,3	11,9	10,6	21,6	29,0
Listavci	23,5	30,1	25,5	11,3	9,6	78,4	105,2
Skupaj	**22,1**	**24,4**	**32,3**	**11,4**	**9,8**	**100,0**	**134,2**

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	2.794	14,1											
Listavci	10.167	14,2											
Skupaj	12.961	14,1											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,01	0,01											
Sadnja	ha	0,70	0,70											
Obžetev	ha	0,70	3,49											
Nega mladja	ha	7,58	11,23											
Nega gošce	ha	0,79	1,39											
Nega letvenjaka	ha	0,30	0,30											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	4,17	4,17											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	5,40	16,20											
Varstvo pred žuželkami	dni	1,17	1,17											
Zašcita s premazom	ha	0,34	1,70											
Vzdrževanje travinj	ha	0,12	1,20											

12.4 Seznam tarif po odsekih

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
20001A	50	51	45	51	49	49	44	44
20001B	50	51	45	51	49	49	44	44
20002	50	51	45	51	49	49	44	44
20003	50	52	48	51	49	49	44	44
20004	50	52	48	51	49	49	44	44
20005A	29	30	28	30	30	30	27	27
20005B	29	30	28	30	30	30	27	26
20006	50	52	48	51	49	49	44	44
20007A	50	52	48	51	49	49	44	44
20007B	23	23	24	31	31	30	25	22
20007C	50	52	48	51	49	49	44	44
20008A	50	51	45	51	49	49	44	44
20008B	50	52	48	51	49	49	44	44
20009	50	52	48	51	49	49	44	44
20010	50	52	48	51	49	49	44	44
20011	29	30	28	30	30	30	27	27
20012	50	51	45	51	49	49	44	44
20013A	50	52	48	51	49	49	44	44
20013B	50	51	45	51	49	49	44	44
20014	50	52	48	51	49	49	44	44
20015	50	51	45	51	49	49	44	44
20016	50	52	48	51	49	49	44	44
20017	50	51	45	51	49	49	44	44
20018	50	51	45	51	49	49	44	44
20019A	50	52	48	51	49	49	44	44
20019B	50	51	45	51	49	49	44	44
20020	50	51	45	51	49	49	44	44
20021A	23	23	24	31	31	30	25	22
20021B	50	51	45	51	49	49	44	44
20022	50	52	48	51	49	49	44	44
20023	50	52	48	51	49	49	44	44
20024	50	51	45	51	49	49	44	44
20025	50	52	48	51	49	49	44	44
20026A	50	51	45	51	49	49	44	44
20026B	27	30	28	30	31	35	27	23
20027	50	51	45	51	49	49	44	44
20028A	27	29	25	29	30	28	27	27
20028B	29	33	28	31	32	33	25	26
20029	23	23	24	31	31	30	25	22
20030	27	29	25	29	30	28	27	27
20031	29	30	28	30	31	29	25	25
20032	27	30	28	30	31	35	27	23
20033	27	30	28	30	31	35	27	23
20034	50	51	45	51	49	49	44	44
20035	27	29	25	29	30	28	27	27
20036A	29	30	28	30	31	29	25	25
20036B	50	51	45	51	49	49	44	44
20037A	50	51	45	51	49	49	44	44
20037B	50	51	45	51	49	49	44	44
20038A	29	30	28	30	31	29	25	25
20038B	50	51	45	51	49	49	44	44
20039	50	51	45	51	49	49	44	44
20040	50	51	45	51	49	49	44	44
20041	29	30	28	30	31	29	25	25
20042	27	30	28	30	31	35	27	23
20043	27	30	28	30	31	35	27	23
20044	29	30	28	30	30	30	27	26
20045A	27	30	28	30	31	35	27	23
20045B	29	30	28	30	30	30	27	27

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
20046A	32	35	28	31	33	33	29	26
20046B	29	30	28	30	30	30	27	26
20047A	29	30	28	30	30	30	27	26
20047B	29	30	28	30	31	29	25	25
20047C	29	29	28	31	32	35	29	27
20048	29	30	28	30	30	30	27	27
20049A	29	30	28	30	31	29	25	25
20049B	29	29	28	31	32	35	29	27
20050A	23	23	24	31	31	30	25	22
20050B	29	30	28	30	31	29	25	25
20051A	28	28	25	28	30	28	25	26
20051B	27	29	25	29	30	28	27	27
20051C	29	29	28	31	32	35	29	27
20051D	29	29	28	31	32	35	29	27
20052A	23	23	24	31	31	30	25	22
20052B	29	30	28	30	30	30	27	27
20052C	29	30	28	30	31	29	25	25
20052D	29	33	28	31	32	33	25	26
20053A	29	30	28	30	30	30	27	27
20053B	50	52	48	51	49	49	44	44
20053C	32	35	28	31	33	33	29	26
20054A	32	35	28	31	33	33	29	26
20054B	29	33	28	31	32	33	25	26
20055	29	33	28	31	32	33	25	26
20056	29	33	28	31	32	33	25	26
20057A	29	33	28	31	32	33	25	26
20057B	27	30	28	30	31	35	27	23
20058A	27	29	25	29	30	28	27	27
20058B	29	29	28	31	32	35	29	27
20059A	27	30	28	30	31	35	27	23
20059B	29	30	28	30	31	29	25	25
20059C	29	30	28	30	31	29	25	25
20059D	29	29	28	31	32	35	29	27
20060A	29	30	28	30	30	30	27	26
20060B	27	30	28	30	31	35	27	23
20060C	27	29	25	29	30	28	27	27
20061A	27	30	28	30	31	35	27	23
20061B	27	29	25	29	30	28	27	27
20062A	27	30	28	30	31	35	27	23
20062B	27	29	25	29	30	28	27	27
20063	27	30	28	30	31	35	27	23
20064A	50	52	48	51	49	49	44	44
20064B	27	30	28	30	31	35	27	23
20065	28	28	25	28	30	28	25	26
20066A	28	28	25	28	30	28	25	26
20066B	29	29	28	31	32	35	29	27
20067	29	30	28	30	30	30	27	26
20068	29	30	28	30	30	30	27	26
20069	50	52	48	51	49	49	44	44
20070	50	52	48	51	49	49	44	44
20071	50	52	48	51	49	49	44	44
20072	50	52	48	51	49	49	44	44
20073	50	52	48	51	49	49	44	44
20074	50	52	48	51	49	49	44	44
20075	50	52	48	51	49	49	44	44
20076	50	52	48	51	49	49	44	44
20077A	29	30	28	30	31	29	25	25
20077B	23	23	24	31	31	30	25	22
20078A	50	52	48	51	49	49	44	44

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
20078B	29	30	28	30	31	29	25	25
20079A	50	52	48	51	49	49	44	44
20079B	27	29	25	29	30	28	27	27
20079C	29	30	28	30	30	30	27	26
20080A	29	30	28	30	31	29	25	25
20080B	28	28	25	28	30	28	25	26
20081	27	29	25	29	30	28	27	27
20082	50	52	48	51	49	49	44	44
20083	50	51	45	51	49	49	44	44
20084A	50	52	48	51	49	49	44	44
20084B	29	30	28	30	31	29	25	25
20085A	29	29	28	31	32	35	29	27
20085B	27	29	25	29	30	28	27	27
20086	27	29	25	29	30	28	27	27
20087A	29	33	28	31	32	33	25	26
20087B	27	29	25	29	30	28	27	27
20088A	29	29	28	31	32	35	29	27
20088B	27	29	25	29	30	28	27	27
20089A	29	30	28	30	30	30	27	26
20089B	29	30	28	30	31	29	25	25
20090	27	29	25	29	30	28	27	27
20091	27	29	25	29	30	28	27	27
20092	27	29	25	29	30	28	27	27
20093A	27	29	25	29	30	28	27	27
20093B	29	30	28	30	31	29	25	25
20094	28	28	25	28	30	28	25	26
20095	29	33	28	31	32	33	25	26
20096A	29	33	28	31	32	33	25	26
20096B	29	30	28	30	30	30	27	27
20096C	27	29	25	29	30	28	27	27
20097A	27	29	25	29	30	28	27	27
20097B	29	29	28	31	32	35	29	27
20098	27	29	25	29	30	28	27	27
20099	28	28	25	28	30	28	25	26
20100	27	29	25	29	30	28	27	27
20101A	29	33	28	31	32	33	25	26
20101B	28	28	25	28	30	28	25	26
20101C	23	23	24	31	31	30	25	22

12.5 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
30670	SM	102	0,0868	0,0628	0,0488	0,0398	0,0334	0,0288	0,0252	0,0224	0,0201	0,0182	0,0167	0,0153	0,0142	0,0132
	JE	102	0,0868	0,0628	0,0488	0,0398	0,0334	0,0288	0,0252	0,0224	0,0201	0,0182	0,0167	0,0153	0,0142	0,0132
	OI	301	0,0861	0,0569	0,0412	0,0317	0,0254	0,0210	0,0177	0,0152	0,0132	0,0117	0,0104	0,0094	0,0085	0,0077
	BU	403	0,0422	0,0302	0,0233	0,0188	0,0157	0,0134	0,0117	0,0104	0,0093	0,0084	0,0076	0,0070	0,0065	0,0060
	HR	850	0,0028	0,0082	0,0125	0,0160	0,0189	0,0214	0,0237	0,0257	0,0275	0,0291	0,0307	0,0321	0,0334	0,0346
	PL	604	0,0566	0,0392	0,0295	0,0234	0,0192	0,0162	0,0139	0,0122	0,0108	0,0096	0,0087	0,0079	0,0073	0,0067
	TL	701	0,0422	0,0317	0,0254	0,0212	0,0182	0,0159	0,0142	0,0128	0,0116	0,0107	0,0099	0,0092	0,0086	0,0081
	ML	801	0,0578	0,0434	0,0348	0,0290	0,0249	0,0218	0,0194	0,0174	0,0159	0,0145	0,0134	0,0125	0,0117	0,0109
30812	SM	102	0,0868	0,0628	0,0488	0,0398	0,0334	0,0288	0,0252	0,0224	0,0201	0,0182	0,0167	0,0153	0,0142	0,0132
	JE	102	0,0868	0,0628	0,0488	0,0398	0,0334	0,0288	0,0252	0,0224	0,0201	0,0182	0,0167	0,0153	0,0142	0,0132
	OI	301	0,0861	0,0569	0,0412	0,0317	0,0254	0,0210	0,0177	0,0152	0,0132	0,0117	0,0104	0,0094	0,0085	0,0077
	BU	403	0,0422	0,0302	0,0233	0,0188	0,0157	0,0134	0,0117	0,0104	0,0093	0,0084	0,0076	0,0070	0,0065	0,0060
	HR	850	0,0028	0,0082	0,0125	0,0160	0,0189	0,0214	0,0237	0,0257	0,0275	0,0291	0,0307	0,0321	0,0334	0,0346
	PL	604	0,0566	0,0392	0,0295	0,0234	0,0192	0,0162	0,0139	0,0122	0,0108	0,0096	0,0087	0,0079	0,0073	0,0067
	TL	701	0,0422	0,0317	0,0254	0,0212	0,0182	0,0159	0,0142	0,0128	0,0116	0,0107	0,0099	0,0092	0,0086	0,0081
	ML	801	0,0578	0,0434	0,0348	0,0290	0,0249	0,0218	0,0194	0,0174	0,0159	0,0145	0,0134	0,0125	0,0117	0,0109
32140	SM	101	0,0532	0,0474	0,0422	0,0376	0,0335	0,0298	0,0265	0,0236	0,0210	0,0187	0,0167	0,0149	0,0132	0,0118
	JE	101	0,0532	0,0474	0,0422	0,0376	0,0335	0,0298	0,0265	0,0236	0,0210	0,0187	0,0167	0,0149	0,0132	0,0118
	OI	301	0,0861	0,0569	0,0412	0,0317	0,0254	0,0210	0,0177	0,0152	0,0132	0,0117	0,0104	0,0094	0,0085	0,0077
	BU	401	0,0482	0,0327	0,0242	0,0189	0,0154	0,0128	0,0110	0,0095	0,0084	0,0074	0,0067	0,0060	0,0055	0,0050
	HR	850	0,0028	0,0082	0,0125	0,0160	0,0189	0,0214	0,0237	0,0257	0,0275	0,0291	0,0307	0,0321	0,0334	0,0346
	PL	601	0,0464	0,0347	0,0277	0,0230	0,0197	0,0172	0,0152	0,0136	0,0124	0,0113	0,0104	0,0096	0,0090	0,0084
	TL	701	0,0422	0,0317	0,0254	0,0212	0,0182	0,0159	0,0142	0,0128	0,0116	0,0107	0,0099	0,0092	0,0086	0,0081
	ML	801	0,0578	0,0434	0,0348	0,0290	0,0249	0,0218	0,0194	0,0174	0,0159	0,0145	0,0134	0,0125	0,0117	0,0109
56370	SM	103	0,2058	0,1160	0,0743	0,0517	0,0380	0,0291	0,0230	0,0187	0,0154	0,0130	0,0111	0,0095	0,0083	0,0073
	JE	103	0,2058	0,1160	0,0743	0,0517	0,0380	0,0291	0,0230	0,0187	0,0154	0,0130	0,0111	0,0095	0,0083	0,0073
	OI	302	0,1043	0,0648	0,0448	0,0332	0,0257	0,0206	0,0170	0,0143	0,0122	0,0105	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066
	BU	403	0,0422	0,0302	0,0233	0,0188	0,0157	0,0134	0,0117	0,0104	0,0093	0,0084	0,0076	0,0070	0,0065	0,0060
	HR	850	0,0028	0,0082	0,0125	0,0160	0,0189	0,0214	0,0237	0,0257	0,0275	0,0291	0,0307	0,0321	0,0334	0,0346
	PL	602	0,0475	0,0348	0,0274	0,0225	0,0191	0,0165	0,0145	0,0130	0,0117	0,0107	0,0098	0,0090	0,0084	0,0078
	TL	702	0,0470	0,0354	0,0283	0,0237	0,0203	0,0178	0,0159	0,0143	0,0131	0,0120	0,0111	0,0103	0,0097	0,0091
	ML	801	0,0578	0,0434	0,0348	0,0290	0,0249	0,0218	0,0194	0,0174	0,0159	0,0145	0,0134	0,0125	0,0117	0,0109
70000	SM	103	0,2058	0,1160	0,0743	0,0517	0,0380	0,0291	0,0230	0,0187	0,0154	0,0130	0,0111	0,0095	0,0083	0,0073
	JE	103	0,2058	0,1160	0,0743	0,0517	0,0380	0,0291	0,0230	0,0187	0,0154	0,0130	0,0111	0,0095	0,0083	0,0073
	OI	302	0,1043	0,0648	0,0448	0,0332	0,0257	0,0206	0,0170	0,0143	0,0122	0,0105	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066
	BU	403	0,0422	0,0302	0,0233	0,0188	0,0157	0,0134	0,0117	0,0104	0,0093	0,0084	0,0076	0,0070	0,0065	0,0060
	HR	850	0,0028	0,0082	0,0125	0,0160	0,0189	0,0214	0,0237	0,0257	0,0275	0,0291	0,0307	0,0321	0,0334	0,0346
	PL	605	0,0560	0,0420	0,0335	0,0279	0,0238	0,0208	0,0185	0,0166	0,0151	0,0138	0,0127	0,0118	0,0110	0,0103
	TL	702	0,0470	0,0354	0,0283	0,0237	0,0203	0,0178	0,0159	0,0143	0,0131	0,0120	0,0111	0,0103	0,0097	0,0091
	ML	801	0,0578	0,0434	0,0348	0,0290	0,0249	0,0218	0,0194	0,0174	0,0159	0,0145	0,0134	0,0125	0,0117	0,0109
80840	SM	103	0,2058	0,1160	0,0743	0,0517	0,0380	0,0291	0,0230	0,0187	0,0154	0,0130	0,0111	0,0095	0,0083	0,0073
	JE	103	0,2058	0,1160	0,0743	0,0517	0,0380	0,0291	0,0230	0,0187	0,0154	0,0130	0,0111	0,0095	0,0083	0,0073
	OI	302	0,1043	0,0648	0,0448	0,0332	0,0257	0,0206	0,0170	0,0143	0,0122	0,0105	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066
	BU	403	0,0422	0,0302	0,0233	0,0188	0,0157	0,0134	0,0117	0,0104	0,0093	0,0084	0,0076	0,0070	0,0065	0,0060
	HR	850	0,0028	0,0082	0,0125	0,0160	0,0189	0,0214	0,0237	0,0257	0,0275	0,0291	0,0307	0,0321	0,0334	0,0346
	PL	603	0,0551	0,0384	0,0291	0,0231	0,0191	0,0161	0,0139	0,0122	0,0108	0,0097	0,0088	0,0080	0,0073	0,0068
	TL	702	0,0470	0,0354	0,0283	0,0237	0,0203	0,0178	0,0159	0,0143	0,0131	0,0120	0,0111	0,0103	0,0097	0,0091
	ML	801	0,0578	0,0434	0,0348	0,0290	0,0249	0,0218	0,0194	0,0174	0,0159	0,0145	0,0134	0,0125	0,0117	0,0109
82112	SM	103	0,2058	0,1160	0,0743	0,0517	0,0380	0,0291	0,0230	0,0187	0,0154	0,0130	0,0111	0,0095	0,0083	0,0073
	JE	103	0,2058	0,1160	0,0743	0,0517	0,0380	0,0291	0,0230	0,0187	0,0154	0,0130	0,0111	0,0095	0,0083	0,0073
	OI	302	0,1043	0,0648	0,0448	0,0332	0,0257	0,0206	0,0170	0,0143	0,0122	0,0105	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066
	BU	402	0,0494	0,0339	0,0253	0,0199	0,0163	0,0137	0,0117	0,0102	0,0090	0,0080	0,0072	0,0066	0,0060	0,0055
	HR	850	0,0028	0,0082	0,0125	0,0160	0,0189	0,0214	0,0237	0,0257	0,0275	0,0291	0,0307	0,0321	0,0334	0,0346
	PL	605	0,0560	0,0420	0,0335	0,0279	0,0238	0,0208	0,0185	0,0166	0,0151	0,0138	0,0127	0,0118	0,0110	0,0103
	TL	702	0,0470	0,0354	0,0283	0,0237	0,0203	0,0178	0,0159	0,0143	0,0131	0,0120	0,0111	0,0103	0,0097	0,0091
	ML	801	0,0578	0,0434	0,0348	0,0290	0,0249	0,0218	0,0194	0,0174	0,0159	0,0145	0,0134	0,0125	0,0117	0,0109

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin (merilo 1 : 25.000) je podana v kartnem delu prostorskega načrta

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	12.520,39	101,1
1b) Novo določene površine gozdov	89,29	0,7
1c) Novo izločene gozdne površine*	226,74	1,8
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	30,20	0,2
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	12.382,90	100,0
Površine v zaraščanju (niso gozd)	328,22	
Druga gozdna zemljišča	99,03	

* To so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali iz drugega razloga uvrščene med gozd.
** Osnova indeksa je sedanji GGN GGE.

Vir podatkov za gozdne površine je digitaliziran gozdni rob preteklega GGN. **Za novo določene gozdne površine** so bile na terenu s pomočjo DOF-25 določene površine, ki se skladno z 2. členom Zakona (ZG, 1993)[50] uvrščajo v gozd. Posebej je prikazan gozd in ostala gozdna zemljišča. Med **druga gozdna zemljišča** so po ZG uvrščene površine pod daljnovodi, obore, rušje, pobočni grušči, senožeti in lazi v gozdnem prostoru. Prikazane so tudi površine, ki v preteklem obdobju niso bile uvrščene v gozd.

Kot **zemljišča v zaraščanju**, ki se niso določila kot gozd, so prikazane površine, ki se kot take vodijo v uradni evidenci dejanske rabe zemljišč (Vir podatkov: MKGP – uradna evidenca rabe zemljišč).

Iz preglednice je razviden velik obseg novo določenih in novo izločenih površin gozdov (niso več gozd), ki se pojavljajo predvsem zaradi nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP (MKGP 2025).

[50] Zakon o gozdovih. Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16

13.2 Večfunkcionalna območja

Karta 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

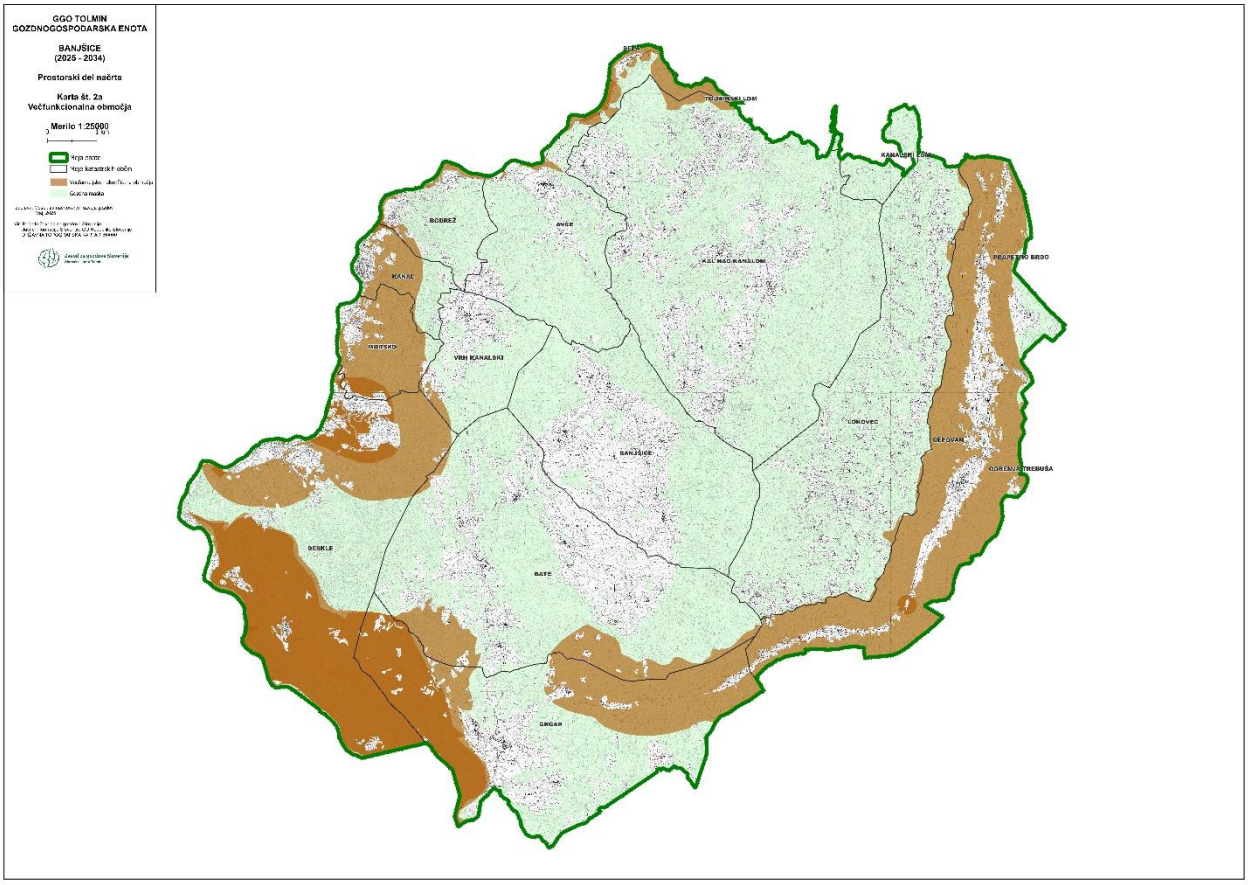

Na karti so prikazana tista območja gozdov, na katerih je hkrati navzoča vsaj ena ekološka in vsaj ena okolju prijazna socialna funkcija (zaščitna, higiensko-zdravstvena, estetska, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine) najmanj na drugi stopnji poudarjenosti.

Preglednica: Površine gozdnega prostora, v katerem se hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	5.691,68	46,0
Ostala površina	6.691,22	54,0
Skupaj	**12.382,90**	**100,0**

V enoti so območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar pa se po svojem pomenu ne izključujejo (karta 2a). Najbolj pogosto se pojavljajo kombinacije estetske funkcije, funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanje kulturne dediščine ali zaščitne funkcije s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ali funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Takih površin je v enoti 5.691,68 ha, kar praktično predstavljal večji del enote.

Karta 2b: Območja gozdov, kjer se pričakuje oz. so možni konflikti med različnimi f. gozda

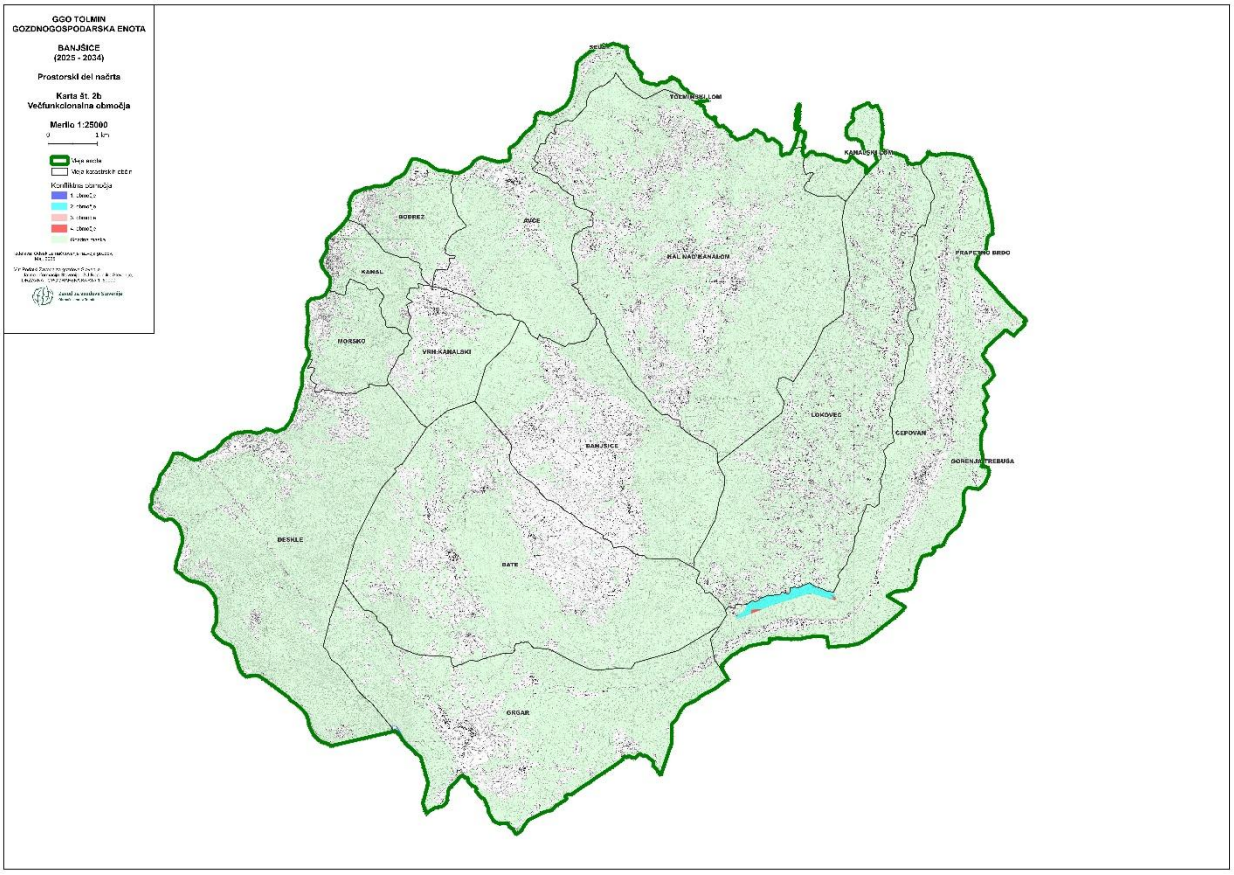

Na karti so prikazana območja, kjer so hkrati najmanj na drugi stopnji poudarjenosti navzoče ekološke in tiste socialne funkcije, ki obremenjujejo okolje (turistična, rekreacijska in poučna). V primeru GGE gre za območje okrog Čepovanske borove nasadbe in Skalnice (Svete Gore). Skupaj predstavljata manj kot 1% gozdnega prostora.

Preglednica: Območja gozdov, kjer se pričakuje oz. so možni konflikti med različnimi f. gozda

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	3,83	0,03
2. območje (E1, S2)	1,43	0,01
3. območje (E2, S1)	0,0	0,0
4. območje (E2, S2)	34,57	0,28
Ostala površina	12.343,07	99,68
Skupaj	**12.382,9**	**100,0**

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

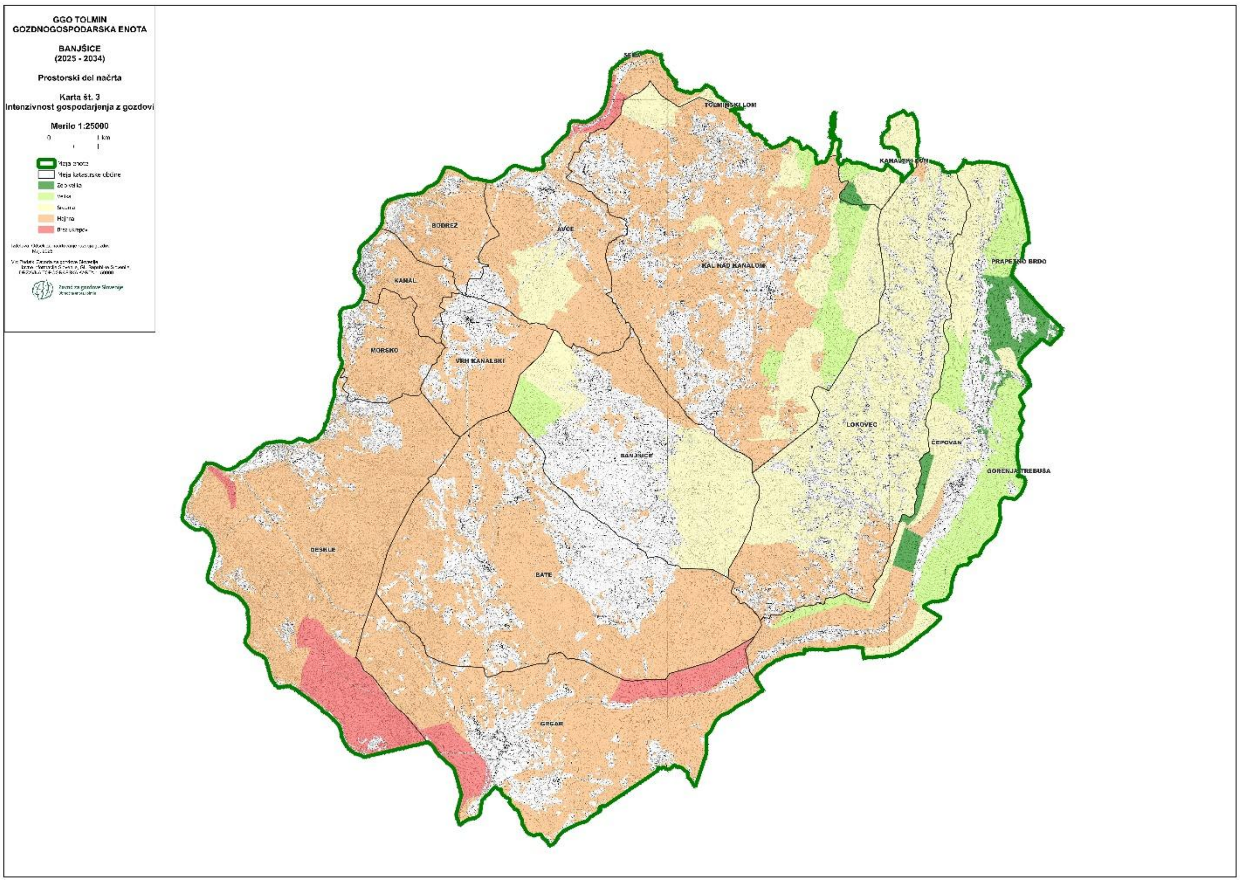

Na Karti je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi smo določi po odsekih, pri čemer smo kot merilo upoštevali vsoto števil, ki izražajo povprečje letnega možnega (50 %) in realiziranega (50 %) poseka (oba v bruto m^3 na hektar) ter povprečje dvakratnega obsega načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

1. **zelo velika intenzivnost:** vsota obeh števil presega število 9;
2. **velika intenzivnost:** vsota števil je od 6 do vključno 9;
3. **srednja intenzivnost:** vsota števil je od 3 do vključno 6;
4. **majhna intenzivnost:** vsota števil je od 0 do vključno 3;
5. **gozdovi brez načrtovanih ukrepov.**

Preglednica: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gosp.	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	217,71	1,8
2 - velika	835,51	6,8
3 - srednja	2.895,52	23,4
4 - majhna	7.834,53	63,3
5 - brez načrtovanih ukrepov	599,63	4,8
Skupaj	**12.382,9**	**100,0**

Zaradi slabše kvalitete gozdov, prevladujočih raznomernih gozdov pionirskega nastanka in panjevcev, slabe realizacije možnega poseka in gojitvenih del ter potrebe po akumulaciji prirastka zaradi nizke LZ v primerjavi z modelno prevladujeta srednja in majhna intenzivnost gospodarjenja.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

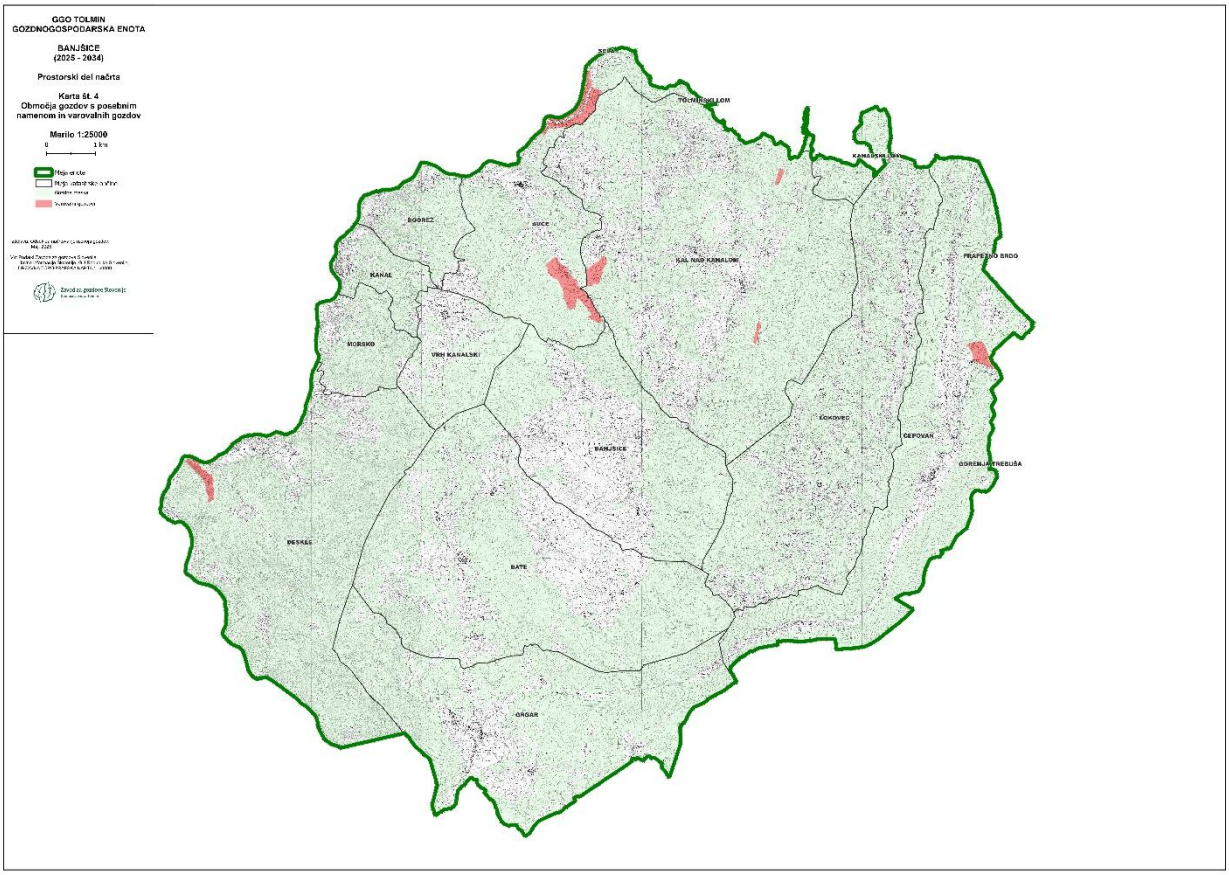

Na karti 4 so prikazane površine, ki so skladno z Uredbo (2005)[51] izločene kot varovalni gozd. V enoti ni gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni.

Preglednica: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v GGE

Gosp. kategorija gozd.	Površina (ha)	Delež (%)
Večnamenski gozdovi	12.238,33	98,8
Varovalni gozdovi	144,57	1,2
Skupaj	**12.382,9**	**100,0**

13.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta 5: Območja gozdov za sanacijo

[51] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Uradni list RS, št. 88/05 in 56/07 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20

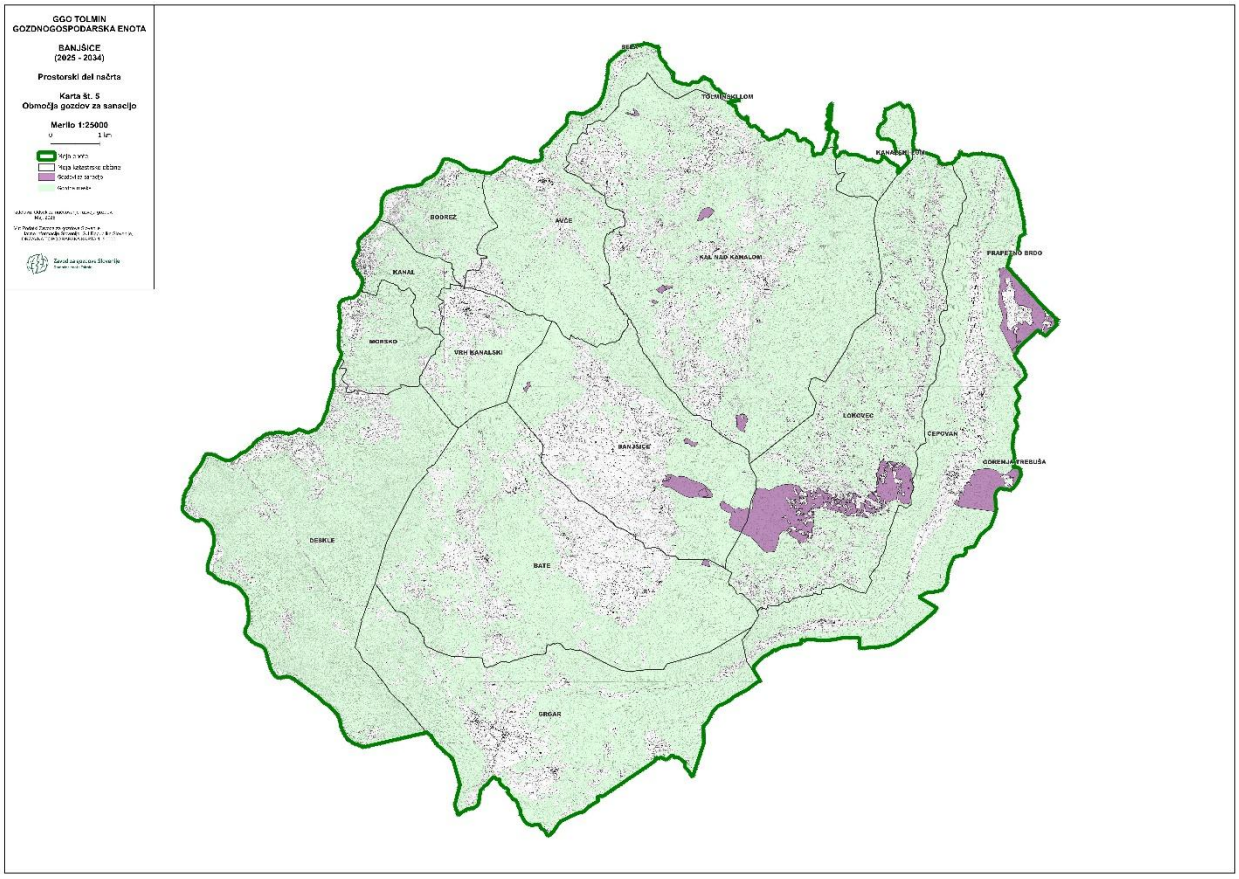

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih.
Gre za območja katere je prizadel žledolom leta 2014 in/ali vetrolom leta 2023.

13.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta 6b: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti

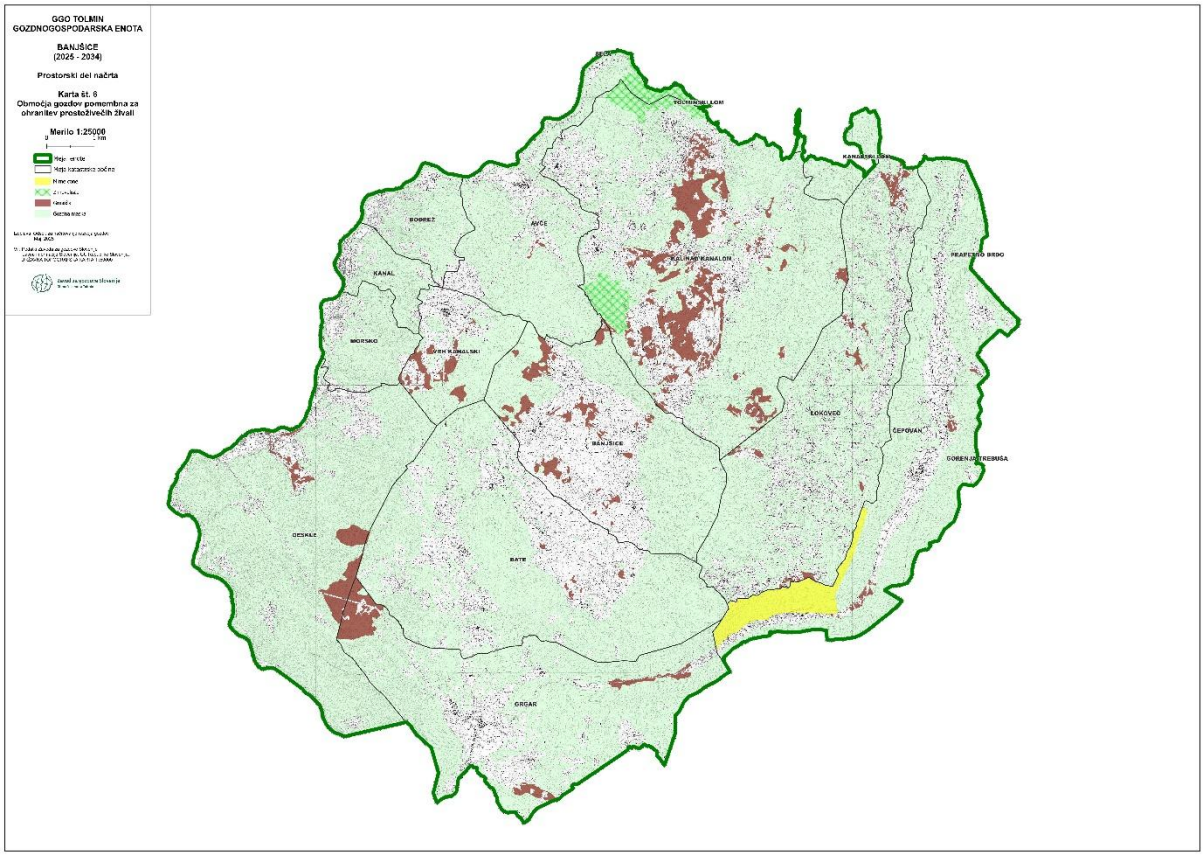

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov) (%)
Grmišča	682,94	5,5
Zimovališča	181,36	1,5
Mirne cone	173,02	1,4
Skupaj	**1.037,32**	**8,4**

Prikazana so območja NATURE 2000 in EPO, ki v primerjavi z drugimi GGE v GGO pokrivajo razmeroma majhen del gozdov.

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov) (%)
Območje NATURA 2000	3.445,87	1.830,75	14,8
Območje EPO	4.906,72	3.114,81	25,15

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Po členih 83.-89. ZV-1 se za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda določi ogrožena območja zaradi:

- poplav (poplavno območje),
- erozije celinskih voda in morja (erozijsko območje),
- zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje),
- snežnih plazov (plazovito območje).

Z vidika gospodarjenja z gozdom so lahko problematična predvsem potencialna erozijska območja z zahtevnimi in strogimi ukrepi ter plazljiva območja z večjimi stopnjami verjetnosti pojavljanja plazov na erodibilni flišnati matični podlagi, zaradi česar zaslužijo posebno pozornost.

Preglednica: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območja	Stopnja	Površina v GGE (ha)
Potencialna erozijska območja	Strogi ukrepi	2,65
	Zahtevni zaščitni ukrepi	6.626,42
	Običajni zaščitni ukrepi	1.644,05
Verjetnost pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov	Zanemarljiva verjetnost pojavljanja plazov	1.315,11
	Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	8.224,89
	Majhna verjetnost pojavljanja plazov	0,0
	Srednja verjetnost pojavljanja plazov	5.088,37
	Velika verjetnost pojavljanja plazov	1.246,54
	Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	37,24
Plazljiva območja iz NUV 1	NI verjetnosti pojavljanja plazov	1.907,54
	Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	2.830,99
	Majhna verjetnost pojavljanja plazov	5.325,70
	Srednja verjetnost pojavljanja plazov	2.459,99
	Velika verjetnost pojavljanja plazov	3.508,94
	Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	1.074,86
Vodovarstvena območja	Občinski nivo	10.201,13
Vodna zemljišča	Vodna zemljišča tekočih celinskih vodah	96,28
	Vodna zemljišča stoječih celinskih vodah	0,74
Območja poplavne nevarnosti	Majhne	0,0
	Srednje	0,0
	Velike	0,0
	Preostale	0,35

Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah (v kartnem delu GGN)

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Karta 8: Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

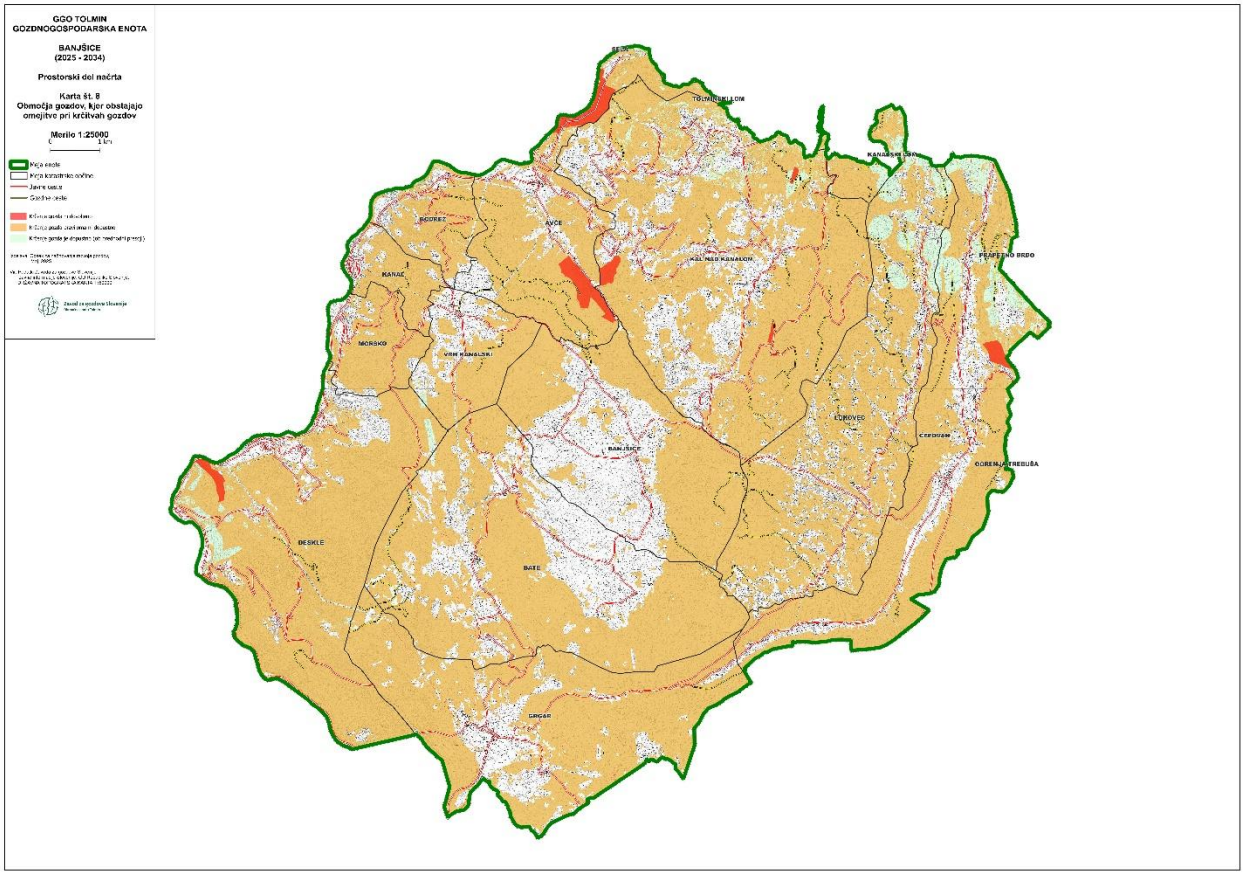

Preglednica: Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Območja	Površina (ha)	Delež (%)
Krčenje gozda ni dovoljeno	144,57	1,2
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	12.036,33	97,2
Krčenje gozda je dopustno	202,00	1,6
Skupaj	**12.382,90**	**100,0**

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE je območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano **144,57 ha**, kar predstavlja **1,2 %** površine gozdov.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena

območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno **12.382,90 ha**, kar predstavlja **97,2 %** površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom zakona o gozdovih. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo je **202 ha**, kar predstavlja **1,6 %** površine gozdov.

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih ureditev v gozdnem prostoru

Karta 9b: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

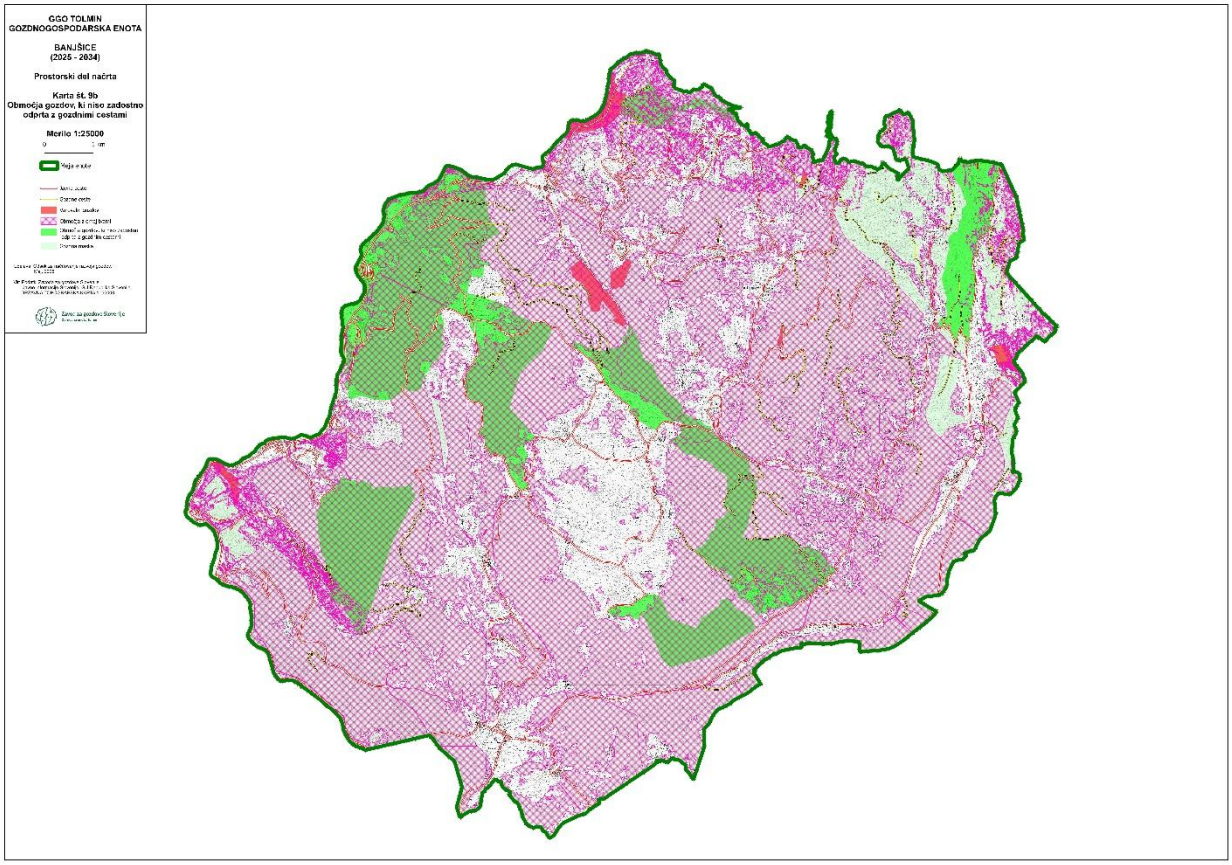

Na karti št. P9b so v merilu 1:25.000 poleg javnih in gozdnih cest ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in pri umeščanju novih gozdnih cest obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je spravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m^3/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih cest. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

V GGE je gozdnih cest **75,2** km. Produktivna dolžina javnih cest je **138,2** km. Odprtost s produktivnimi cestami je **18,2** m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, **5.085,07** ha, od teh površin se **144,57** ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.

Karta 9c: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

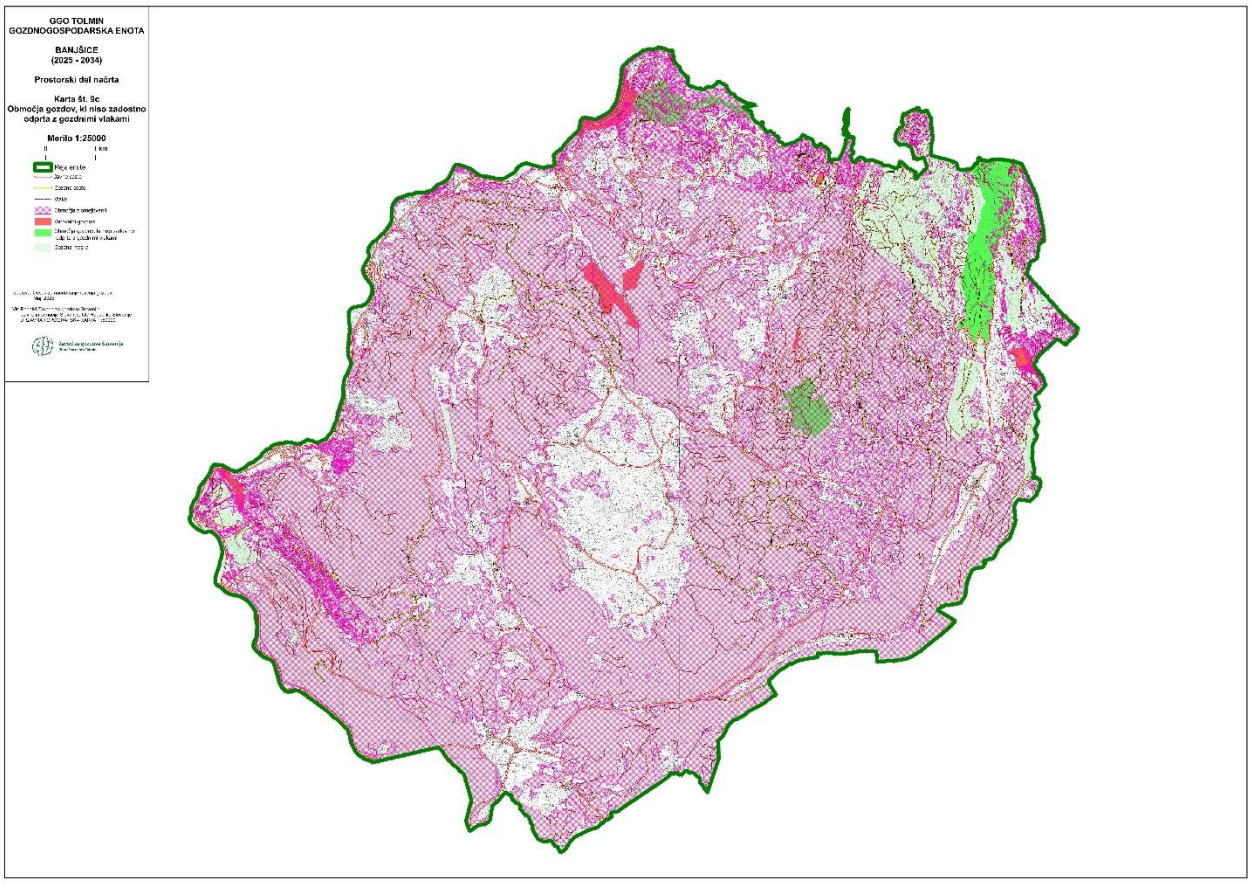

Na karti št. P9c so v merilu 1:25.000 poleg javnih cest, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja gozdov, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in pri umeščanju novih gozdnih vlak obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih vlak poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75% in kjer je možni posek večji od 4m3/ha/letno.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša **576,93** km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami **12,7** m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, **5.058,07** ha, od teh površin se **144,57** ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.